

**UCHWAŁA NR XLVI/471/2018
RADY MIEJSKIEJ W GRYFICACH**

z dnia 16 lutego 2018 r.

**w sprawie zmiany uchwały Nr XXXIX/401/2017 Rady Miejskiej w Gryficach z dnia 27 września 2017 roku
w sprawie przyjęcia Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice na lata 2017-2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2017 r., poz. 1875, zm. poz. 2232.) Rada Miejska w Gryficach uchwala, co następuje:

§ 1. W uchwale Nr XXXIX/401/2017 Rady Miejskiej w Gryficach z dnia 27.09.2017 r. w sprawie przyjęcia Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice na lata 2017-2023 zmienia się treść załącznika do uchwały zgodnie z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gryfic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Krzysztof Tokarczyk

Załącznik do uchwały nr XLVI/471/2018

Rady Miejskiej w Gryficach

z dnia 16 lutego 2018 r.

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY GRYFICE NA LATA 2017- 2023

Gmina Gryfice

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

Zespół przygotowujący Program Rewitalizacji dla Gminy Gryfice:

Małgorzata Bęgowska

Zbigniew Chabowski

Aneta Chruścielewska

Michał Podleśny

Jarosław Poteralski

Grzegorz Szredziński

Sylwia Zielińska- Poźniak

Redakcja:

dr Jarosław Poteralski

Spis treści

WPROWADZENIE	6
1 Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi.....	8
1.1 Zgodność z dokumentami na poziomie krajowym i regionalnym	8
1.2 Zgodność z dokumentacji strategicznymi na poziomie lokalnym	10
2 Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych	18
2.1 Metodologia badań	19
2.2 Badania jakościowe	19
2.3 Badanie ilościowe	28
2.3.1 Demograficzna charakterystyka badanej próby	28
2.3.2 Ekonomiczna charakterystyka badanej próby	30
2.3.3 Ocena obszarów zdegradowanych i potrzeb architektonicznych	33
2.3.4 Ocena jakości życia mieszkańców Gminy Gryfice	36
2.3.5 Ocena potencjału tkanki społecznej miasta i wsi w Gminie Gryfice	41
2.4 Analiza dokumentów- badanie źródeł wtórnych	43
2.4.1 Podstawowe źródła informacji	43
2.4.2 Analiza porównawcza Gminy Gryfice w kontekście podstawowych wskaźników społeczno- gospodarczych	44
2.4.3 Problemy społeczne i pomoc społeczna na terenie Gminy Gryfice	51
2.5 Obszary wiejskie na terenie Gminy Gryfice.....	60
2.5.1 Krajobraz po byłych PGR-ach	73
3 Zasięgi przestrzenne obszarów rewitalizacji	75
3.1 Obszary zdegradowane w Gminie Gryfice	75
3.2 Obszary rewitalizacji w Gminie Gryfice	81
3.3 Obszary rewitalizacji- miasto	84
3.3.1 Obszar Dworcowa.....	84
3.3.2 Obszar Klasztorna- Park.....	86

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

3.3.3	Obszar Koszarowa- Kąpielisko.....	88
3.4	Obszary rewitalizacji- miejscowości wiejskie.....	90
3.4.1	Barkowo	95
3.4.2	Kołomąc	96
3.4.3	Świeszewo	97
3.4.4	Trzyglów.....	98
3.4.5	Rybokarty.....	99
4	Potrzeby rewitalizacyjne oraz wizja stanu po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	100
4.1	Potrzeby i cele rewitalizacji	101
4.2	Kierunki działań rewitalizacyjnych	103
5	Projekty rewitalizacyjne	106
5.1	Główne projekty rewitalizacyjne	106
5.2	Projekty uzupełniające.....	173
5.3	Mechanizmy zapewnienia komplementarności.....	206
5.3.1	Zasada kompleksowości.....	206
5.3.2	Zasada komplementarności przestrzennej.....	208
5.3.3	Zasada komplementarności problemowej	209
5.3.4	Zasada komplementarności międzyokresowej.....	211
5.3.5	Zasada komplementarności proceduralno-instytucjonalnej	212
5.3.6	Zasada komplementarności źródeł finansowania.....	213
5.3.7	Zasada koncentracji.....	213
5.4	Ramy finansowe przedsięwzięć rewitalizacyjnych	213
6	Partycypacja społeczna	216
7	Wdrażanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice.....	225
7.1	System realizacji programu	226
7.2	System monitoringu skuteczności działań.....	231

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

Pomorze
Zachodnie

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Spis tabel.....	235
Spis wykresów.....	237
Spis rysunków	237
Spis fotografii.....	238

WPROWADZENIE

Rewitalizacja rozumiana jest jako proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych prowadzony w sposób kompleksowy poprzez zintegrowane działania na rzecz zarówno lokalnej społeczności, jak i przestrzeni oraz gospodarki. Działania te muszą być skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy na podstawie programu rewitalizacji.

Najważniejszym zadaniem w procesie przygotowywania się gminy do rewitalizacji jest właściwa diagnoza potrzeb rewitalizacyjnych. Nadrzędnym problemem do rozstrzygnięcia jest kwestia wskazania tzw. obszarów zdegradowanych, w których kumulują się niekorzystne zjawiska w wymiarze przestrzennym, technicznym, infrastrukturalnym, środowiskowym, a ich tłem są występujące z silniejszym niż gdzie indziej natężeniem problemy społeczne. Najważniejszym zatem problemami do rozstrzygnięcia na etapie prac nad programem rewitalizacji były następujące kwestie:

1. Czy w mojej gminie można wskazać terytorium (konkretną ulicę lub kilka ulic, osiedle lub grupę domów), gdzie ludziom żyje się gorzej?
2. Czy gorszy poziom życia mieszkańców na tym obszarze wynika z problemów społecznych, takich jak np. duże bezrobocie, niski poziom edukacji, przestępczość, niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie publiczne i kulturalne itp.?

Niniejszy dokument stanowi Program Rewitalizacji dla Gminy Gryfice na lata 2017- 2023 jest podstawą do podejmowania działań rewitalizacyjnych zarówno na terenie miasta Gryfice, jak również na obszarach wiejskich, należących do Gminy Gryfice. Program rewitalizacyjny jest obowiązkowym dokumentem w gminach, które zamierzają prowadzić rewitalizację. Rewitalizację prowadzi się na podstawie programu rewitalizacji, który jest płaszczyzną powiązania przyczynowo- skutkowego, na które składają się:

- identyfikacja problemu;
- zaprojektowanie celów i kierunków działań;
- zaproponowanie interwencji w postaci przedsięwzięć i projektów.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy o rewitalizacji samorządy mają do końca 2023 roku możliwość wyboru rodzaju programu, na podstawie którego będą prowadziły działania rewitalizacyjne. Niniejszy dokument stanowi Program Rewitalizacji powstały na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 roku poz. 446 z późn. zm.).

Procesy rewitalizacyjne można prowadzić w gminach, w których na podstawie diagnozy w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno- funkcjonalnej, technicznej oraz środowiskowej można wskazać

obszar zdegradowany, który wymaga podjęcia działań całościowych w odniesieniu do: społeczności lokalnej, lokalnej gospodarki oraz przestrzeni.

Program rewitalizacji służy zaplanowaniu i skoordynowaniu tych działań w horyzoncie kilku lat przy wykorzystaniu specyficznych uwarunkowań obszaru oraz jego potencjałów (w tym również kulturowych) dzięki współpracy i zaangażowaniu interesariuszy całego procesu rewitalizacji.

Niniejszy dokument jest efektem prac, prowadzonych w okresie od grudnia 2016 roku do września 2017 roku w ramach projektu p.n. „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału- przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014- 2020 oraz z budżetu państwa. Istotną cechą dokumentu jest fakt, iż został on przygotowany przez pracowników Urzędu Miejskiego w Gryficach.

W ramach wspomnianego wyżej projektu przeprowadzono działania, które w szczególności obejmowały:

1. Wprowadzenie programu rewitalizacji społecznej do Strategii Gminy Gryfice jako elementu służącego poprawie sytuacji społecznej, gospodarczej i infrastrukturalnej mieszkańców.
2. Przeprowadzenie badań społecznych służących zdiagnozowaniu obszarów problemowych i wskazaniu instrumentów służących odwróceniu niekorzystnych tendencji.
3. Określenie konkretnych grup społecznych, które borykają się z następstwami likwidacji strategicznych pracodawców.
4. Wskazanie na konkretne zjawiska oraz ich skalę związane z jakością życia mieszkańców obszarów zdegradowanych.
5. Wskazanie siły oddziaływania zjawisk zachodzących w „ośrodkach kryzysu” na całościowe funkcjonowanie Miasta i Gminy Gryfice.

1 Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi

1.1 Zgodność z dokumentami na poziomie krajowym i regionalnym

Program Rewitalizacji dla Gminy Gryfice na lata 2017-2023 jest komplementarny z najważniejszymi krajowymi i regionalnymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi:

- 1) Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 – postuluje trzy cele polityki regionalnej do 2020 roku:
  - a) wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”),
  - b) budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”),
  - c) tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych, ukierunkowanych terytorialnie („sprawność”).

Program Rewitalizacji dla Gminy Gryfice wpisuje się we wszystkie trzy wyżej przytoczone cele KSRR, ponieważ jego założenia prowadzą do zwiększenia konkurencyjności obszaru poprzez określenie jego funkcji gospodarczej przy wykorzystaniu występujących lokalnych zasobów. Ponadto poprzez integrację działań realizacja LPR wpłynie na zwiększenie spójności terytorialnej w układzie regionalnym i krajowym, w szczególności zapewniając możliwość trwałego rozwoju ekonomicznego na terenach marginalizowanych.

- 2) Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 – Program Rewitalizacji dla Gminy Gryfice wpisuje się w cel strategiczny KPZK: efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie, uwzględniając zróżnicowane potencjały rozwojowe obszaru w zakresie: rolnictwa i turystyki bazujące na posiadanych zasobach.
- 3) Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 – głównym celem Narodowego Planu Rewitalizacji jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań. Program Rewitalizacji dla Gminy Gryfice zakłada kompleksowe podejście do procesu rewitalizacji integrując działania społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe, w związku z czym wpisuje się w główne założenia Narodowego Planu Rewitalizacji.
- 4) Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

Misja województwa zachodniopomorskiego brzmi: Stworzenie warunków do stabilnego i zrównoważonego rozwoju województwa zachodniopomorskiego opartego na konkurencyjnej gospodarce i przedsiębiorczości mieszkańców oraz aktywności społecznej przy optymalnym wykorzystaniu istniejących zasobów.

Strategia wyznacza 6 celów strategicznych:

Cel 1 – Wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania;

Cel 2 – wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu;

Cel 3 – zwiększenie przestrzennej konkurencyjności regionu;

Cel 4 – zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych, racjonalna gospodarka zasobami;

Cel 5 – budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności;

Cel 6 – wzrost tożsamości i spójności społecznej regionu.

W ramach celu 4 wyznaczono cel kierunkowy związany z rewitalizacją: 4.6 Rewitalizacja obszarów zurbanizowanych. Z kolei do najważniejszych działań w ramach tego celu kierunkowego należą w szczególności:

- prowadzenie planowania przestrzennego z uwzględnieniem potrzeb rewitalizacji;
- lokowanie nowych projektów inwestycyjnych w pierwszej kolejności na terenach już zurbanizowanych i przeznaczonych do rewitalizacji;
- renowacja, rewaloryzacja i adaptacja obiektów przemysłowych i powojennych oraz ich przystosowanie na cele kulturalne, sportowo-rekreacyjne, edukacyjne, handlowo-usługowe, biurowe i mieszkaniowe;
- rewitalizacja, odbudowa i renowacja staromiejskich układów urbanistycznych;
- podnoszenie standardu zasobów mieszkaniowych na terenach zdegradowanych.

W ramach działań rewitalizacyjnych istotna jest odnowa zasobów wiejskich. Obejmuje ona zachowanie i ochronę tradycyjnego zróżnicowania krajobrazu wiejskiego, troskę o zielenią, małą architekturę wiejską i wiejskie układy urbanistyczne, rewitalizację miejscowości skupionych dawniej wokół państwowych gospodarstw rolnych, a także przeciwdziałaniu negatywnych aspektów rozpraszania osadnictwa. Wyzwanie stanowi przywrócenie do użytku dworców i posiadłości ziemskich z okresu przedwojennego, obecnie często zdewastowanych i niezagospodarowanych. Samorządy i wspólnoty lokalne powinny także w większym stopniu zagospodarowywać dostępną przestrzeń poprzez aktywizację obywatelską i kulturalną oraz przywracanie naturalnych funkcji obszarom przemysłowym oraz terenom powojennym

podlegającym rewitalizacji.

1.2 Zgodność z dokumentacji strategicznymi na poziomie lokalnym

Program Rewitalizacji to dokument dotyczący planowania przyszłych działań na terenie Gminy Gryfice. Istnieje wiele innych dokumentów, które dotyczą rozwoju obszaru gminy, określających jednocześnie sposoby na osiągnięcie zamierzonych celów. Program Rewitalizacji jest zgodny z dokumentami planistycznymi i strategicznymi o zasięgu lokalnym. Ta komplementarność wpływa znacząco na podniesienie efektywności planowanych działań w ramach procesu rewitalizacji. Do najważniejszych dokumentów komplementarnych do Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice należą:

1) Strategia Rozwoju Gminy Gryfice na lata 2005-2024.

Strategia rozwoju Gminy Gryfice, której aktualizację przyjęto uchwałą Rady Miejskiej w Gryficach nr XXXVIII/387/2017 z 30 sierpnia 2017 r. jest jednym z kluczowych elementów planowania rozwoju lokalnego i długofalowego zarządzania gminą. W strategii wyodrębniono trzy kluczowe obszary strategiczne, które są równoważne i uzupełniające się:

- I. Osiągnięcie dominującej pozycji gospodarczej w zakresie produkcji regionalnej opartej na zasobach endogenicznych gminy Gryfice;
- II. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju infrastruktury publicznej;
- III. Zapewnienie mieszkańcom rozwoju społeczno – kulturalnego.

Dla każdego ze strategicznych obszarów rozwoju sformułowany został cel strategiczny, z którego wynikają cele operacyjne. W ramach powyższych obszarów wyznaczono następujące cele strategiczne oraz cele operacyjne:

- Cel strategiczny I: Osiągnięcie dominującej pozycji gospodarczej w zakresie produkcji regionalnej opartej na zasobach endogenicznych gminy Gryfice. Cele operacyjne: rozwój produkcji i usług regionalnych; rozwój usług turystycznych i okołoturystycznych; rozwój usług medyczo – opiekuńczych; wsparcie rozwój podmiotów gospodarczych.
- Cel strategiczny II: Zapewnienie zrównoważonego rozwoju infrastruktury publicznej. Cele operacyjne: zrównoważony rozwój infrastruktury transportowej; zrównoważony rozwój infrastruktury technicznej; rozwój infrastruktury ochrony środowiska; zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój środowiska naturalnego.
- Cel strategiczny III: Zapewnienie mieszkańcom rozwoju społeczno – kulturalnego. Cele operacyjne: ochrona i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego; rozwój sportu i rekreacji; rozwój infrastruktury i usług edukacyjnych; rozwój usług społecznych; wsparcie rozwoju rynku pracy i przeciwdziałanie

bezrobociu; rozwój mieszkalnictwa.

Założenia Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice są spójne z głównymi obszarami strategicznymi Strategii Rozwoju Gminy Gryfice na lata 2005 – 2024, z jej celami operacyjnymi oraz w większości pokrywają się z zadaniami przeznaczonymi w niej do realizacji. Cel strategiczny III odnoszący się do ochrony i rozwoju dziedzictwa naturalnego i kulturowego znajduje potwierdzenie w wyznaczonych kierunkach działań rewitalizacyjnych oraz projektach do realizacji zapisanych w Programie Rewitalizacji dla Gminy Gryfice. Wyznaczone cele obu dokumentów akcentują: wzmocnienie aktywności społecznej mieszkańców, poprawę stanu dróg i infrastruktury gminnej, ochronę środowiska, zachowanie dziedzictwa kulturowego.

2) Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gryfice na lata 2016 – 2019 z perspektywa do 2023 r.

Program ten został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej dnia 15 marca 2017 r. Dokonano analizy obecnej sytuacji i wyznaczono obszary przyszłej interwencji, przypisano im cele strategiczne, a dla każdego celu wyznaczono kierunki działań i zadania na najbliższe lata. Do głównych obszarów tematycznych programu należą:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza;
- Zagrożenie hałasem;
- Pola elektromagnetyczne;
- Gospodarowanie wodami;
- Gospodarka wodno- ściekowa ;
- Zasoby geologiczne;
- Gleby;
- Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów;
- Zasoby przyrodnicze.

Najważniejszymi celami programu są w szczególności:

- Poprawa jakości powietrza;
- Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców gminy;
- Zmniejszenie oddziaływania pól elektromagnetycznych na człowieka i środowisko;
- Ochrona przed powodzią;
- Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód;

- Optymalizacja zużycia wody;
- Racjonalna gospodarka ściekowa;
- Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż;
- Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi:
- Ochrona gleb i gospodarka odpadami;
- Zachowanie różnorodności biologicznej i jej racjonalne użytkowanie oraz zachowanie funkcji ekosystemów i walorów przyrodniczych gminy;
- Zapobieganie ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.

Celem Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gryfice jest określenie systemu ochrony środowiska w gminie z uwzględnieniem wymagań środowiskowych, społecznych i gospodarczych.

Tabela 1 Powiązanie POŚ z LPR dla Gminy Gryfice

Obszary Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gryfice na lata 2016-2019	Cel Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Gryfice na lata 2017-2023
Poprawa jakości powietrza	1. Promowanie walorów przyrodniczych na obszarach zdegradowanych. 2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych. 3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej
Zmniejszenie oddziaływania pól elektromagnetycznych na człowieka i środowisko	Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych.
Zachowanie różnorodności biologicznej i jej racjonalne użytkowanie oraz zachowanie funkcji ekosystemów i walorów przyrodniczych gminy.	1. Promowanie walorów przyrodniczych na obszarach zdegradowanych. 2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych. 3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej

Źródło: opracowanie własne

- 3) **Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gryfice** uchwalone Uchwałą Nr III/15/2002 Rady Miejskiej w Gryficach z dnia 30 grudnia 2002 r. zmienione

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

uchwałami Rady Miejskiej w Gryficach: Nr XXXII/400/2009 z dnia 27 października 2009 r., Nr XL/494/2010 z dnia 29 czerwca 2010 r. i Nr XV/196/2012 z dnia 15 lutego 2012 r. oraz Nr X/85/2015 z dnia 27.05.2015 r.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wyprzedza sporządzanie planów miejscowych i ich praktyczne stosowanie. Określa on politykę przestrzenną gminy, nadaje generalny kierunek dalszym opracowaniom planistycznym oraz pozwala na uzyskanie szerokiej akceptacji dla decyzji najważniejszych dla całej wspólnoty samorządowej. Celem Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest :

- określenie istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z rozwojem gminy;
- wyznaczenie obszarów objętych ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz określenie zasad ich użytkowania, sformułowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego i zasad polityki przestrzennej gminy, koordynacja planów miejscowych i wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania przestrzennego.

Powyższe cele wynikają bezpośrednio z przepisów ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, a pośrednio z innych ustaw oraz regulacji prawnych dotyczących kompetencji samorządów. W studium uwzględniono uwarunkowania wynikające między innymi z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu, stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, własności gruntów, jakości życia mieszkańców, zadań ponadlokalnych. Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Studium uwzględnia uwarunkowania wynikające z:

- dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
- stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony,
- stanu środowiska, w tym rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia,
- zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia,
- potrzeb i możliwości rozwoju gminy,
- stanu prawnego gruntów,
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,

- występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
- występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,
- występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,
- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych, służących określeniu polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego: wyznaczenie obszarów objętych ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz ustalenie dla nich zasad użytkowania, sformułowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego i zasad polityki przestrzennej gminy, w tym rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej, koordynacja planów miejscowych, określenie rodzaju i zakresu dalszych prac planistycznych i zadań ponadlokalnych.

Studium uwzględnia ustalenia strategii rozwoju województwa zachodniopomorskiego oraz ustalenia zawarte w planie zagospodarowania przestrzennego województwa i obowiązujących dla terenu gminy Gryfice planach miejscowych. Podstawowym celem polityki przestrzennej jest zapewnienie warunków funkcjonalnoprzestrzennych dla zrównoważonego rozwoju miasta i gminy. Zrównoważony rozwój to rozwój w zgodzie z warunkami miejsca i racjonalnie założonymi celami gospodarczymi. Idea zrównoważonego rozwoju zakłada pozostawienie przyszłym pokoleniom szans dalszego rozwoju i przekształceń przestrzeni. Program Rewitalizacji dla Gminy Gryfice wpisuje się w cele określone w Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gryfice. Działania rewitalizacyjne wymagają kompleksowego podejścia, mającego na celu aktywizację społeczeństwa i modernizację przestrzeni miasta. W związku z powyższym, realizacja założeń Programu Rewitalizacji zapewni wzrost aktywności w sferze gospodarczej, społecznej oraz materialno-przestrzennej Gminy Gryfice. Ponadto działania rewitalizacyjne zawarte w niniejszym programie rewitalizacji pozwolą na poprawę atrakcyjności przestrzennej gminy Gryfice.

- 4) **Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Gryfice na lata 2016 – 2020**, przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Gryficach nr XXIV/216/2016 dnia 22.06.2016 r. , jest dokumentem strategicznym, określającym kierunki rozwoju gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Gryfice na lata 2016 – 2020. PGN stanowi strategię gminy w zakresie efektywności energetycznej i zakłada osiągnięcie redukcji emisji gazów cieplnych w perspektywie do 2020 r. Realizacja PGN przyczyni się także do ograniczenia emisji innych ubocznych produktów spalania. W konsekwencji poprawi się jakość powietrza na terenie gminy Gryfice. Po przeprowadzonych analizach wyznaczono cel główny dla Gminy Gryfice., dla którego osiągnięcia przewidziano określone działania. Cel: Redukcja emisji gazów cieplnych, zwiększenie udziału energii pochodzących ze źródeł odnawialnych oraz redukcja zużycia energii finalnej poprzez

podniesienie efektywności energetycznej.

W programie Rewitalizacji zostały ujęte przedsięwzięcia, w ramach których zakłada się prace modernizacyjne budynków, które będą polegały między innymi na modernizacji energetycznej budynków, co wpłynie na realizację celu szczegółowego dotyczącego redukcji zużycia energii finalnej oraz redukcji gazów cieplarnianych.

5) **Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2025**, przyjęta Uchwałą Rady Miejskiej w dniu 28.11.2016 r.

W układzie celów strategicznych przedstawia się ona następująco:

- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu spowodowanemu: bezrobociem, ubóstwem, bezdomnością i uzależnieniami;
- Wspieranie rodzin;
- Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży;
- Wspieranie działań służących poprawie jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych oraz utrzymanie ich w środowisku zamieszkania;
- Rozwój społeczeństwa obywatelskiego i profesjonalizacja służb społecznych.

Tabela 2 Powiązanie LPR ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych

Obszary Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gryfice na lata 2016-2025	Cel Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Gryfice na lata 2017-2023
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu spowodowanemu bezrobociem, ubóstwem, bezdomnością i uzależnieniami:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego” 2. Podwyższanie standardów życia 3. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej
Wspieranie rodzin	<ol style="list-style-type: none"> 1 Zapewnienie opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 2 Podwyższanie standardów życia 3. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej
Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie integracji i aktywności

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	<p>społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego”</p> <p>2. Podwyższanie standardów życia</p> <p>3. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej</p>
<p>Wspieranie działań służących poprawie jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych oraz utrzymanie ich w środowisku zamieszkania</p>	<p>1 Zapewnienie opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.</p> <p>2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego”</p> <p>3. Podwyższanie standardów życia</p> <p>4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej</p>
<p>Rozwój społeczeństwa obywatelskiego i profesjonalizacja służb społecznych</p>	<p>1. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego”</p> <p>2. Podwyższanie standardów życia</p>

Źródło: opracowanie własne

6) **Gminny Program Ochrony nad Zabytkami**, przyjęty Uchwałą nr III/14/2014 Rady Miejskiej w Gryficach w dniu 22 grudnia 2014 r.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami formułuje szereg działań samorządu w zakresie opieki nad zabytkami z terenu gminy. Wyznaczone kierunki i zadania uwzględniają specyfikę dziejów Gminy i charakter jego dziedzictwa kulturowego, są zgodne z celami wskazanymi w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, a także komplementarne w stosunku do pozostałych dokumentów strategicznych. Należy zwrócić uwagę, iż Gmina Gryfice zrealizowała już część inwestycji związanych z remontem i rewaloryzacją cennych obiektów zabytkowych, które opierały się na dokumentacjach projektowych pozytywnie zaopiniowanych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie. Zakres prac obejmował prace remontowo-budowlane Baszty Prochowej, Wysokiej Bramy, Bramy Kamiennej wraz z montażem instalacji, prace remontowo-konserwatorskie przy kaplicy św. Jerzego (wraz z zachowaniem istniejącej funkcji), a także przebudowę Placu Zwycięstwa wraz z przebudową dróg gminnych – ulic bezpośrednio sąsiadujących z Placem Zwycięstwa. Inwestycje te zostały zrealizowane przy dużym udziale środków zewnętrznych.

Najważniejsze cele programu, korespondujące z Programem Rewitalizacji dla Gminy Gryfice to:

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

- CEL 1: Ochrona i opieka nad zabytkami oraz ochrona krajobrazu kulturowego priorytetowe traktowanie obszarów wartościowych kulturowo w kształtowaniu polityki przestrzennej gminy;
- CEL 2: Wykorzystanie zasobów i walorów krajobrazu kulturowego gminy w rozwoju turystyki.

Tabela 3 Powiązanie LPR z Gminnym Programem Opieki nad Zabytkami

Gminny Program Opieki nad Zabytkami	Cel Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Gryfice na lata 2017-2023
Ochrona i opieka nad zabytkami oraz ochrona krajobrazu kulturowego, priorytetowe traktowanie obszarów wartościowych kulturowo w kształtowaniu polityki przestrzennej gminy	Obszar Klasztorna
Wykorzystanie zasobów i walorów krajobrazu kulturowego gminy w rozwoju turystyki.	Obszar Kąpielisko Miejskie Obszar Dworcowa

Źródło: opracowanie własne

2 Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Zasadniczym etapem prac nad Programem Rewitalizacji dla Gminy Gryfice była diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych, które umożliwiły w dalszej kolejności określenie skali oraz charakteru potrzeb rewitalizacyjnych w gminie.

W związku z powyższym, w czerwcu 2017 roku w Gminie Gryfice zostały przeprowadzone badania, umożliwiające podjęcie decyzji w zakresie programu rewitalizacyjnego przestrzeni wiejskich i miejskich. Dokonano wielowymiarowej analizy zgromadzonego materiału badawczego, określającego faktyczny stan w szeroko rozumianym obszarze zagadnień społecznych, a w drugiej kolejności także gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych, obserwowany na terenie Gminy Gryfice.

W wyniku przeprowadzonych badań powstał obszerny raport, który stanowi podstawę do wyznaczania obszarów zdegradowanych, w ich ramach obszarów rewitalizacji, a także stanowi istotne narzędzie w planowaniu działań, mających na celu wyprowadzenie obszarów rewitalizowanych ze stanu kryzysowego¹.

W pierwszej części raportu przedstawiona została metodologia prowadzonych badań oraz szczegółowe dane dotyczące doboru próby. Poprzedza ona prezentację pogłębionej analizy uzyskanych danych, zbieranych (badania ankietowe) pod kątem jakości życia mieszkańców, potrzeb infrastrukturalnych i społecznych oraz potencjału tkanki społecznej (elementy kapitału społecznego).

Istotną część badań stanowiły wywiady zogniskowane. Przeprowadzono badania fokusowe z trzema grupami interesariuszy, poznając przekrojową opinię przedstawicieli różnych warstw i środowisk społecznych. W efekcie raport uwzględnia opinie najważniejszych grup społecznych na temat Gminy Gryfice. Badania fokusowe miały miejsce przed realizacją badań ilościowych i ich wyniki w znaczącym stopniu posłużyły do wstępnego zdiagnozowania obszarów zdegradowanych, co znalazło swoje odzwierciedlenie w tworzeniu kwestionariusza ankietowego, wykorzystanego w badaniach ilościowych.

Kolejnym etapem badań nad potrzebami rewitalizacyjnymi Gminy Gryfice były analizy dokumentów i raportów statystycznych udostępnionych przez samorząd Gminy Gryfice oraz danych GUS.

Całość zebranego materiału umożliwiła wypracowanie wniosków i rekomendacji na rzecz działań rewitalizacyjnych w Gminie Gryfice. Stanowiły one ostatnią część raportu i były elementem

---

¹ „Badania społeczne- raport. Diagnoza na potrzeby Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice”, Zachodniopomorska Szkoła Biznesu w Szczecinie, Gryfice 2017. (www.rsgryfice.pl)

podsumowującym zrealizowane badanie.

2.1 Metodologia badań

Pogłębiona diagnoza sytuacji i aktualnych przesłanek rewitalizacji w Gminie Gryfice została przeprowadzona z uwzględnieniem triangulacji metod i danych źródłowych. W badaniach - zarówno eksploracyjnych, jak i eksplanacyjnych, ilościowych i jakościowych - wykorzystane zostały następujące metody:

- a) metoda ekspercka,
- b) analiza dokumentów,
- c) metoda sondażowa (wywiad zogniskowany, ankieta),
- d) analiza statystyczna,
- e) analiza wskaźnikowa.

Wykorzystano dane pochodzących z takich źródeł, jak:

- Strategia rozwoju gminy wraz z opracowaniami wykonawczymi (np. polityki szczegółowe, programy zadaniowe itp.),
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- Dane administracyjne, baza danych o Gminie Gryfice, i in. dane pierwotne, dotyczące badanych sfer (gospodarka, edukacja, zdrowie, kultura, środowisko naturalne, infrastruktura komunikacyjna itp.),
- Strony internetowe gminy, lokalne media, komercyjne portale gminne itp.
- Dane statystyczne GUS, Bank Danych Lokalnych,
- Zbiór danych zgromadzonych poprzez kwestionariusz jakościowy i badania jakościowe.

2.2 Badania jakościowe

W celu dookreślenia realnych obszarów potrzeb społecznych w Gminie Gryfice, zostały przeprowadzone trzy wywiady zogniskowane (fokusy) z grupami interesariuszy reprezentujących różne grupy społeczne. Ich szczegółowa struktura przedstawiała się następująco:

- **Grupa 1:** Osoby do 25 roku życia, w tym młodzież powyżej 16 roku życia oraz studenci.

- **Grupa 2:** Przedstawiciele organizacji, instytucji szeroko rozumianych jako NGO oraz przedsiębiorcy.
- **Grupa 3:** Starsi mieszkańcy, w tym emeryci oraz osoby 50+.

Liczebność poszczególnych grup była zgodna z założeniami badawczymi. Podczas wywiadów zogniskowanych zostały wykorzystane ćwiczenia aktywizujące dyskusję, w szczególności:

1. ustalanie potrzeb i ich hierarchizacja,
2. wymiana opinii oraz wymiana doświadczeń,
3. moderacja dyskusji,
4. zadawanie pytań,
5. ekspozycja przykładów dotyczących potencjalnych zmian.

Nagrany materiał został obejrzany i przeanalizowany przez dwóch niezależnych analityków. Na podstawie samodzielnych obserwacji powstał zbiór wniosków, przedstawionych w kolejnej części opracowania. Poszczególne wnioski zostały poparte cytatami z wypowiedzi.

Wywiady odbyły się w Gryficach w siedzibie Wydziału Ekonomii i Pedagogiki Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu dnia 2 czerwca 2017 roku. Wywiady trwały 60 minut każdy z przerwą na przygotowanie sali do ponownego przeprowadzenia badania. W każdej z grup w badaniu uczestniczyło 12 osób. Badanie było moderowane. Nagranie zostało wykonane aparatem Lumix GH4, w technologii 4K, z zewnętrznym rejestratorem dźwięku (mikrofon kierunkowy).

Dogłębna analiza materiału zebranego w trakcie badań fokusowych umożliwiła wskazanie potencjalnych obszarów zdegradowanych na terenie Gminy Gryfice, przy uwzględnieniu takich sfer jak: społeczna, gospodarcza, techniczna, infrastrukturalna i środowiskowa. Wnioski z badań fokusowych pozwoliły na ostateczne opracowanie koncepcji narzędzia badawczego (ankiety), wykorzystanego w późniejszych badaniach ilościowych.

Kolejnym badaniem o charakterze jakościowym była sesja stolikowa („coffee session”), która miała miejsce w dniu 13.06.2017 roku w siedzibie Wydziału Ekonomii i Pedagogiki Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu w Gryficach odbyło się seminarium otwierające projekt „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału- przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice”. W seminarium uczestniczyły władze Gminy Gryfice, mieszkańcy Gminy Gryfice, przedstawiciele wybranych wydziałów Urzędu Miejskiego w Gryficach, urzędnicy i przedstawiciele instytucji publicznych, a także radni rad osiedlowych, sołtysi i członkowie rad sołeckich, w sumie ponad 60 osób.

Pierwsza część seminarium miała formę wystąpień ekspertów oraz zaproszonych gości, w drugiej zaś odbyła się dyskusja „coffee session”. Uczestniczyło w niej 5 zespołów dyskusyjnych, każdy liczący nie więcej niż 10 osób. W każdym zespole wyznaczono lidera oraz osobę odpowiedzialną za protokołowanie przebiegu dyskusji. Sesję moderował dr Jarosław Poteralski, Prodziekan Wydziału Ekonomii i Pedagogiki

ZPSB w Gryficach.

Zadaniem każdego z zespołów było przedyskutowanie następujących kwestii:

1. Jakże konkretnie obszary na terenie miasta Gryfice, jak i całej Gminy Gryfice wymagają szczególnej uwagi ze względu na wystąpienie lub zagrożenie wystąpieniem zjawisk kryzysowych, szczególnie w obszarach: infrastrukturalnym (technicznym), przestrzennym, środowiskowym, gospodarczym oraz społecznym?
2. Jakże istnieją potencjalne możliwości oddziaływania na te obszary, w celu zminimalizowania zjawisk kryzysowych w wyżej wymienionych zakresach?

W pierwszej kolejności uczestnicy sesji pracowali w swoich zespołach, po czym odbyła się prezentacja wyników pracy poszczególnych zespołów oraz dyskusja. W wyniku przeprowadzonej pracy zespołów można sformułować wnioski, przedstawione poniżej.

Do najważniejszych obszarów problemowych, wskazywanych przez członków zespołu nr 1 należy zaliczyć:

- brak zagospodarowania oraz dewastacja obszaru wokół dworców kolejowego (PKP) oraz autobusowego (PKS). Uczestnicy dyskusji wskazywali na mocno zdegradowany obszar drogi prowadzącej w bezpośrednim sąsiedztwie dworca kolejowego, w kierunku dworca autobusowego. W połączeniu z brakiem oświetlenia, oznacza to wprost brak bezpiecznej i pewnej możliwości szybkiego i sprawnego przemieszczania się pomiędzy dworcami. W tym celu, trzeba nadrobić drogi, omijając zdegradowany teren i wykorzystując oddaloną ulicę Tadeusza Kościuszki. W celu poprawy sytuacji tego rejonu miasta, jak również zniwelowania problemów w obszarach technicznym, społecznym, infrastrukturalnym i środowiskowym, możliwe, zdaniem uczestników dyskusji, byłoby zlokalizowanie w rejonie ulicy Dworcowej centrum przesiadkowego, który umożliwiłby mieszkańcom przesiadanie się zarówno z samochodów, jak i rowerów, na środki komunikacji publicznej. Należy również nadmienić, że pomiędzy dworcami PKP i PKS, znajduje się stacja kolejki wąskotorowej, która uzupełnia ofertę komunikacyjną w okresie letnim;
- brak bezpiecznego i przyjaznego mieszkańcom Gminy Gryfice ciągu komunikacyjnego, który łączyłby bezpośrednio centrum miasta (Osiedle XXX-lecia, Plac Zwycięstwa) z okolicami Szkoły Podstawowej nr 4, przy której zlokalizowane są obiekty sportowe, takie jak basen oraz hala sportowa. Wskazywano na ulicę Księdza Ruta, która w opinii uczestników dyskusji, mogłaby stanowić funkcjonalnie łącznik centrum z SP4. W chwili obecnej ul. Ks. Ruta jest obiektem stanowiącym "udogodnienie dla poruszających się samochodami, gęstwiną pionowych znaków", z której to okolicy "zupełnie wypchnięto ludzi (mieszkańców). W celu zrewitalizowania tej części miasta, możliwym rozwiązaniem, mogłaby się okazać budowa ścieżki rowerowej, ze znaczącym ograniczeniem tam ruchu pojazdów spalinowych;

- brak ścieżek rowerowych, zarówno w centrum miasta, jak również poza miastem, w tym ścieżek tematycznych, stanowiących jednocześnie pewne “szlaki turystyczne” w charakterze pętli, zaczynających się i kończących w tym samym miejscu. Szczególnie istotnym tematem, będącym przedmiotem dyskusji od wielu lat, jest brak ścieżki rowerowej, która łączyłaby Gryfice z miejscowościami nadmorskimi;
- brak oferty tzw. roweru miejskiego, który mógłby w znacznym stopniu przyczynić się do ograniczenia problemów, wskazywanych powyżej, chociażby poprzez zwiększenie wykorzystania transportu rowerowego jako zdrowszej i ekologicznej alternatywy dla ruchu pojazdów spalinyowych;
- niewystarczająca liczba miejsc parkingowych w centrum miasta.

W zespole nr 2, wskazywano na problemy występujące zarówno na terenie miasta Gryfice, jak również na terenach wiejskich, ze szczególnym uwzględnieniem wsi Barkowo, wraz z jej najbliższym otoczeniem.

W stosunku do **miasta Gryfice** wskazano następujące tereny/ obszary problemowe:

- Park Miejski jako obszar wciąż wymagający rewitalizacji, pomimo relatywnie dobrego zagospodarowania tego terenu (odnowiony plac zabaw oraz Ogródek Japoński). Członkowie zespołu wskazywali na braki w infrastrukturze towarzyszącej, do których można zaliczyć niewystarczającą liczbę ławeczek, koszy na śmieci, niesprawne lub niewystarczające oświetlenie, czy braki w prostych obiektach, sprzyjających spędzaniu wolnego czasu (np. szachownica i pionki do gry w szachy/warcaby). W związku z Parkiem Miejskim oraz Ogrodem Japońskim, sygnalizowano problemy związane z dewastacją tych obiektów, oraz wskazywano na potrzebę wyeliminowania spożywania alkoholu, innych używek oraz zażywania narkotyków w miejscach mniej widocznych. Sugerowano również potrzebę zwiększenia intensywności patrolowania tych miejsc przez Policję i Straż Miejską;
- wskazywano również na potrzebę lepszego zagospodarowania i rewitalizacji terenów przylegających do Parku Miejskiego, leżących na lewym brzegu rzeki Regi (tu ulice: Nadrzeczna, Strzelecka, Szewska i inne). Zarówno Park Miejski, jak i tereny leżące nad Regą w centrum miasta powinny stanowić spójną całość dla mieszkańców Gryfic oraz turystów. Lewa część terenów nad Regą, leżąca po stronie centrum miasta jest obszarem o znacznej degradacji we wszystkich wskazywanych obszarach: infrastrukturalno- technicznym, środowiskowym, gospodarczym oraz społecznym,
- sygnalizowano konieczność rewitalizacji tzw. stawu miejskiego, w okolicach ulicy Nowy Świat. Od wielu lat w Gryficach trwa dyskusja na temat zagospodarowania i wykorzystania tego terenu, nie tylko na potrzeby ewentualnego kąpieliska miejskiego, ale głównie jako terenu rekreacyjnego. W opinii uczestników dyskusji, ten teren w chwili obecnej jest w pewnym stopniu “pustostanem”. Miejsce to idealnie nadawałoby się na stworzenie ścieżek edukacyjnych, umieszczenie tam ławeczek oraz

pozostałej infrastruktury towarzyszącej, w postaci wyznaczonych miejsc na ognisko, grill itp. W stosunku do stawu, powinna zostać zwiększona jego powierzchnia, jak również zapewniona zwiększona retencja naturalna jego powierzchni;

- zdefiniowano obszar przy dworcach PKP i PKS jako “absolutne zaprzeczenie wizytówki miasta Gryfice”. Miejsce to opisano jako zaniedbane, szare, brudne oraz pozbawione zieleni, dodatkowo pozbawione takich obiektów jak chociażby dostępne dla wszystkich WC;
- zwrócono uwagę na możliwości przedłużenia istniejącej ścieżki rowerowej w ciągu ulicy Niechorskiej do miejscowości Rzęskowo, co usprawniłoby i podniosło poziom bezpieczeństwa poruszania się na rowerach pomiędzy Rzęskowem a Gryficami.

W stosunku do **obszarów wiejskich** zasygnalizowano co następuje:

- brak obiektów/ terenów rekreacyjnych w centrum wsi, co oznacza brak możliwości spędzania wolnego czasu przez mieszkańców. We wsi Barkowo, o której dyskutowano, nie ma miejsca, które przyciągałoby mieszkańców w każdym wieku i stanowiło centrum integracji społecznej. Istniejący teren, należący do Gminy Gryfice, stanowi prowizoryczne boisko, z którego korzystają głównie dzieci i młodzież;
- w przypadku Barkowa sygnalizowano również konieczność poprawienia jakości drogi polnej, prowadzącej z centrum miejscowości do rozlewiska rzeki Rega, gdzie znajduje się ośrodek wypoczynkowy oraz niewielka plaża.

Członkowie zespołu nr 3 w większości byli to mieszkańcy pobliskich wsi, co w znaczącym stopniu zdominowało ich spojrzenie na problemy oraz obszary wymagające rewitalizacji w Gminie Gryfice. Uwaga zespołu głównie skoncentrowała się na takich miejscowościach jak: Świeszewo, Ościęcín oraz Rotnowo. Sugerowano, że wszystkie te miejscowości borykają się w gruncie rzeczy z podobnymi problemami i choć w ciągu ostatnich lat aktywność sołectw w ubieganiu się i wykorzystaniu środków finansowych na poprawę jakości życia oraz estetyki miejscowości, była znaczna, to ostatecznie kończyło się to osobnymi przedsięwzięciami z mocno “rozproszonym oddziaływaniem”. Mowa tutaj o pojedynczych przypadkach wykorzystywania budżetów sołeckich i obywatelskich na częściowe remonty placów zabaw, zakup i renowację pojedynczych elementów architektury, czy budowa/ remont pojedynczych fragmentów chodników.

W szczególności członkowie zespołu zdefiniowali następujące kwestie problemowe, potencjalnie mogące stanowić przedmiot rewitalizacji w poszczególnych miejscowościach:

- Świeszewo: cechą charakterystyczną Świeszewa jest znaczna rozległość i położenie wzdłuż drogi powiatowej i gminnej, co utrudnia jednoznaczne wskazanie centrum, jak również równy dostęp do niego wszystkich mieszkańców. Można jednak wskazać na miejsce, które mogłoby spełniać taką rolę,

gdyż w relatywnie niewielkiej odległości znajdują się świetlica, remiza strażacka, sklep oraz kościół (niestety wzdłuż ulicy). Punktem charakterystycznym jest tutaj skrzyżowanie, przy którym znajduje się krzyż ufundowany przez OSP i przy którym odbywają się głównie uroczystości o charakterze kościelnym. Przy skrzyżowaniu znajduje się również zaniedbany budynek mieszkalny (dawny czworak), stara kuźnia z czerwonej cegły, przystanek autobusowy oraz niewielki plac, należący do Gminy Gryfice. Dużym problemem centralnej części wioski jest brak chodnika oraz oświetlenia na całym odcinku łączącym remizę- sklep- świetlicę- skrzyżowanie “przy krzyżu” oraz kościół (jest to odcinek około 800 m). Świeszewo było również wymieniane podczas dyskusji, jak miejscowość o dużym potencjale turystycznym, gdyż w jej najbliższym otoczeniu znajdują się malownicze wzgórza z najwyższym wzniesieniem Równiny Gryfickiej: Bukowcem.

- Ościęcin: w przypadku tej miejscowości wskazywano przede wszystkim na duży, niezagospodarowany plac w samym jej centrum i podobnie, jak miało to miejsce w przypadku dwóch pozostałych miejscowości, podkreślano, że powinny być to miejsca, których zadaniem jest nadanie uroku miejscowości, a nie jej oszpecanie. W Ościęcinie jest to o tyle istotne, że plac ten jest duży, czego nie ma np. w Świeszewie, i powinien stanowić wizytówkę wsi. Należy nadmienić, że oprócz kwestii poprawy estetyki miejsca, istotne byłoby również zapewnienie właściwego odwodnienia wokół placu;
- Rotnowo: konieczna naprawa drogi gminnej oraz budowa chodnika przy drodze powiatowej, konieczna rewitalizacja parku, znajdującego się w centrum miejscowości, który w chwili obecnej jest zaniedbany i zdegradowany. Zasugerowano, że zrewitalizowany park, znajdujący się w centrum miejscowości, stanowiłby idealną kłamrę, spinającą aktywność oraz życie wsi w aspektach ładu przestrzennego, estetyki oraz, co niezwykle istotne, w układzie społecznym.

W skład zespołu nr 4 wchodził głównie urzędnicy Urzędu Miejskiego w Gryficach oraz kierownictwo Ośrodka Pomocy Społecznej. W tym przypadku dyskusję zdominował **obiekt (budynek) przy ulicy Koszarowej** w Gryficach, znajdujący się na terenie powojkowym, którego właścicielem jest Gmina Gryfice i który bezwzględnie wymaga rewitalizacji. W tej chwili jest on zdewastowany, aczkolwiek proces dewastacji nie postępuje, w wyniku remontu dachu oraz zabezpieczenia budynku przed dostępem osób trzecich. Budynek stanowi czterokondygnacyjny obiekt o znacznej powierzchni, która mogłaby zostać wykorzystana.

W trakcie dyskusji podkreślono, że Gmina Gryfice od dłuższego czasu poszukuje pomysłu oraz środków zarówno na remont budynku i jego najbliższego otoczenia. Deklarowano kilka możliwości wykorzystania obiektu, w tym w szczególności:

- stworzenie w nim tzw. “kuchni miejskiej”, która pełniłaby funkcje pomocnicze zarówno na rzecz pomocy osobom najuboższym oraz klientom Ośrodka Pomocy Społecznej, jak również wobec

placówek oświatowych, dla których Gmina Gryfice jest organem prowadzącym;

- utworzenie w budynku ośrodka wsparcia dla seniorów, co wydaje się koniecznością, w dobie rosnącego zapotrzebowania na tego typu usługi. Uczestnicy dyskusji potwierdzali, że w Gryficach brakuje oferty spędzania czasu/ pobytu dziennego dla osób w starszym wieku;
- utworzenie w budynku żłobka, którego brak był sygnalizowany na wszystkich etapach badania, prowadzonego na potrzeby Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice.

Podsumowując część dyskusji poświęconą obiektom przy ulicy Koszarowej, podkreślono również, że miejsce to generalnie stanowi pewną, wyodrębnioną całość, znajdującą się w relatywnie odosobnionym i otoczonym płotem miejscu, przy którym znajduje się również duży, niezagospodarowany plac oraz już wyremontowany i użytkowany budynek komunalny. W bliskim sąsiedztwie, "na terenie koszarów", znajduje się również budynek Powiatowego Urzędu Pracy, Wydział Ekonomii i Pedagogiki Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu, Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna, Biblioteka Pedagogiczna i inne.

Dodatkowo przedmiotem dyskusji w zespole nr 4 były następujące obszary problemowe dotyczące Gminy Gryfice:

- brak ścieżek rowerowych oraz infrastruktury towarzyszącej transportowi rowerowemu, takich jak wiaty, czy miejsca postojowe dla rowerów. Sygnalizowano zarówno generalny problem braku ścieżek rowerowych, jak również wskazano na pomysły budowy lub przedłużenia istniejących już konkretnych ścieżek rowerowych. Wyraźnie również podkreślano brak ścieżek rowerowych, które łączyłyby najbliższe Gryficom miejscowości wiejskie z miastem. Jednym z konkretnych pomysłów na przebieg ścieżki rowerowej była trasa od Gryfic poprzez tzw. Zdroje i Nadleśnictwo do Rudni,
- fatalny stan budynków komunalnych przy ulicy Kamienna Brama, jak również odcinek zabytkowych murów miejskich w tym rejonie, który wymaga rewitalizacji. Sygnalizowano, że stan budynków komunalnych w tej części miasta jest na tyle niezadowolający, że należałoby rozważyć kompleksową ich modernizację, lub nawet wyburzenie przynajmniej części z nich. W obu przypadkach powoduje to konieczność stałego bądź tymczasowego przemieszczenia osób, zamieszkujących te obiekty;
- konieczność poprawy układu komunikacyjnego miasta, ze szczególnym uwzględnieniem budowy lub wyznaczenia miejsc parkingowych dla pojazdów samochodowych. Miałyby to służyć poprawieniu kiepskiej, w opinii uczestników dyskusji, mobilności miejskiej w mieście i Gminie Gryfice.

W przypadku zespołu nr 5 dominującym tematem była sytuacja na obszarach wiejskich, ze szczególnym uwzględnieniem sołectwa Zaleszczyce z pobliskimi miejscowościami: Popiel, Jabłonowo, Borzyszewo. Do najważniejszych problemów sygnalizowanych przez członków zespołu można zaliczyć:

- ogromne zagrożenie na drodze, ze względu na położenie wsi wzdłuż drogi prowadzącej nad morze,

nie posiadającej ani pobocza, ani chodnika, ani oświetlenia. Dodatkowym zagrożeniem i ewentualnym utrudnieniem dla poruszających się wzdłuż drogi pieszych, są drzewa rosnące wzdłuż tej drogi. Często zdarzają się tam wypadki, w tym śmiertelne, będące wynikiem potrącenia, lub uderzenia pojazdu w przydrożne drzewo;

- brak oświetlenia ulic. Umieszczenie oświetlenia ulic, przynajmniej u ich wlotu, ułatwiłoby dotarcie pod właściwy adres pojazdom Policji, Pogotowia Ratunkowego, czy nawet kurieriom, dostawcom itp;
- brak miejsc, w których możliwa byłaby integracja mieszkańców poszczególnych miejscowości. Świetlice wiejskie po pierwsze nie znajdują się w każdej miejscowości, po drugie, w przypadku istniejących, brakuje osób, które mogłyby stać się animatorami aktywności w ramach świetlic. W dyskusji stwierdzono, że integracja społeczna nie może się odbywać, skoro nie ma odpowiednich miejsc do jej realizacji;
- brak sieci ścieżek rowerowych, w tym również tych o charakterze turystycznym, które mogłyby przyciągać zwolenników turystyki rowerowej do Gryfic i ich okolic. Członkowie zespołu nr 5 zaproponowali przebieg kilku potencjalnych ścieżek, które stanowiłyby pętle, zaczynające się i kończące w mieście. Przykładem takiej ścieżki (szlaku rowerowego) może być trasa z Gryfic przez Borzyszewo, Jabłonowo, Trzyglów, Brodniki, Elektrownię-Mostek na Redze, do Gryfic lub Smolęcina. Kolejna ścieżka mogłaby przebiegać na trasie: Gryfice- Popiel- Rzęsin- Trzyglów- Brodniki- Gryfice/ Smolęcina. W celu realizacji takiego przebiegu ścieżek konieczne byłoby wybudowanie kładki na Redze na wysokości Zdrójów (Nadleśnictwo);
- konieczność budowy boiska wielofunkcyjnego na terenie sołectwa Zaleszczyce. W dyskusji podkreślono, że warunkiem edukacji sportowej młodych ludzi, jest stworzenie im sprzyjających warunków. Sołectwo Zaleszczyce liczy ok. 460 mieszkańców. Największym problemem na dzień dzisiejszy jest brak terenu, należącego do Gminy Gryfice, który można by przeznaczyć na budowę boiska w bliskim sąsiedztwie centrum miejscowości oraz placu zabaw. Pomysł takiej organizacji centrum miejscowości domykałby koncepcję utworzenia "Centrum Edukacji Wiejskiej".

Na podstawie uzyskanego materiału pierwotnego w drodze badań ankietowych, badań fokusowych oraz w trakcie sesji "coffee session" można sformułować wnioski, które będą służyły przygotowaniu Programu Rewitalizacji i wskażą Władzom Gminy Gryfice potencjalne kierunki planowania działań w kierunku rozwiązywania najważniejszych problemów w tym zakresie. Poniżej przedstawiono najważniejsze obserwacje.

Do najważniejszych problemów Gryfic można zaliczyć brak sprawnego systemu komunikacyjnego miasta w jego szerokim i multimodalnym ujęciu. Mieszkańcy w trakcie badań skarżyli się wielokrotnie na brak ścieżek rowerowych, aczkolwiek można odnieść wrażenie, że w zdecydowanej większości tłum tych

spostrzeżeń, była kwestia generalnych trudności w poruszaniu się po samym mieście, jak również trudności w dotarciu z miasta do położonych w jego okolicach miejscowości wiejskich. Powołując się na brak ścieżek rowerowych, sygnalizowano, że w mieście brakuje "łączników" pomiędzy jego ważnymi punktami. Przykładem była tutaj utrudniona komunikacja na przykład pomiędzy osiedlami zlokalizowanymi na prawym brzegu Regi (np. Osiedle XXX-lecia), a centrum Gryfic i dalej w kierunku do okolic SP-4, gdzie zlokalizowane są obiekty sportowe, w tym basen.

Istotnym problemem Gryfic jest również niewystarczająca oferta instytucji oświatowych, takich jak przedszkole i żłobek. W przypadku tego ostatniego, w mieście, w ogóle nie ma instytucji tego typu.

W trakcie badania wielokrotnie wskazywano na obszary, które w opinii mieszkańców Gryfic, wymagają rewitalizacji, ze względu przynajmniej na ich fatalny stan techniczny i nienajlepszą opinię. bez wątplenia takimi miejscami, w przypadku miasta są:

- okolice dworca PKP i PKS, ze szczególnym uwzględnieniem budynku kolejki wąskotorowej;
- okolice ul. Łąkowej, Gdyńskiej, Pomorskiej i innych, gdzie sygnalizowano problemy o charakterze społecznym;
- okolice znajdujące się bezpośrednio nad Regą na jej lewym brzegu, a tu w szczególności ulice: Szewska, Klasztorna, Strzelecka, Nadrzeczna i inne, ze względu na dewastację infrastrukturalną i nienajlepszą opinię tych miejsc;
- tereny powojkowe i przemysłowe, rozciągające się od ul. Kamienna Brama, poprzez Armii Krajowej, do Cukrowniczej, Fabrycznej i Koszarowej. Ten obszar charakteryzuje się szczególnym nałożeniem się problemów o charakterze infrastrukturalnym, przestrzennym, gospodarczym oraz społecznym;
- teren tzw. stawku miejskiego, jako obszar relatywnie niezamieszkały, aczkolwiek określany jako zdewastowany, niezagospodarowany, z którym od lat "nie wiadomo co zrobić".

W przypadku miejscowości wiejskich można sformułować następujące, powtarzające się wielokrotnie na każdym etapie badania opinie. Należą do nich:

- w miejscowościach wiejskich generalnie brakuje zagospodarowanych, wyposażonych w infrastrukturę centrów;
- we wsiach istnieje pilna potrzeba ich modernizacji pod kątem ładunku urbanistycznego;
- jednym z najważniejszych problemów wsi są braki infrastrukturalne w zakresie podstawowych usług, takich jak oświetlenie chodniki, sygnalizowano również fatalny stan dróg i potrzebę pilnej ich modernizacji;

- mieszkańcy wsi skarżyli się również na problemy z dotarciem do Gryfic, zarówno w kontekście niewystarczającej oferty komunikacji samochodowej i autobusowej, jak również braku ścieżek rowerowych, które ułatwiłyby dotarcie do miasta z najbliższych położonych miejscowości.

2.3 Badanie ilościowe

Badania ilościowe przeprowadzono na losowo dobranej próbie mieszkańców Gminy Gryfice. W trakcie badania posłużono się kwestionariuszem ankietowym. W wyniku przeprowadzonych badań uzyskano 414 prawidłowo wypełnionych ankiet, które następnie zostały poddane analizie za pomocą narzędzi statystycznych.

2.3.1 Demograficzna charakterystyka badanej próby

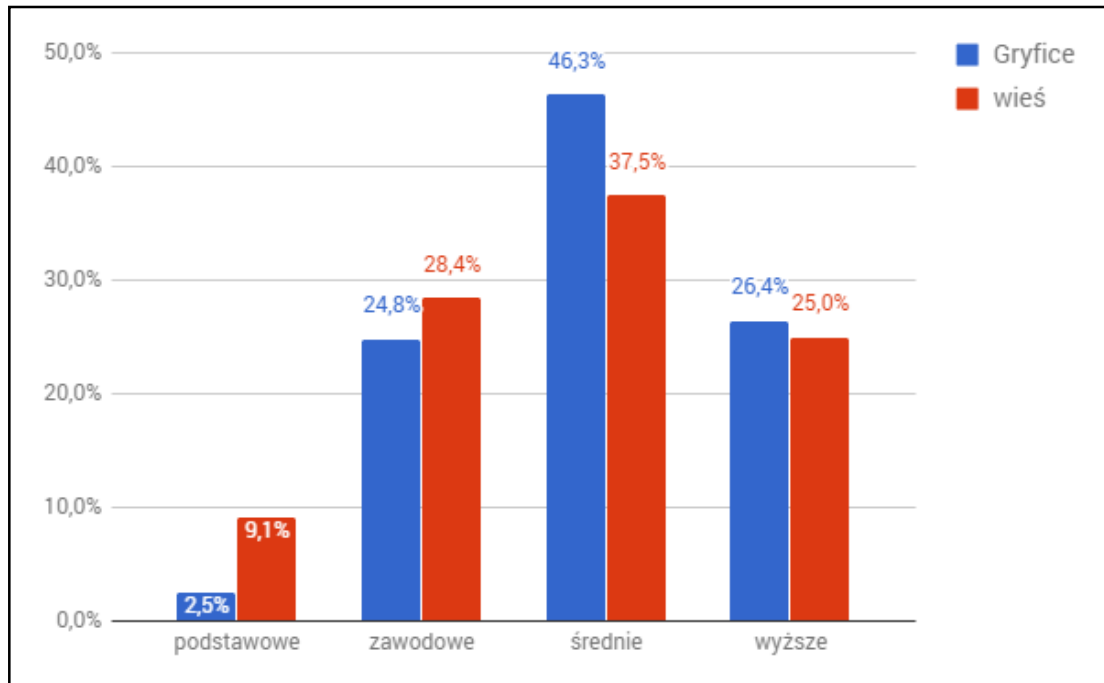
Demograficzna charakterystyka badanej próby została przeprowadzona na podstawie deklaracji respondentów, zawartych w wypełnionych kwestionariuszach ankiet. W badaniu wzięło udział łącznie 414 osób, z czego 326 (78,7%) osób mieszka w Gryficach, a 88 (21,3%) na obszarach wiejskich; 65,2% badanych to kobiety, a 34,5% to mężczyźni. Średnia wieku badanych wyniosła 41,7 lat, przy odchyleniu standardowym 13,166 (błąd standardowy = 0,647). Najmłodszy z respondentów miał 18 lat, a najstarszy 81. Mediana wieku wyniosła 39 lat, co oznacza, że połowa badanych miała mniej, a połowa ponad 39 lat.

Ponad 60% przebadanych mieszkańców mieszka w gminie od urodzenia (271 osób). Znaczna liczba respondentów mieszka w Gminie Gryfice powyżej 30 lat (62 wskazania). Zaledwie 3,9% respondentów wskazała czas krótszy niż 5 lat. Społeczność gminna jest mocno przywiązana do miejsca, a liczba ludności napływowej jest stosunkowo niewielka.

Ze względu na posiadane kwalifikacje, największą grupę respondentów stanowiły osoby z wykształceniem średnim, to 44,2% badanych. Liczba respondentów z wykształceniem zawodowym wyniosła 25,6%, a z wykształceniem wyższym 26,1%. Wykształcenie podstawowe zadeklarowało niespełna 4% przebadanych mieszkańców. Świadczy to o stosunkowo wysokim poziomie wykształcenia ludności i o potencjale kapitału ludzkiego regionu. Zróżnicowanie badanych względem obszaru zamieszkania jest w przypadku wykształcenia stosunkowo niewielkie. We wsi występuje wyższy wskaźnik osób z wykształceniem podstawowym i niższy wskaźnik z wykształceniem wyższym.

Jak wynika z badań 9% badanych zamieszkujących na wsi posiadało wykształcenie podstawowe, gdzie wskaźnik ten dla mieszkańców Gryfic wyniósł jedynie 2,5%. Na co jednak warto zwrócić uwagę, mieszkańcy zarówno Gryfic, jak i obszarów wiejskich charakteryzowali się relatywnie zbliżonym do siebie

udziałem osób legitymujących się wykształceniem zawodowym oraz wyższym. W przypadku natomiast wykształcenia średniego, więcej osób posiadało je w obszarze miejskim: około 46% mieszkańców Gryfic. Na wsi odsetek osób z wykształceniem średnim był o ok. 9 pkt. proc. niższy i wyniósł 37,5%. Porównanie wykształcenia mieszkańców Gryfic oraz obszarów wiejskich przedstawia wykres nr 1.

Wykres 1 Porównanie wykształcenia osób mieszkających w mieście oraz na wsi

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

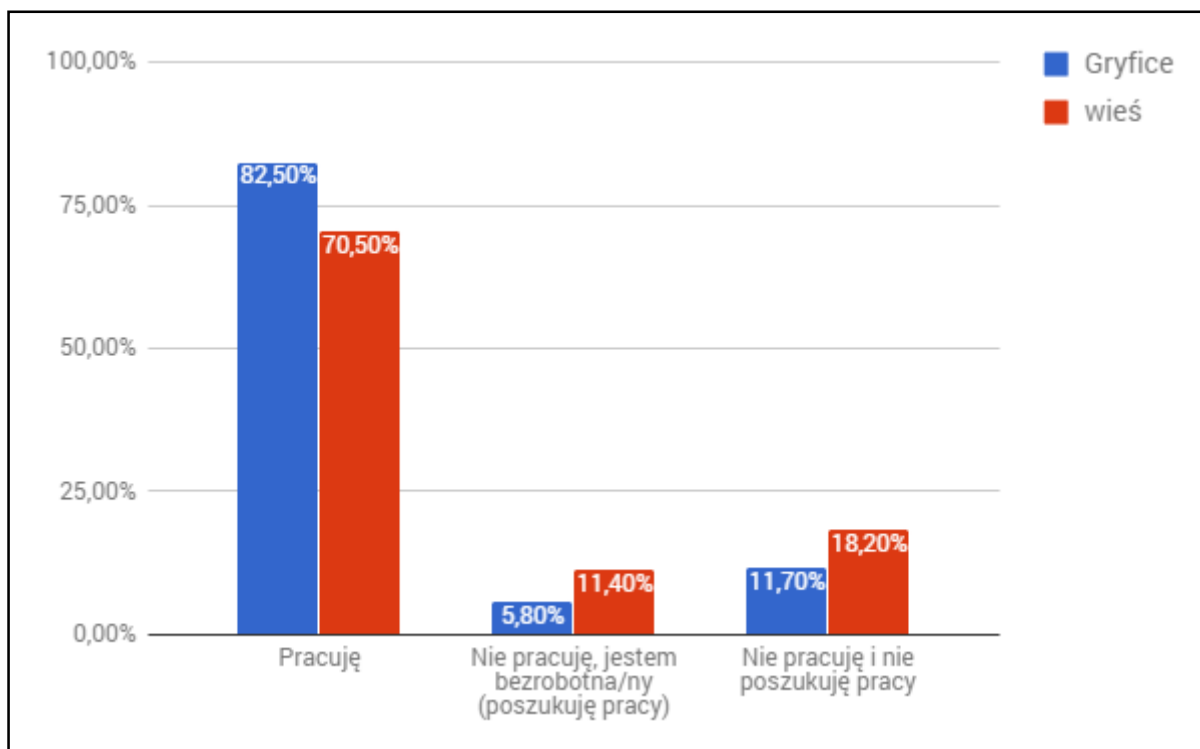
Największą liczbę gospodarstw domowych osób uczestniczących w badaniu ankietowym stanowiły gospodarstwa 3 osobowe. To ok. 35% wszystkich gospodarstw domowych. Blisko jedna czwarta respondentów była członkiem gospodarstwa 4 osobowego, a jedna piąta 2 osobowego. Co dziesiąta osoba uczestnicząca w badaniu zadeklarowała, że sama tworzy gospodarstwo domowe. Z kolei 9% osób było członkami gospodarstw domowych o liczebności wynoszącej 5 osób. Natomiast gospodarstwa domowe liczące więcej niż 5 osób, stanowiły znikomy odsetek w badaniu. Średnio na jedno gospodarstwo domowe przypadały 3,07 osoby, przy błędzie standardowym 0,056 i odchyleniu standardowym, wynoszącym 1,139. Niespełna 30% respondentów nie posiadało dzieci. Ponad 40% badanych zadeklarowało posiadanie tylko jednego dziecka, natomiast blisko 39% respondentów zadeklarowało posiadanie dwójki dzieci.

Zdecydowana większość uczestników badania to osoby będące w związku małżeńskim. To 259 osób, stanowiących 62,6% badanych. Podobną liczebnością charakteryzowały się grupy osób, które nie pozostawały w związku, jak również będące w związku nieformalnym. W pierwszym przypadku było to 59

osób, stanowiących ok. 14% badanych, w drugim 66 osób, z udziałem procentowym w badanej grupie wynoszącym blisko 16%. Liczba osób, które zadeklarowały się jako wdowiec/ wdowa wyniosła 30, a ich udział w badanej grupie ok. 7%. Analiza porównawcza Gryfic i obszarów wiejskich wskazuje, iż obszar wsi charakteryzuje większy odsetek osób pozostających w związkach małżeńskich. Z kolei w mieście Gryfice wystąpiła większa liczba wskazań pozostawania w związkach nieformalnych i mniejsza liczba małżeństw (we wsi ta proporcja była dokładnie odwrotna).

2.3.2 Ekonomiczna charakterystyka badanej próby

Istotnym elementem badań prowadzonych na potrzeby programu rewitalizacji była sytuacja zawodowa i ekonomiczna mieszkańców Gminy Gryfice. Zdecydowana większość, bo aż 331 badanych osób, zadeklarowało, że w chwili badania pracowało. To aż 80% respondentów. Grupa osób, które nie pracowały, ale deklarowały poszukiwanie zatrudnienia, liczyła 29 osób, co stanowiło 7% uczestników badania. Pozostałe 54 osoby nie pracowały i nie poszukiwały pracy. Stanowiły one 13% badanych. Na wykresie przedstawiono, jak kształtowała się sytuacja zawodowa osób mieszkających w mieście w porównaniu do osób zamieszkujących obszary wiejskie.

Wykres 2 Sytuacja zawodowa respondentów w mieście oraz na wsi

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Badanych mieszkańców zamieszkujących obszary wiejskie gminy Gryfice częściej niż mieszkańców miasta Gryfice charakteryzuje status osoby bezrobotnej. Istotną obserwacją jest liczba deklaracji osób niepracujących i nieposzukujących pracy. Dla Gryfic odsetek ten wyniósł 11,7%, natomiast dla wsi był on większy i nieznacznie przekroczył 18%.

Ze względu na wysokość dochodów największą grupę respondentów stanowią osoby zarabiające nie więcej niż 2000 złotych netto. Zarobki od 2001 do 3000 złotych netto zadeklarowało 31,4% respondentów. Jedynie 1,4% wskazań dotyczyła zarobków powyżej 4000 złotych netto. Jednocześnie 7,2% badanych zadeklarowało, że nie uzyskuje żadnych dochodów. Szczegółowe dane dotyczące wysokości dochodów mieszkańców Gminy Gryfice przedstawiono w tabeli.

Tabela 4 Wysokość dochodów mieszkańców Gminy Gryfice

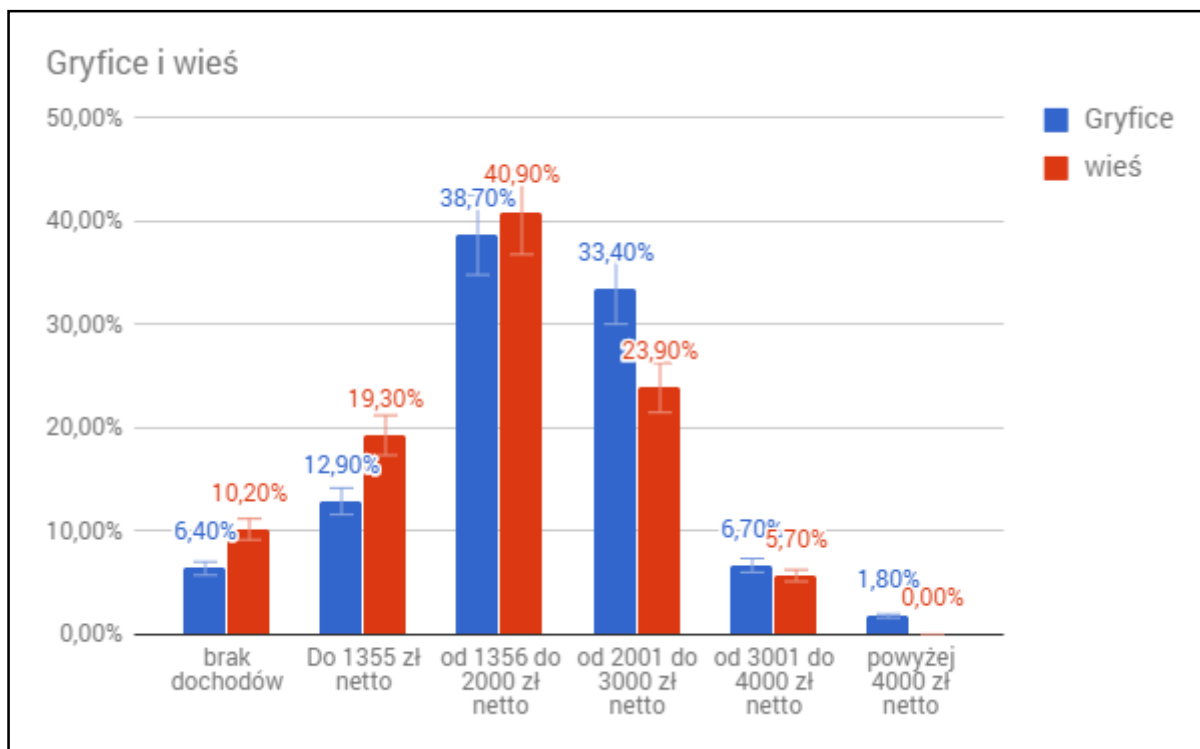
Odpowiedzi	Częstość	Procent
brak dochodów	30	7,2%
do 1355 zł netto	59	14,3%
od 1356 do 2000 zł netto	162	39,1%
od 2001 do 3000 zł netto	130	31,4%
od 3001 do 4000 zł netto	27	6,5%
powyżej 4000 zł netto	6	1,4%
Ogółem	414	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Na podstawie zebranych danych można zaobserwować dysproporcję pomiędzy zarobkami

mieszkańców miasta a zarobkami mieszkańców wsi. Zostały one zobrazowane na wykresie.

Wykres 3 Porównanie wysokości dochodów mieszkańców miasta i wsi w Gminie Gryfice

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Więcej osób deklarujących brak dochodów zamieszkiwało obszary wiejskie. To blisko co 10 badany pochodzący ze wsi, podczas gdy w Gryficach taką sytuację dochodową deklarowało tylko ok. 6% osób. Większym udziałem w przypadku wsi charakteryzuje się również grupa osób, deklarujących dochody poniżej 1355 zł netto. To blisko 20% mieszkańców wsi, podczas gdy w mieście ich udział wynosił niespełna 13%. Z kolei biorąc pod uwagę zarobki w przedziale od 1355 zł do 2000 zł netto, można zauważyć, że zarówno w przypadku miasta, jak i wsi, odsetek osób je deklarujących był zbliżony. Dla Gryfic wynosił 38,7%, dla wsi 40,9%. Dysproporcję zaobserwowano z kolei w grupie osób, deklarujących dochody wyższe od 2000 zł, a mniejsze od 3000 zł. W przypadku miasta takie dochody deklarowało 33,4% badanych, natomiast na wsi odsetek ten był o blisko 10 pkt. proc. niższy.

Interesujący wydaje się być jednak fakt, że w grupie osób o relatywnie wysokich zarobkach, mieszczących się w przedziale od 3001 do 4000 zł, zanotowano zbliżony ich odsetek, zarówno wśród mieszkańców Gryfic, jak i pobliskich miejscowości wiejskich. Mieszkańcy miasta zarabiający w przedziale od 3001 do 4000 zł stanowili 6,7% badanych mieszkańców Gryfic. Dla obszarów wiejskich odsetek ten był

tylko o 1 pkt. proc. mniejszy. Najwyższy poziom dochodów, wymienionych w kwestionariuszu ankietowym przekraczał poziom 4000 zł netto. Jak wynika z badań, mieszkańcy miasta mieszczący się w tym przedziale stanowili niespełna 2% badanych w swojej grupie, natomiast wśród osób zamieszkujących wieś nikt takiego poziomu dochodów nie zadeklarował.

2.3.3 Ocena obszarów zdegradowanych i potrzeb architektonicznych

W kwestionariuszu ankiety mieszkańcy Gminy Gryfice zostali poproszeni o wskazanie miejsc, które priorytetowo powinny ulec zmianie lub renowacji. Kafeteria odpowiedzi została podzielona na dwie części, po to aby odróżnić potrzeby rewitalizacyjne Gryfic i obszarów wiejskich. Każdy z respondentów mógł wskazać maksymalnie 3 miejsca wymienione w ankiecie oraz zaproponować własne.

Tabela 5 Miejsca wymagające renowacji wg mieszkańców miasta i wsi

Odpowiedzi	Gryfice		Odpowiedzi	Wieś	
	Częstość	Procent		Częstość	Procent
Przestrzeń po byłej Cukrowni i tereny wokół	190	19,5%	Ścisłe centrum w mojej wsi	43	4,4%
Okolice ul. Koszarowej w Gryficach	75	7,7%	Przestrzeń sportowo-rekreacyjna w mojej wsi	45	4,6%
Okolice 30-lecia w Gryficach	43	4,4%	Przestrzeń bloków, osiedli i mieszkań	11	1,1%
Staw miejski w Gryficach przy ul. Nowy Świat	207	21,3%	Infrastruktura drogowa wraz z chodnikami i oświetleniem	67	6,9%
Okolice rzeki Rega, Park Miejski	53	5,5%	Przystanki autobusowe	29	3,0%
Okolice ul. Strzeleckiej do Klasztornej	104	10,7%			
Okolice Dworca PKS i PKP	73	7,5%			
Plac Zwycięstwa wraz z ul. dojazdowymi	27	2,8%	Inne	5	0,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Największa liczba wskazań dotyczyła rewitalizacji stawu miejskiego przy ul. Nowy Świat. Tej kwestii dotyczyło 21,3% wskazań. Na drugim miejscu znalazła się odpowiedź *Przeźszeń po byłej Cukrowni i tereny wokół* (19,5% wskazań). Pozostałe odpowiedzi uzyskały o wiele niższe wyniki, co świadczy o stosunkowo dużej jednomyślności mieszkańców Gryfic w tym zakresie. Na trzecim miejscu, z udziałem procentowym wskazań równym 10,7% uplasowała się odpowiedź *Okolice ul. Strzeleckiej do Klasztornej*.

W przypadku wsi mieszkańcy najczęściej wskazywali potrzebę rewitalizacji przestrzeni sportowo-rekreacyjnej (45 wskazań) oraz ścisłego centrum miejscowości (43 wskazania). Biorąc pod uwagę liczbę respondentów mieszkających we wsi, wskazania dotyczące potrzeb zmian są jednomyślne. Szczegółowy rozkład omawianej zmiennej przedstawiono w tabeli.

Według mieszkańców Gminy Gryfice, najmniej miejsc do spędzania czasu wolnego jest w przestrzeni społecznej dla młodych ludzi po zakończeniu edukacji (18,3%). Nieco niższa, lecz stosunkowo wyrównana liczba wskazań dotyczyła także młodzieży ze szkół ponadpodstawowych (15,8%) oraz rodziców z dziećmi (15,5%). Najmniej wskazań pojawiło się przy odpowiedzi *Organizacje pozarządowe i grupy nieformalne, np. hobbyści* (3,8%).

Tabela 6 Grupy, dla których brakuje miejsc na spędzanie czasu wolnego

Odpowiedzi	Częstość	Procent
Dzieci w wieku przedszkolnym	118	11,5%
Dzieci ze szkoły podstawowej	95	9,2%
Młodzież ze szkół ponadpodstawowych	163	15,8%
Młodzi ludzie po zakończeniu edukacji	188	18,3%
Rodziny z dziećmi	160	15,5%
Osoby niepełnosprawne	130	12,6%
Seniorzy	136	13,2%
Organizacje pozarządowe i grupy nieformalne np. hobbyści	39	3,8%
Ogółem	1029	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Odpowiedzi na pytanie o grupy, dla których brakuje miejsc na spędzanie czasu wolnego, poddano

również analizie, ze względu na miejsce zamieszkania osoby udzielającej odpowiedzi. Zarówno mieszkańcy miasta, jak i obszarów wiejskich byli prawie jednomyślni, jeżeli chodzi o brakujące miejsca dla dzieci ze szkół podstawowych, młodzieży ze szkół ponadpodstawowych, rodzin z dziećmi. Natomiast w przypadku terenów wiejskich, respondenci wyraźniej sygnalizowali brak miejsc na spędzanie wolnego czasu dla młodszych dzieci (w wieku przedszkolnym) oraz dla seniorów. Mieszkańcy miasta z kolei częściej zauważali niedostatki

Respondenci wskazali również, jakich miejsc generalnie brakuje w Gminie Gryfice. Do dyspozycji otrzymali kafeterię 6 odpowiedzi oraz możliwość wpisania własnych propozycji. Najczęściej wskazywane miejsca to placówki dla młodzieży, służące konstruktywnym formom spędzania czasu wolnego (20,3%) oraz placówki opiekuńcze dla dzieci w wieku przedszkolnym (20,1% wskazań). Wysoki wskaźnik w Gryficach otrzymała odpowiedź *Kąpielisko miejskie* (19,2%). Wszystkie trzy odpowiedzi podkreślają konsekwencje w dokonywanych w ankiecie wyborach. Zarówno kwestia form spędzania czasu wolnego, jak i miejsc spędzania tego czasu oraz kwestia kąpieliska były często wybieranymi odpowiedziami również w przypadku innych pytań w kwestionariuszu. Inną kwestią jest natomiast zwrócenie uwagi na potrzebę rozbudowy infrastruktury rowerowej i infrastruktury turystyki rowerowej (15,1% wskazań). Mieszkańcy także odczuwają potrzebę zwiększenia liczby miejsc spacerowych i przygotowanych do rekreacji i wypoczynku (14,9%) w istniejących miejscach, umożliwiających spędzanie czasu wolnego osobom niepełnosprawnym.

W trakcie badania ocenione zostały postawy mieszkańców wobec stanu infrastruktury miejscowości oraz postaw wobec kwestii związanych z tematycznie różnymi zagadnieniami życia publicznego. Respondenci oceniali poszczególne kategorie na skali pięciostopniowej, gdzie 1 oznaczało "bardzo zła"; 2- "raczej zła"; 3- "ani dobra, ani zła"; 4- "raczej dobra" i 5- "bardzo dobra". Zestawienie średnich odpowiedzi pozwoliło ustalić najwyżej ocenioną kategorię. Badani najwyżej ocenili ogólną estetykę swojej miejscowości (w tym elewację budynków i zagospodarowanie przestrzenne) - 3,07 oraz czystość i porządek w swojej miejscowości - 3,09. Są to wskazania z punktacją nieznacznie powyżej średniej. Najniżej oceniona została oferta artystyczno-kulturalna w miejscowości - 2,6. Szczegółowy rozkład średnich odpowiedzi, również w podziale na miasto i wieś, został przedstawiony w tabeli.

Tabela 7 Ocena stanu infrastruktury w miejscu zamieszkania

Kategoria	Średnia ocen		
	Ogółem	Gryfice	wieś
Infrastruktura turystyczna	2,76	2,86	2,41
Infrastruktura publiczna (w tym chodniki, parkingi, zieleń miejska, ławki, latarnie)	2,96	3,05	2,63
Ogólna estetyka mojej miejscowości (w tym elewacje budynków i zagospodarowanie przestrzenne)	3,07	3,08	3,06
Infrastruktura kultury, sztuki i rekreacji (w tym muzea, centra kultury, miejskie ośrodki sportu i rekreacji, obiekty z przeznaczeniem na wydarzenia kultury)	2,62	2,76	2,08
Czystość i porządek w mojej miejscowości	3,09	3,08	3,15
Oferta artystyczno-kulturalna w mojej miejscowości (kalendarium odbywających się wydarzeń w ciągu roku)	2.60	2,68	2,33

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Analizując odpowiedzi w podziale na miasto i wieś, można zauważyć, że mieszkańcy Gryfic najwyżej ocenili ogólną estetykę oraz czystość i porządek (3,08). Podobne wyniki dotyczyły obszarów wiejskich. Z kolei zarówno w mieście, jak i na wsi relatywnie słabo oceniano ofertę artystyczno-kulturalną oraz infrastrukturę kultury, sztuki i rekreacji. Należy jednak zauważyć, że ta ostatnia, podobnie jak infrastruktura turystyczna, relatywnie lepiej była oceniana w mieście niż na wsi. Podobnie rzecz się miała w przypadku infrastruktury publicznej, na którą składają się chodniki, parkingi, zieleń miejska, ławki i latarnie, których stan również lepiej oceniany był przez mieszkańców miasta niż przez mieszkańców terenów wiejskich. Jedynym czynnikiem, który lepiej oceniali mieszkańcy wsi, w porównaniu do mieszkańców miasta była ogólna czystość i porządek w miejscowości zamieszkania.

2.3.4 Ocena jakości życia mieszkańców Gminy Gryfice

W trakcie badania zapytano respondentów o ofertę spędzania czasu wolnego w Gminie Gryfice w zorganizowanej formie. Co za tym idzie, mieszkańcy dokonali oceny potencjału i jakości form spędzania czasu wolnego. Wskazania pokrywały się dość wyraźnie z oceną miejsc, których generalnie brakowało, by móc spędzać swój wolny czas. Grupą społeczną, która otrzymała najwyższy wynik byli młodzi ludzie po skończeniu edukacji (17,1%). W dalszej części wskazywano także młodzież ze szkół ponadgimnazjalnych

(14,1%), seniorów (14,1%) oraz rodziny z dziećmi (13,3%). Odpowiedzi były dość zróżnicowane, przez co żadna grup nie uzyskała wysokiego wyniku, wykazującego wyraźną dysproporcję. Nie można zatem stwierdzić na tej podstawie, by którakolwiek z grup była w jakiegokolwiek formie marginalizowana pod kątem oferty spędzania czasu wolnego. Liczba wskazań dotycząca młodych ludzi po zakończeniu okresu edukacji może być także związana ze znaczną liczbą respondentów w wieku 20-35 lat. Jest to grupa wiekowa, której problem ten może bezpośrednio dotyczyć. W podziale odpowiedzi ze względu na miejsce zamieszkania mieszkańcy Gryfic najczęściej wskazywali ograniczenia odnoszące się do młodych ludzi po zakończeniu edukacji (18,3%). Na obszarach wiejskich najwyższe wyniki osiągała młodzież ze szkół ponadpodstawowych (17%) oraz seniorzy (17,4%).

Respondenci zostali także zapytani o to, jakie problemy, związane z jakością życia, odczuwają w swojej miejscowości. W tym przypadku najwięcej wskazań dotyczyło złego stanu dróg i chodników (14,3%), a także zbyt małej liczby mieszkań względem liczby mieszkańców (12,2%). Równie wysoki wskaźnik otrzymała odpowiedź *Opuszczone tereny przemysłowe/pokolejowe* (10,9% respondentów). Pozostałe odpowiedzi nie uzyskały wyników przekraczających 10% udziału we wskazaniach. Najrzadziej wskazywaną odpowiedzią była kwestia związana z jakością powietrza. W tym przypadku wskazano odpowiedź jedynie 19 razy, co stanowi 1,3% udziału wszystkich udzielanych odpowiedzi. W zestawieniu odpowiedzi udzielanych przez mieszkańców wsi i miasta Gryfice, można zauważyć pewne różnice. Szczegółowy rozkład odpowiedzi udzielanych przez mieszkańców miasta oraz wsi przedstawiono w tabeli.

Mieszkańcy obszarów wiejskich o wiele częściej wskazywali na potrzebę renowacji dróg i chodników (18,6%). Mieszkańcy wsi wskazywali także słaby dostęp do służby zdrowia (10,3%). Wyraźniej częściej wskazywali również na problemy z organizacją komunikacji miejskiej. Gryficzanie skupiali się na kwestii jakości dróg i chodników, choć wysokość udziału tej wypowiedzi była niższa, niż w przypadku mieszkańców wsi. Gryficzanie skupili się także na potrzebie rewitalizacji obszarów przemysłowych i pokolejowych (12,4%) oraz potrzebie rozbudowy infrastruktury mieszkaniowej (13,7%). Pozostałe odpowiedzi nie uzyskały dziesięcioprocentowego progu udziału we wszystkich odpowiedziach.

Tabela 8. Główne problemy związane z jakością życia w mieście i na wsi

Odpowiedzi	Częstość		Procent	
	Gryfice	wieś	Gryfice	wieś
zły stan dróg i chodników	157	58	13,2%	18,6%
zanieczyszczone ulice, trawniki	86	17	7,2%	5,5%
zanieczyszczone powietrze	16	3	1,3%	1,0%
zbyt mało mieszkań względem liczby mieszkańców	163	20	13,7%	6,4%
brak przestrzeni wspólnych dla mieszkańców osiedli (podwórek)	40	5	3,4%	1,6%
zły stan przestrzeni wspólnych dla mieszkańców osiedli (podwórek)	50	6	4,2%	1,9%
niedostosowanie przestrzeni miejscowości do osób ze specjalnymi potrzebami	70	10	5,9%	3,2%
źle zorganizowana komunikacja miejska/wiejska	35	26	2,9%	8,4%
dzikie wysypiska	78	23	6,5%	7,4%
zdeprawowane i opuszczone tereny przemysłowe/pokolejowe	148	15	12,4%	4,8%
zdeprawowane/zaniebane obszary przyrodnicze (w przeszłości - atrakcje turystyczne)	51	12	4,3%	3,9%
zaniedbana estetyka przestrzeni miejskiej (ład architektoniczny miasta)	52	9	4,4%	2,9%
mała dostępność/niska jakość usług publicznych	33	18	2,8%	5,8%
brak możliwości rozwoju (kulturalnego, zawodowego, w obszarze rekreacji, sportu itp.)	90	28	7,6%	9,0%
słaby dostęp do obiektów użyteczności publicznej	40	25	3,4%	8,0%
słaby dostęp do oferty służby zdrowia	77	32	6,5%	10,3%
inne	5	4	0,4%	1,3%
Ogółem	1191	311	100,0%	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Mieszkańcy Gminy Gryfice dostrzegają potrzebę poprawy rynku pracy, zwłaszcza w kwestii atrakcyjności dostępnych ofert. Najwyższa liczba wskazań dotyczyła właśnie tej kwestii (15,5%) w zestawieniu z dziesięcioma innymi problemami społecznymi. Na drugiej pozycji uplasowała się odpowiedź *niskie płace powodujące ubożenie społeczeństwa* (14,6%). Obydwie odpowiedzi powiązane są z kwestią zatrudnienia i z dużym prawdopodobieństwem mocno pokrywają się ze sobą. W dużej mierze atrakcyjność pracy może być powiązana z profitami finansowymi, które to zatrudnienie zapewnia. Jako trzeci kompleks problemów została wyszczególniona kwestia patologii społecznych, w tym narkomanii, alkoholizmu i przemocy w rodzinie (10,6%). Blisko 10% udziałem wskazań charakteryzowała się również kwestia odpływu kapitału społecznego z regionu, będącego wynikiem emigracji młodych ludzi, nie widzących w regionie gryfickim perspektyw dla siebie. Najmniej wskazań dotyczyło słabej współpracy i komunikacji między władzami a mieszkańcami (niespełna 4% wskazań) oraz małego zaangażowania społecznego mieszkańców (5,10%).

Tabela 9 Problemy społeczne w Gminie Gryfice

Odpowiedzi	Częstość	Procent
Brak integracji lokalnej społeczności	131	8,00%
Brak możliwości zapewnienia opieki osobom zależnym	128	7,80%
Niskie płace powodujące ubożenie społeczeństwa	240	14,60%
Wandalizm, chuligaństwo	146	8,90%
Patologie społeczne (np. alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie)	175	10,60%
Bezrobocie / brak atrakcyjnej, dobrze płatnej pracy	255	15,50%
Brak oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży	116	7,00%
Małe zaangażowanie społeczne mieszkańców	84	5,10%
Emigracja młodych osób spowodowana brakiem perspektyw (odpływ kapitału społecznego)	161	9,80%
Brak perspektyw dla młodych rodzin	143	8,70%
Słaba współpraca i komunikacja między władzami mojej miejscowości a mieszkańcami	65	3,90%
inne	2	0,10%
Ogółem	1646	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Porównanie obszarów wiejskich i Gryfic pokazuje, że mieszkańcy miasta częściej narzekają na bezrobocie i brak atrakcyjnych ofert na rynku pracy, a mieszkańcy wsi częściej narzekają na niskie płace, wskazując jednocześnie rzadziej kwestię bezrobocia. Deklaracje te pokrywają się z danymi dotyczącymi sytuacji ekonomicznej badanych, w zależności od miejsca zamieszkania. Mieszkańcy Gryfic deklarowali nieco wyższe zarobki, niż ich sąsiedzi z terenów wiejskich. W pozostałych wskazaniach na obszarach wiejskich uwidaczniają się bariery infrastrukturalne uwarunkowane topograficznie. Mieszkańcy wsi częściej narzekają na brak możliwości zapewnienia opieki osobom zależnym (10,2%), brak perspektyw dla młodych rodzin (10,5%) oraz emigracja młodych osób spowodowana brakiem perspektyw (11,1%).

Respondenci otrzymali również możliwość oceny własnego zadowolenia z obecnego miejsca zamieszkania, posługując się skalą od 1 do 10. Średnia wyników wskazań wyniosła 6,22 przy odchyleniu standardowym 1,965. Mediana była równa 6. Mieszkańcy Gryfic okazali się nieznacznie bardziej zadowoleni z obecnego miejsca zamieszkania (6,25, przy odch. standardowym 1,857). Mieszkańcy terenów wiejskich uzyskali średnią 6,14 przy odchyleniu standardowym 2,33.

Na ocenę zadowolenia z obecnego miejsca zamieszkania ma wpływ posiadane wykształcenie. Osoby z wykształceniem podstawowym oceniły stan swojego zadowolenia średnio na 5,63 (odchylenie standardowe 2,705). Respondenci z wykształceniem zawodowym otrzymali średnią 5,58 (odchylenie standardowe 1,866). Średnia ocen dla osób z wykształceniem średnim wyniosła 6,28 (odchylenie standardowe 1,866). Osoby z wyższym wykształceniem uplasowały się na pierwszym miejscu ze średnią 6,85 (odchylenie standardowe 1,874), z czego nikt w tym przedziale nie zaznaczył odpowiedzi niższej niż 3. Podobna zależność dotyczy zadowolenia w zależności od dochodów. Te trzy czynniki są zatem mocno ze sobą powiązane. Z pewnością wyższe wykształcenie ma, statystycznie rzecz ujmując, większe przełożenie na zarobki. Te ostatnie pokazują to bardzo mocno. Wraz ze wzrostem poziomu dochodów rośnie poziom zadowolenia z miejsca zamieszkania. Załamanie następuje w przypadku osób zarabiających powyżej 4000 złotych netto. Może to wynikać z ograniczonych możliwości konsumpcji (niewystarczający poziom oferty Gminy dla osób mających w zakresie dóbr i usług luksusowych), lecz jest to jedynie teza.

W dalszej kolejności w trakcie badania, zaprezentowano respondentów kilka stwierdzeń, które dotyczyły sytuacji i uwarunkowań życia mieszkańców Gminy Gryfice. Respondenci otrzymali możliwość oceny, na ile zgadzają się z tymi stwierdzeniami w skali pięciostopniowej, gdzie 1 oznaczało "zdecydowanie się nie zgadzam", 2- "raczej się nie zgadzam", 3- "ani się zgadzam, ani się nie zgadzam", 4- "raczej się zgadzam" i 5- "zdecydowanie się zgadzam". Prezentowane twierdzenia odnosiły się do kwestii związanych z jakością życia w miejscu zamieszkania również w odniesieniu do poszczególnych grup wiekowych. Najgorzej ocenione twierdzenie mówiło, że *Ludzie młodzi w mojej miejscowości mają dobre perspektywy zawodowe* (średnia 1,94, przy odchyleniu standardowym 1,028). Jednocześnie najwyższe noty uzyskało twierdzenie *W mojej miejscowości jest wielu ludzi, którzy nie mają co ze sobą zrobić* (średnia 3,54,

odchylenie standardowe 1,174). Pozostałe twierdzenia otrzymały podobne średnie odpowiedzi, lecz wszystkie oceny znajdowały się poniżej wartości uśrednionej 3,0 (wartość zbliżona do 2,4).

Tabela 10 Ocena podstawowych twierdzeń dotyczących spraw społecznych

Odpowiedzi	Średnia ocen		
	ogółem	miasto	wieś
Osoby starsze w mojej miejscowości mają wiele możliwości spędzania czasu wolnego.	2,4	2,59	1,72
Dzieci i młodzież w mojej miejscowości mają wiele możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego.	2,43	2,54	2,02
Ludzie młodzi w mojej miejscowości mają dobre perspektywy zawodowe.	1,94	1,97	1,84
W mojej miejscowości jest wielu ludzi, którzy nie mają co ze sobą zrobić.	3,54	3,51	3,65
W mojej miejscowości jest bardzo bogata oferta edukacyjna.	2,46	2,64	1,78

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Zdecydowanie surowiej twierdzenia oceniały osoby z terenów wiejskich. W tym przypadku najniższy wynik uzyskało twierdzenie odnoszące się do możliwości spędzania czasu wolnego osób starszych (średnia 1,72, odchylenie standardowe 0,71). Podobnie negatywnie została oceniona oferta edukacyjna oraz perspektywy dla osób młodych. Wysoki wynik cementujący wnioski dotyczył twierdzenia *W mojej miejscowości jest wielu ludzi, którzy nie mają co ze sobą zrobić* (3,65, odchylenie standardowe 1,251). Jest to wynik wyższy od średniej ocen w Gryficach oraz średniej ocen względem wszystkich obserwacji. Szczegółowo rozkład odpowiedzi na to pytanie, udzielanych przez mieszkańców miasta i obszarów wiejskich, zawiera tabela.

2.3.5 Ocena potencjału tkanki społecznej miasta i wsi w Gminie Gryfice

W przeprowadzonym badaniu potencjał społeczny gminy Gryfice mierzony był w oparciu o pytania odnoszące się do składowych kapitału społecznego. Respondenci mieli za zadanie ocenić, w jakim stopniu zgadzają się z wybranymi twierdzeniami, gdzie w zastosowanej skali: 1 oznaczało "zdecydowanie się nie zgadzam", 2 - "raczej się nie zgadzam", 3 - "ani się zgadzam, ani się nie zgadzam", 4 - "raczej się zgadzam", i 5 - "zdecydowanie się zgadzam".

Odpowiedzi respondentów wskazują na bardzo niski poziom kapitału społecznego gminy Gryfice. Najmniejszą średnią uzyskała kwestia wzajemnego zaufania - *Ludzie w mojej miejscowości sobie wzajemnie ufają* - średnia 2,47, odchylenie standardowe 0,927. Najniższy wynik osiągnęło twierdzenie *Mieszkańcy mojej miejscowości mają zaufanie do władz samorządowych* - 2,38, odchylenie standardowe 0,972.

Tabela 11 Ocena kapitału społecznego mieszkańców Gminy Gryfice

Odpowiedzi	Średnia ocen		
	ogółem	miasto	wieś
Mieszkańcy mojej miejscowości integrują się ze sobą i chętnie działają dla dobra wspólnego	2,65	2,62	2,75
W mojej miejscowości ludzie sobie wzajemnie ufają	2,47	2,43	2,64
Mieszkańcy identyfikują się ze swoją miejscowością, czują się wspólnotą i aktywnie uczestniczą w inicjatywach społecznych (angażują się społecznie)	2,77	2,76	2,78
Większość mieszkańców w mojej miejscowości skupiona jest na pracy zarobkowej oraz życiu rodzinnym i pozostaje biernym obserwatorem życia społecznego.	3,74	3,83	3,41
Ludzie w mojej miejscowości mają warunki umożliwiające im angażowanie się w inicjatywy obywatelskie / dla dobra wspólnego	2,83	2,83	2,81
Mieszkańcy mojej miejscowości mają zaufanie do władz samorządowych	2,38	2,37	2,43

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Najwyższą wartość średnich ocen otrzymało twierdzenie, że *większość mieszkańców w mojej miejscowości skupiona jest na pracy zarobkowej oraz życiu rodzinnym i pozostaje biernym obserwatorem życia społecznego* (3,74 przy odchyleniu standardowym 1,033). Warto podkreślić, że to stwierdzenie o charakterze negatywnym jedynie cementuje wnioski dotyczące niskiej oceny potencjału społecznego mieszkańców Gminy. Szczegółowy rozkład dla tej zmiennej został przedstawiony w tabeli.

Na podstawie wyników przedstawionych w tabeli można zaobserwować stosunkowo niski poziom wzajemnego zaufania mieszkańców gminy, szczególnie w mieście Gryfice. Jeszcze niższy poziom zaufania mieszkańcy wykazują wobec władz samorządowych, co konsekwentnie można zaobserwować zarówno na obszarach wiejskich, jak i w mieście.

2.4 Analiza dokumentów- badanie źródeł wtórnych

2.4.1 Podstawowe źródła informacji

W części badania nad potrzebami rewitalizacyjnymi Gminy Gryfice, wykorzystano dostępne, wtórne źródła informacji, które stanowiły dokumenty i raporty instytucji miejskich, publicznych, jak również statystyki GUS, ze szczególnym uwzględnieniem Banku Danych Lokalnych. Wykorzystano również istotne dokumenty strategiczne i programowe, zarówno na poziomie regionalnym, jak i lokalnym. W szczególności w przygotowaniu tej części opracowania wykorzystano między innymi następujące dokumenty:

- Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych. Raport z badań ankietowych przeprowadzonych na zlecenie Gminy Gryfice 2016, Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych, Warszawa 2016.
- Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2016 dla Gminy Gryfice, Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryficach, Gryfice 2017.
- Raport OPS dotyczący problemów społecznych w Gminie Gryfice za rok 2014, Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryficach, Gryfice 2015.
- Raport OPS dotyczący problemów społecznych w Gminie Gryfice za rok 2015, Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryficach, Gryfice 2016.
- Raport OPS dotyczący problemów społecznych w Gminie Gryfice za rok 2016, Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryficach, Gryfice 2017.
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020. Pomorze Zachodnie Perspektywa 2020, Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Szczecin 27 września 2016;
- Specjalna Strefa Włączenia na obszarze województwa zachodniopomorskiego oraz planowane kierunki działań interwencyjnych, Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Wydział Zarządzania Strategicznego, Szczecin, marzec 2017;
- Statut Gminy Gryfice, Załącznik obwieszczenia Rady Miejskiej w Gryficach z dnia 28 marca 2014 r.;
- Strategia Rozwoju Gminy Gryfice na lata 2005- 2024, Gryfice, grudzień 2014 r.;
- Zasady realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014- 2020, Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego. Instytucja Zarządzająca RPO WZ, Szczecin, marzec 2016.

2.4.2 Analiza porównawcza Gminy Gryfice w kontekście podstawowych wskaźników społeczno- gospodarczych

Aby właściwie zinterpretować informacje o zidentyfikowanych problemach i potrzebach mieszkańców Gminy Gryfice, należy je przeanalizować w szerszym kontekście. W tym celu dokonano badania porównawczego w zakresie kształtowania się podstawowych wskaźników w każdej z wymienionych wyżej sfer degradacji w oparciu o dane dostępne w Banku Danych Lokalnych GUS, na trzech poziomach: Gminy Gryfice, województwa zachodniopomorskiego, Polski.

Zjawiska, na które należy zwracać uwagę, jako na swoiste zapowiedzi narastania degradacji obszaru, to przede wszystkim dane dotyczące jego charakterystyki demograficznej. Według danych BDL GUS, liczba ludności w Gminie Gryfice na koniec roku 2016 wynosiła 23 963 osoby, co stanowiło 39,2% wszystkich mieszkańców powiatu gryfickiego. Mieszkańcy obszarów wiejskich na koniec 2016 roku stanowili 30,2% ogółu ludności. Liczba ludności ogółem na przestrzeni lat 2012-2016 nie ulegała istotnym zmianom, choć zauważalna jest nieznaczna tendencja spadkowa (ubytek 132 mieszkańców gminy w stosunku do roku 2012). Ubytek ludności dotyczy wyłącznie miasta Gryfice, a na obszarach wiejskich widoczny jest nawet niewielki wzrost liczby mieszkańców – o 165 osób w okresie pomiędzy 2012 a 2016 rokiem.

Gmina Gryfice ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -25 (dotyczy miasta Gryfice, w przeciwieństwie do terenów wiejskich). Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -1,0 na 1000 mieszkańców gminy Gryfice (dane dotyczą roku 2015)². Na każdy 1000 ludności Gminy Gryfice przypada 10.5 zgonów. Jest to nieznacznie więcej od wartości średniej dla województwa zachodniopomorskiego oraz wartość porównywalna do wartości średniej dla kraju. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,89 i jest porównywalny do średniej dla województwa oraz nieznacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. Średni wiek mieszkańców wynosi 40,3 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa zachodniopomorskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski³.

Dostrzegalny w całej gminie nieznaczny ubytek ludności, generowany jest nie tylko ujemnym przyrostem naturalnym, ale i ruchem wewnętrznym i zewnętrznym ludności, w którym przeważa odpływ z terenu gminy, głównie z miasta Gryfice. Obszary wiejskie gminy Gryfice także cechuje ujemne saldo migracji, ale o mniejszym nasileniu i dynamice aniżeli w przypadku miasta. W 2016 roku zarejestrowano 222 zameldowania w ruchu wewnętrznym (z czego 120 w Gryficach) oraz 249 wymeldowań (przede

---

² http://www.polskawliczbach.pl/gmina_Gryfice#dane-demograficzne [dostęp: 20.06.2017]

³ http://www.polskawliczbach.pl/gmina_Gryfice#dane-demograficzne [dostęp: 20.06.2017]

wszystkim z Gryfic, w ilości 161), w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Gryfice - 27. W tym samym roku 1 osoba zameldowała się z zagranicy oraz zarejestrowano 4 wymeldowania za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -3⁴.

Położenie Gminy Gryfice i niekorzystna sytuacja na lokalnym rynku pracy skłaniają część mieszkańców do poszukiwania za granicą możliwości poprawy warunków życia rodziny i pracy (zarówno legalnej, jak w szarej strefie).

Obserwowalne jest zróżnicowanie wewnętrzne procesów migracyjnych w Gminie Gryfice. W całym okresie analizy dostrzegalne jest ujemne saldo migracji ogółem zarówno w mieście, jak i na terenach wiejskich, jednakże w tym drugim przypadku skala zjawiska jest mniejsza. Ujemne saldo migracji na terenie całej gminy może wskazywać na jej relatywnie niską atrakcyjność osadniczą. W szczególności dotyczy to miasta Gryfice, w którym zaczyna być zauważalny postępujący proces suburbanizacji.

Dane prezentowane demograficzne wskazują na niekorzystne zjawisko pogarszania się struktury ludności w Gminie Gryfice. W 2016 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało aż 60 osób w wieku poprodukcyjnym. Podobnie jak w województwie zachodniopomorskim i całym kraju, w Gminie Gryfice daje się zauważyć negatywny trend w zakresie obciążenia demograficznego i dyspozycyjnych zasobów pracy, polegający na wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym w relacji do osób w wieku produkcyjnym (tylko w ciągu 5 lat wartość wskaźnika dla badanej gminy zwiększyła się o 5 osób).

Reasumując, w latach 2012-2016 w Gminie Gryfice zauważa się negatywne zjawiska demograficzne, takie jak niski (najczęściej ujemny) przyrost naturalny, utrzymujący się relatywnie wysoki poziom migracji międzyregionalnych i zagranicznych młodych osób, postępujący proces starzenia się społeczeństwa i wyludniania się, przede wszystkim miasta Gryfice.

Opisane zjawiska znajdują odzwierciedlenie w strukturze ludności według ekonomicznych grup ludności. Sytuacja w Gminie Gryfice nie odbiega znacząco od obserwowanej w województwie zachodniopomorskim i całej Polsce; głównie daje się zauważyć powszechnie obserwowana tendencja związana ze starzeniem się społeczeństwa. Konsekwencją tego faktu jest niestety malejący udział osób w wieku produkcyjnym w populacji ogółem gminy (spadek w 2016 roku o 2,6 punktu procentowego w stosunku do roku 2012), którego nie zrekompensuje kolejne pokolenie. Udział mieszkańców gminy w wieku przedprodukcyjnym w całości populacji zmniejszył się pomiędzy rokiem 2012 a rokiem 2016 o ok. 1 punkt proc. Jednocześnie, już co piąty mieszkaniec gminy jest w wieku poprodukcyjnym, i tendencja ta ma charakter zwykłowy.

---

⁴ W przypadku migracji zagranicznych rzeczywista skala migracji jest większa, ale trudniejsza do wychwycenia i zbadania ze względu na to, iż znacząca liczba migrantów nie dokonuje zmiany zameldowania.

O potencjale mikroregionu gryfickiego świadczą nie tylko zasoby siły roboczej wyrażone wskaźnikami obciążenia demograficznego i udziałem ludności w wieku produkcyjnym, ale również sposoby jego wykorzystania. Otóż gryficki rynek pracy charakteryzuje wieloletnia stagnacja oraz nakładanie się negatywnych cech bezrobocia. Gmina Gryfice należy do takich gmin województwa zachodniopomorskiego i Polski, w których od lat stopa bezrobocia rejestrowanego przekracza średnią krajową, tworząc w krajobrazie regionu i kraju jedną z „wysp bezrobocia”. W badanym okresie zauważalny jest jednak pozytywny trend związany ze spadkiem stopy bezrobocia (o ok. 10 punktów procentowych na przestrzeni pięciu lat), z 26,1% w 2012 roku do 16,3% w 2016 roku. Mimo to przeciętnie bez pracy w Gminie Gryfice pozostaje dwukrotnie więcej osób, aniżeli na terenie całej Polski.

Jednym z czynników, wskazujących obiektywny poziom życia mieszkańców danego obszaru są przepływy ludności związane z zatrudnieniem. W Gminie Gryfice saldo przyjazdów do pracy wynosiło w 2015 roku 251 osób; liczba osób wyjeżdżających do pracy poza gminę zamieszkania wyniosła 790 osób, a osób przyjeżdżających do pracy spoza Gminy Gryfice było 1041. Przekonuje to o „atrakcyjności” rynku pracy gminy Gryfice (szczególnie samego miasta) w porównaniu z innymi gminami powiatu gryfickiego, szczególnie ościennymi.

Przedsiębiorczość w Gminie Gryfice, mierzona liczbą firm przypadających na 1 mieszkańca, nie odbiega znacząco od średniej dla województwa zachodniopomorskiego i jest wyższa niż przeciętnie w Polsce. Jak wskazują dane statystyczne, na 1000 osób zamieszkujących Gminę Gryfice, aż 126 osób prowadzi własną działalność gospodarczą. Lokalnym (w obrębie powiatu gryfickiego) liderem pod względem przedsiębiorczości jest Gmina Rewal, która w ten sposób wykorzystuje przywilej lokalizacji na wybrzeżu Morza Bałtyckiego.

W latach 2012-2016 liczba wszystkich podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie Gminy Gryfice zmniejszyła się o 38, i wynosi 3015. W strukturze podmiotów dominują firmy zatrudniające do 9 pracowników (96,9%). W 2016 roku na terenie gminy działała tylko jedna duża firma o liczbie pracowników 250 osób i więcej, oraz 21 firm średnich, tj. o liczbie pracowników w przedziale 50-249 osób. W strukturze własności przedsiębiorstw dominuje sektor prywatny, w którego rękach jest ponad 95% podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie Gminy Gryfice. Skromna reprezentacja firm średnich i dużych tworzących miejsca pracy w Gminie Gryfice wyjaśnia relatywnie dużą skłonność mieszkańców gminy do przedsiębiorczości. Stanowi ona bowiem – obok dojazdów do pracy poza miejsce zamieszkania i migracji, w tym zagranicznych - naturalną alternatywę dla uzyskania dochodów przez gospodarstwa domowe.

Obecny układ gospodarczy Gminy Gryfice determinowany jest kilkoma czynnikami, spośród których największe znaczenie mają:

- I. Położenie gminy poza obszarami znacznej aktywności gospodarczej (pas nadmorski, aglomeracja szczecińska, strefa przygraniczna) i z dala od krajowych arterii komunikacyjnych. Fakt ten stanowi przesłankę dotychczasowych negatywnych trendów demograficznych i ekonomicznych. Szansą na ich odwrócenie jest aktualnie realizowana przebudowa drogi krajowej S6, i modernizacja lokalnego układu transportowego.
- II. Ukształtowana tradycyjnie struktura działalności gospodarczej, głównie o charakterze rolno-spożywczym. Nieefektywne i niedoinwestowane przetwórstwo rolno-spożywcze odgrywa obecnie coraz mniejsze znaczenie (zarówno w ilości generowanych miejsc pracy, jak i tworzeniu wartości dodanej w gminie). Ciągłe w zbyt małym stopniu wykorzystywana jest szansa rozwojowa gminy, polegająca na staniu się zapleczem gospodarczym dla miejscowości nadmorskich w oparciu o lokalne produkty rolne.
- III. Zbyt mały zakres inwestycji w nowe branże, szczególnie powiązane z zidentyfikowanymi dla województwa zachodniopomorskiego specjalizacjami regionalnymi (nowe szanse w tym zakresie tworzy uruchomiona w 2016 roku. Gryficka Specjalna Strefa Ekonomiczna).
- IV. Dostępne zasoby pracy. Brak ofert pracy, niewystarczająco sprawny system aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych (szczególnie długotrwale), brak dobrej oferty edukacyjnej (w tym zawodowej) - to tylko niektóre czynniki przyczyniające się do obniżenia jakości kapitału ludzkiego Gminy Gryfice. Nieatrakcyjność lokalnego rynku pracy sprzyjająca odpływowi ludności w wieku produkcyjnym (szczególnie osób młodych) i starzenie się ludności (nie mówiąc o malejącym przyroście naturalnym) sprawiają, iż zmniejsza się nie tylko jakość, ale i ilość efektywnej podaży pracy w Gminie Gryfice.

Degradacja branż i zakładów pracy generujących popyt na pracę przyczyniła się do wzrostu bezrobocia (w tym szczególnie dotkliwego bezrobocia długookresowego) i zubożenia społeczeństwa.

W 2015 roku wsparcie z pomocy społecznej otrzymało blisko 10% mieszkańców Gminy Gryfice, jednakże na przestrzeni trzech lat liczba gospodarstw domowych Gminy Gryfice korzystających z pomocy społecznej spadła o ok. 15%. Tempo spadku liczby gospodarstw domowych potrzebujących wsparcia było większe aniżeli w województwie zachodniopomorskim i w kraju, co może świadczyć o postępującej poprawie sytuacji na lokalnym rynku pracy. Na tle innych gmin powiatu gryfickiego, liczba gospodarstw domowych potrzebujących wsparcia jest nawet kilkakrotnie większa, jednakże wpływ na to ma fakt, iż Gmina Gryfice należy do najbardziej zaludnionych (w obrębie powiatu). Wg BDL, placówki stacjonarnej pomocy społecznej dostępne mieszkańcom analizowanego mikroregionu mają swoje siedziby w Gryficach (trzy placówki) oraz w Trzebiatowie (dwie).

Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej to udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem. Wartość tego wskaźnika dla Gminy Gryfice, mimo tendencji

malejącej na przestrzeni badanego okresu potwierdza występowanie na jej terenie problemów społecznych i większą potrzebę wsparcia gospodarstw domowych, aniżeli w przypadku Polski i województwa zachodniopomorskiego.

Kolejnym czynnikiem decydującym o warunkach życia ludności jest rozwój mieszkalnictwa i gospodarowania gminnymi zasobami mieszkaniowymi. Ten aspekt jest zagadnieniem newralgicznym tak pod względem społecznym, jak i ekonomicznym. W Polsce realizacja polityki mieszkaniowej została powierzona samorządom. Ich główną rolą są działania na rzecz istotnego ograniczenia deficytu mieszkań w stosunku do liczby gospodarstw domowych. Ponadto istotnym wyzwaniem jest wstrzymanie procesu dekapitalizacji i pogłębiania się luki remontowej. W aktualnym stanie prawnym, gmina na przewidzianych zasadach i w przewidzianych wypadkach zapewnia lokale socjalne oraz lokale zamienne, a także zaspokaja potrzeby mieszkaniowe gospodarstw domowych o niskich dochodach. Zadania te wykonuje, wykorzystując mieszkaniowy zasób gminy, lub w inny sposób.

W badanej gminie sytuacja mieszkaniowa jest mniej korzystna niż średnio w kraju i województwie zachodniopomorskim, biorąc pod uwagę przeciętną liczbę izb w mieszkaniu, czy przeciętną powierzchnię użytkową mieszkania na 1 osobę.

W 2015 roku mieszkania komunalne stanowiły w Polsce 6,3% mieszkań we wszystkich formach własności; w województwie zachodniopomorskim udział mieszkań komunalnych był wyższy i wynosił 8,4%. W badanych latach liczba mieszkań stanowiących zasób mieszkaniowy Gminy Gryfice (komunalnych) wzrastała, i w 2015 roku wynosiła 802 mieszkania, co stanowiło blisko 10% wszystkich mieszkań w gminie. Z uwagi na problemy społeczne gminy, przede wszystkim bezrobocie, będące skutkiem restrukturyzacji lokalnej ekonomii (m.in. likwidacji PGR-ów i upadku cukrowni będącej największym pracodawcą w gminie), relatywnie wysoki udział lokali komunalnych w strukturze mieszkań ogółem w gminie należy ocenić pozytywnie. Należy przy tym zauważyć, iż wzrost liczby mieszkań następował głównie na obszarze wiejskim gminy.

Zasób mieszkaniowy Gminy Gryfice (dotyczy ilości budynków) jest w większości zasobem wybudowanym przed rokiem 1945, i co się z tym wiąże, wymagającym zwiększonych nakładów na roboty remontowo-modernizacyjne. Z uwagi na ograniczenia finansowe, w wieloletnich programach gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy Gryfice nie przewidywano inwestycji w zakresie budownictwa komunalnego, mimo że istniały niezaspokojone potrzeby mieszkaniowe. Przewidywano uzyskiwanie mieszkań w drodze adaptacji pustych lokali oraz pomieszczeń niewykorzystywanych dotychczas do celów mieszkaniowych.

Pozytywnemu trendowi w zakresie zwiększania przez gminę podaży mieszkań komunalnych towarzyszy niekorzystna tendencja związana z możliwościami zaspokojenia zgłaszanych przez mieszkańców Gminy Gryfice ich potrzeb mieszkaniowych. Świadczy o tym m.in. rosnąca liczba

przyznanych mieszkań socjalnych. Z danych Gminy wynika, iż wśród wniosków o przyznanie lokalu komunalnego, ponad połowa spełnia kryteria przyznania lokalu zastępczego⁵. Mimo iż gmina zwiększała liczbę lokali socjalnych, wzrost ten nie odpowiadał rzeczywistym potrzebom mieszkańców gminy posiadających niskie dochody.

Innym ważnym kryterium oceny obszaru, w którym się żyje, pracuje i spędza czas, jest poczucie bezpieczeństwa; stanowi ono ważny czynnik wpływający na jakość życia mieszkańców. Poziom bezpieczeństwa publicznego bezpośrednio determinowany jest i definiowany przez poziom przestępczości. Występowaniu zjawisk naruszających bezpieczeństwo mieszkańców określonych obszarów sprzyja pojawienie się lub nasilenie rozmaitych zjawisk zakłócających funkcjonowanie jednostek i grup, takich jak bezrobocie, niski status ekonomiczny ludności i wzrost ubóstwa, sytuacja braku mieszkań, brak wysokiej jakości przestrzeni publicznej, nasilenie procesów migracyjnych itp. Jak wynika z danych prezentowanych przez portal Polska w liczbach, liczba przestępstw popełnionych na terenie gminy Gryfice w 2015 roku wyniosła 779 i spadła w porównaniu z rokiem 2012 o 38. W strukturze przestępstw popełnianych na terenie gminy Gryfice dominują przestępstwa o charakterze kryminalnym (373 przestępstw w 2015 roku) oraz przeciwko mieniu (284). Bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Gryfice mierzone wskaźnikiem przestępstw ogółem na 1000 mieszkańców jest większe niż średni poziom bezpieczeństwa szacowany dla województwa zachodniopomorskiego, bowiem w badanej gminie stwierdza się średnio 22,2 przestępstw na 1000 mieszkańców, a w całym województwie zachodniopomorskim 23,2 przestępstwa. Wartość wskaźnika dla całej Polski jest mniejsza niż w gminie Gryfice i całym województwie, i kształtuje się na poziomie 20,8 przestępstw na 1000 mieszkańców.

Lekkiej poprawy poziomu bezpieczeństwa w gminie nie należy upatrywać wyłącznie we wzroście skuteczności organów publicznych, zobowiązanych do dbałości o bezpieczeństwo publiczne. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw popełnianych na terenie badanej gminy wynosi 67%, jest niższy od wartości wskaźnika dla województwa zachodniopomorskiego (wykrywalność sprawców na poziomie 70%), i nie poprawił się w badanym okresie.

Niezwykle istotnym elementem, jaki należy poddać analizie w ramach sfery społecznej na potrzeby programu rewitalizacji jest poziom kapitału społecznego. Kapitał społeczny określa zdolność mieszkańców do działania wspólnotowego, współpracy i kooperacji, a także angażowania się w sprawy społeczności lokalnej. Istotną składową kapitału społecznego jest zaufanie, wyrażane zarówno w wymiarze międzyludzkim, jak i w relacji mieszkańców do instytucji i organów administracji publicznej. W niniejszym opracowaniu ocenę poziomu partycypacji społecznej w gminie Gryfice oparto na wynikach badania:

---

⁵ Na podstawie wieloletnich programów gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Gryfice, na lata 2009-2013 i 2014-2018.

Spółeczna gmina. Ranking aktywności społecznej w samorządach⁶, przeprowadzonego w 2016 roku. W badaniu wzięto pod uwagę cztery wymiary aktywności społecznej:

- I. aktywność obywatelską, mierzoną frekwencją w wyborach,
- II. zinstytucjonalizowaną (w ramach organizacji pozarządowych) aktywność mieszkańców,
- III. wsparcie udzielane przez administrację samorządową organizacjom społecznym,
- IV. aktywność przejawiającą się w akcjach społecznych i nieformalnych inicjatywach, takich jak zbiórki publiczne.

Biorąc pod uwagę przedstawione wyżej obszary badań aktywności społecznej, Gmina Gryfice w omawianym raporcie wypadła następująco:

- I. wymiar: frekwencja wyborcza – wynik gorszy od przeciętnej gminy w swojej kategorii (gminy miejsko-wiejskie),
- II. wymiar: sektor pozarządowy - wynik gorszy od przeciętnej gminy w swojej kategorii,
- III. wymiar: wspierający samorząd - wynik gorszy od przeciętnej gminy w swojej kategorii,
- IV. wymiar: oddolne inicjatywy – wynik lepszy od przeciętnej gminy w swojej kategorii.

Z uwagi na to, iż kapitał społeczny jest istotnym czynnikiem endogenicznym, ułatwiającym przebieg procesów dostosowawczych w sferze społeczno-gospodarczej, a tym samym - determinującym tempo rozwoju społecznego i ekonomicznego, prezentowane wyniki analiz dla Gminy Gryfice nie są optymistyczne. Jednocześnie, wynik osiągnięty w obszarze oddolnych i nieformalnych inicjatyw podejmowanych przez mieszkańców badanej gminy wskazuje, iż w wyniku dobrego marketingu społecznego i poprawy w zakresie zarządzania publicznego, zasób w postaci kapitału społecznego Gminy Gryfice ma szansę wzrastać.

W oparciu o przeprowadzoną analizę porównawczą kilku typowych wskaźników ilustrujących sytuację Gminy Gryfice w sferze społeczno-gospodarczej, można dokonać pewnych uogólnień dotyczących problemów i potencjałów rozwojowych. Najważniejsze zidentyfikowane problemy to:

- zmniejszanie liczby mieszkańców gminy, a konkretnie miasta Gryfice,
- malejący odsetek ludności w wieku produkcyjnym, negatywnie wpływający m.in. na atrakcyjność inwestycyjną gminy,
- niska aktywność ekonomiczna ludności,
- wysokie bezrobocie (w tym długookresowe), będące jedną z przyczyn (obok niskiego poziomu płac na lokalnym rynku pracy) ubożenia społeczeństwa,

---

⁶ https://www.mojapolis.pl/articles/art/gminy-aktywne_spoecznie_ranking/ [dostęp: 21.06.2017]

- relatywnie wysoki zasięg udzielanej pomocy społecznej,
- gospodarka oparta na „małej przedsiębiorczości”; brak większych firm, mała ilość inwestycji tworzących nowe miejsca pracy,
- brak lokalnej „specjalizacji” produkcyjno-usługowej, jako odpowiedzi na szanse generowane przez położenie i trendy rozwojowe w regionie,
- niewystarczające działania lokalnego samorządu na rzecz realizacji celów strategicznych, w tym koncepcji, w której Gmina Gryfice stanowi zaplecze rolno-spożywcze i przetwórcze dla turystyki rozwijającej się w gminach nadmorskich powiatu gryfickiego (w tym na rzecz tworzenia warunków sprzyjających przedsiębiorczości mieszkańców gminy),
- brak perspektyw zawodowych i edukacyjnych (szczególnie dla młodych ludzi), sprzyjający odpływowi ludności z terenu gminy,
- niewystarczający zasób mieszkań komunalnych; zły stan techniczny mienia gminnego,
- rosnący udział osób starszych w populacji ogółem, generujący wyzwania dla polityki społecznej, opieki zdrowotnej, tworzenia warunków aktywności zawodowej i pozazawodowej, zagospodarowania przestrzeni publicznej itp.,
- niski poziom kapitału społecznego gminy (szczególnie w wymiarze frekwencji wyborczej i wsparcia przez samorząd organizacji pozarządowych).

2.4.3 Problemy społeczne i pomoc społeczna na terenie Gminy Gryfice

Głównym podmiotem realizującym zadania Gminy Gryfice w obszarze polityki społecznej jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryficach. Jest on budżetową jednostką organizacyjną Gminy Gryfice, utworzoną w celu realizacji własnych i zleconych gminie zadań z zakresu pomocy społecznej. OPS Gryfice został powołany uchwałą Nr XII/74/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Gryficach z dnia 27 kwietnia 1990 r.⁷.

Zasadniczym celem OPS Gryfice jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ośrodek wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

---

⁷ bip.gminagryfice.pl (dostęp 26.06.2017)

OPS Gryfice co roku dokonuje zestawienia liczby gospodarstw domowych (rodzin) z podstawowymi problemami społecznymi do których należą:

- bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych, w tym takie problemy jak: rodzina niepełna, rodzina wielodzietna, ;
- bezrobocie;
- długotrwała lub ciężka choroba;
- niepełnosprawność;
- ubóstwo;
- alkoholizm;
- bezdomność
- przemoc w rodzinie;
- narkomania;
- trudność w przystosowaniu po zwolnieniu z zakładu karnego
- potrzeba ochrony macierzyństwa.

Według raportu pt. "Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2016 dla Gminy Gryfice", w 2016 roku system pomocy społecznej w Gminie Gryfice objął wsparciem 2538 osób w 1074 rodzinach⁸. Jak wynika z danych OPS liczba ulic, przy których zamieszkują rodziny, wymagające wsparcia OPS, jest znaczna. Trudno jednoznacznie wskazać na jeden wyraźny trend, który charakteryzowałby zmiany w liczebności rodzin oczekujących wsparcia na konkretnych ulicach. Należy jednak podkreślić, że analizowanym okresie nie było ulicy, która "doświadczyłaby" wyraźniej i radykalnej zmiany w natężeniu problemów i potrzeb. W celu jednak określenia potencjalnych obszarów problemowych w mieście, dokonano próby obliczenia wskaźnika "natężenia" problemów społecznych na poszczególnych ulicach w 2016 roku, odnosząc liczbę rodzin potrzebujących pomocy do liczby mieszkańców, zamieszkujących przy konkretnej ulicy. Wyniki obliczeń przedstawia tabela⁹.

---

⁸ Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2016 dla Gminy Gryfice, OPS Gryfice 2017, s. 34.

⁹ W tabeli nie przedstawiono ulic, dla których nie notowano problemów społecznych, stąd sumaryczna liczba wszystkich mieszkańców ujętych w tabeli nie pokrywa się z liczbą mieszkańców miasta Gryfice.

Tabela 12 Udział liczby rodzin z problemami w stosunku do liczby mieszkańców wybranych ulic w 2016 roku

Ulica	Liczba rodzin z problemami [1]	Liczba mieszkańców [2]*	Udział % [1] w [2]
	dane za rok 2016		
1 Maja	6	107	5,60%
6 Marca	4	78	5,12%
Akacyjowa	19	1237	1,53%
Armii Krajowej	51	500	10,2%
Bankowa	2	28	7,14%
Bolesława Prusa	2	48	4,16%
Bracka	7	163	4,29%
Broniszewska	10	159	6,29%
Brzozowa	12	886	1,35%
Bydgoska	6	109	5,50%
Dworcowa	3	38	7,89%
Działkowa	1	58	1,72%
Fabryczna	11	378	2,91%
Gdańska	4	103	3,88%
Gdyńska	32	246	13,01%
Grudziądzka	4	78	5,13%
Grunwaldzka	1	69	1,45%
Górska	9	162	5,56%
Jana Dąbskiego	23	1246	1,85%
Kamienna Brama	24	102	23,53%

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

Kamińska	7	299	2,34%
Klasztorna	14	94	14,89%
Klonowa	6	241	2,49%
Kościuszki	65	684	9,50%
Księża Ruta	48	626	7,67%
Kwiatowa	1	27	3,70%
Leśna	1	4	25%
Litewska	6	95	6,32%
Łąkowa	10	302	3,31%
Mała	1	80	1,25%
Mickiewicza	7	121	5,79%
Młyńska	2	54	3,70%
Nadrzeczna	27	605	4,46%
Niechorska	8	591	1,35%
Niepodległości	12	291	4,12%
Nowy Świat	13	161	8,07%
Obrońców Westerplatte	5	81	6,17%
Orzeszkowej	8	159	5,03%
Parkowa	4	76	5,26%
Piaskowa	3	51	5,88%
Piastów	2	49	4,08%
Piłsudskiego	16	371	4,31%
Plac Zwycięstwa	3	67	4,48%
Podgórna	6	93	6,45%
Polna	6	123	4,88%
Pomorska	5	152	3,29%
Rapackiego	15	192	7,81%
Sienkiewicza	6	238	2,52%

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

Słoneczna	2	46	4,35%
Sportowa	14	322	4,35%
Starogrodzka	5	242	2,07%
Strzelecka	2	64	3,13%
Szewska	9	22	40,91%
Śniadeckich	6	216	2,78%
Średnia	4	31	12,90%
Tenisowa	1	51	1,96%
Trzygłowska	6	308	1,95%
11 Listopada	6	193	3,11%
3 Maja	2	57	3,51%
Wałowa	10	275	3,64%
Wojska Polskiego	26	449	5,79%
Wysoka Brama	4	12	33,33%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Na podstawie analizy natężenia problemów społecznych w kontekście konkretnych ulic na terenie miasta Gryfice można wskazać listę tych ulic, które charakteryzują się wyższą wartością tego wskaźnika, jednocześnie stanowiąc miejsca relatywnie znacznego ogniskowania się tych problemów. Należą do nich następujące ulice: **1 Maja, 6 Marca, Armii Krajowej, Bankowa, Broniszewska, Bydgoska, Dworcowa, Gdyńska, Grudziądzka, Górska, Kamienna Brama, Klasztorna, Kościuszki, Ks. Ruta, Leśna, Litewska, Mała, Mickiewicza, Nowy Świat, Obrońców Westerplatte, Orzeszkowej, Parkowa, Piaskowa, Podgórna, Rapackiego, Szewska, Średnia, Wojska Polskiego, Wysoka Brama.**

Jednym z elementów realizowania polityki społecznej jest ocena zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Zasoby obejmują w szczególności infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej bez względu na podmiot je finansujący i realizujący. Ocena obejmuje osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz ich rozkład ilościowy. Zawiera ona nie tylko kwestie dotyczące ścisłego oddziaływania pomocy społecznej na lokalne środowisko w ramach jej ustawowych zadań, ale

wskazuje również problemy dotyczące polityki mieszkaniowej, demograficznej i rynku pracy¹⁰. Zasoby infrastruktury społecznej w Gminie Gryfice w latach 2014- 2016, wraz z prognozą do roku 2018 przedstawia tabela.

Jak wynika z raportu pt. "Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2016 dla Gminy Gryfice" ocena zasobów pomocy społecznej jest jednym z narzędzi służących planowaniu działań z zakresu budowania systemu wsparcia i pomocy społecznej. Zwiększające się systematycznie obowiązki samorządu w zakresie pomocy społecznej są wynikiem nie tylko zmian o charakterze legislacyjnym, ale stają się w dużej mierze wynikiem społecznych oczekiwań mieszkańców. System pomocy społecznej ulega zatem ciągłej ewolucji, a zmiany w nim zachodzące są odzwierciedleniem ogólnych przemian społecznych, które dokonują się w dobie globalizacji i transformacji społeczno- gospodarczej. Ambicją Gminy Gryfice oraz podmiotów wsparcia i pomocy społecznej jest budowanie takiego systemu, który będzie nie tylko pozwalał na zachowanie godności ludzkiej przy zaspokojeniu niezbędnych i uzasadnionych potrzeb mieszkańców gminy, ale przede wszystkim tworzył niezbędne warunki do wyrównywania szans rozwoju i integracji osób, które z różnych przyczyn i w różnym okresie swojego życia wymagają pomocy i wsparcia. Takie społeczne oczekiwania związane są z koniecznością zabezpieczenia środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb socjalno- bytowych oraz wymagają doskonalenia usług socjalnych, podnoszenia jakości i dostępności wsparcia. Systematyczna analiza dynamiki zachodzących procesów społecznych i środków finansowych przeznaczanych przez Gminę Gryfice na zredukowania ubocznych skutków tych procesów pozwala w sposób racjonalny planować budżety na kolejne okresy z ukierunkowaniem na rodziny i osoby w najtrudniejszej sytuacji¹¹.

Tabela 13 Infrastruktura społeczna w Gminie Gryfice w latach 2014-2016 oraz prognoza na 2017-2018

Kategoria	2014	2015	2016	2017*	2018*
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	759	770	764	802	802
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	158	199	103	110	115
Liczba mieszkań socjalnych (lokali) (z liczby mieszkań komunalnych)	71	69	84	84	84

¹⁰ Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2016 dla Gminy Gryfice, OPS Gryfice 2017, s. 3.

¹¹ Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2016 dla Gminy Gryfice, OPS Gryfice 2017, s. 34.

Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	130	150	95	100	110
Liczba żłobków (żłobki, kluby dziecięce, oddziały żłobkowe w przedszkolach)	0	0	0	0	0
Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	8	8	8	8	8
Liczba miejsc w przedszkolach (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	647	571	563	570	570
Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków (z powodu braku miejsc)	22	14	63	60	60
Liczba świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży ogółem:	5	5	5	5	5
w tym: przyszkolne	5	5	5	5	5
w tym: pozaszkolne	0	0	0	0	0
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	20	20	20	20	20
Liczba hospicjów	0	0	0	0	0
* prognoza					

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2016 dla Gminy Gryfice*, OPS Gryfice 2017, s. 3-4

Na podstawie analizy przeprowadzonej przez OPS w 2016 roku można wskazać najważniejsze przesłanki uzyskiwania pomocy, zarówno w badanym roku, jak i latach poprzednich. Należą do nich w szczególności:

- niepełnosprawność. W 2016 roku z pomocy OPS skorzystało 417 rodzin, w których znajdowała się osoba niepełnosprawna. W najtrudniejszej sytuacji znajdowały się osoby z niepełnosprawnością ruchową, dla których ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się stanowiły przyczynę ich izolacji;
- długotrwała choroba. Ta przyczyna była powodem udzielenia pomocy w 2016 roku 468 rodzinom (1052 osobom). W porównaniu do 2015 roku był to wzrost odpowiednio w przypadku rodzin o 70,1%, natomiast w przypadku osób indywidualnych o 108%. Większość świadczeń miała charakter jednorazowy i dotyczyła zakupu leków. Beneficjenci tego rodzaju pomocy to w większości osoby starsze o niskich świadczeniach emerytalnych lub rentowych. Dodatkowo osobom znajdującym się w szczególnej sytuacji zdrowotnej, rodzinnej, materialnej udzielono pomocy w formie usług

opiekuńczych. Pogarszający się stan zdrowia oraz brak możliwości zapewnienia opieki w miejscu zamieszkania, są często przyczyną umieszczenia osób w domach pomocy społecznej. Ilość osób przebywających w DPS sukcesywnie wzrasta. W 2015 roku liczba osób przebywających w DPS wynosiła 66, rok później natomiast już 79. Przewiduje się wzrost tej liczby w kolejnych latach;

- bezrobocie. Z powodu bezrobocia w 2016 roku udzielono pomocy 555 rodzinom, w których było 1473 osoby. W tym przypadku zaobserwowano spadek liczby świadczeń. OPS przewiduje jednak, że zarówno w 2017, jak i w 2018 roku na terenie Gminy Gryfice dużym problemem będzie aktywizacja na rynku pracy osób długotrwale bezrobotnych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej;
- bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w rodzinach niepełnych i wielodzietnych. Ten przypadek dotyczył 261 rodzin (750 osób), które zostały objęte wsparciem w 2016 roku. Beneficjenci pomocy skorzystali z różnorodnych jej form, nie tylko materialnej. Praca z rodzinami, w których występują problemy wychowawcze jest szczególnie trudna, gdyż w rodzinach tych często występuje wiele złożonych dysfunkcji, które nawzajem się na siebie nakładają. W większości przypadków wspólne działania pomocowe placówek oświatowych, służb pomocy społecznej, wsparte przez działania kuratorów sądowych, Straży Miejskiej i Policji, pozwalają na zapewnienie poprawnych warunków rozwoju dzieci, należących do tych rodzin. Ze wsparcia w prowadzonych na terenie Gminy Gryfice 2 świetlicach socjoterapeutycznych i 1 środowiskowej, w 2016 roku skorzystało ogółem 74 dzieci. Poza działaniami opiekuńczo- wychowawczymi, skierowanymi bezpośrednio do dzieci, prowadzona jest tam również praca z rodzicami;
- alkoholizm i narkomania. Pomoc dla rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu i narkomanii była udzielana w 2016 roku w mniejszej ilości, w porównaniu do roku poprzedniego. Pomocy udzielono 89 rodzinom, z czego w 3 zdiagnozowano narkomanię. Łącznie liczba osób we wszystkich rodzinach, objętych pomocą ze względu na występujący w nich alkoholizm lub narkomanię w 2016 roku wyniosła 141. Stwierdzono, że problem alkoholizmu, pomimo dobrej współpracy różnych służb na terenie Gminy Gryfice jest bardzo widoczny. Brak skutecznych procedur i profesjonalnych ośrodków diagnostyki i leczenia uzależnień stanowi jedną z przyczyn ograniczających możliwość niesienia skutecznej pomocy. W związku z powyższym najważniejszym zadaniem powinno być prowadzenie wczesnej profilaktyki, szczególnie wśród młodzieży;
- pozostałe dysfunkcje, odnotowane w 2016 roku: bezdomność- 32 rodziny, osoby opuszczające zakłady karne- 22 osoby, przemoc w rodzinie- 40 rodzin (w tym 168 osób), zdarzenia losowe- jedna, pięcioosobowa rodzina¹².

---

¹² tamże, s. 34.

W wyniku analizy raportu oceniającego problemy społeczne oraz zasoby pomocy społecznej w Gminie Gryfice, sformułowano następujące wnioski i rekomendacje na przyszłość, z których wynika, co następuje:

1. analiza danych w obszarze pomocy społecznej ukazuje permanentne nakładanie się na siebie różnych problemów społecznych w rodzinach potrzebujących wsparcia. Obecnie w grupie osób, którym przyznano pomoc rzadziej diagnozuje się problem ubóstwa, bezrobocia czy niepełnosprawności. Szczególną uwagę należy jednak zwrócić na kwestie związane z długotrwałą chorobą oraz bezradnością w sprawach opiekuńczo- wychowawczych;
2. w Gminie Gryfice prognozuje się zmniejszenie liczby mieszkańców, przy jednoczesnej zauważalnej zmianie struktury wiekowej w kierunku wzrostu udziału w populacji osób w wieku poprodukcyjnym. Takie prognozy skłaniają podmioty pomocy społecznej do przeformułowania swych celów strategicznych i między innymi orientację na szeroko rozumianą pomoc osobom w podeszłym wieku, w tym również zabezpieczenie środków finansowych na utrzymanie osób starszych w domach pomocy społecznej, zabezpieczenie usług opiekuńczych oraz pobytu w dziennych ośrodkach wsparcia dla seniorów. Należy również podkreślić, o czym w niniejszym opracowaniu wielokrotnie była już mowa, że na terenie Gminy Gryfice nie ma dziennego domu pobytu dla starszych mieszkańców miasta. Osoby w podeszłym wieku, funkcjonują samodzielnie w środowisku, ale mając problemy z poruszaniem się, zazwyczaj nie wychodzą z domu i nie utrzymują żadnych kontaktów towarzyskich. Są to osoby samotne, albo takie, których dzieci pracują i nie mogą zajmować się starszymi rodzicami. Dla podtrzymania sprawności psychicznej i fizycznej dla uczestników domu pobytu prowadzona byłaby terapia zajęciowa, rehabilitacja ruchowa, zajęcia rekreacyjne oraz imprezy kulturalne, których celem byłoby zachowanie tych osób w jak najlepszym zdrowiu psychicznym i fizycznym bez konieczności umieszczania w domach pomocy społecznej;
3. realizując zadania pomocy społecznej należy zwrócić uwagę na dalszy rozwój działań na rzecz integracji i partycypacji mieszkańców w życiu społecznym oraz rozwijanie zintegrowanego, lokalnego systemu wsparcia na rzecz osób i grup społecznych zagrożonych marginalizacją. Pożądanym elementem wsparcia byłoby stworzenie w ramach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych punktu poradnictwa specjalistycznego z zakresu psychologii, prawa i pedagogiki. Przydatne w realizacji tego działania będzie również budowanie partnerstw w różnych obszarach społecznych;
4. coraz wyraźniejszy staje się problem ograniczonego dostępu mieszkańców do przedszkoli. Ponadto w Gminie Gryfice nie ma ani jednego żłobka. Koniecznością staje się zatem rozbudowa infrastruktury społecznej w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz przedszkolnym, poprzez zwiększenie ilości miejsc w już istniejących placówkach lub utworzenie zupełnie nowej placówki przedszkolnej.

5. analiza liczby osób oczekujących na mieszkanie socjalne, skłania do wniosku, że w dalszym ciągu notuje się zapotrzebowanie na budownictwo socjalne;
6. problem bezdomności determinuje w okresie zimowym konieczność uruchomienia ogrzewalni miejskiej.

2.5 Obszary wiejskie na terenie Gminy Gryfice

Gmina Gryfice ma charakter gminy miejsko- wiejskiej, w związku z czym obszary wiejskie stanowią istotny element polityki gminnej. W Gminie Gryfice znajdują się następujące sołectwa¹³¹⁴:

- Barkowo z miejscowościami: Lubin, Brodniki, Grębocin; (650 mieszkańców);
- Baszewice (251 mieszkańców);
- Borzęcin (103 mieszkańców);
- Dobrzyń (21 mieszkańców);
- Dziadowo (107 mieszkańców);
- Górzycza (251 mieszkańców);
- Grądy (83 mieszkańców);
- Jasiel z miejscowością: Zagórcze (149 mieszkańców);
- Kukań z miejscowościami: Wołczyń, Krakowice (174 mieszkańców);
- Lubieszewo (75 mieszkańców);
- Niedźwiedziska z miejscowością: Witno (107 mieszkańców);
- Otok (285 mieszkańców);
- Ościęcín z miejscowością: Podłęczce (269 mieszkańców);
- Prusinowo z miejscowością: Niekładź (589 mieszkańców);
- Przybiernówko (437 mieszkańców);
- Rotnowo z miejscowością: Skowrony (209 mieszkańców);

---

¹³Załącznik Nr 3 do Statutu Gminy Gryfice.

¹⁴liczbę mieszkańców podano na dzień 31.12.2016. (źródło: Urząd Miejski w Gryficach. Wydział Ogólno-Administracyjny)

- Rybokarty z miejscowością: Lubków (190 mieszkańców);
- Rzęskowo (393 mieszkańców);
- Sikory z miejscowością: Mierzyn (106 mieszkańców);
- Skalin z miejscowością: Raduń (177 mieszkańców);
- Smołęcín z miejscowością: Łopianów (210 mieszkańców);
- Stawno z miejscowością: Sokołów (243 mieszkańców);
- Świeszewo (332 mieszkańców);
- Trzygłów z miejscowością: Grochów (582 mieszkańców);
- Waniorowo (67 mieszkańców);
- Wilczkowo (73 mieszkańców);
- Zaleszczyce z miejscowościami: Borzyszewo, Jabłonowo, Popiele (425 mieszkańców);
- Zielin (115 mieszkańców);
- Kołomąc (186 mieszkańców);
- Rzęsin (188 mieszkańców);
- Zacisze (53 mieszkańców).

Łącznie w Gminie Gryfice znajduje się 50 miejscowości wiejskich.

Rodziny, zamieszkałe na terenach wiejskich, podobnie jak ma to miejsce w przypadku rodzin miejskich, również borykają się z typowymi problemami o charakterze społecznym. Jak wynika z danych OPS, niemal we wszystkich sołectwach należących do Gminy Gryfice odnotowano problemy, z którymi borykały się tamtejsze rodziny. Obserwując dane dotyczące liczby rodzin z problemami społecznymi w poszczególnych sołectwach i miejscowościach, trudno wskazać na jedną wyraźną tendencję, czy trend. Podobnie w żadnym z przypadków nie było radykalnych zmian w liczbie rodzin objętych pomocą społeczną. Dlatego w celu zbadania stopnia „natężenia” problemów społecznych w miejscowościach wiejskich w Gminie Gryfice, obliczono relację liczby rodzin do liczby mieszkańców ogółem. Wyniki przedstawiono w tabeli.

Tabela 14 Udział liczby rodzin z problemami w stosunku do liczby mieszkańców wybranych sołectw w 2016 roku

Sołectwo	Liczba rodzin z problemami [1]	Liczba mieszkańców [2]	Udział % [1] w [2]
	dane za rok 2016		
Barkowo (+ Lubin, Brodniki, Grębocin)	31	650	4,76%
Baszewice	12	251	4,78%
Borzęcin	5	103	4,85%
Dobrzyń	0	21	0%
Dziadowo	10	107	9,34%
Górzycza	6	251	2,39%
Grądy	3	83	3,61%
Jasiel (+ Zagórcze)	9	149	6,04%
Kołomąć	16	186	8,60%
Kukań (+ Wołczyń, Krakowice)	17	174	9,77%
Lubieszewo	6	75	8,00%
Niedźwiedziska (+ Witno)	0	107	0%
Otok	18	285	6,31%
Ościęcín (+ Podłęczce)	15	269	5,57%
Prusinowo (+ Niekładź)	43	589	7,30%
Przybiernówko	15	437	3,43%
Rotnowo (+ Skowrony)	7	209	3,34%

Rybokarty (+ Lubków)	4	190	2,10%
Rzęsin	15	188	7,98%
Rzęskowo	6	393	1,52%
Sikory (+ Mierzyn)	3	106	2,83%
Skalin (+ Raduń)	8	177	4,52%
Smolećcin (+ Łopianów)	7	210	3,33%
Stawno (+ Sokołów)	21	243	8,64%
Świeszewo	8	332	2,41%
Trzyglów	29	582	4,98%
Waniorowo	4	67	5,97%
Wilczkowo	4	73	5,48%
Zacisze	1	53	1,89%
Zaleszczyce	2	425	0,47%
Zielin	3	115	2,61%

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów OPS Gryfice.

Na podstawie wartości wskaźnika liczby rodzin objętych pomocą społeczną w poszczególnych sołectwach do liczby mieszkańców ogółem, można wskazać miejscowości, w których problemy społeczne występują z relatywnie większym nasileniem. Należą do nich w szczególności: **Kukań, Dziadowo, Stawno, Prusinowo, Rzęsin, Lubieszewo, Kołomąc**. We wszystkich tych miejscowościach wskaźnik osiągnął wartości w przedziale od 7% do ok. 10%. Kolejną grupę o nieco mniejszym obciążeniu problemami społecznymi stanowią sołectwa, dla których wskaźnik osiągał wartości od 4,5% do ok. 6%. Należały do nich: **Barkowo, Baszewice, Borzęcin, Jasiel, Otok, Ościęcín, Skalin, Trzyglów, Waniorowo, Wilczkowo**.

W najmniejszym stopniu z kolei, z problemami społecznymi borykały się rodziny w takich miejscowościach jak: **Dobrzyń, Niedźwiedziska, Rzęskowo, Zacisze i Zaleszczyce**.

Ze względu na relatywnie dużą liczbę miejscowości wiejskich w Gminie Gryfice i trudności w pozyskaniu materiału pierwotnego, zarówno z badań ilościowych, jak i jakościowych o każdej z nich, w celu

wyznaczenia obszarów zdegradowanych, należy dokonać głębszej analizy materiału wtórnego oraz przyjąć pewne obiektywne wskaźniki, które umożliwią kwalifikację poszczególnych miejscowości do obszaru zdegradowanego.

Do wyznaczenia obszaru zdegradowanego przyjęto wskaźniki:

- 1) Wskaźniki charakteryzujące obszary społeczne :
  - a) Wskaźnik natężenia problemów społecznych (WNPS);
  - b) Wskaźnik obciążenia popegeerowskiego (PGR);
  - c) Wskaźnik „mieszkania” (WM);
  - d) Wskaźnik „odległość” (WO).
- 2) Wskaźnik charakteryzujący obszar środowiska:
  - a) Wskaźnik „infrastruktura/ środowisko”- (WIŚ)
- 3) Wskaźnik charakteryzujący obszar przestrzenno- funkcjonalny:
  - a) wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny (WPF);
- 4) Wskaźnik charakteryzujący obszar techniczny:
  - a) wskaźnik techniczny (WT);

Przyjęte powyżej kategorie posłużyły do wyznaczenia wielkości syntetycznego wskaźnika, który odzwierciedlałby stopień zdegradowania poszczególnych obszarów wiejskich. Do kwalifikacji obszarów wiejskich jako znajdujące się w obszarze zdegradowanym, lub poza nim, wykorzystano następujące założenia i metodologię:

- 1) **Wskaźnik natężenia problemów społecznych (WNPS):** w tym przypadku zastosowano w ujęciu bezwzględnym wartości wskaźnika przedstawiającego udział rodzin z problemami społecznymi w stosunku do liczby mieszkańców miejscowości wiejskich (na podstawie tabeli 14);
- 2) **Wskaźnik obciążenia popegeerowskiego (PGR):** przyjęto następujące wartości wskaźnika: 0- brak PGR w danej miejscowości w przeszłości, 1- istnienie obiektów gospodarczych należących do PGR w przeszłości, 2- funkcjonowanie danej miejscowości jako siedziby głównej PGR; 3- występowanie dodatkowo tak zwanego osiedla popegeerowskiego (kilku budynków wielorodzinnych w zabudowie osiedlowej);
- 3) **Wskaźnik „mieszkania” (WM):** przyjęto założenie, że obecność mieszkań komunalnych oraz socjalnych w danej miejscowości stanowi o problemach o charakterze społecznym, występujących w tych miejscowościach. Wartość wskaźnika wyznaczono według algorytmu: $0,2 \times \text{liczba mieszkań}$

komunalnych + 0,8xliczba mieszkań socjalnych. Od wielu lat beneficjentami mieszkań komunalnych w miejscowościach wiejskich są osoby o najniższym statusie materialnym, często kierowane tam ze względu na zaległości czynszowe. Stan techniczny mieszkań komunalnych na wsiach jest dużo gorszy w porównaniu do podobnych mieszkań w Gryficach. Mieszkania socjalne na obszarach wiejskich charakteryzuje najniższy standard, wymagają one często kapitalnego remontu, ponadto są zasiedlane przez osoby o najniższym statusie materialnym;

- 5) **Wskaźnik „odległość” (WO):** przyjęto, że odległość od centrum Gryfic, stanowi bardzo istotny problem, który może mieć wpływ między innymi na dostęp do rynku pracy. Zdecydowana większość podmiotów zatrudniających pracowników (z wyłączeniem podmiotów jednoosobowych i firm rodzinnych) znajduje się w Gryficach. Dla osób poszukujących pracy z terenów wiejskich istotny jest koszt dojazdu a ten wiąże się z odległością i łatwością dojazdu. Osoby poszukujące pracy z terenów wiejskich w większości charakteryzują się niskim wykształceniem stąd często praca im oferowana jest o niskim wynagrodzeniu. Z tych powodów odległość, a co za tym idzie koszt dojazdu może być poważną barierą do podejmowania zatrudnienia. Na uwagę zasługuje również fakt, że znaczna odległość od miasta oraz trudności z dojazdem, mogą być przyczyną trudności w dostępie do kultury, oświaty, opieki zdrowotnej, a to z kolei może sprzyjać kształtowaniu się ośrodków zdegradowanych na obszarach wiejskich. W celu oszacowania wskaźnika wzięto pod uwagę odległości wszystkich miejscowości wiejskich od centrum Gryfic, wyliczono średnią i przyznano wartość wskaźnika 2- dla wszystkich miejscowości, gdzie odległość jest większa od średniej i 0- dla wszystkich miejscowości, gdzie odległość ta jest mniejsza od średniej;
- 6) **Wskaźnik „infrastruktura/ środowisko” (WIŚ)-** przyjęto, że obecność sieci gazowej oraz oczyszczalni ścieków w konkretnej miejscowości wiejskiej, stanowi po pierwsze o wyposażeniu jej w infrastrukturę techniczną, z drugiej może mieć wpływ na jakość środowiska naturalnego. Brak sieci gazowej powoduje, że głównym źródłem ciepła są paliwa stałe, jak węgiel, miał, drewno, zarówno w okresie zimowym, jak i letnim (przygotowanie ciepłej wody). Powoduje to emisję zanieczyszczeń powietrza. Z kolei brak oczyszczalni zbiorczych powoduje, że na terenie wiejskim dominują zbiorniki bezodpływowe, często nieszczelne, o złym stanie technicznym. Nierzadko towarzyszy temu wywóz nieczystości płynnych na pola, powodując degradację środowiska naturalnego. Możliwe były następujące wartości tego wskaźnika: 0- gdy w miejscowości były zarówno sieć gazowa, jak i oczyszczalnia ścieków, 1- gdy w miejscowości był jeden z tych elementów infrastruktury, 2- gdy w miejscowości nie było ani sieci gazowej, ani oczyszczalni ścieków.
- 7) **Wskaźnik „przestrzenno- funkcjonalny” (WPF):** zbadano występowanie w miejscowościach wiejskich takich obiektów jak: świetlice wiejskie, place zabaw dla dzieci oraz ścieżki rowerowe. Brak któregoś z tych elementów w miejscowości wiejskiej skutkowało przyznaniem 1 punktu.

8) Wskaźnik „techniczny” (WT): wartość wskaźnika przyjęto w oparciu o stan techniczny dróg i chodników w danej miejscowości. Głównym źródłem pozyskanych informacji były zgłoszenia remontów i napraw kierowanych do ZUK Gryfice Zarządu Dróg Powiatowych i Urzędu Gminy w Gryficach. Stan techniczny we wszystkich miejscowościach jest podobny. Najlepiej wypadają miejscowości Borzecin, Jasiel i Ościęcín, ale drogi osiedlowe, boczne bądź dojazd do miejscowości tak jak w przypadku Borzęcina wymaga zdecydowanych napraw i remontów. Generalnie we wszystkich miejscowościach wiejskich występują potrzeby remontowe ciągów komunikacyjnych, bądź budowy nowych chodników i wymiany nawierzchni dróg, wskaźnik we wszystkich miejscowościach przyjął tą samą wartość, a zatem nie wywrze wpływu na wyznaczenie obszaru zdegradowanego.

W dalszej kolejności, po obliczeniu wartości syntetycznego wskaźnika degradacji (WSD wskaźnik syntetyczny wg. wzoru $WSD = WNPS + PGR + WM + WO + WIŚ + WPF + WT$) dla każdej miejscowości wiejskiej, wyliczono wartość średnią dla wszystkich miejscowości, co posłużyło do zakwalifikowania poszczególnych miejscowości jako obszary zdegradowane lub nie. Przyjęte wartości poszczególnych wskaźników, jak również wskaźnika syntetycznego oraz wyniki kwalifikacji obszaru zostały przedstawione w tabeli 15.

Tabela 15 Syntetyczny wskaźnik służący wskazaniu obszarów zdegradowanych w miejscowościach wiejskich

Sołectwo	Składowe wskaźnika							Wskaźnik razem (WSD)	Kwalifikacja
	WNPS	PGR	WM	WO	WIŚ	WPF	WT		
Barkowo (+ Lubin, Brodniki, Grębocin)	4,77	3	0	2	0	1,00	1,00	11,77	Obszar zdegradowany
Baszewice	4,78	3	3	0	1	2,00	1,00	14,98	Obszar zdegradowany
Borzęcín	4,85	0	0	2	2	2,00	1,00	12,05	Obszar zdegradowany
Dobrzyń	0,00	0	0	2	2	1,00	1,00	6,00	Poza obszarem
Dziadowo	9,35	0	0	0	2	1,00	1,00	13,55	Obszar zdegradowany
Górzycya	2,39	0	0	0	2	1,00	1,00	6,59	Poza obszarem
Grądy	3,61	0	0	2	2	1,00	1,00	9,61	Poza obszarem
Jasiel (+ Zagórcze)	6,04	0	0	2	2	1,00	1,00	12,04	Obszar zdegradowany
Kołomąc	8,60	0	0	2	2	2,00	1,00	15,60	Obszar zdegradowany

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

Kukań (+ Wolczyno, Krakowice)	9,77	0	1	2	2	1,00	1,00	16,57	Obszar zdegradowany
Lubieszewo	8,00	0	0	0	2	2,00	1,00	13,00	Obszar zdegradowany
Niedźwiedziska (+ Witno)	0,00	0	0	2	2	1,00	1,00	6,00	Poza obszarem
Otok	6,32	0	0	2	2	1,00	1,00	12,32	Obszar zdegradowany
Ościęcín (+ Podłęczce)	5,58	2	4	2	1	1,00	1,00	16,58	Obszar zdegradowany
Prusinowo (+ Nieklądź)	7,30	3	4	0	0	1,00	1,00	15,90	Obszar zdegradowany
Przybiernówko	3,43	0	1	0	2	1,00	1,00	8,63	Poza obszarem
Rotnowo (+ Skowrony)	3,35	0	3	0	2	1,00	1,00	9,95	Poza obszarem
Rybokarty (+ Lubków)	2,11	1	2	2	2	1,00	1,00	11,31	Obszar zdegradowany
Rzęsin	7,98	1	0	2	1	2,00	1,00	14,98	Obszar zdegradowany
Rzęskowo	1,53	0	3	0	2	1,00	1,00	8,13	Poza obszarem
Sikory (+ Mierzyn)	2,83	0	0	0	2	2,00	1,00	7,83	Poza obszarem
Skalin (+ Raduń)	4,52	0	0	0	2	2,00	1,00	9,72	Poza obszarem
Smolećcin (+ Łopianów)	3,33	2	0	0	2	1,00	1,00	9,33	Poza obszarem
Stawno (+ Sokołów)	8,64	3	1	0	1	1,00	1,00	15,44	Obszar zdegradowany
Świeszewo	2,41	0	3	2	2	1,00	1,00	11,61	Obszar zdegradowany
Trzyglów	4,98	3	0	2	0	1,00	1,00	11,98	Obszar zdegradowany
Waniorowo	5,97	0	0	2	1	2,00	1,00	12,17	Obszar zdegradowany
Wilczkowo	5,48	0	0	2	2	1,00	1,00	11,48	Obszar zdegradowany
Zacisze	1,89	0	0	2	2	3,00	1,00	9,89	Poza obszarem
Zaleszczyce	0,47	0	1	0	2	3,00	1,00	7,67	Poza obszarem
Zielin	2,61	0	0	0	2	2,00	1,00	7,61	Poza obszarem
Średnia	4,61	x	x	x	x	x	x	11,30	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS Gryfice oraz danych z Urzędu Miejskiego w Gryficach (Wydział Rolnictwa, Gospodarki Nieruchomościami i Ochrony Środowiska, Wydział Planowania Przestrzennego i Gospodarki Gminnej)

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

Średni wskaźnik syntetyczny WSD dla miejscowości wiejskich wynosi 11,30. Przyjęto założenie że miejscowości, dla których wskaźnik jest większy od wartości średniej, leżą w obszarze zdegradowanym. Czcionką czerwoną w tabeli 15 oznaczono wskaźniki społeczne. W przypadku miejscowości Dziadowo i Lubieszewo z czterech wskaźników społecznych występuje jeden WNPS. Średni wskaźnik WNPS wynosi 4,61, w Dziadowie wartość tego wskaźnika wyniosła 9,35, natomiast w Lubieszewie 8,00. Wartości są zatem dwukrotnie wyższe od średniej. Miejscowości te mieszczą się w piątce wsi o najwyższym wskaźniku WNPS. Wskaźnika WNPS najlepiej oddaje natężenie problemów społecznych, z powodu wartości tego wskaźnika i wartości wskaźnika WSD obie miejscowości zostały zakwalifikowane do obszarów zdegradowanych. W pozostałych miejscowościach występują od dwóch do czterech wskaźników społecznych oraz dodatkowo wskaźnik WIŚ, WP bądź WT.

Chcąc wyróżnić kwestie społeczne, które tak istotnie wpływają na procesy rewitalizacyjne, w kontekście niniejszego Programu Rewitalizacji, można dokonać wyodrębnienia czynnika społecznego i w oparciu o Sumaryczny Wskaźnik Społeczny (SWS), zrewidować, które z obszarów wiejskich kwalifikują się jako zdegradowane w tym właśnie kontekście. Został on wyznaczony według formuły: $SWS = WNPS + PGR + WM + WO$. W celu wskazania potencjalnych obszarów zdegradowanych, przy wykorzystaniu jedynie Sumarycznego Wskaźnika Społecznego, obliczono wartość średnią dla wszystkich miejscowości wiejskich i przyjęto, że wszystkie miejscowości, w których jest on wyższy od tej wartości, można uznać za zdegradowane w sferze społecznej. Wyniki kwalifikacji przedstawiono w tabeli 16.

Tabela 16 Sumaryczny wskaźnik społeczny na obszarach wiejskich

Sołectwo	Sumaryczny Wskaźnik Społeczny (SWS)	obszar w oparciu o wskaźniki społeczne
Barkowo (+ Lubin, Brodniki, Grębocin)	9,77	Obszar zdegradowany
Baszewice	10,98	Obszar zdegradowany
Borzęcin	7,05	Poza obszarem
Dobrzyń	2,00	Poza obszarem
Dziadowo	9,55	Obszar zdegradowany
Górzycza	2,59	Poza obszarem
Grądy	5,61	Poza obszarem

Jasiel (+ Zagórcze)	8,04	Obszar zdegradowany
Kołomąc	10,60	Obszar zdegradowany
Kukań (+ Wolczyno, Krakowice)	12,57	Obszar zdegradowany
Lubieszewo	8,00	Obszar zdegradowany
Niedźwiedziska (+ Witno)	2,00	Poza obszarem
Otok	8,32	Obszar zdegradowany
Ościęcín (+ Podłęczce)	13,58	Obszar zdegradowany
Prusinowo (+ Niekladź)	13,90	Obszar zdegradowany
Przybiernówko	4,63	Poza obszarem
Rotnowo (+ Skowrony)	5,95	Poza obszarem
Rybokarty (+ Lubków)	7,31	Obszar zdegradowany
Rzęsin	10,98	Obszar zdegradowany
Rzęskowo	4,13	Poza obszarem
Sikory (+ Mierzyn)	2,83	Poza obszarem
Skalin (+ Raduń)	4,72	Poza obszarem
Smolęcín (+ Łopianów)	5,33	Poza obszarem
Stawno (+ Sokółów)	12,44	Obszar zdegradowany
Świeszewo	7,61	Obszar zdegradowany
Trzyglów	9,98	Obszar zdegradowany
Waniorowo	8,17	Obszar zdegradowany

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

Wilczkowo	7,48	Obszar zdegradowany
Zacisze	3,89	Poza obszarem
Zaleszczyce	1,67	Poza obszarem
Zielin	2,61	Poza obszarem
Średnia	7,24	x

Źródło: opracowanie własne przy wykorzystaniu danych z tabeli 15.

Jak wynika z obliczeń przedstawionych w tabeli 16 w przypadku wszystkich miejscowości wiejskich, za wyjątkiem jednej, potwierdziła się kwalifikacja do obszaru zdegradowanego, która wynikała z analizy wszystkich czynników, wskazujących na degradację obszaru, czyli nakładanie się negatywnych zjawisk o charakterze nie tylko społecznym, ale i technicznym, środowiskowym oraz funkcjonalno-przestrzennym.

W delimitacji obszarów zdegradowanych na terenach wiejskich, wzięto również pod uwagę kwestie związane z aktywnością gospodarczą, traktując je jednak w przypadku obszarów wiejskich jako czynnik uzupełniający, potwierdzający generalną tendencję, występującą na obszarach wiejskich w porównaniu do miasta Gryfice. Zbadano, jak w miejscowościach wiejskich kształtował się wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (WPG). Wskaźnik charakteryzuje aktywność gospodarczą mieszkańców, im jest on niższy, tym mniejsza aktywność mieszkańców w sferze gospodarczej.

Tabela 17 Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych przypadających na 100 mieszkańców (WPG)

Sołectwo	Liczba mieszkańców	Liczba podmiotów gospodarczych	Aktywnych	Zawieszonych	Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Powyżej/Poniżej Średniej gminnej na 100 mieszkańców
Barkowo (+ Lubin, Brodniki, Grębocin)	650	38	29	9	5,85	Poniżej średniej
Baszewice	251	8	7	1	3,19	Poniżej średniej
Borzęcín	103	4	4	0	3,88	Poniżej średniej
Dobrzyń	21	2	1	1	9,52	Powyżej średniej w gminie
Dziadowo	107	7	6	1	6,54	Poniżej średniej
Górzycy	251	8	7	1	3,19	Poniżej średniej

Grądy	83	6	4	2	7,23	Poniżej średniej
Jasiel (+ Zagórcze)	149	5	5	0	3,36	Poniżej średniej
Kołomąć	186	10	7	3	5,38	Poniżej średniej
Kukań (+ Wołczyno, Krakowice)	174	5	3	2	2,87	Poniżej średniej
Lubieszewo	75	5	5	0	6,67	Poniżej średniej
Niedźwiedziska (+ Witno)	107	8	8	0	7,48	Poniżej średniej
Otok	285	13	10	3	4,56	Poniżej średniej
Ościęcín (+ Podlęcze)	269	6	6	0	2,23	Poniżej średniej
Prusinowo (+ Niekładź)	589	21	20	1	3,57	Poniżej średniej
Przybiernówko	437	20	12	8	4,58	Poniżej średniej
Rotnowo (+ Skowrony)	209	15	14	1	7,18	Poniżej średniej
Rybokarty (+ Lubków)	190	10	7	3	5,26	Poniżej średniej
Rzęsin	188	10	9	1	5,32	Poniżej średniej
<u>Rzęskowo</u>	<u>393</u>	<u>35</u>	<u>32</u>	<u>3</u>	<u>8,91</u>	<u>Powyżej średniej w gminie</u>
Sikory (+ Mierzyn)	106	1	1	0	0,94	Poniżej średniej
Skalin (+ Raduń)	177	0	0	0	0,00	Poniżej średniej
Smolećcin (+ Łopianów)	210	14	9	5	6,67	Poniżej średniej
Stawno (+ Sokółów)	243	9	7	2	3,70	Poniżej średniej
Świeszewo	332	18	15	3	5,42	Poniżej średniej
Trzygłów	582	20	11	9	3,44	Poniżej średniej
Waniorowo	67	3	2	1	4,48	Poniżej średniej
Wilczkowo	73	3	0	3	4,11	Poniżej średniej

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

Zacisze	53	3	3	0	5,66	Poniżej średniej
Zaleszczyce	<u>425</u>	<u>47</u>	<u>42</u>	<u>5</u>	<u>11,06</u>	<u>Powyżej średniej w gminie</u>
Zielin	115	5	5	0	4,35	Poniżej średniej
Średnia	4 324	x	x	x	5,05	x
Gmina Gryfice	23 163	1 859	x	x	8,03	x

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Gryficach (Wydział Rolnictwa, Gospodarki Nieruchomościami i Ochrony Środowiska, Wydział Planowania Przestrzennego i Gospodarki Gminnej) oraz z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

W tabeli 17 zestawiono liczbę podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie wiejskim w układzie sołectw. Wyliczono również wskaźnik (WPG) zdefiniowany jako liczba podmiotów gospodarczych przypadających na 100 mieszkańców, oraz wyznaczono średnią wartość tego wskaźnika dla Gminy Gryfice. Tylko trzy miejscowości uzyskały wyższą wartość od średniego wskaźnika dla Gminy Gryfice, to jest: Zaleszczyce, Rzęskowo oraz Dobrzyń (w przydatku tej ostatniej miejscowości z racji niewielkiej liczby ludności wskaźnik jest obciążony dużym błędem). Tak niska wartość wskaźnika (WPG) dla miejscowości wiejskich wskazuje na niski potencjał gospodarczy na terenach wiejskich z wyłączeniem miejscowości Zaleszczyce oraz Rzęskowo.

W związku z przedstawionymi analizami na terenach wiejskich w Gminie Gryfice wyłaniają się następujące obszary, które należy zakwalifikować jako zdegradowane. Są nimi następujące miejscowości:

- Barkowo (oraz Lubin, Brodniki, Grębocin);
- Baszewice;
- Borzęcin;
- Dziadowo;
- Jasiel (oraz Zagórcze);
- Kołomąc;
- Kukań (oraz Wolczyno, Krakowice);
- Lubieszewo;
- Otok;
- Ościęcín (oraz Podłęczce);
- Prusinowo (oraz Niekładź);
- Rybokarty;

- Rzęsin;
- Stawno (oraz Sokołów);
- Świeszewo;
- Trzyglów;
- Waniorowo;
- Wilczkowo.

2.5.1 Krajobraz po byłych PGR-ach

Gmina Gryfice to obszar, który bez wątpienia można scharakteryzować, jako ściśle związany z działalnością rolniczą, co w kontekście przeszłości i okresu gospodarki socjalistycznej, również powiązane być musi ze spuścizną, jaką pozostawiło po sobie kilkudziesięcioletnie funkcjonowanie na terenie gminy państwowych gospodarstw rolnych (PGR). Ich duża liczba oraz dominujący charakter w prowadzonej na terenie Gminy Gryfice gospodarce rolnej, spowodowały, że zjawisko tzw. wsi popegeerowskich po pierwsze miało charakter masowy, po drugie na wiele lat, również po transformacji społeczno- gospodarczej, ukształtowało sytuację obszarów wiejskich na terenie gminy ze wszystkimi tego konsekwencjami, w szczególności w obszarach:

- **społecznym:** bezrobocie strukturalne, sfera ubóstwa, wykluczenie społeczne, zanik więzi społecznych;
- **przestrzenno- funkcjonalnym:** zdegradowana, zniszczona i niewystarczająca infrastruktura techniczna, zarówno budynków mieszkalnych, jak i gospodarczych, niszcząca infrastruktura techniczna miejscowości, niezagospodarowane i zdegradowane przestrzenie w obrębie miejscowości, brak placów zabaw, świetlic itp.;
- **środowiskowym:** nieuporządkowane kwestie związane z gospodarką odpadami, przestarzała i niewystarczająca infrastruktura kanalizacyjna, problemy wysokiej emisji zanieczyszczeń powietrza itp.
- **technicznym:** degradacja stanu technicznego obiektów architektury, w tym budynków mieszkalnych i gospodarczych, brak rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska;
- **gospodarczym:** zupełny brak lub ograniczone możliwości prowadzenia działalności gospodarczej, początkowo nawet o charakterze rolniczym, jak również brak możliwości prowadzenia działalności pozarolniczej, przez wiele lat obszary popegeerowskie charakteryzowane były jako pozbawione wręcz jakiegokolwiek aktywności gospodarczej.

W niniejszym opracowaniu przy analizowaniu problemów wsi popegeerowskiej podjęto próbę

stworzenia wskaźnika „obciążenia popegeerowskiego” miejscowości wiejskich na terenie Gminy Gryfice, który w dalszej kolejności został wykorzystany jako składowa do wyznaczenia wartości zintegrowanego wskaźnika degradacji obszarów wiejskich. Konstrukcja wskaźnika głównie opierała się na kwestiach związane z obecnością państwowych gospodarstw rolnych w danej miejscowości, intensywności prowadzonej przez nich działalności, liczby obiektów gospodarczych, jak również infrastruktury mieszkalnej, w postaci nierzadko całych osiedli mieszkalnych, w których zamieszkiwali pracownicy PGR-ów oraz ich rodziny. W wyniku przeprowadzonej analizy do miejscowości wiejskich z terenu Gminy Gryfice o największych wartościach wskaźnika (wartość 3) należały: Barkowo, Baszewice, Prusinowo, Stawno oraz Trzyglów. W dalszej kolejności (wartość wskaźnika 2) wyróżniono Ościęcin i Smolecin. Wartość wskaźnika na poziomie 1 zanotowano dla miejscowości: Rybokarty i Rzęsin. Wszystkie pozostałe miejscowości w ogóle nie zostały „obciążone” większą wartością wskaźnika PGR niż 0.

Często podnoszonym problemem jest korelacja pomiędzy pegeerowską przeszłością miejscowości, a szczególnym nasileniem problemów społecznych, podkreślana przez cały okres jaki upłynął od likwidacji PGR-ów. W chwili obecnej, a mianowicie w momencie powstawania niniejszego opracowania, związek ten nie jest już tak jednoznaczny i oczywisty. Jak pokazują z kolei wskaźniki obciążenia problemami społecznymi dla poszczególnych miejscowości wiejskich, trudno wskazać na korelację pomiędzy ich wysokimi wartościami, a pegeerowską przeszłością miejscowości.

Współczesna wieś popegeerowska, oprócz infrastrukturalnej spuścizny po państwowych gospodarstwach rolnych, boryka się z podobnymi problemami, jak inne miejscowości, co było artykułowane zarówno na etapie badań jakościowych, jak i ilościowych, realizowanych na potrzeby przygotowania Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice. Najważniejszym bodaj problemem w kontekście procesów rewitalizacyjnych wydaje się obecnie konieczność skoncentrowania się na rewitalizacji w obszarze społecznym a tu w szczególności: odnowienie i wzmacnianie więzi społecznych, aktywizacja społeczna mieszkańców, stworzenie im warunków do wspólnego spędzania czasu wolnego i aktywności społecznej, kulturalnej itp.

3 Zasięgi przestrzenne obszarów rewitalizacji

3.1 Obszary zdegradowane w Gminie Gryfice

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji *obszar zdegradowany* charakteryzuje się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz stanem kryzysu, w co najmniej jednej ze sfer dotyczących zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

W procesie wyznaczania zasięgu obszaru zdegradowanego Gminy Gryfice ujęto negatywne zjawiska charakteryzujące każdą z ww. sfer, które dowodzą na istnienie stanu kryzysowego na danym terenie. W oparciu o wyniki badań i konsultacje społeczne na terenie miasta Gryfice wskazano następujące obszary zdegradowane:

Obszar zdegradowany Dworcowa: okolice dworca PKP i PKS, ze szczególnym uwzględnieniem budynku kolejki wąskotorowej.

Z przeprowadzonych badań wynika, że obszar ten zdefiniowano jako “absolutne zaprzeczenie wizytówki miasta Gryfice”. Miejsce to opisano jako zaniedbane, szare, brudne oraz pozbawione zieleni, dodatkowo pozbawione takich obiektów jak chociażby dostępne dla wszystkich WC. Uczestnicy dyskusji wskazywali na mocno zdegradowany obszar drogi prowadzącej w bezpośrednim sąsiedztwie dworca kolejowego, w kierunku dworca autobusowego. W połączeniu z brakiem oświetlenia, oznacza to wprost brak bezpiecznej i pewnej możliwości szybkiego i sprawnego przemieszczania się pomiędzy dworcami. W tym celu, trzeba nadrobić drogi, omijając zdegradowany teren i wykorzystując oddaloną ulicę Tadeusza Kościuszki.

Obszar „Dworcowa” - obejmuje tereny od dworca PKP, kolei wąskotorowej po dworzec PKS aż do ulicy Błonie. Zakres granic obszaru obejmuje swym zasięgiem ulicę Dworcową, Kościuszki, Błonie. Cały obszar wybrany do rewitalizacji jest spójny pod względem przestrzenno-funkcjonalnym, gdzie różne funkcje wzajemnie się przenikają i dopełniają. Powierzchnia wyznaczonego terenu 13,560 ha, liczba mieszkańców 134 osoby. W Tym obszarze odnotowano 12 rodzin z problemami oraz 9 lokali komunalnych. W obszarze jest zarejestrowanych 15 podmiotów gospodarczych.

Fot. 1 Wnętrze budynku dworca kolejki wąskotorowej

Podsumowując należy pokreślić, że wskazany obszar charakteryzuje się współwystępowaniem co najmniej kilku elementów wskazujących na jego degradację:

- w obszarze społecznym: miejsce to zamiast tętnić życiem jest puste i niewykorzystane, ponadto w okolicach dworca kolejki wąskotorowej oraz wewnątrz budynku przebywają osoby bezdomne, które w znacznym stopniu przyczyniają się do dalszej degradacji infrastruktury, jak również odstraszaają innych mieszkańców;
- w obszarze technicznym: obszar ten charakteryzuje zarówno nienajlepszy stan budynków funkcjonujących, jak również fatalny stan budynków nieużytkowanych, ponadto obszar drogi prowadzącej pomiędzy dworcami jest zaniedbany, zarośnięty krzakami, nie ma tam oświetlenia, ani żadnej infrastruktury towarzyszącej;
- w obszarze przestrzenno- funkcjonalnym: obszar ten stanowi swoistą „pustynię infrastrukturalną” na mapie miasta, jest zaniedbany i niewykorzystany;
- w obszarze gospodarczym: na obszarze pomiędzy dworcami PKP i PKS w zasadzie nie ma żadnych podmiotów prowadzących jakąkolwiek działalność gospodarczą, w tym w szczególności usługową, co powinno być naturalną konsekwencją obecności takich obiektów, jak dworce kolejowy i autobusowy;
- w obszarze środowiskowym: miejsce to jest zaniedbane i w wielu punktach, widoczne są zniszczone

elementy infrastruktury budowlanej, jak również porzucone śmieci i odpadki.

Obszar zdegradowany: Klasztorna- Park: okolice znajdujące się bezpośrednio nad Regą na jej lewym brzegu, a tu w szczególności ulice: Szewska, Klasztorna, Strzelecka, Nadrzeczna i inne, ze względu na dewastację infrastrukturalną i nienajlepszą opinię tych miejsc, dodatkowo należy tutaj zaliczyć teren Parku Miejskiego.

Obszar „Klasztorna-Park” - obejmuje teren od Wysokiej Bramy, wzdłuż ulicy Murarskiej, poprzez Strzelecką, Młyńską, Szewska, Bracką, Klasztorną oraz cały obszar parku miejskiego. Powierzchnia wyznaczonego obszaru 23,908 ha, liczba mieszkańców 482 os. W Tym obszarze odnotowano 30 rodzin z problemami, Na tym obszarze znajduje się 25 lokali komunalnych oraz 4 lokale socjalne. W obszarze jest zarejestrowanych 32 podmioty gospodarcze.

Na wskazanym obszarze również występuje nakładanie się czynników o negatywnym charakterze sprzyjających zaliczeniu go do terenów zdegradowanych:

- w obszarze społecznym: na wskazanych ulicach, zwłaszcza ulicy Klasztornej w znacznym stopniu skumulowane zostały problemy o charakterze społecznym, wyrażające się dużym udziałem rodzin z problemami społecznymi w ogólnej liczbie mieszkańców, ponadto miejsce to stanowi punkt spotkań osób z marginesu społecznego, które zaśmiecają teren, spożywają alkohol itp.;
- w obszarze technicznym można wskazać na zły stan znajdujących się tam zarówno budynków mieszkalnych, jak i budynków użytkowych (część z nich pozostaje niewykorzystana); w złym stanie znajduje się tam również infrastruktura drogowa oraz chodniki;
- w obszarze gospodarczym można wskazać na nieobecność punktów handlowych, jak również usługowych na terenie wskazanym jako obszar rewitalizowany;
- w obszarze przestrzenno- funkcjonalnym teren ten charakteryzuje się niedostatecznym wyposażeniem w infrastrukturę techniczną i społeczną, a liczne obiekty wymagają generalnego remontu bądź modernizacji.

Z przeprowadzonych badań wynika potrzeba lepszego zagospodarowania i rewitalizacji terenów leżących na lewym brzegu rzeki Regi (tu ulice: Nadrzeczna, Strzelecka, Szewska, Murarska). Tereny leżące w centrum miasta powinny stanowić spójną całość dla mieszkańców Gryfic oraz turystów. Lewa część terenów nad Regą, leżąca po stronie centrum miasta jest obszarem o znacznej degradacji we wszystkich wskazywanych obszarach: infrastrukturalno-technicznym, środowiskowym, gospodarczym oraz społecznym. Kolejnym problemem wskazanym w tym obszarze jest konieczność poprawy układu komunikacyjnego miasta, ze szczególnym uwzględnieniem budowy lub wyznaczenia miejsc parkingowych dla pojazdów samochodowych. Wzdłuż ulicy Murarskiej występuje odcinek zabytkowych murów miejskich, który również wymaga rewitalizacji.

Podobszar ten cechuje się również występowaniem różnego rodzaju zjawisk kryzysowych, w tym zwłaszcza problemów o charakterze społecznym tj. rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Obszar zdegradowany Koszarowa- Kąpielisko: obszar ten obejmuje tereny ulic Wojska Polskiego, Nadrzeczna, Nadbrzeźna, Leśna, Kamienna Brama, Litewska, Armii Krajowej, J. Piłsudskiego, Fabryczna, Cukrownicza i Koszarowa i Nowy Świat. W wyznaczonym obszarze znajdują się m. in. tereny przemysłowe (teren byłej cukrowni) oraz tereny powojkowe (ul. Koszarowa) oraz tereny przemysłowe (teren za torami kolejowymi wzdłuż ulicy Nowy Świat). Powierzchnia wyznaczonego obszaru 43,646 ha, liczba mieszkańców 1775 os. W Tym obszarze odnotowano 30 rodzin z problemami. Na tym obszarze znajduje się 103 lokale komunalne oraz 28 lokali socjalnych. W obszarze jest zarejestrowanych 176 podmiotów gospodarczych.

Ten obszar charakteryzuje się szczególnym nałożeniem się problemów o charakterze infrastrukturalnym, przestrzennym, gospodarczym oraz społecznym, dodatkowo należy tutaj zaliczyć sąsiadujący teren tzw. stawku miejskiego, jako obszar relatywnie niezamieszkały, aczkolwiek określany jako zdewastowany, niezagospodarowany, z którym od lat “nie wiadomo co zrobić”.

Teren przy ulicy Koszarowej stanowi pewną, wyodrębnioną całość, znajdującą się w relatywnie odosobnionym i otoczonym płotem miejscu, przy którym znajduje się również duży, niezagospodarowany plac oraz już wyremontowany i użytkowany budynek komunalny.

W rejonie ulicy Wojska Polskiego, Kamiennej Bramy i Armii Krajowej występują w znacznie szerszej skali niż przeciętnie na terenie całego miasta problemy społeczne. Wśród szczegółowych problemów społecznych, w pierwszej kolejności należy wskazać wysoki poziom ubóstwa oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wzdłuż ulicy Kamienna Brama występują budynki komunalne, które są w fatalnym stanie. Sygnalizowano, że stan budynków komunalnych w tej części miasta jest na tyle niezadowalający, że należałoby rozważyć kompleksową ich modernizację, lub nawet wyburzenie przynajmniej części z nich. W obu przypadkach powoduje to konieczność stałego bądź tymczasowego przemieszczenia osób, zamieszkujących te obiekty.

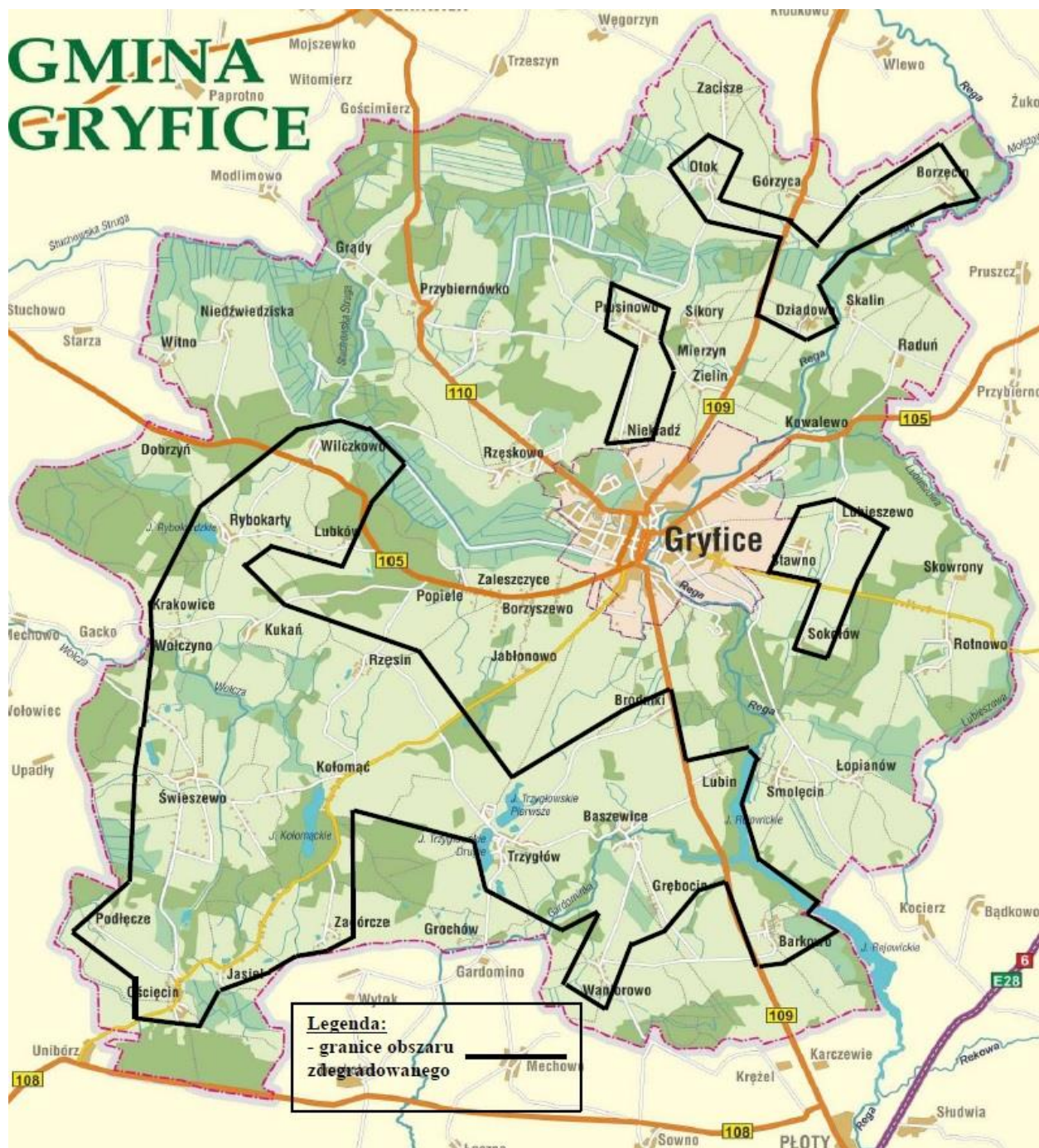
Teren stawu miejskiego (kąpieliska) jest terenem najczęściej wskazywanym do rewitalizacji. Od wielu lat w Gryficach trwa dyskusja na temat zagospodarowania i wykorzystania tego terenu, nie tylko na potrzeby ewentualnego kąpieliska miejskiego, ale głównie jako terenu rekreacyjno-wypoczynkowego.

Przedstawione powyżej obszary zdegradowane zlokalizowane są w obszarze miejskim. W przypadku miejscowości wiejskich wyodrębniono z kolei 4 obszary zdegradowane, które w szczególności obejmują następujące miejscowości:

- Barkowo,
- Baszewice,

- Borzęcin,
- Dziadowo,
- Jasiel,
- Kołomąc,
- Kukań,
- Lubieszewo,
- Otok,
- Ościęcín,
- Prusinowo,
- Rybokarty,
- Rzęsin,
- Stawno,
- Świeszewo,
- Trzyglów,
- Waniorowo,
- Wilczkowo.

Rysunek 1 Mapa poglądowa obszarów zdegradowanych w gminie Gryfice (obszary wiejskie)
Źródło: opracowanie własne

Na podstawie przeprowadzonych badań jakościowych i ilościowych oraz konsultacji społecznych sformułowano wnioski, które służyły przygotowaniu Programu Rewitalizacji i wskazały potencjalne kierunki planowania działań w kierunku rozwiązywania najważniejszych problemów w tym zakresie. Do najważniejszych problemów Gryfic można zaliczyć brak sprawnego systemu komunikacyjnego miasta w jego szerokim i multimodalnym ujęciu. Mieszkańcy w trakcie badań skarżyli się wielokrotnie na brak ścieżek rowerowych, w zdecydowanej większości tłem tych spostrzeżeń, była kwestia trudności w poruszaniu się po samym mieście, jak również trudności w dotarciu z miasta do położonych w jego okolicach miejscowości wiejskich. Istotnym problemem Gryfic jest również niewystarczająca oferta instytucji oświatowych, takich jak przedszkole i żłobek. W przypadku tego ostatniego, w mieście, w ogóle nie ma instytucji tego typu.

W przypadku miejscowości wiejskich można sformułować następujące, powtarzające się wielokrotnie na każdym etapie badania opinie. Należą do nich:

- w miejscowościach wiejskich generalnie brakuje zagospodarowanych, wyposażonych w infrastrukturę centrów;
- we wsiach istnieje pilna potrzeba ich modernizacji pod kątem ładu urbanistycznego;
- jednym z najważniejszych problemów wsi są braki infrastrukturalne w zakresie podstawowych usług, takich jak oświetlenie chodniki, sygnalizowano również fatalny stan dróg i potrzebę pilnej ich modernizacji;
- mieszkańcy wsi skarżyli się również na problemy z dotarciem do Gryfic, zarówno w kontekście niewystarczającej oferty komunikacji samochodowej i autobusowej, jak również braku ścieżek rowerowych, które ułatwiłyby dotarcie do miasta z najbliższych położonych miejscowości.

3.2 Obszary rewitalizacji w Gminie Gryfice

Zgodnie z Wytocznymi w zakresie rewitalizacji, obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację.

Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic. lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Na terenie Gminy Gryfice wyznaczono obszar rewitalizacji składający się z 8 podobszarów, w tym 3 w mieście Gryfice i 5 w miejscowościach wiejskich. W przypadku miasta przyjęto, że obszary rewitalizacji pokrywają się z obszarami zdegradowanymi.

Łączna powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi **284,15 ha**, czyli **1,09 %** ogólnej powierzchni

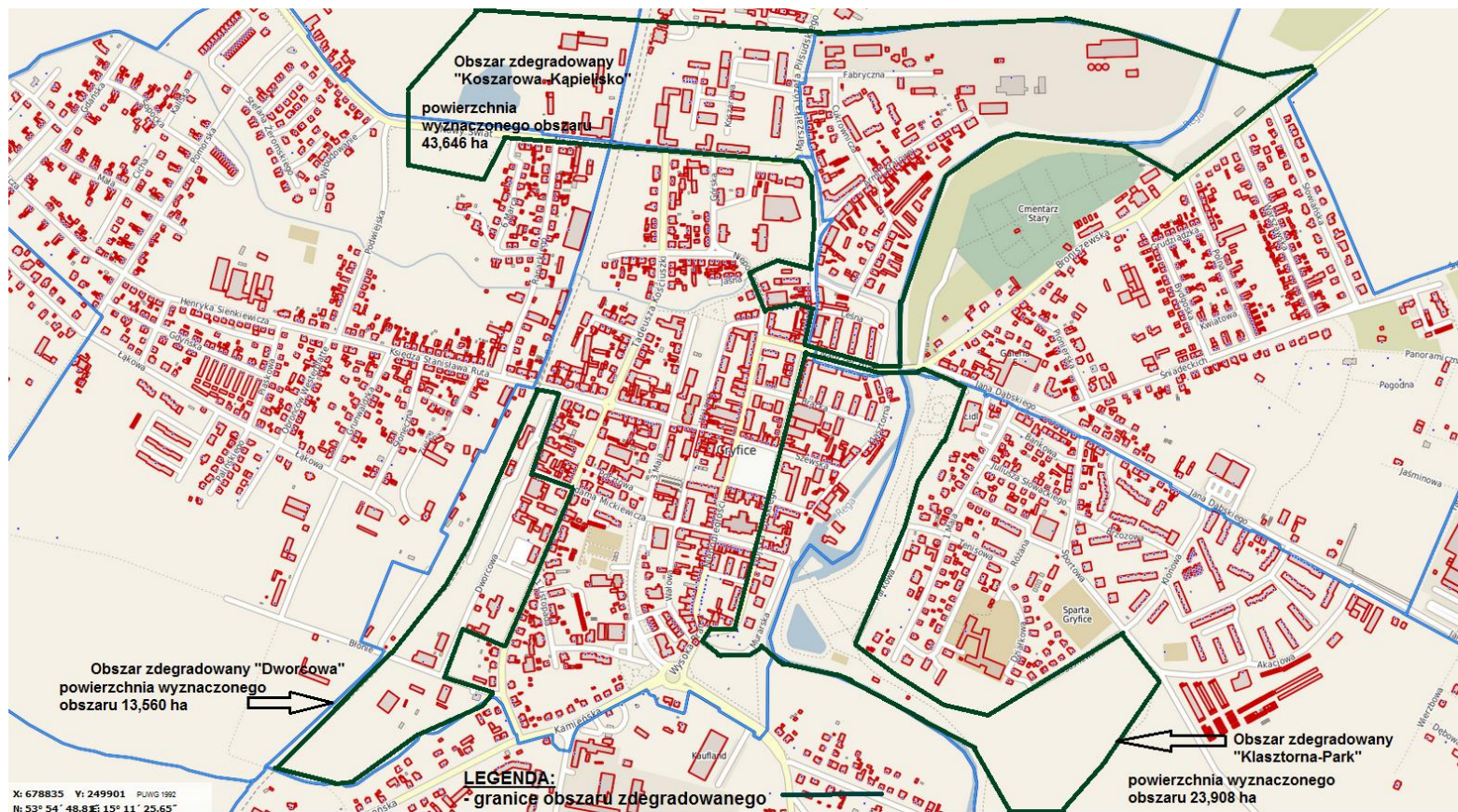
gminy Gryfice i jest zamieszkiwana przez **3755** osób, czyli **16,21 %** ludności gminy. W związku z powyższym zapis art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o Rewitalizacji (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1073) jest spełniony.

Powierzchnia gminy Gryfice - 26.163,00 ha.

Liczba mieszkańców gminy Gryfice - 23.163 osoby (stan na dzień 31.12.2016 r.).

Razem: Powierzchnia wyznaczonych obszarów – **284,15 ha – 1,09 %**

Liczba mieszkańców – **3755 os. – 16,21 %.**

Rysunek 2 Mapa poglądowa obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji w mieście Gryfice

Źródło: opracowanie własne

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice”
współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

3.3 Obszary rewitalizacji- miasto

Z uwagi na fakt, że skala potrzeb rewitalizacyjnych na terenie miasta Gryfice jest duża, a sama rewitalizacja jest procesem wieloletnim, wyznaczono obszar rewitalizacji składający się z 3 podobszarów, pokrywających się z obszarami, zakwalifikowanymi jako zdegradowane. Są nimi:

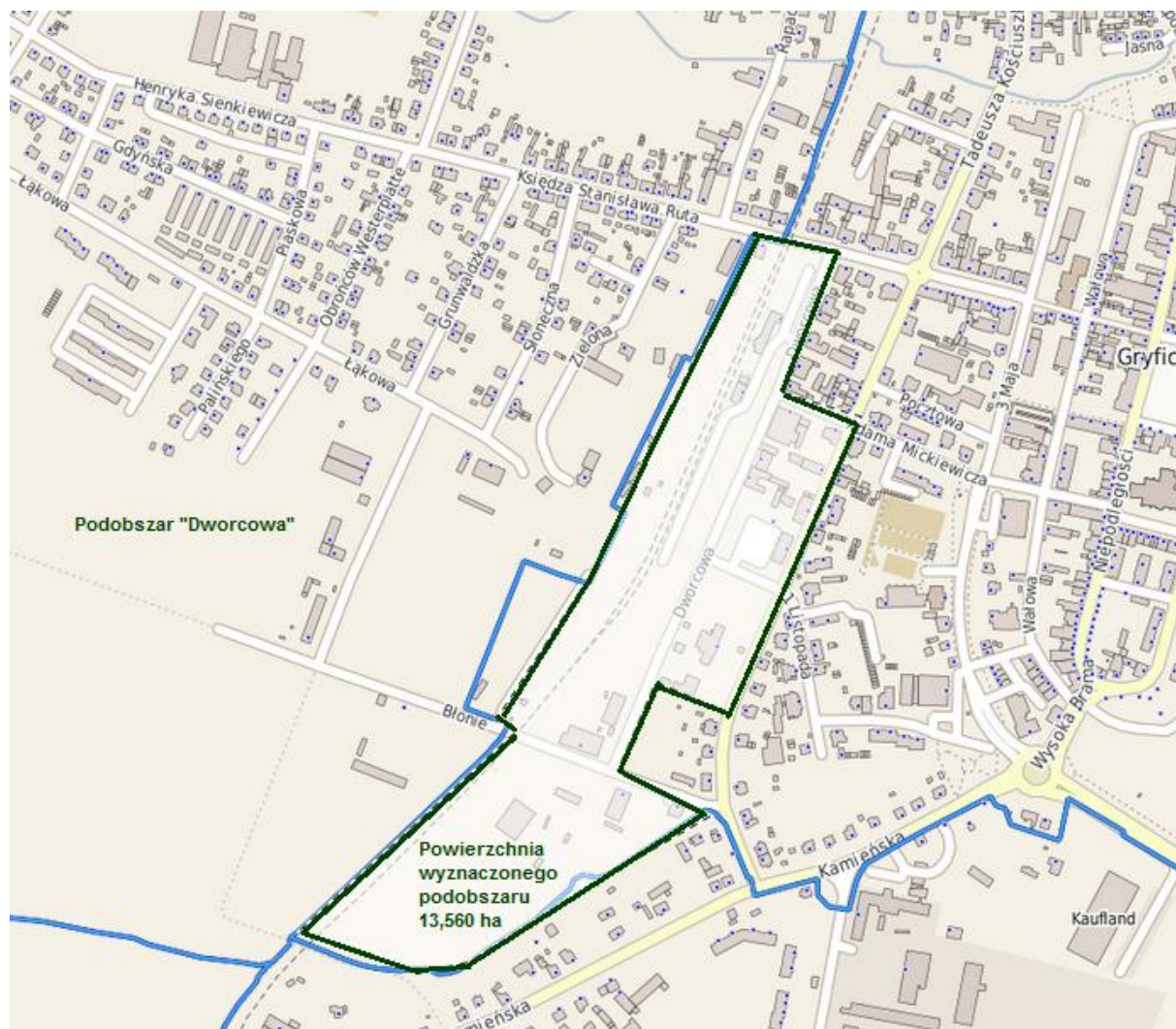
- „Obszar Dworcowa”,
- „Obszar Klasztorna-Park”,
- „Obszar Koszarowa- Kąpielisko”.

Za wyborem tych obszarów przemawia również ich potencjał, na który składają się walory historyczno-architektoniczne, jak również dostępność przestrzeni możliwej do zaadaptowania do pełnienia nowych funkcji o charakterze społecznym.

Poniżej przedstawiono w postaci kolejnych map zasięg terytorialny, wraz z krótką charakterystyką obszarów rewitalizacji w mieście Gryfice, wraz z syntetycznym wskazaniem najważniejszych punktów, stanowiących ich potencjale.

3.3.1 Obszar Dworcowa

Obszar „Dworcowa” - obejmuje tereny od dworca PKP, kolei wąskotorowej po dworzec PKS aż do ulicy Błonie. Zakres granic obszaru obejmuje swym zasięgiem ulice Dworcową, Kościuszki, Błonie. Cały obszar wybrany do rewitalizacji jest spójny pod względem przestrzenno-funkcjonalnym, gdzie różne funkcje wzajemnie się przenikają i dopełniają. Powierzchnia wyznaczonego terenu 13,560 ha, liczba mieszkańców 134 osoby. W Tym obszarze odnotowano 12 rodzin z problemami oraz 9 lokali komunalnych. W obszarze jest zarejestrowanych 15 podmiotów gospodarczych.

Rysunek 3 Mapa z granicami obszaru „Dworcowa”

Źródło: opracowanie własne

W celu poprawy sytuacji tego rejonu miasta, jak również zniwelowania problemów w obszarach technicznym, społecznym, infrastrukturalnym i środowiskowym, możliwe, byłoby zlokalizowanie w rejonie ulicy Dworcowej centrum przesiadkowego, który umożliwiłby mieszkańcom przesiadanie się zarówno z samochodów, jak i rowerów, na środki komunikacji publicznej. Należy również nadmienić, że pomiędzy dworcami PKP i PKS, znajduje się stacja kolejki wąskotorowej, która uzupełnia ofertę komunikacyjną w okresie letnim.

Budowa na bazie istniejącego dworca PKP i istniejącego dworca PKS, nowoczesnego, estetycznego węzła przesiadkowego, który oferowałby usługi transportu publicznego wysokiej jakości,

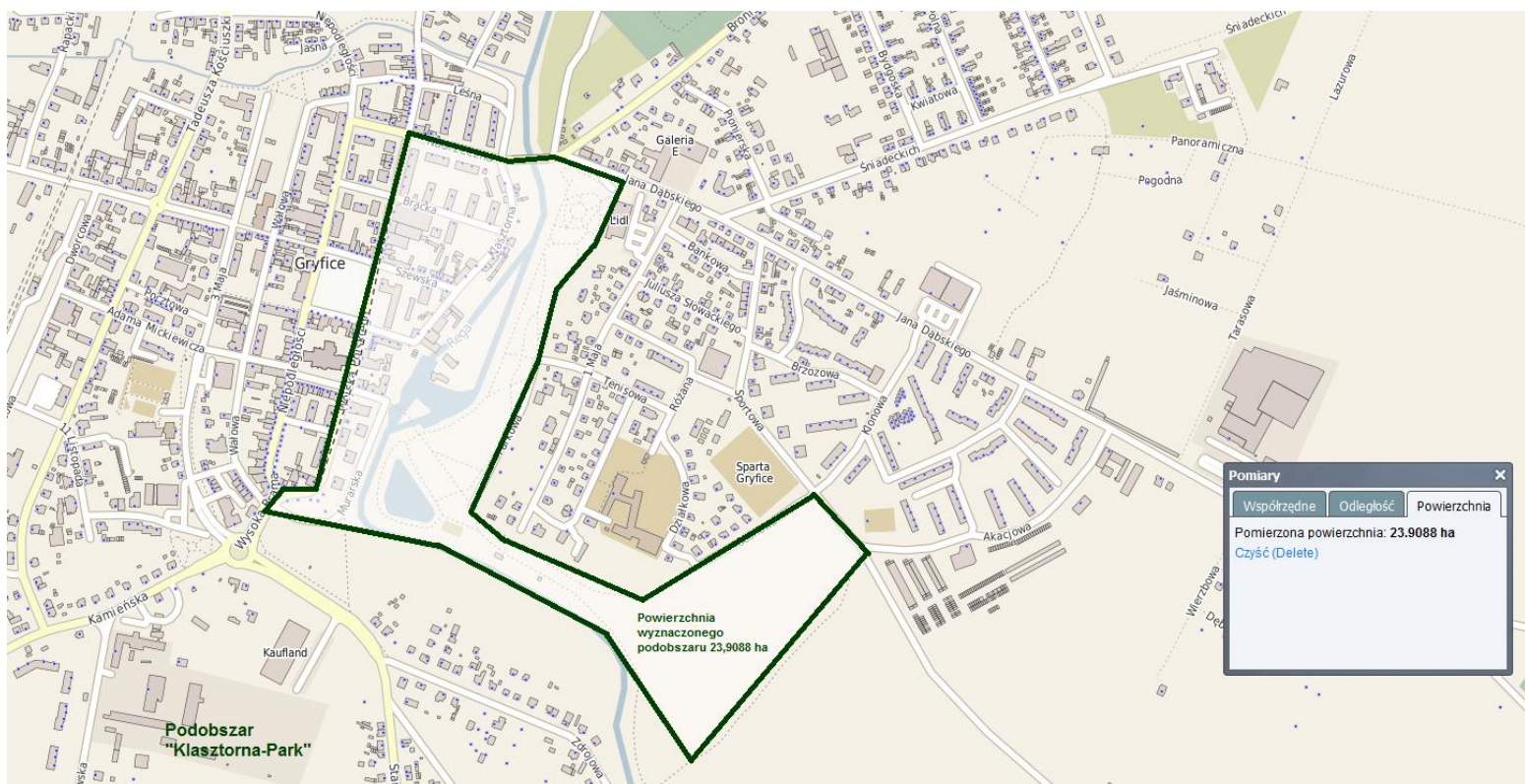
zapewniający pasażerom możliwość szybkiej i łatwej zmiany środka transportu. Węzeł przesiadkowy mógłby również spełniać rolę centrum logistyczno-turystycznego regionu nadmorskiego. Ogólnie poprawa dostępności i komfortu podróżowania to nie tylko oszczędność czasu i pieniędzy na pokonywanie przestrzeni, to także jej mentalne kurczenie, inne postrzeganie odległości. W efekcie tego istnieje szansa na większe dopasowanie rynku pracy poprzez wzrost mobilności.

3.3.2 Obszar Klasztorna- Park

Obszar „Klasztorna-Park” - obejmuje teren od Wysokiej Bramy, wzdłuż ulicy Murarskiej, poprzez Strzelecką, Młyńską, Szewską, Bracką, Klasztorną oraz cały obszar parku miejskiego. Powierzchnia wyznaczonego obszaru 23,908 ha, liczba mieszkańców 482 os. W Tym obszarze odnotowano 30 rodzin z problemami, Na tym obszarze znajduje się 25 lokali komunalnych oraz 4 lokale socjalne. W obszarze jest zarejestrowanych 32 podmioty gospodarcze.

Większa część podobszaru rewitalizacji objęta jest ochroną konserwatora zabytków (teren wpisany do rejestru zabytków - Stare miasto). W jego rejonie znajdują się obiekty wpisane do rejestru zabytków np. Wysoka Brama – obecnie Muzeum Ziemi Gryfickiej, jak również odcinek murów miejskich. Teren stanowi cenny pod względem historyczno-architektonicznym obszar, co wskutek działań rewitalizacyjnych przyczyni się do ochrony dziedzictwa kulturowego, budowania atrakcyjności i prestiżu miejsca poprawy jakości przestrzeni publicznej i jej bezpieczeństwa.

Część obecnego terenu (ul. Szewska, Klasztorna, Bracka i część parku miejskiego) sprzyja gromadzeniu się osób z marginesu społecznego i spożywaniu alkoholu, zagospodarowanie tego terenu pozwoli na stworzenie miejsc atrakcyjnych dla różnych grup mieszkańców. Działania podjęte w tym podobszarze będą miały wymiar infrastrukturalno-środowiskowy, ale ich głównym celem będzie przeciwdziałanie rozwojowi patologii społecznych. Rewitalizacja tego terenu wpłynie pozytywnie na obszar społeczny (powstaną nowe miejsca gdzie mieszkańcy będą mogli wspólnie spędzać czas), co wpłynie na odnowienie więzi społecznych.

Rysunek 4 Mapa z granicami obszaru „Klasztorna- Park”

Źródło: opracowanie własne

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice”
współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

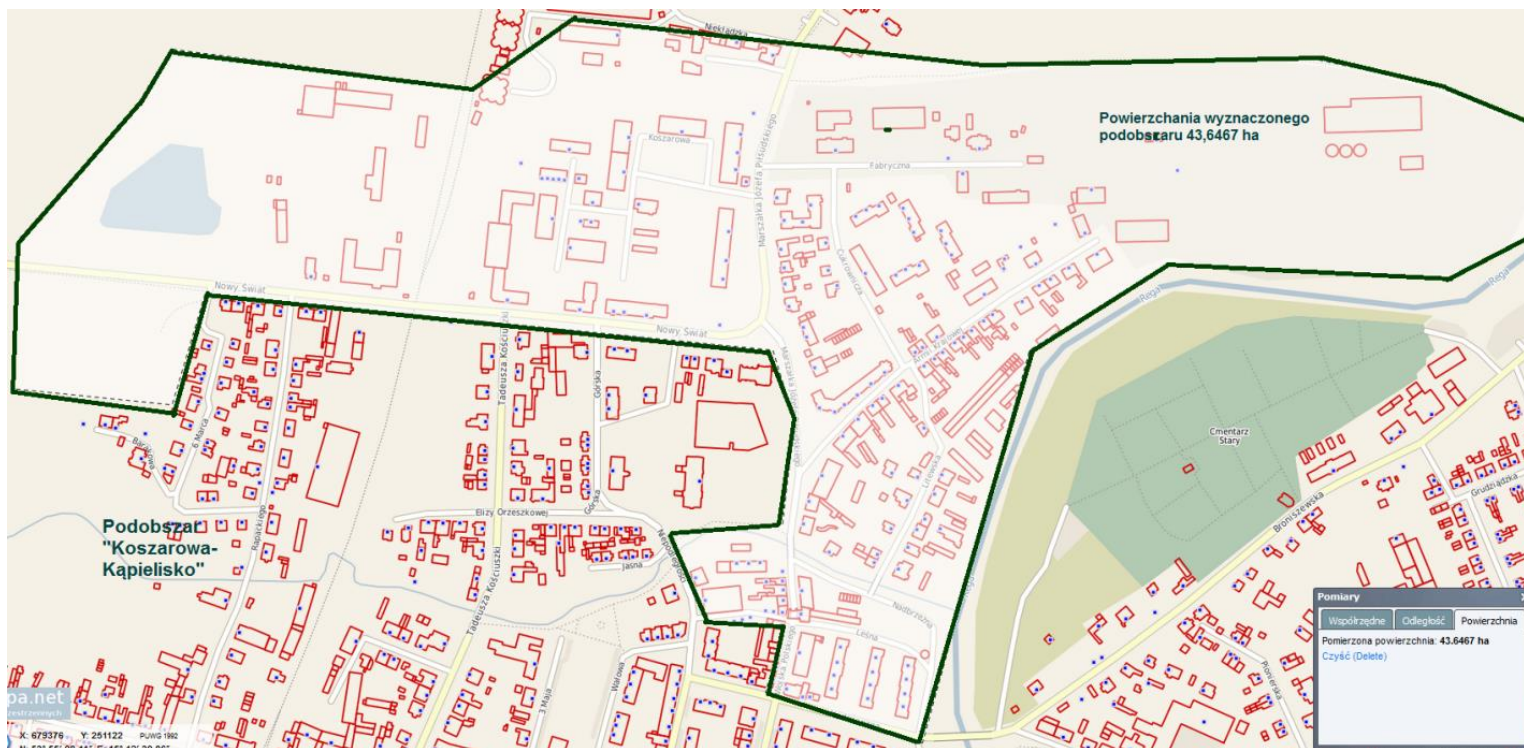

3.3.3 Obszar Koszarowa- Kąpielisko

Obszar „Koszarowa- Kąpielisko” - obszar zlokalizowany w północnej części miasta Gryfice. Obejmuje tereny ulic Wojska Polskiego, Nadrzeczna, Nadbrzeżna, Leśna, Kamienna Brama, Litewska, Armii Krajowej, J. Piłsudskiego, Fabryczna, Cukrownicza i Koszarowa i Nowy Świat. W wyznaczonym obszarze znajdują się m. in. tereny przemysłowe (teren byłej cukrowni) oraz tereny powojkowe (ul. Koszarowa) oraz tereny przemysłowe (teren za torami kolejowymi wzdłuż ulicy Nowy Świat). Powierzchnia wyznaczonego obszaru 43,646 ha, liczba mieszkańców 1775 os. W Tym obszarze odnotowano 30 rodzin z problemami. Na tym obszarze znajduje się 103 lokale komunalne oraz 28 lokali socjalnych. W obszarze jest zarejestrowanych 176 podmiotów gospodarczych.

Na terenie powojkowym, znajduje się obiekt (budynek) którego właścicielem jest Gmina Gryfice i który bezwzględnie wymaga rewitalizacji. W tej chwili jest on zdewastowany, aczkolwiek proces dewastacji nie postępuje, w wyniku remontu dachu oraz zabezpieczenia budynku przed dostępem osób trzecich. Budynek stanowi czterokondygnacyjny obiekt o znacznej powierzchni, która mogłaby zostać wykorzystana. Gmina Gryfice od dłuższego czasu poszukuje pomysłu oraz środków zarówno na remont budynku i jego najbliższego otoczenia. Deklarowano kilka możliwości wykorzystania obiektu, w tym w szczególności:

- stworzenie w nim tzw. “kuchni miejskiej”, która pełniłaby funkcje pomocnicze zarówno na rzecz pomocy osobom najuboższym oraz klientom Ośrodka Pomocy Społecznej, jak również wobec placówek oświatowych, dla których Gmina Gryfice jest organem prowadzącym;
- utworzenie w budynku ośrodka wsparcia dla seniorów, co wydaje się koniecznością, w dobie rosnącego zapotrzebowania na tego typu usługi. W danej chwili w Gryficach brakuje oferty spędzania czasu/ pobytu dziennego dla osób w starszym wieku;
- utworzenie w budynku żłobka, którego brak był sygnalizowany na wszystkich etapach badania, prowadzonego na potrzeby Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice.

Rysunek 5 Mapa z granicami obszaru „Koszarowa- Kąpielisko”

Źródło: opracowanie własne

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice”
współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

Teren zlokalizowany wzdłuż ul. Nowy Świat po „byłym” kąpielisku oraz teren toru rowerowego. jest terenem niezamieszkałym bezpośrednio. Atrakcyjność tego podobszaru wzmacnia dobra dostępność komunikacyjna oraz bliskie położenie obszarów z zabudową mieszkaniową (tereny przy ul. Rapackiego, Wybudowanie i Niechorskiej). Przestrzeń publiczna stanowiąca miejsce integracji lokalnej społeczności, organizacji wydarzeń o charakterze edukacyjnym, kulturalnym i rozrywkowym.

Teren ten w chwili obecnej jest w pewnym stopniu „pustostanem”. Miejsce to idealnie nadawałoby się na stworzenie ścieżek edukacyjnych, umieszczenie tam ławeczek oraz pozostałej infrastruktury towarzyszącej, w postaci wyznaczonych miejsc na gry sportowe (np. piłka plażowa) ognisko, grill itp. W stosunku do stawu, powinna zostać zwiększona jego powierzchnia, jak również zapewniona zwiększona retencja naturalna jego powierzchni. Jest to idealny teren na stworzenia miejsca do integracji całej społeczności miasta Gryfice oraz odwiedzających miasto turystów.

W miejscu toru rowerowego (tereny torfowe) można utworzyć park z roślinami kwaśnolubnymi z niewielką Muszlą koncertową, co stanowić będzie dodatkowy teren kulturowo-rekreacyjny dla wszystkich mieszkańców miasta jak i gminy Gryfice. Efektownie iluminowana Muszla stanowiłaby ozdobę terenu oraz nadałaby odbywającym się tam imprezom niezapomnianą oprawę oraz klimat.

3.4 Obszary rewitalizacji- miejscowości wiejskie

Zasadnicze przyczyny podjęcia tematu rewitalizacji przestrzennej terenów wiejskich w służbie rewitalizacji społecznej mają charakter zarówno ilościowy jak i jakościowy.

Gmina Gryfice jest gminą o charakterze miejsko-wiejskim. Znacząca część mieszkańców Gminy to mieszkańcy terenów wiejskich. Przez ostatnie dziesięciolecia, pomimo istotnych zmian przestrzennych, zachodzących na terenach wiejskich, brak było programów skierowanych do tych rejonów Gminy. Poszczególne, pojedyncze, inwestycje publiczne stanowiły raczej jednostkowe próby rozwiązania poszczególnych problemów niż miały charakter długofalowego planu działania, mającego na celu polepszenie warunków życia na terenach wiejskich. Ilość zmian przestrzennych, w tym negatywnych, i ich wpływ na jakość życia w miejscowościach wiejskich zdecydowanie wskazują na konieczność podjęcia działań o charakterze rewitalizacyjnym. Poza zmianami mającymi charakter ilościowy, na terenach wiejskich zaszły też bardzo znaczące zmiany o charakterze jakościowym, w szczególności zmiany dotyczące struktury społecznej oraz świadomości mieszkańców. Miejscowości wiejskie w coraz większym stopniu tracą swój typowo rolniczy charakter i stają się po prostu alternatywą dla mieszkania w mieście. Rozwój komunikacji, zmiana struktury zatrudnienia i systematyczna poprawa indywidualnych warunków bytowych spowodowały wzrost świadomości mieszkańców wsi w zakresie korzystania z dóbr wspólnych

---

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

takich jak przestrzeń publiczną, obiekty o charakterze wspólnotowym (integracyjnym), obiekty o charakterze rekreacyjnym.

W miejscowościach wiejskich Gminy Gryfice, poza nielicznymi, sprawnie funkcjonującymi świetlicami wiejskimi brak jest infrastruktury odpowiadającej na wyżej opisane potrzeby mieszkańców. Ich brak oraz postępująca degradacja przestrzeni publicznej są z kolei przyczynami wzrostu negatywnych zjawisk społecznych, spadku poczucia bezpieczeństwa i finalnie postępującej atomizacji społeczeństwa. Należy przyjąć, iż w celu odwrócenia tych negatywnych trendów niezbędna jest zmiana jakościowa, polegająca na znaczącym wzbogaceniu oferty publicznej w zakresie możliwości integracji społecznej poprzez różne formy aktywności (kulturalne, rekreacyjno-sportowe, towarzyskie).

Analiza terenów wiejskich Gminy Gryfice, pod kątem występujących tam problemów przestrzennych, mających wpływ na relacje społeczne, wskazuje szereg powtarzających się kwestii.

Zasadniczo problemy te można podzielić na podstawowe grupy:

1. **Problemy z dziedziny komunikacji**, w tym: - zły stan techniczny dróg; - podstawowe braki w infrastrukturze komunikacyjnej dla pieszych i związane z tym miejsca niebezpieczne – brak chodników, brak zorganizowanych i bezpiecznych przejść dla pieszych; + niedostateczna dostępność do komunikacji publicznej – zdegradowane technicznie przystanki, brak bezpiecznego dojścia do przystanków; - w części miejscowości rozległych przestrzennie – brak wygodnych i bezpiecznych powiązań komunikacyjnych pomiędzy poszczególnymi częściami miejscowości oraz istotnymi punktami takimi jak świetlica, sklep, kościół; - brak ciągów rowerowych;
2. **Brak miejsca centralnego** - wyraźnie zaznaczony w wywiadzie środowiskowym problem braku centralnego miejsca, w rodzaju placu lub skweru lub zorganizowanej przestrzeni publicznej innej niż przestrzeń drogi, mogącego pełnić funkcję miejsca spotkań, okazjonalnych imprez plenerowych lub prostu spędzania czasu wolnego; - w wywiadzie podnoszono również problem niewystarczającego wyposażenia zewnętrznego świetlic wiejskich, mogącego rozszerzyć ofertę działalności plenerowej przy tychże świetlicach;
3. **Brak infrastruktury dla dzieci i młodzieży** - brak lub istnienie zdegradowanych technicznie i niebezpiecznych placów zabaw dla najmłodszych; - brak jakiegokolwiek oferty dla dzieci i młodzieży szkolnej – szczególnie z dziedziny sportu i rekreacji;
4. **Brak infrastruktury dla seniorów** - całkowity brak oferty dla seniorów – począwszy od miejsca spacerów i rekreacyjnego spędzania czasu, poprzez brak oferty ze strony świetlic wiejskich a skończywszy na braku urządzeń do ćwiczeń i rekreacji ruchowej typu siłownie pod chmurką;
5. **Niewykorzystanie naturalnych walorów** - w części miejscowości, w których występują tzw. lokalne atrakcje środowiska naturalnego np. jezioro (msc. Trzyglów, Kołomąc), zabudowa lub

miejsce posiadające walor historyczny (zabytkowy msc. Barkowo) podnoszono brak wygodnego i bezpiecznego skomunikowania tych miejsc z resztą miejscowości co w praktyce oznacza znaczne ograniczenie korzystania z tych miejsc – zarówno dla mieszkańców miejscowości jak i przyjezdnych;

6. **Ogólna poprawa bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej** - brak oświetlenia ciągów komunikacyjnych oraz wskazane problemy komunikacyjne stanowią zasadniczą przeszkodę i mają charakter wyraźnie zniechęcający do korzystania z istniejących w części miejscowości miejsc, mających potencjał integracyjny;
7. **Estetyzacja przestrzeni publicznej** - istniejące elementy małej architektury oraz częściowo infrastruktury technicznej (np. latarnie) są w większości zdegradowane technicznie i estetycznie; - w części miejscowości, występuje możliwość wykonania działań z zakresu zieleni miejskiej (np. nowych nasadzeń zieleni średniej bądź klombów kwiatnych) poprawiających estetykę istniejących skwerów, skrzyżowań itp.

Analiza problemów przestrzennych, wpływających na stosunki społeczne w poszczególnych miejscowościach Gminy Gryfice wskazuje, iż zasadniczo można podzielić te miejscowości na takie, w których działania rewitalizacyjne mają bardziej charakter „infrastrukturalny (liniowy)” i takie, w których działania mają bardziej charakter „programowy (punktowy).

Charakter „infrastrukturalny (liniowy)” oznacza, iż działania rewitalizacyjne w tych miejscowościach powinny przede wszystkim poprawiać dostępność do istniejących już elementów, mających charakter integracyjny. W tych miejscowościach najczęściej istnieje wyraźnie wykształcone centrum, określone przeważnie przez istniejący układ komunikacyjny, do którego mieszkańcy są przyzwyczajeni. W skład tego „centrum” często wchodzi świetlica wiejska, sklep, kościół, namiastka placu. Zasadniczym problemem jest tu poprawa bezpieczeństwa, oświetlenie, kwestie komunikacyjne oraz modernizacja istniejących i często nieźle działających obiektów – jak świetlica, plac zabaw, teren sportowy.

Charakter „programowy (punktowy)” oznacza, iż działania rewitalizacyjne powinny się skupić na zorganizowaniu przestrzennym miejsc (punktów), mogących pełnić funkcję integracyjną i zdecydowanie wzbogacających program przestrzeni publicznej dla mieszkańców. W tych miejscowościach przeważnie brak jest jakiegokolwiek oferty dla poszczególnych grup mieszkańców i każdy dodatkowy element – jak plac zabawa, siłownia pod chmurką itp. – stanowić będzie znaczącą zmianę jakościową.

Wskazany w niniejszym Programie obszar rewitalizacji, w przypadku miejscowości wiejskich nie obejmuje wszystkich zidentyfikowanych obszarów zdegradowanych. Objęto tylko te obszary gdzie występuje kumulacja negatywnych zjawisk w sferze społecznej współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w sferze gospodarczej, środowiskowej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej. Podczas

selekcji terenów, które weszły w skład obszaru rewitalizacji kierowano się koncentracją negatywnych zjawisk, a także potencjałami, którymi dysponują.

Przedstawiona powyżej diagnoza pozwoliła na wydzielenie 4 obszarów zdegradowanych, w których niezbędne jest podjęcie działań w procesie rewitalizacji. W związku z powyższym wyznaczono 5 podobszarów w miejscowościach wiejskich na terenie gminy Gryfice: **Barkowo, Kołomąc, Świeszewo, Trzyglów, Rybokarty**. Są to podobszary wymagające podjęcia szczególnych działań w każdej ze sfer ze względu na bardziej niekorzystną niż w innych miejscowościach gminy sytuację. Niezbędna jest aktywizacja społeczności zamieszkującej te obszary. Środkiem do aktywizacji mieszkańców powinny się stać działania społeczne, ale niezbędne są również nowe rozwiązania infrastrukturalne. W wielu przypadkach tylko w taki sposób możliwe będzie stworzenie godziwych warunków do dalszego działania.

Wyznaczone w ten sposób podobszary pozwalają na przywrócenie zdegradowanym obszarom walorów użyteczności publicznej, gospodarczej, społecznej, kulturowej, co w znaczny sposób przyczyni się do wzrostu szans na wszechstronny rozwój lokalny. Mogłyby stać się miejscem, gdzie dzieci i młodzież oraz osoby dorosłe w różny wieku miałyby szanse na zdobywanie wiedzy w sposób czynny, na rozwijanie potencjału umiejętności i zainteresowań oraz wymianę doświadczeń.

Miejscowość **Trzyglów** to jedna z najbardziej zaludnionych miejscowości w gminie Gryfice. Zabudowę tworzą głównie bloki i domki po dawnych PGR. Analizy poczynione w ramach niniejszego programu pokazały, że przyczyną zidentyfikowanych problemów tego podobszaru jest specyfika terenów wiejskich, po PGR. Głównie mieszkańcami tych podobszarów są byli pracownicy PGR, mający niższe wykształcenie i ograniczoną możliwość podnoszenia statusu ekonomicznego. Obszary te charakteryzują niekorzystne zjawiska społeczne, a poziom udzielanej pomocy społecznej jest relatywnie wysoki, w porównaniu do innych miejscowości wiejskich. Problemy tych podobszarów wiążą się w znacznej części z ograniczonych możliwości inwestycyjnych, wynikających z niskiego poziomu zagospodarowania infrastrukturalnego.

Jednocześnie należy podkreślić, że miejscowość Trzyglów jest rozległa terytorialnie, występują tu liczne atrakcje turystyczne i walory naturalne (jezioro, pałac, atrakcje historyczne).

W miejscowościach **Świeszewo, Kołomąc, Barkowo i Rybokarty** brakuje ładu przestrzennego, co obniża ich estetykę i funkcjonalność. Wpływa to też negatywnie na jakość życia mieszkańców ze względu na brak przestrzeni publicznych, sprzyjających integracji i nawiązywaniu kontaktów społecznych. Miejscowość Kołomąc położona jest nad malowniczym Jeziorem Kołomąckim natomiast Barkowo położone jest nad Rejowickim Zbiornikiem Wodnym (rz. Rega). Rewitalizacja tych obszarów mogłaby stać się nie tylko miejscem zapewnienia nowych form spędzania wolnego czasu, ale również przyczynić się do rozpropagowania nowych form aktywności oraz kształtowania stosunków międzyludzkich – integracji społecznej, więzi rodzinnych, układów towarzyskich w grupach rekreacyjnych. W centrum miejscowości

Rybokarty znajduje się rezydencja (pałac) z 2. połowy XVIII w. rozbudowana w ciągu XIX i XX wieku w stylu angielskiego neogotyku. Pałac otoczony jest od strony północno-wschodniej i południowo-zachodniej parkiem krajobrazowym oraz jeziorem. Nadrzędnym kierunkiem zagospodarowania tego terenu będzie zachowanie i odtworzenie cennej wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych. Rewitalizacja tego obszaru przyczyni się do przeciwdziałania dalszej degradacji tego terenu, ochrony dziedzictwa naturalnego oraz ożywienia społeczno-gospodarczego, a tym samym poprawi jakość życia mieszkańców.

Biorąc pod uwagę wartości wskaźników przyjętych do delimitacji obszarów zdegradowanych i odnosząc je do obszarów rewitalizacji można zauważyć, że wszystkie obszary przyjęte do rewitalizacji wykazują wartość wskaźnika liczby podmiotów gospodarczych na stu mieszkańców poniżej średniej wartości wyznaczonej dla Gminy Gryfice (śr WPG=8,03) Trzygłów najniższa wartość WPG=3,44 Barkowo WPG=5,85. We wszystkich miejscowościach występuje koncentracja zjawisk negatywnych w Barkowie odnotowano wskaźniki PGR, WO oraz dodatkowo WPF i WT, Kołomąc odnotował jeden z wyższych wskaźników WNPS bo na poziomie 8,60 wskaźnik WO oraz dodatkowe wskaźniki WŚ, WPF, WT. Rybokarty mimo niskiego wskaźnika WNPS=2,11 wykazuje szczególną koncentrację zjawisk negatywnych odnotowano niekorzystne wartości wszystkich wskaźników dodatkowych. Świeszewo mimo niskiego wskaźnika WNPS=2,41 wykazuje niekorzystne wartości w pozostałych wskaźnikach z wyłączeniem wskaźnika PGR. Trzygłów jest charakteryzowany przez wskaźnik WNPS=4,98 który jest wyższy od średniego wskaźnika WNPS dla miejscowości wiejskich oraz wykazuje niekorzystne wartości w wskaźnikach PGR,WO oraz dodatkowych WPF i WT.

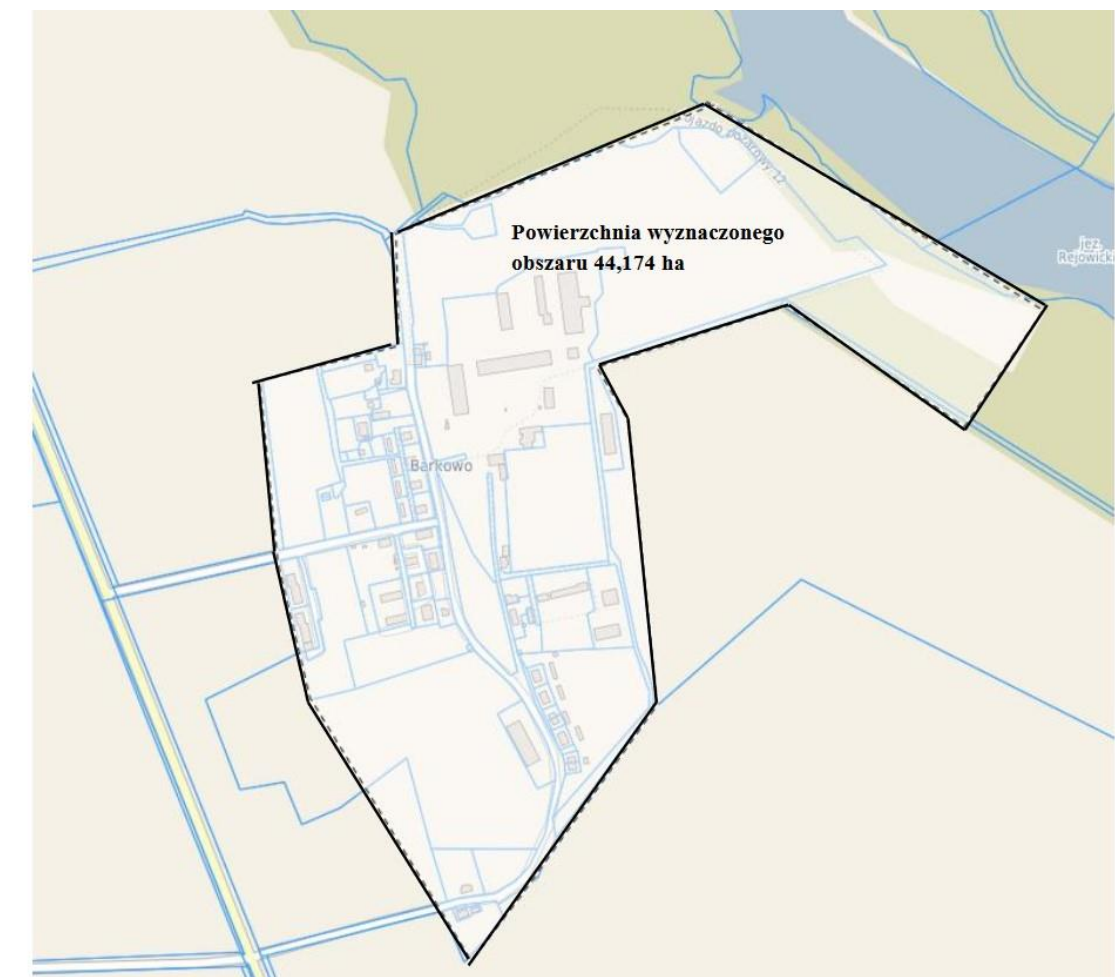
Przeprowadzona analiza pokazała, że ww. miejscowości są narażone na dość duże wykluczenie społeczne, z ograniczonymi możliwościami korzystania z życia kulturalnego, aktywnego wypoczynku, rozwijania zainteresowań. Integracja społeczna wymaga tworzenia warunków, w których mieszkańcy będą mogli wspólnie działać i spędzać wolny czas. W tych podobszarach brak jest odpowiednich obiektów/miejsc umożliwiających organizowanie imprez kulturalnych, w tym imprez plenerowych. Zarówno na tych jak i pozostałych podobszarach uboga jest oferta usług na poziomie społeczności lokalnej, umożliwiających aktywizację, integrację społeczną i czynny wypoczynek, promujący zdrowy tryb życia.

Poniżej, w kolejnych podpunktach, zostaną przedstawione mapki obszarów rewitalizacji na obszarach wiejskich w Gminie Gryfice, wraz z ich charakterystyką odnoszącą się do powierzchni oraz liczby mieszkańców.

3.4.1 Barkowo

Barkowo – wieś położona 9 km na południe od Gryfic, nad Rejowickim Zbiornikiem Wodnym (Jez. Rejowickie).

Powierzchnia wyznaczonego obszaru 44,174 ha, liczba mieszkańców 316 os . W Tym obszarze odnotowano 31 rodzin z problemami. W obszarze jest zarejestrowanych 38 podmiotów gospodarczych.

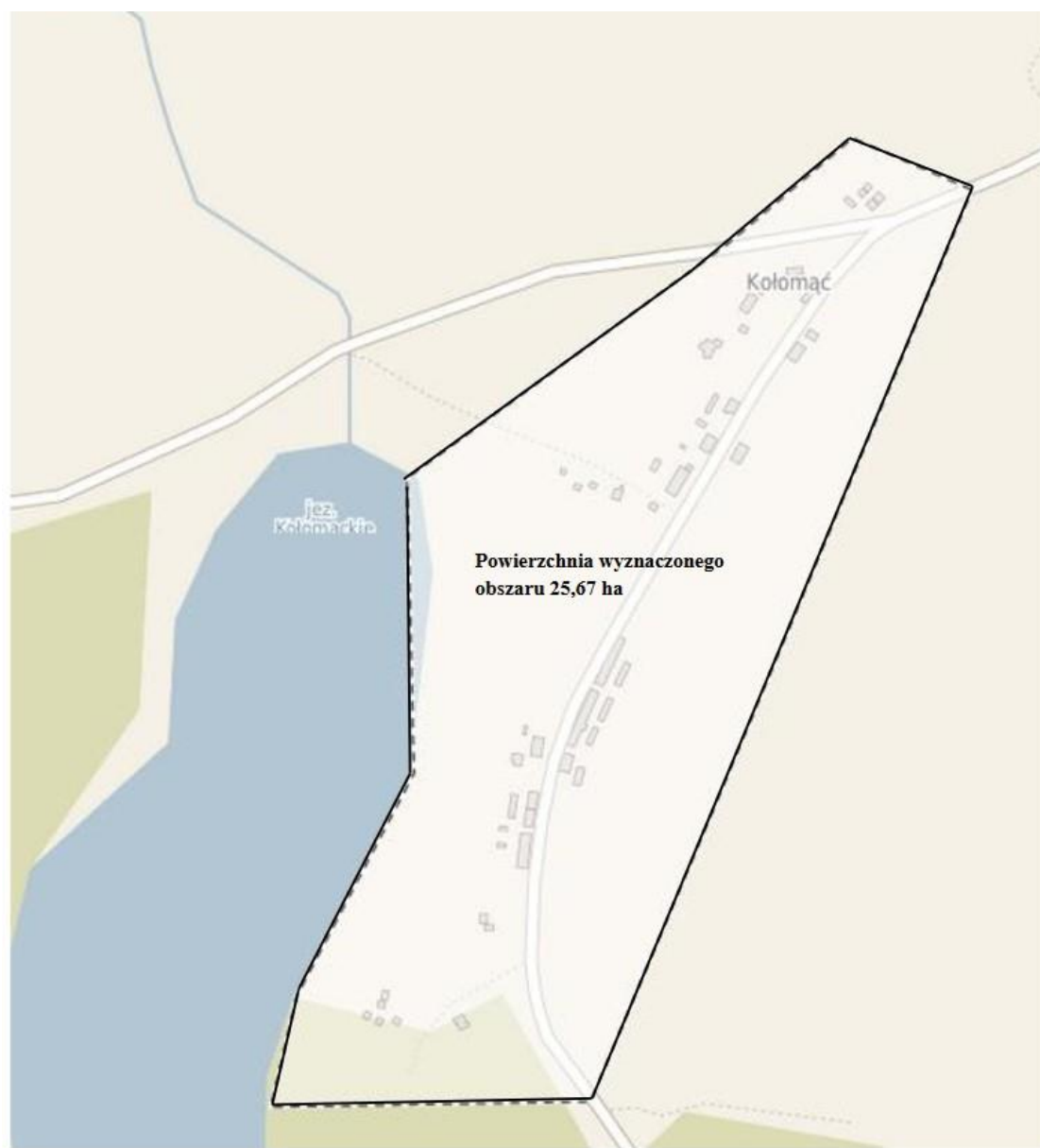
Rysunek 6 Mapa z granicami obszaru Barkowo

Źródło: opracowanie własne

3.4.2 Kołomąc

Kołomąc - powierzchnia wyznaczonego obszaru 25,67 ha, liczba mieszkańców 186 os. W Tym obszarze odnotowano 16 rodzin z problemami. W obszarze jest zarejestrowanych 10 podmiotów gospodarczych.

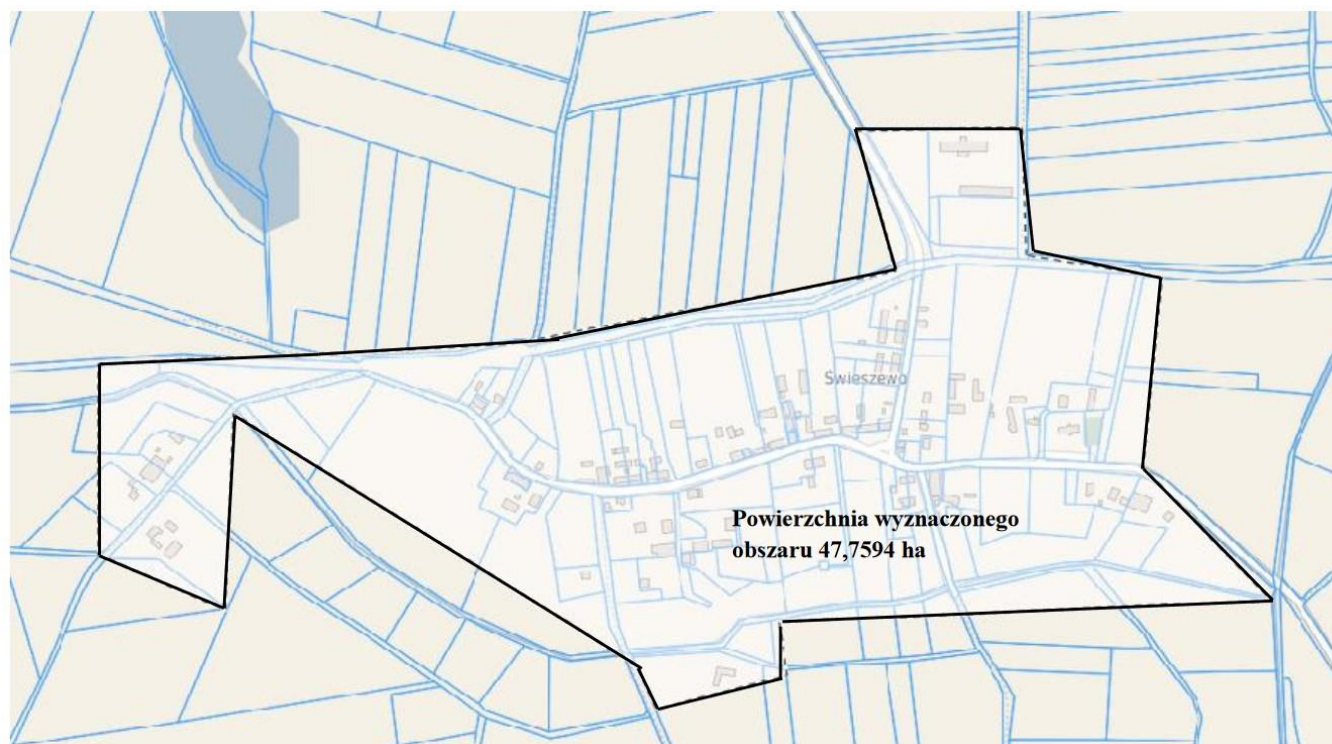

Rysunek 7 Mapa z granicami obszaru Kołomąc

Źródło: opracowanie własne

3.4.3 Świeszewo

Powierzchnia wyznaczonego obszaru 47,7594 ha, liczba mieszkańców 182 os. W Tym obszarze odnotowano 8 rodzin z problemami oraz 4 lokale socjalne. W obszarze jest zarejestrowanych 18 podmiotów gospodarczych.

Rysunek 8 Mapa z granicami obszaru Świeszewo

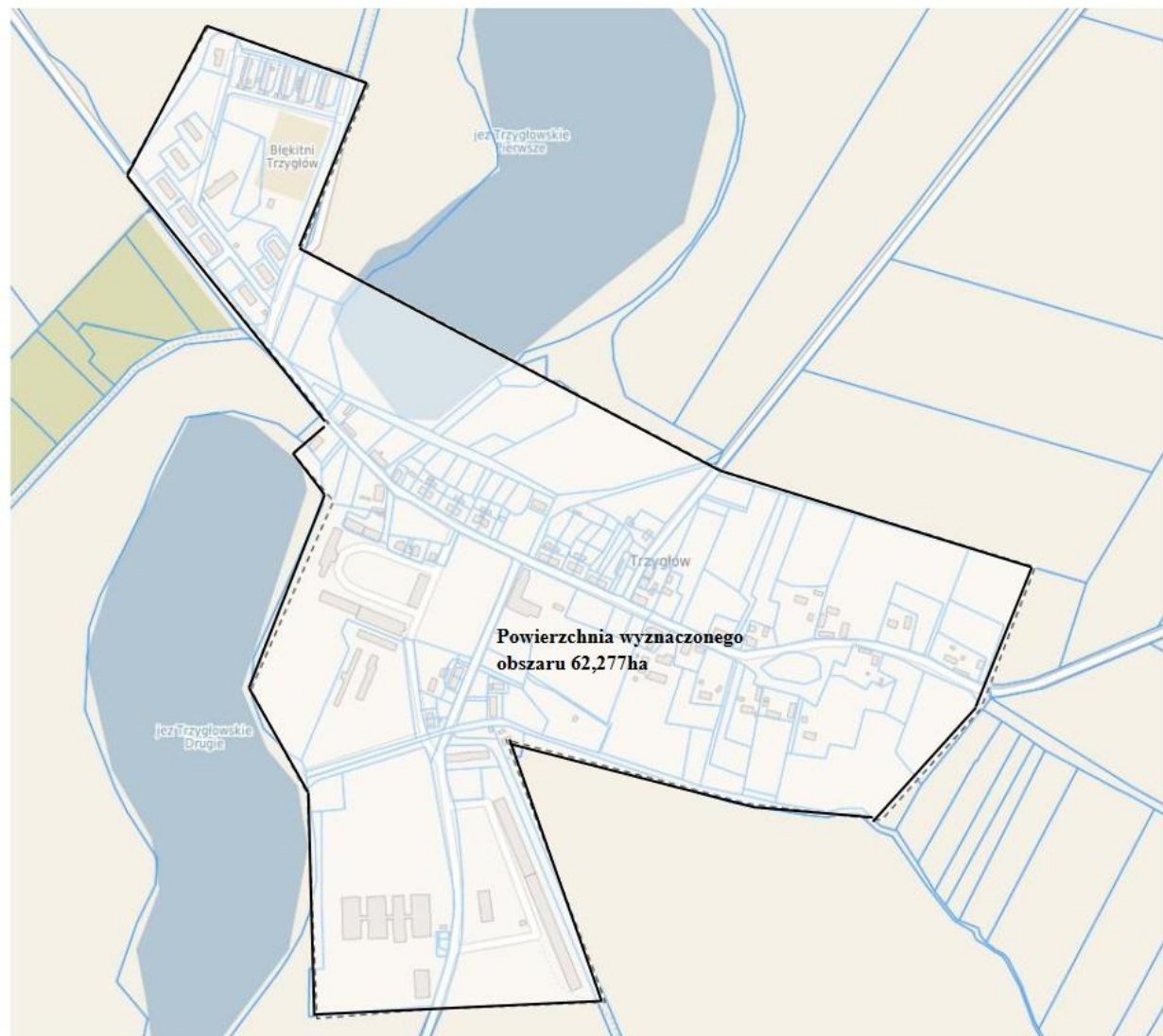
Źródło: opracowanie własne

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice”
współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

3.4.4 Trzyglów

Powierzchnia wyznaczonego obszaru 62,277 ha, liczba mieszkańców 575 os. W Tym obszarze odnotowano 29 rodzin z problemami. W obszarze jest zarejestrowanych 20 podmiotów gospodarczych.

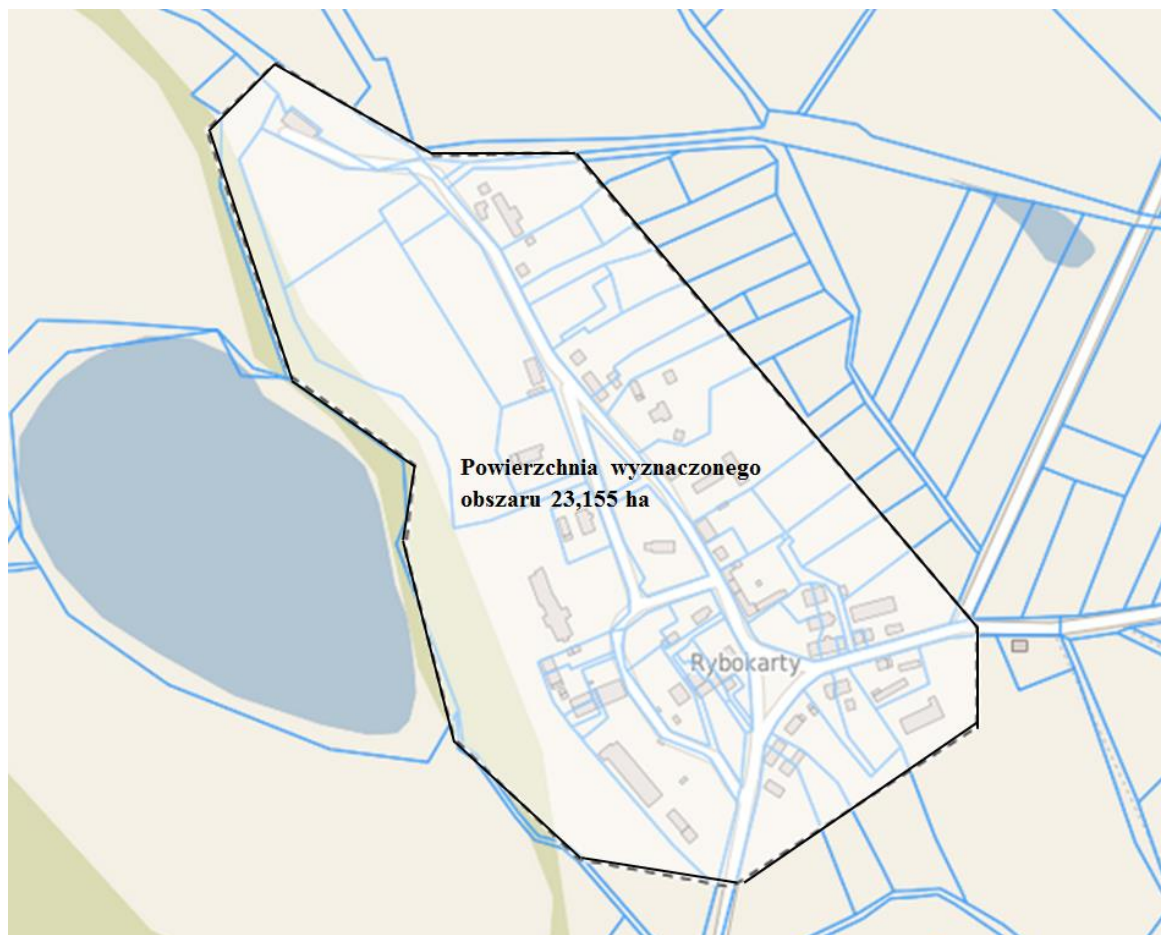

Rysunek 9 Mapa z granicami obszaru Trzyglów

Źródło: opracowanie własne

3.4.5 Rybokarty

Powierzchnia wyznaczonego obszaru 23,155 ha, liczba mieszkańców w obszarze 105 os. W Tym obszarze odnotowano 4 rodziny z problemami oraz 3 lokale komunalne oraz jeden lokal socjalny. W obszarze jest zarejestrowanych 15 podmiotów gospodarczych.

Rysunek 10 Mapa z granicami obszaru Rybokarty

Źródło: opracowanie własne

4 Potrzeby rewitalizacyjne oraz wizja stanu po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja przedstawia obraz obszarów rewitalizowanych Gminy Gryfice który będzie osiągnięty po zrealizowaniu działań ujętych w Programie Rewitalizacji dla Gminy Gryfice. Jest to zapis obrazu obszarów rewitalizacji w roku 2023 na koniec obowiązywania LPR. Wizja przedstawiona uwzględnia obecne uwarunkowania lokalne oraz warunki występujące w kraju oraz Europie, przy czym istnieje wiele czynników które mogą wpłynąć na efekt końcowy. Wizja jest obrazem prognozowanym i wskazuje generalne kierunki rozwoju.

W Programie Rewitalizacji dla Gminy Gryfice w mieście Gryfice określono trzy podobszary:

1. Podobszar **Dworcowa**
2. Podobszar **Klasztorna - Park**
3. Podobszar **Koszarowa - Kąpielisko**

Każdy z podobszarów wyróżnia się innymi cechami choć jednoznacznie z badań wynika, że są to obszary zdegradowane wymagające rewitalizacji. Na obszarach wiejskich wyznaczono 5 podobszarów obejmujących wsie Barkowo, Kołomąć, Świeszewo, Trzygłów, Rybokarty. Wsie wykazują bardzo podobne problemy. Dla wszystkich tych podobszarów sformułowano uniwersalny obraz przyszłości tych miejsc zawarty w wizji stanu po przeprowadzeniu rewitalizacji. Istotną cechą wizji jest to, że przy jej formułowaniu, nie kierowano się wyłącznie analizą wskaźników i materiałów wtórnych, co było jednym z elementów prac nad wskazaniem obszarów zdegradowanych i wyłonieniem obszaru rewitalizacji. Przy formułowaniu wizji wykorzystano w istotnym stopniu materiał z badań jakościowych, który stanowił głos mieszkańców-najważniejszy w procesach rewitalizacyjnych. W trakcie badań fokusowych, coffee session, konferencji oraz podczas konsultacji społecznych mieszkańcy Gminy Gryfice. Należy mieć na uwadze, że uczestnicy tego procesu pytani o problemy Gminy Gryfice, nie tylko traktowali je przekrojowo w ujęciu **społecznym, infrastrukturalnym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym**, ale również dzielili się swoimi spostrzeżeniami i rekomendacjami, co do kształtu i obrazu obszarów zdegradowanych i rewitalizowanych w przyszłości. Zatem należy podkreślić, że zaproponowana wizja z jednej strony odpowiada na diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych, z drugiej stanowi wyraz intencji mieszkańców, co do przyszłości.

Wizję obszarów rewitalizowanych Gminy Gryfice w roku 2023 można przedstawić w następującej formie:

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

Obszary rewitalizacji Gminy Gryfice są bezpieczną, funkcjonalną przestrzenią publiczną, która wpływa na poprawne relacje międzysąsiedzkie oraz umacnia więzi społeczne w samych obszarach, ale również ma pozytywny wpływ na obszary sąsiednie w sferze społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, gospodarczej oraz środowiskowej.

Obszary rewitalizacji są miejscem aktywnego wycieczku, aktywności społecznej i ożywienia gospodarczego, co powoduje ograniczenie zjawisk negatywnych, występujących w okresie przed realizacją projektów ujętych w programie rewitalizacji.

4.1 Potrzeby i cele rewitalizacji

Celem nadrzędnym rewitalizacji jest ożywienie społeczne obszarów rewitalizowanych Gminy Gryfice poprzez kompleksowe rozwiązanie problemów w obszarze społecznym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym, gospodarczym oraz środowiskowym.

Tabela 18 Struktura celów strategicznych i operacyjnych Programu Rewitalizacji

Obszar	Cel strategiczny	Cele operacyjne
Społeczny	1. Poprawa życia mieszkańców obszarów rewitalizowanych	1.1. Zapewnienie opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego” 1.3. Podwyższanie standardów życia 1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej
Przestrzenno-funkcjonalny	2. Kształtowanie ładu przestrzennego przyjaznego dla mieszkańców z poszanowaniem walorów	2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach. 2.2. Tworzenie urbanistycznych centrów na terenach wiejskich w oparciu o wiedzę z

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	historycznych oraz kulturowych	zakresu planowania przestrzeni publicznej
Techniczny	3. Zapewnienie nowoczesnej infrastruktury technicznej	3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej 3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną
Gospodarczy	4. Aktywizacja gospodarcza obszarów rewitalizowanych.	4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.
Środowiskowy	5. Zachowanie i odnowa środowiska przyrodniczego.	5.1. Promowanie walorów przyrodniczych na obszarach zdegradowanych. 5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych. 5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej

Źródło: opracowanie własne

W trakcie badań oraz w procesie konsultacji wyraźnie był widoczny niski poziom aktywności społecznej mieszkańców. Uwidocznili się również problem braku integracji społecznej. Skutkiem niskiej aktywności, braku poczucia więzi społecznych jest niska ilość inicjatyw społecznych. Wspieranie aktywności społecznej, wzmacnianie integracji społeczności obszaru rewitalizowanego, przede wszystkim w wymiarze rodzinnym i sąsiedzkim przyczyni się do wzmocnienia oddziaływania realizowanych inicjatyw i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, tych twardych, infrastrukturalnych oraz tych o charakterze społecznym.

Odpowiedzią na brak więzi społecznych w przedsięwzięciach infrastrukturalnych mogą być „Urbanistyczne centra umacniania więzi społecznych”.

Istotnym elementem wskazywania na priorytety Programu Rewitalizacji jest również sfera gospodarcza, a tu głównie aktywność gospodarcza prowadzona w obszarach rewitalizacji, jak również potencjalne czynniki sprzyjające jej podnoszeniu. Ze względu na wskaźniki gospodarcze dotyczące całej gminy, przedstawione w części poświęconej diagnozie zjawisk kryzysowych, oczywista koniecznością jest wspieranie rozwoju gospodarczego zarówno na obszarze całej gminy jak również obszarów rewitalizowanych.

4.2 Kierunki działań rewitalizacyjnych

Przyjęte kierunki działań wynikają z celu głównego oraz celów strategicznych. Działania te powinny przynieść spodziewany efekt w realizacji wizji zdefiniowanej w poprzednim punkcie.

1.1 Zapewnienie opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.

Działania:

- 1.1.1 Zapewnienie miejsc pobytu i zamieszkania osobom starszym i ich rodzinom w trudnej sytuacji mieszkaniowej.
- 1.1.2 Zapewnienie miejsc osobom starszym w tak zwanych Dziennych Domach Seniora
- 1.1.3 Zapewnienie dostępu do opieki specjalistycznej
- 1.1.4 Wspieranie i rozwijanie „Uniwersytetów Trzeciego Wieku”

1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego”

Działania:

- 1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.
- 1.2.2. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych.
- 1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.

1.3. Podwyższanie standardów życia

Działania:

- 1.3.1 Zapewnienie możliwości podnoszenia kwalifikacji, zmiany zawodu, zdobywania nowych umiejętności.
- 1.3.2. Pomoc w podejmowaniu działalności gospodarczej
- 1.3.3. Promowanie producentów i produktów lokalnych.

1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej

Działania:

- 1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.
- 1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.
- 1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.

1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.

1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.

2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach.

Działania:

2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów.

2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych.

2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych.

2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu.

2.2. Tworzenie urbanistycznych centrów na terenach wiejskich w oparciu o wiedzę z zakresu planowania przestrzeni publicznej

Działania:

2.2.1. Wyodrębnianie na wsiach wyraźnych centrów miejscowości .

2.2.2. Zagospodarowanie centrów wsi w oparciu o dokumenty planistyczne.

3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej

Działania:

3.1.1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i turystycznej.

3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.

3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną

Działania:

3.2.1. Budowa systemu bezpieczeństwa w oparciu o systemy monitorowania.

3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”

3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)

3.2.4. Budowa inteligentnych systemów komunikacji z mieszkańcami (np. system komunikatów SMS)

4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.

Działania:

4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.

4.1.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.

4.1.3. Dysponowanie atrakcyjną ofertą umożliwiającą podwyższenie lub zmianę kwalifikacji zawodowych .

5.1. Promowanie walorów przyrodniczych na obszarach zdegradowanych.

Działania:

- 5.1.1. Upowszechnianie wiedzy o walorach przyrodniczych na obszarach rewitalizowanych i w najbliższym sąsiedztwie.
- 5.1.2. Wyodrębnianie obszarów z przeznaczeniem na obszary parkowe.

5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych.

Działania:

- 5.2.1. Wymiana źródeł ciepła na źródła o niskiej emisji.
- 5.2.2. Zwiększenie stopnia wykorzystania OZE.
- 5.2.3. Wspieranie przedsięwzięć termomodernizacyjnych.

5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej

Działania:

- 5.3.1. Tworzenie przestrzeni parkowych.
- 5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.

5 Projekty rewitalizacyjne

Realizacja celów możliwa będzie przede wszystkim poprzez wdrożenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych o charakterze społecznym, a także przestrzenno-funkcyjnym i gospodarczym. Lokalny Program Rewitalizacji zakłada realizację przedsięwzięć, które przyczynią się w dużej mierze do zniwelowania negatywnych zjawisk społecznych zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji oraz dodatkowo przyczynią się do uporządkowania ładu przestrzennego i ożywienia gospodarczego. Realizacja przedsięwzięć zwiększy poziom integracji mieszkańców, w tym integracji międzypokoleniowej, zwiększy ich aktywność społeczną i zawodową, a także zwiększy poziom odpowiedzialności za dbałość o przestrzeń publiczną oraz za podejmowane przedsięwzięcia.

5.1 Główne projekty rewitalizacyjne

Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisami w formie kart informacyjnych. Zawierającymi, w odniesieniu do każdego projektu, przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, nazwę i wskazanie podmiotów go realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację (miejsce przeprowadzenia danego projektu, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji. Projekty główne zostały tak skonstruowane aby oddziaływać kompleksowo na wszystkie sfery i tak aby zapewnić oddziaływanie na sferę środowiskową. We wszystkich projektach mają zastosowanie oświetlenia solarne, zawsze uzupełnieniem przestrzeni są dodatkowe nasadzenia roślin itp. Poprawa nawierzchni i uporządkowania ruchu samochodowego oraz wprowadzenie ruchu rowerowego zgodnie z założeniem PGN dla Gryfic wpływa na poprawę środowiska naturalnego.

W sferze gospodarczej we wszystkich projektach głównych przewidziano zatrudnienie osób z danego podobszaru rewitalizacji pośrednio, poprzez spółdzielnię socjalną, bądź bezpośrednio.

Poniżej przedstawiono, w kontekście proponowanych projektów, zakres prac, który mógłby być przedmiotem działalności gospodarczej, prowadzonej w ramach podmiotów ekonomii społecznej (np. spółdzielni socjalnej):

1) Projekt: **Centrum Komunikacyjne dla Podróżnych (CKP)**

- a) Pielęgnacja terenów zielonych (nasadzenia roślin, drzew, nawierzchnie zielone);
- b) Prace porządkowe (sprzątanie chodników, parkingów itp.);
- c) Prace naprawcze i konserwatorskie (odnawianie elementów infrastruktury, naprawa uszkodzonych ławek itp.);

2) Projekt: **Zakręcone Gryfice**

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

- a) Promowanie produktów lokalnych poprzez przygotowywanie „kampanii marketingowych”;
- b) Pielęgnacja terenów zielonych (nasadzenia roślin, drzew, nawierzchnie zielone);
- c) Prace porządkowe (sprzątanie chodników, parkingów itp.);
- d) Prace naprawcze i konserwatorskie (odnawianie elementów infrastruktury, naprawa uszkodzonych ławek itp.);
- e) Opieka nad osobami zależnymi podczas organizowanych imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców gminy;

3) Projekt: Dzienny Dom Seniora

- a) Opieka nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi, w tym udział w wizycie u lekarzy;
- b) Pielęgnacja terenów zielonych (nasadzenia roślin, drzew, nawierzchnie zielone);
- c) Prace porządkowe (sprzątanie DDS i terenu przyległego);
- d) Prace naprawcze i konserwatorskie (odnawianie elementów infrastruktury, naprawy bieżące);
- e) Usługi prania i maglowania dla DDS (pranie pościeli, obrusów, pościeli dla beneficjentów DDS);
- f) Transport osób z i do DDS;
- g) Robienie zakupów dla beneficjentów DDS;

4) Projekty: Centra Umocnienia Więzi Społecznych - Barkowo, Trzyglów, Świeszewo, Rybokarty

- a) Promowanie produktów lokalnych poprzez przygotowywanie „kampanii marketingowych”;
- b) Pielęgnacja terenów zielonych (nasadzenia roślin, drzew, nawierzchnie zielone);
- c) Prace porządkowe (sprzątanie chodników, parkingów itp.);
- d) Prace naprawcze i konserwatorskie (odnawianie elementów infrastruktury, naprawa uszkodzonych ławek itp.);
- e) Opieka nad osobami zależnymi podczas organizowanych imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców gminy;

5) Projekt: Kąpielisko Kołomąc

- a) Pielęgnacja terenów zielonych (nasadzenia roślin, drzew, nawierzchnie zielone);
- b) Prace porządkowe (sprzątanie chodników, parkingów, plaży itp.);
- c) Prace naprawcze i konserwatorskie (odnawianie elementów infrastruktury, naprawa uszkodzonych ławek itp.)

- d) Opieka nad osobami zależnymi podczas organizowanych imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców gminy.

Projekty główne zostały oszacowane na podstawie PFU na etapie przygotowania wniosków o dofinansowanie, możliwe są pewne korekty w zakresie finansowania przedsięwzięć drogowych, aby nie przekroczyć limitu 50% oraz max limitu dofinansowania projektu.

Tabela 19 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CKP

1. Tytuł	Centrum komunikacyjne dla podróżnych (CKP)
2. Lokalizacja	Działki nr. 252/22, 252/6,122,252/4,252/20 Podobszar Dworcowa
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urzad@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	PKP, NADMORSKA KOLEJ WĄSKOTOROWA
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	<p>5.1 Opis stanu istniejącego</p> <p>Teren objęty przedsięwzięciem znajduje się na podobszarze rewitalizacji „Podobszar Dworcowa” i stanowi teren działek nr 122, 252/4, 252/6, 252/20, 252/22, przy ul.Dworcowej w Gryficach.</p> <p><u>Sąsiedztwo i położenie</u></p> <p>Bezpośrednie sąsiedztwo terenu inwestycji stanowią:</p> <p>- od północy: - ul. Stanisława Ruta</p> <p>Ulica miejska, posiadająca wydzielone chodniki oraz miejsca postojowe dla samochodów.</p> <p>Droga ta stanowi jeden z ważniejszych szlaków miejskich i prowadzi:</p> <p>– na zachód w kierunku wyjazdu z Gryfic nad morze; na wschód – do centrum miasta (kierunek Szczecin)</p>

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	<p>- od zachodu: - linia kolejowa relacji Szczecin-Kołobrzeg wraz z dworcem PKP</p> <p>- od wschodu: - ul. Dworcowa wraz z zabudową pierzeją, mieszczącą liczne instytucje takie jak poczta, urząd, przychodnia itd.</p> <p style="padding-left: 40px;">Od ul. Dworcowej rozpoczyna się ciąg ul. Pocztowej, stanowiącej główny ciąg pieszy, prowadzący do centrum miasta.</p> <p>- od południa: - nieużytkowany teren kolejowy, należący do różnych podmiotów prawnych.</p> <p style="padding-left: 40px;">Na południe od terenu opracowania, zlokalizowany jest historyczny i nieużytkowany dworzec kolei wąskotorowej oraz, w odległości ok. 300m, prywatny dworzec autobusowy.</p> <p style="text-align: center;"><u>Stan istniejący</u></p> <p>Teren objęty przedsięwzięciem stanowi przede wszystkim strefę mniej lub bardziej bezpośredniego otoczenia dworca kolejowego PKP w Gryficach, tak zwane tereny „pokolejowe”.</p> <p>W ramach tego otoczenia od lat funkcjonują także prywatny dworzec autobusowy PKS, nieoficjalne (tzw. „dzikie”) stanowiska postoju komunikacji typu BUS, postój taxi, nieczynny dworzec kolejki wąskotorowej. Ze względu na bezpośrednią bliskość licznych instytucji publicznych teren ten jest również intensywnie użytkowany jako miejsce postoju i parkowania samochodów.</p> <p>Wszystkie w/w elementy infrastruktury komunikacyjnej funkcjonują niezależnie od siebie, bez wzajemnego powiązania funkcjonalnego, stanowiąc tym samym chaos komunikacyjny i podkreślając chaos przestrzenny. Poprzez to, poszczególne miejsca nie pełnią swoich funkcji w sposób właściwy i zgodny ze współczesnymi wymaganiami.</p> <p>Ponadto teren będący przedmiotem opracowania, jest w dużej części zdegradowany technicznie oraz estetycznie. Teren jest bardzo nieprzyjazny zarówno dla osoby odwiedzającej Gryfice jak i mieszkańców i stałych użytkowników.</p> <p>W ramach infrastruktury instalacyjnej, w ramach terenu opracowania, występują podziemne i nadziemne instalacje wszelkiego typu, w zróżnicowanym stanie technicznym.</p> <p style="text-align: center;"><u>Wnioski</u></p> <p>Analiza powiązań funkcjonalnych, komunikacyjnych oraz przestrzennych, terenu objętego opracowaniem, wskazuje następujące wnioski:</p> <p style="text-align: center;"><u>okoliczności pozytywne/zalety</u></p>
--	---

- Położenie terenu w bezpośredniej bliskości centrum miasta i głównych szlaków komunikacyjnych, przebiegających przez Gryfice tj. linii kolejowej oraz drogi wojewódzkiej nr 109. Położenie komunikacyjne inwestycji zapewnia zrównoważony i komfortowy dostęp ze wszystkich stron miasta i łatwy, czytelny dojazd dla przyjezdnych spoza Gryfic
- Istniejące i funkcjonujące elementy infrastruktury komunikacyjnej takie jak dworzec PKP, stanowiące naturalną podstawę dla działań rewitalizacyjnych.
- Przyzwyczajenie mieszkańców do miejsca publicznego – teren objęty opracowaniem funkcjonuje w świadomości mieszkańców jako naturalne miejsce przyjazdu do miasta i wyjazdu z Gryfic.
- Zwarta forma przestrzenna otoczenia bezpośredniego otoczenia strefy i jego sprawne funkcjonowanie.

okoliczności negatywne/problemy

- Brak podstawowych funkcji stanowiących infrastrukturę komunikacyjną miasta takich jak węzeł przesiadkowy czy parkingi rowerowe.
- Podstawowe braki w istniejącej infrastrukturze komunikacyjnej – brak lub niedobór chodników, brak lub niedobór miejsc postojowych, brak bezpiecznych przejść dla pieszych, brak postoju taxi, brak ścieżki rowerowej.
- Powyższe skutkuje bardzo niskim poziomem bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej.
- Braki w oświetleniu terenu, co stanowi znaczące obniżenie poziomu bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej.
- Chaos przestrzenny w obrębie terenu opracowania – brak czytelnych powiązań pomiędzy poszczególnymi elementami infrastruktury oraz brak czytelnych, dobrze funkcjonujących powiązań z otoczeniem.
- Degradacja techniczna i za tym estetyczna całej strefy – w tym całkowity brak małej architektury, zaniedbana zieleń i elementy infrastruktury technicznej.

5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie

- 2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach.
- 3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej
- 3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną
- 4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej
- 5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej

	5.3 Działania
	<p>2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów.</p> <p>2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych.</p> <p>2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych.</p> <p>2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu.</p> <p>3.1.1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i turystycznej.</p> <p>3.2.1. Budowa systemu bezpieczeństwa w oparciu o systemy monitorowania.</p> <p>3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”</p> <p>3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)</p> <p>3.2.4. Budowa inteligentnych systemów komunikacji z mieszkańcami (np. system komunikatów SMS)</p> <p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>4.1.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p>
	5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty
	<p>Kluczowym rezultatem jest powierzchnia objęta rewitalizacją w [ha] która wyniesie 0,27ha co stanowi 1,99 % całego podobszaru.</p> <p>Rezultatem będzie liczba osób korzystających z przestrzeni (mieszkańców obszaru) zakłada się że 45% mieszkańców obszaru stale będzie korzystało z rewitalizowanej przestrzeni to jest około 60 mieszkańców.</p> <p>Kolejnym wskaźnikiem rezultatu to liczba imprez plenerowych organizowanych rocznie LIP = 4 rocznie</p> <p>Efektom przedsięwzięcia jest nadanie nowej funkcji temu obszarowi. Z obszaru zdegradowanego utworzenie centrum komunikacyjnego.</p>

szukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji / Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności i Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

W ramach planowanego zamierzenia przewiduje się budowę oraz montaż szeregu obiektów przestrzennych i liniowych wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą.

- Budowa wielofunkcyjnego węzła przesiadkowego, stanowiącego naturalne uzupełnienie funkcji istniejącego dworca PKP.

Zadaniem węzła jest integracja transportu publicznego i prywatnego oraz poprawa jego dostępności dla 3 podstawowych grup użytkowników: mieszkańców Gryfic w tym mieszkańców obszaru rewitalizacji., osób odwiedzających miasto, osób przejeżdżających przez miasto i zmieniających środek transportu.

Węzeł ma zapewnić przede wszystkim możliwość korzystania ze zbiorowego transportu kołowego typu BUS (trasy lokalne) lub przejazdu autokarowe (relacji ogólnopolskich) a także rowerowego (w szczególności dla mieszkańców, dojeżdżających stąd do innych miejscowości np. do pracy i przesiadających się tu na inny, dalekobieżny środek transportu).

Węzeł ma także służyć przewoźnikom zewnętrznym.

- Budowa – w ramach węzła przesiadkowego – punktu informacji turystycznej i kulturalnej dla przyjezdnych.
- Przebudowa układu drogowego w strefie stanowiącej otoczenie dworca PKP i projektowanego węzła, mająca za zadanie poprawę wzajemnej komunikacji poszczególnych elementów strefy i wzrost ich dostępności dla użytkowników.
- Budowa nowych parkingów dla samochodów osobowych.
- Budowa parkingów rowerowych w obrębie strefy – skierowanych dla różnych grup użytkowników.
- Budowa parkingu systemu tzw. Roweru Miejskiego.
- Budowa bezpiecznych ciągów pieszych wraz przejściami dla pieszych.
- Budowa postoiu taxi
- Oświetlenie terenu objętego opracowaniem, w oparciu o systemy oświetlenia "smart".
- Budowa obiektów małej architektury podnoszącej standard przestrzeni publicznej.
- Estetyzacja elementów zielonych w strefie – drzewa, nawierzchnie zielone itd.

5.5 Znaczenie Projektu dla mieszkańców podobszaru rewitalizacji

Obszar objęty przedsięwzięciem jest częścią obszaru „pokolejowego” dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego zmieni się bezpośrednio otoczenie zamieszkania. Obszar ten powinien stać się atrakcyjny dla mieszkańców podobszaru ze względu na elementy małej architektury i nasadzenia zieleni. Zmiana zdegradowanego obszaru w atrakcyjną przestrzeń publiczną z

	nadaniem jej nowej funkcji ożywi ten obszar społecznie i gospodarczo. Po zrealizowaniu przedsięwzięcia wzrośnie bezpieczeństwo osób zamieszkujących na tym obszarze. Poprawa komunikacji ułatwi mieszkańcom tego obszaru dostęp do oferty kulturalnej gminy. Dla osób starszych i niepełnosprawnych realizacja przedsięwzięcia ułatwi poruszanie się na tym obszarze przez likwidację barier architektonicznych. Przedsięwzięcie powinno w przyszłości wpłynąć na zagospodarowanie pozostałych terenów „pokolejowych”.
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Głównie mieszkańcy podobszaru rewitalizowanego oraz pozostali mieszkańcy Gminy Gryfice osoby przyjezdne z całej Polski, turyści odwiedzające wybrzeże Bałtyku.
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	2 220 697,40-zł
7.2 Wkład własny	333 104,61-zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Koszty przedsięwzięcia określono na podstawie programu funkcjonalno użytkowego dla inwestycji „ Budowa centrum komunikacyjnego (CKP) dla podróżnych, przy ulicy Dworcowej w Gryficach
7.4 Źródła finansowania	1887 592,79- zł – 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZ 333 104,61-zł Budżet Gminy Gryfice
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018r
8.2 Planowane zakończenie	2020r
9. Sposób Oceny i miary	Raport na podstawie monitoringu wizyjnego wykorzystania przestrzeni przez mieszkańców. Badania wśród mieszkańców podobszaru na ile zrealizowane przedsięwzięcia wpłynęło na poprawę życia i zamieszkiwania w tym podobszarze.
10. Rezultaty	Dostęp mieszkańców podobszaru do nowoczesnej przestrzeni publicznej

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	wzrost bezpieczeństwa i ożywienie społeczne i gospodarcze.
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	<p>1. Utworzenie systemu informacji turystycznej, informacji o gminie oraz o wszystkich wydarzeniach sportowych kulturalnych w oparciu o nowoczesne techniki i dostęp do Internetu z wykorzystaniem technik typu „smart city”.</p> <p>2. Utworzenie „stacji wypożyczania rowerów miejskich”</p>

Źródło: opracowanie własne

Tabela 20. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Zakręcone Gryfice

1. Tytuł	<p>Zakręcone Gryfice</p> <p>Projekt I:</p> <p>Nowe życie starego miasta - wybudowanie ciągu pieszo jezdnego między ulicą Strzelecką a ulicą Szewską</p> <p>Projekt II:</p> <p>Rewitalizacja Parku Miejskiego w Gryficach</p>
2. Lokalizacja	<p>Oba projekty są zlokalizowane na podobszarze rewitalizacji określonym jako „Podobszar Klasztorna - Park”</p> <p>Projekt I:</p> <p>Działki 95/19,83/10,84 Teren między ulicą Strzelecką a ulicą Szewską wzdłuż rzeki Regi</p> <p>Projekt II</p> <p>Teren objęty przedsięwzięciem stanowią teren działek nr 150/4 i 157.</p>
3. Podmiot zgłaszający realizator	<p>Gmina Gryfice</p> <p>72-300 Gryfice</p> <p>Plac Zwycięstwa 37</p> <p>Tel. 91 385 32 01</p> <p>91 385 32 00</p> <p>Fax 91 385 32 07</p> <p>e-mail: urząd@grufice.eu</p> <p>www.rsgryfice.pl</p> <p>Jednostka Samorządu Terytorialnego</p>
4. Partnerzy	Nie dotyczy

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

<p>5. Charakterystyka przedsięwzięcia</p>	<p>5.1 Opis stanu istniejącego</p>
	<p>Projekt I:</p> <p>Teren ten jest zdegradowany brak infrastruktury drogowej. Z powodu skarpy nie ma przejazdu między tymi ulicami. Mimo braku infrastruktury drogowej odbywa się tam ruch samochodowy oraz jest miejscem parkowania samochodów. Teren ten jest uczęszczany przez pieszych oraz rowerzystów. Z racji sąsiedztwa budynku Urzędu Gminy jest to miejsce o dużym natężeniu ruchu. Teren jest zlokalizowany w obrębie starego miasta i występuje na szlaku do parku miejskiego.</p> <p>Projekt II</p> <p>Teren objęty opracowaniem stanowi, zgodnie ze wskazaniem części informacyjnej, teren działek nr 150/4 i 157.</p> <p>W ramach niniejszego Programu uwzględniono też teren zachodniego brzegu rzeki Regi wraz z planowanymi w tym rejonie inwestycjami miejskimi.</p> <p>Zestawienie przewidywanych prac budowlanych dotyczy jedynie terenu podstawowego (dz. 150/4 i 157).</p> <p><u>Sąsiedztwo i położenie</u></p> <p>Bezpośrednie sąsiedztwo terenu inwestycji stanowią:</p> <ul style="list-style-type: none"> - od północy: - ul. Jana Dąbskiego – główny, przelotowy szlak komunikacyjny miasta, łączący wschodnią część Gryfic z centrum miasta; - od wschodu: - historyczna zabudowa jednorodzinna, stanowiąca bezpośrednią otulinę parku. Dalej na wschód położone jest osiedle XXX-lecia, główny rejon zabudowy wielorodzinnej w mieście. - od zachodu: - Rzeka Rega i historyczne centrum miasta, położone na jej zachodnim brzegu - od południa: - rzeka Rega i tereny zielone. <p>Dalej znajduje się współczesne osiedla zabudowy jednorodzinnej.</p> <p><u>Stan istniejący</u></p> <p>Teren objęty opracowaniem stanowi historyczne założenie Parku Miejskiego.</p>

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

Teren parku rozciąga się od mostu, stanowiącego jedyny w mieście punkt przeprawy kołowej przez rzekę, i dalej na południe i wschód, wzdłuż załamania Regi, aż po tereny leśne i tzw. Górę Straceń, najwyższy punkt w okolicy.

Teren parku jest znacząco zróżnicowany pod względem trwałego zainwestowania infrastrukturalnego. Miejsca nasycenia funkcjonalnego i przestrzennego sąsiadują z miejscami zaniedbanymi i niewykorzystanymi. Sytuacja ta ma również bezpośredni wpływ na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców miasta.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę na szczególne położenie parku w ramach struktury miasta. Zajmuje on centralne miejsce i tym samym posiada wyjątkowo duży potencjał komunikacyjny i integracyjny. Istniejące dwie kładki piesze, oraz planowane działania rewitalizacyjne na zachodnim brzegu rzeki (targowisko i budowa wielofunkcyjnego szlaku komunikacyjnego od ul.Strzeleckiej do ul.Szewskiej) stanowią bezpośrednie wsparcie dla rozbudowy funkcji parku.

W ramach infrastruktury instalacyjnej, w ramach terenu opracowania, występują podziemne i nadziemne instalacje wszelkiego typu, w zróżnicowanym stanie technicznym.

Wnioski

Analiza powiązań funkcjonalnych, komunikacyjnych oraz przestrzennych, terenu objętego opracowaniem, wskazuje następujące wnioski:

- Duży potencjał przyrodniczy i krajobrazowy parku w odniesieniu do funkcji edukacyjnych i promocyjnych miasta i gminy
- Potencjał przestrzenny w kontekście lokalizacji nowych funkcji rekreacyjnych
- Liczne i korzystne powiązania komunikacyjne z otaczającą tkanką miejską.
- Podstawowe braki w istniejącej infrastrukturze komunikacyjnej – miejscowy brak lub niedobór chodników, ścieżki rowerowej.
- Braki lub niedobór w oświetleniu terenu, co stanowi znaczące obniżenie poziomu bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej.
- Miejscowa degradacja techniczna i za tym estetyczna strefy – brak małej architektury, zaniedbana zieleń i elementy infrastruktury technicznej.

5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie

szukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji / Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności i Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	<p>Projekt I:</p> <p>1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego”</p> <p>1.3. Podwyższanie standardów życia</p> <p>1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej</p> <p>2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach.</p> <p>3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej</p> <p>3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną</p> <p>4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej</p> <p>Projekt II</p> <p>1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej</p> <p>2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach.</p> <p>3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej</p> <p>3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną</p> <p>5.1. Promowanie walorów przyrodniczych na obszarach zdegradowanych.</p> <p>5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych.</p> <p>5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej</p>
	<p>5.3 Działania</p>
	<p>Projekt I:</p> <p>1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.</p> <p>1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> 1.3.2. Pomoc w podejmowaniu działalności gospodarczej 1.3.3. Promowanie producentów i produktów lokalnych. 1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej. 1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży. 1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych. 1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców. 1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy. 2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów. 2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych. 2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych. 2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu. 3.1.1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i turystycznej. 3.2.1. Budowa systemu bezpieczeństwa w oparciu o systemy monitorowania. 3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart” 3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart) 3.2.4. Budowa inteligentnych systemów komunikacji z mieszkańcami (np. system komunikatów SMS) 4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej. 4.1.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości. 5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin. <p>Projekt II</p> <ul style="list-style-type: none"> 1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej. 1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.
--	--

- 1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.
- 1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.
- 1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.
- 2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu.
- 3.1.1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i turystycznej.
- 3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.
- 5.1.1. Upowszechnianie wiedzy o walorach przyrodniczych na obszarach rewitalizowanych i w najbliższym sąsiedztwie.
- 5.1.2. Wyodrębnianie obszarów z przeznaczeniem na obszary parkowe.
- 5.3.1. Tworzenie przestrzeni parkowych.
- 5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.

5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty

Kluczowym rezultatem jest powierzchnia objęta rewitalizacją w [ha] która wyniesie 0,65ha co stanowi 2,72 % całego podobszaru.

Rezultatem będzie liczba osób korzystających z przestrzeni (mieszkańców obszaru) zakłada się że 52% mieszkańców obszaru stale będzie korzystało z rewitalizowanej przestrzeni to jest około 250 mieszkańców.

Kolejnym wskaźnikiem rezultatu to liczba imprez plenerowych organizowanych rocznie LIP = 6 rocznie

Projekt I:

Efekt przedsięwzięcia ma być połączenie dwóch przestrzeni ulicy Murarskiej (ulicy biegnącej wzdłuż zabytkowych murów obronnych) z przestrzenią ulic Szewska i Klasztorna. Ulica Klasztorna wpisana w obszar rewitalizacji uzyskuje nowe życie dzięki planowanemu targowisku (dofinansowanie z PROW) oraz dzięki kładce na rzece Redze wybudowanej w 2017r. Ulica Klasztorna oraz Szewska uzyskały nową nawierzchnie w

szukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji / Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności i Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

wyniku modernizacji.

Połączenie tych dwóch obszarów ożywi cały obszar objęty programem rewitalizacji. Projektowane połączenie będzie polegało na wybudowaniu ciągu komunikacyjnego, drogi dla samochodów, ścieżki rowerowej oraz chodników i parkingów. Cały obszar zostanie doświetlony(oświetlenie smart) oraz wyposażony w ławeczki (z dostępem do Internetu) Rezultatem będzie zwiększenie liczby osób korzystających z tego obszaru, poprawa estetyki i bezpieczeństwa tego miejsca.

Projekt II

Efektom przedsięwzięcia jest nadanie nowych funkcji na obszarze parku miejskiego.

W ramach planowanego zamierzenia przewiduje się budowę oraz montaż szeregu obiektów przestrzennych i liniowych wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą.

Podstawowe założenia funkcjonalne:

- Rozbudowa oferty programowej Parku Miejskiego, skierowanej do wszystkich grup wiekowych, obejmującej działania z dziedziny kultury, edukacji, sportu i rekreacji.
- Budowa i montaż infrastruktury technicznej, umożliwiającej funkcjonowanie w ramach Parku Miejskiego i jego bezpośredniego otoczenia, ścieżek tematycznych, o charakterze dydaktycznym, turystycznym i sportowo-rekreacyjnym.
- Działania infrastrukturalne, umożliwiające powiązanie funkcjonalne terenu Parku Miejskiego z rewitalizowanym terenem zachodniego brzegu rzeki Regi i umożliwiające aktywność społeczną o charakterze kulturalnym i sportowym.
- Poprawa bezpieczeństwa w ramach terenu opracowania i przywrócenie wszystkich stref parku jako pełnowartościowej przestrzeni publicznej poprzez inwestycje infrastrukturalne typu monitoring lub oświetlenie terenu.
- Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej poprzez rewitalizację zaniedbanych lub niedoinwestowanych ciągów komunikacyjnych.
- Budowa stanowiska(parkingu) systemu tzw. Roweru Miejskiego.
- Oświetlenie terenu objętego opracowaniem, w oparciu o systemy oświetlenia "smart".
- Budowa obiektów małej architektury, podnoszącej standard przestrzeni publicznej.
- Estetyzacja elementów zielonych w strefie – drzewa, nawierzchnie zielone itd.

	<p>5.5 Znaczenie Projektu dla mieszkańców podobszaru rewitalizacji</p> <hr/> <p>Wspólne dla Projektu I i Projektu II</p> <p>Oba projekty są z sobą powiązane i wzajemnie się uzupełniają. Po ich zrealizowaniu uzyskamy połączenie dwóch przestrzeni po obu stronach rzeki. Faktyczny podział miasta na dwie części stare miasto i część za Regą powinna ulec osłabieniu. Stara część z częścią za Regą połączy pętla ścieżek tematycznych, edukacyjnych, rekreacyjnych oraz oferta imprez realizowanych w całej tej przestrzeni.</p> <p>Dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego zmieni się bezpośrednie otoczenie zamieszkania. Obszar ten powinien stać się atrakcyjny dla mieszkańców podobszaru ze względu na elementy małej architektury i nasadzenia zieleni, oświetlenie. Zmiana zdegradowanego obszaru w atrakcyjną przestrzeń publiczną z nadaniem jej nowej funkcji ożywi ten obszar społecznie i gospodarczo. Po zrealizowaniu przedsięwzięcia wzrośnie bezpieczeństwo osób zamieszkujących na tym obszarze i osobokorzystających z tej przestrzeni. Poprawa komunikacji ułatwi mieszkańcom tego obszaru dostęp do oferty kulturalnej gminy. Dla osób starszych i niepełnosprawnych realizacja przedsięwzięcia ułatwi poruszanie się na tym obszarze przez likwidację barier architektonicznych. Będzie to atrakcyjne miejsce rekreacji i uprawiania sportu.</p>
<p>6. Beneficjenci Przedsięwzięcia</p>	<p>Mieszkańcy gminy Gryfice oraz mieszkańcy terenu rewitalizowanego.</p>
<p>7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia</p>	
<p>7.1 Całkowity koszt</p>	<p>Projekt I: 1 128 614,25-zł</p> <p>Projekt II 1 725 511,70-zł</p>
<p>7.2 Wkład własny</p>	<p>Projekt I: 169 292,14-zł</p>

	<p>Projekt II</p> <p>258 826,76-zł</p>
<p>7.3 Sposób wyznaczenia kosztów</p>	<p>Projekt I:</p> <p>Koszt projektu określono na podstawie projektu technicznego i kosztorysu inwestorskiego.</p> <p>Projekt II</p> <p>Koszt projektu określono na podstawie programu funkcjonalno użytkowego dla inwestycji „Zakręcone Gryfice - rewitalizacja Parku Miejskiego w Gryficach”</p>
<p>7.4 Źródła finansowania</p>	<p>Projekt I:</p> <p>959 322,14- zł – 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP 169 292,14zł Budżet Gminy Gryfice</p> <p>Projekt II</p> <p>1 466 684,95- zł – 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP 258 826,76-zł Budżet Gminy Gryfice</p>
<p>8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia</p>	
<p>8.1 Planowane rozpoczęcie</p>	<p>2018r</p>
<p>8.2 Planowane zakończenie</p>	<p>2020r</p>
<p>9. Sposób Oceny i miary</p>	<p>Projekt I:</p> <p>Raport na podstawie monitoringu wizyjnego wykorzystania przestrzeni przez mieszkańców, (rowerzyści, sportowcy, spacerowicze)</p> <p>Badania wśród mieszkańców podobszaru na ile zrealizowane przedsięwzięci wpłynęło na poprawę życia i zamieszkiwania w tym podobszarze.</p> <p>Raport ilościowy osób korzystających z roweru miejskiego</p> <p>Projekt II</p>

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	<p>Raport na podstawie monitoringu wizyjnego wykorzystania przestrzeni przez mieszkańców, (rowerzyści, sportowcy, spacerowicze)</p> <p>Badania wśród mieszkańców podobszaru na ile zrealizowane przedsięwzięcia wpłynęło na poprawę życia i zamieszkiwania w tym podobszarze.</p>
<p>10. Rezultaty</p>	<p>Projekt I:</p> <p>Ożywienie obszaru poprzez zwiększony ruch pieszych około 5000 rocznie oraz rowerzystów około 3000 rocznie oraz osób uczestniczących w wydarzeniach kulturalnych i sportowych. Łatwiejszy dostęp do wydarzeń kulturalnych i rekreacyjno - sportowych przez seniorów i osób niepełnosprawnych oraz młodzieży.</p> <p>Projekt II</p> <p>Ożywienie obszaru poprzez zwiększony ruch pieszych, rowerzystów, osób uczestniczących w wydarzeniach kulturalnych i sportowych oraz korzystających z programów edukacyjnych. Zwiększenie aktywności społecznej na obszarze rewitalizacji, zwiększenie liczby osób korzystających z realizowanych zajęć rekreacyjnych.</p>
<p>11. Przedsięwzięcia uzupełniające</p>	<p>Wspólne dla Projektu I i Projektu II</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kiermasze świąteczne wielkanocny i bożonarodzeniowy. 2. Utworzenie „ stacji wypożyczania rowerów miejskich” 3. Utworzenie strzeżonego parkingu dla rowerów. 4. Organizacja targów produktów regionalnych „Gryfice kraina mlekiem i miodem płynąca” Działania w ramach wspierania produktów lokalnych. 5. „Jarmark Świętego Gawła” festyn miejski nawiązujący do dawnych tradycji kupieckich mieszczaństwa gryfickiego. Impreza promująca produkty lokalne w oprawie muzyki dawnej utrzymany w klimacie średniowiecznych Gryfic 6. „Święto ognia” - festyn nawiązujący do obchodów upamiętniających wilki pożar miasta Gryfice w XVII wieku. 7. „Biegi uliczne z okazji rocznic oraz wydarzeń historycznych np, Bieg Niepodległości”

Źródło: opracowanie własne

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

Tabela 21. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Dzienny Dom Seniora

1. Tytuł	Dzienny Dom Seniora (DDS)
2. Lokalizacja	Działka 11/10,11/27,11/9,11/6 Podobszar Koszarowa - Kąpielisko
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urzad@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	Uniwersytet Trzeciego Wieku w Gryficach
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	<p>5.1 Opis stanu istniejącego</p> <p>W grupie osób starszych obserwuje się niewystarczającą jakość życia oraz występowanie izolacji i wykluczenia z życia społecznego. W tej grupie pogłębia się ubóstwo a z drugiej strony wzrastają potrzeby w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych.</p> <p>Gmina Gryfice dysponuje obiektem po dawnej stołówce żołnierskiej przy ulicy Koszarowej. Obiekt jest własnością Gminy i od dnia kiedy jednostka wojskowa opuściła Gryfice obiekt jest nie użytkowany. Obiekt jest typowym obiektem powojkowym. Stan techniczny jest dobry, ale wymaga kompleksowej adaptacji dla potrzeb Dziennego Domu Seniora. Gmina Gryfice nie dysponuje żadnym innym obiektem który nadawałby się ten cel.</p> <p>Teren objęty opracowaniem stanowi działka nr ew. 11/10, ob.Gryfice 2 oraz część działek nr 11/6, 11/9, 11/27 ob. Gryfice 2 - zgodnie ze wskazaniami części informacyjnej.</p> <p><u>Sąsiedztwo i położenie</u></p> <p>Bezpośrednie sąsiedztwo terenu inwestycji stanowią:</p> <p>- od płn. - dz. nr 8/2 – teren dawnej linii kolejowej</p>

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	<p>obsługującej byłą cukrownię.</p> <p>Teren dawnej linii kolejowej, w praktyce niezagospodarowany teren zielony, porośnięty zielenią wszelkiego typu, jako bezpośrednia otulina terenu inwestycji tworzy korzystne warunki sąsiedztwa.</p> <p>- od wschodu. - dz. nr11/6 i ul. Piłsudskiego (droga wojewódzka i trasa wylotowa w kierunku Trzebiatowa i Kołobrzegu)</p> <p>Bezpośrednie sąsiedztwo budynku objętego opracowaniem stanowi 4-kondygnacyjny gminny budynek mieszkalny, mieszczący lokale socjalne.</p> <p>- od południa. - dz. nr 11/9 i 11/27,</p> <p>Południowe sąsiedztwo planowanego obiektu stanowi częściowo utwardzony plac centralny dawnej jednostki wojskowej (dz. nr 11/9) oraz utwardzona droga dojazdowa, zapewniająca dojazd do budynku i komunikację dla pobliskiego Urzędu Pracy.</p> <p>Obecnie plac jest wykorzystywany jako niezorganizowany parking dla mieszkańców i użytkowników okolicznych budynków.</p> <p>- od zachodu - dz. nr 11/11</p> <p>Po stronie zachodniej bezpośrednie sąsiedztwo obiektu stanowi 3-kondygnacyjny budynek łączący w sobie funkcje usługowe i publiczne, w tym Urząd Pracy.</p> <p><u>Stan istniejący budynku</u></p> <p>Budynek , będący przedmiotem opracowania, został zbudowany przed II wojną światową.</p> <p>Obiekt jest całkowicie podpiwniczony, posiada dwie pełne kondygnacje nadziemne oraz poddasze, kryte dachem czterospadowym. Niższa część poddasza posiada wewnętrzną konstrukcję żelbetową osłonową.</p> <p>W obiekcie wykonano 3 klatki schodowe.</p>
	<p>5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie</p>
	<p>1.1 Zapewnienie opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.</p> <p>1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie</p>

	<p>warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego”</p> <p>1.3. Podwyższanie standardów życia</p> <p>1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej</p> <p>2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach.</p> <p>3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej</p> <p>3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną</p> <p>4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych.</p> <p>5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej</p>
	<p>5.3 Działania</p>
	<p>1.1.2 Zapewnienie miejsc osobom starszym w tak zwanych Dziennych Domach Seniora</p> <p>1.1.3 Zapewnienie dostępu do opieki specjalistycznej</p> <p>1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.</p> <p>1.2.2. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych.</p> <p>1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.3.1 Zapewnienie możliwości podnoszenia kwalifikacji, zmiany zawodu, zdobywania nowych umiejętności.</p> <p>1.3.2. Pomoc w podejmowaniu działalności gospodarczej</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p>

- 2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów.
- 2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych.
- 2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych.
- 2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu.
- 3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.
- 3.2.1. Budowa systemu bezpieczeństwa w oparciu o systemy monitorowania.
- 3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”
- 3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)
- 3.2.4. Budowa inteligentnych systemów komunikacji z mieszkańcami (np. system komunikatów SMS)
- 4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.
- 4.1.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.
- 5.2.1. Wymiana źródeł ciepła na źródła o niskiej emisji.
- 5.2.2. Zwiększenie stopnia wykorzystania OZE.
- 5.2.3. Wspieranie przedsięwzięć termomodernizacyjnych.
- 5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.

5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty

Kluczowym rezultatem jest powierzchnia użytkowa obiektu objęta rewitalizacją w [m²] która wyniesie 2260 m² . oraz powierzchnia wokół obiektu objęta rewitalizacją w [ha] która wyniesie 0,21ha co stanowi 0,47% całego podobszaru.

Rezultatem będzie liczba osób korzystających z przestrzeni (mieszkańców obszaru) zakłada się że 3% mieszkańców obszaru stale będzie korzystało z rewitalizowanej przestrzeni to jest około 60 mieszkańców.

Kolejnym wskaźnikiem rezultatu to liczba imprez plenerowych organizowanych rocznie LIP = 2 rocznie, Liczba szkoleń, zajęć dla seniorów LS= 20 rocznie

Efektom przedsięwzięcia jest utworzenie Dziennego Domu Seniora, w którym w ciągu dnia znajdą miejsce do aktywnego wypoczynku seniorzy oraz będzie to miejsce gdzie UTW będzie realizował program edukacyjny (DDS nie będzie miał charakteru DPS). Dzienny Dom Seniora (DDS) utworzony zostanie poprzez adaptację i remont istniejącego obiektu przy ulicy Koszarowej i realizację usług dostosowanych do potrzeb seniorów. Przedmiotem prac będzie również zagospodarowanie terenu w sąsiedztwie budynku z przeznaczeniem na miejsce rekreacji i wypoczynku osób starszych.

Planowane przedsięwzięcie polega na przebudowie i zmianie sposobu użytkowania istniejącego, nieużytkowanego, 4-kondygnacyjnego budynku dawnej stołówki koszarowej na obiekt zapewniający możliwość dziennej opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi oraz zapewniający, tym osobom, dostęp do oferty rekreacyjnej, kulturalnej i podstawowej opieki zdrowotnej.

Inwestycja zakłada również budowę infrastruktury towarzyszącej w ramach zagospodarowania terenu, w tym elementów służących rekreacji na świeżym powietrzu, komunikacji, odpowiednich podziemnych i nadziemnych instalacji obsługujących, zapewniających wysoki standard użytkowania obiektu.

Celem ogólnym przedsięwzięcia jest działanie w ramach rewitalizacji społecznej i polega na zwiększeniu możliwości integracji społeczności lokalnej i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków to tworzenia tzw. „społeczeństwa obywatelskiego”.

Zadaniem bezpośrednim inwestycji jest również poprawa jakości przestrzeni publicznej poprzez rewitalizację i aktywizację zaniedbanego fragmentu miasta a także wykorzystanie jego naturalnego potencjału na rzecz podwyższenia standardu życia w Gminie Gryfice.

- Przeznaczenie:

Obiekt użyteczności publicznej – budynek socjalny pobytu dziennego dla osób starszych i niepełnosprawnych.

- Zakres działalności podstawowej:

- zapewnienie możliwości pobytu dziennego dla osób starszych i niepełnosprawnych, wymagających opieki z uwzględnieniem pełnego wyżywienia.

- organizacja zajęć o charakterze rekreacyjnym i terapeutycznym dla w/w osób,

- zapewnienie dostępu do podstawowej opieki medycznej,

-zapewnienie odpowiednich warunków dla organizacji okolicznościowych imprez plenerowych (np. sportowe, kulturalne itp.),

- zapewnienie odpowiedniego zaplecza administracyjnego i

	<p><i>gospodarczego dla funkcjonowania przedmiotowej jednostki</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Funkcje uzupełniające:</u> <ul style="list-style-type: none"> -zapewnienie możliwości organizacji zajęć w ramach tzw. uniwersytetu trzeciego wieku dla mieszkańców Gminy Gryfice. - możliwość akcydentalnego i awaryjnego zapewnienia miejsc noclegowych dla pracowników instytucji lub jej użytkowników. - poprawa stanu technicznego otaczającej infrastruktury technicznej (w tym głównie układu komunikacyjnego) • <u>Dostępność dla niepełnosprawnych</u> <p>Obiekt musi być przyjazny dla osób niepełnosprawnych co oznacza zakaz stosowania rozwiązań budowlanych mogących stanowić jakkolwiek barierę architektoniczną oraz zapewnienie tym osobom dostępu do wszystkich miejsc w ramach obiektu.</p> <hr/> <p>5.5 Znaczenie Projektu dla mieszkańców podobszaru rewitalizacji</p> <p>Dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego zmieni się bezpośrednie otoczenie zamieszkania. Utworzenie takiej placówki osobom starszym i niepełnosprawnym umożliwi aktywne życie w środowisku, pozwoli na aktywne spędzanie czasu. Dla mieszkańców podobszaru będzie możliwość zatrudnienia oraz aktywizacja w formie wolontariatu.</p>
<p>6. Beneficjenci Przedsięwzięcia</p>	<p>Seniorzy i osoby niepełnosprawne mieszkańcy gminy, mieszkańcy obszaru rewitalizowanego.</p>
<p>7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia</p>	
<p>7.1 Całkowity koszt</p>	<p>5 166 547,40 ,- zł</p>
<p>7.2 Wkład własny</p>	<p>774 982,11-zł</p>
<p>7.3 Sposób wyznaczenia kosztów</p>	<p>Koszty określono w oparciu program funkcjonalno użytkowy dla inwestycji „Dzienny Dom Seniora w Gryficach przy ul. Piłsudskiego, na dz. nr 11/6, 11/9, 11/10, 11/27 ob. ew. Gryfice 2.”</p>
<p>7.4 Źródła finansowania</p>	<p>4 391 565,29- zł – 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP 774 982,11-zł Budżet Gminy Gryfice</p>

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018r
8.2 Planowane zakończenie	2020r
9. Sposób Oceny i miary	Liczba osób korzystających z DDS
10. Rezultaty	Zwiększenie liczby osób niesamodzielnych objętych wsparciem, Dodatkowe miejsca pracy związane z utworzeniem DDS
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	1. Wolontariat międzypokoleniowy 2. Uniwersytet trzeciego wieku dla seniora.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 22 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUP Koszarowa

1. Tytuł	CENTRUM USŁUG PUBLICZNYCH (CUP Koszarowa)
2. Lokalizacja	DZIAŁKA NR 11/12 UL. KOSZAROWA 6, 72-300 GRYFICE Podobszar Koszarowa - Kąpielisko
3. Podmiot zgłaszający realizator	POWIAT GRYFICKI 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 384 64 50 91 384 14 36 Fax 91 384 27 31 e-mail: powiat@gryfice.pl www.gryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	NIE DOTYCZY
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego

	<p>Budynek usytuowany w pobliżu instytucji publicznych, posiada świetną lokalizację dla instytucji administracyjnych obsługujących mieszkańców Powiatu Gryfickiego w różnego rodzaju sprawy administracyjne. Może stanowić również bazę do rozbudowy szkół publicznych lub niepublicznych. Obiekt wymaga remontu kapitalnego.</p>
	<p>5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie</p>
	<p>1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego”</p> <p>1.3. Podwyższanie standardów życia</p> <p>1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej</p> <p>2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach.</p> <p>3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej</p> <p>3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną</p> <p>4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych.</p> <p>5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej</p>
	<p>5.3 Działania</p>
	<p>1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.</p> <p>1.2.2. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych.</p> <p>1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.3.1 Zapewnienie możliwości podnoszenia kwalifikacji, zmiany zawodu, zdobywania nowych umiejętności.</p> <p>1.3.2. Pomoc w podejmowaniu działalności gospodarczej</p>

	<ul style="list-style-type: none"> 1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych. 1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców. 1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy. 2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów. 2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych. 2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych. 2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu. 3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych. 3.2.1. Budowa systemu bezpieczeństwa w oparciu o systemy monitorowania. 3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart” 3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart) 3.2.4. Budowa inteligentnych systemów komunikacji z mieszkańcami (np. system komunikatów SMS) 4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej. 4.1.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości. 5.2.1. Wymiana źródeł ciepła na źródła o niskiej emisji. 5.2.2. Zwiększenie stopnia wykorzystania OZE. 5.2.3. Wspieranie przedsięwzięć termomodernizacyjnych. 5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.
--	---

	5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty
	<p>Kluczowym rezultatem jest powierzchnia użytkowa obiektu objęta rewitalizacją w [m²] która wyniesie 1800 m² . oraz powierzchnia wokół obiektu objęta rewitalizacją w [ha] która wyniesie 0,13 ha co stanowi 0,3% całego podobszaru.</p> <p>Rezultatem będzie liczba osób korzystających z przestrzeni (mieszkańców obszaru) zakłada się że 20% mieszkańców obszaru stale będzie korzystało z rewitalizowanej przestrzeni to jest około 359 mieszkańców.</p> <p>Efektom przedsięwzięcia jest utworzenie Centrum Usług Publicznych poprzez adaptację i remont istniejącego obiektu przy ulicy Koszarowej i realizację usług dostosowanych do potrzeb administracyjnych mieszkańców Powiatu Gryfickiego oraz zagospodarowanie terenu w sąsiedztwie budynku z przeznaczeniem na miejsce parkingowe i drogi dojazdowe</p>
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy Powiatu Gryfickiego, mieszkańcy obszaru rewitalizacyjnego
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	5 000 000, -zł
7.2 Wkład własny	1 000 000,-zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.
7.4 Źródła finansowania	4 000 000,- zł – 9.3. Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP 1 000 000-zł Budżet Powiatu Gryfickiego
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018 r.

8.2 Planowane zakończenie	2020 r.
9. Sposób Oceny i miary	Liczba osób korzystających z CUP
10. Rezultaty	W ciągu roku około 10 000 osób odwiedzających, korzystających z centrum
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	1. Przeniesienie instytucji publicznych do rewitalizowanego obiektu

Źródło: opracowanie własne

Tabela 23 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Strefa Rekreacji Nowy Świat

1. Tytuł	Nowy Świat- strefa rekreacji i wypoczynku utworzenia parku miejskiego wraz z kąpieliskiem (Strefa Rekreacji Nowy Świat)
2. Lokalizacja	Działki 9/29 i 9/13 obręb Gryfice 1, przy ulicy Nowy Świat
3. Podmiot zgłaszający realizator	POWIAT GRYFICKI 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 384 64 50 91 384 14 36 Fax 91 384 27 31 e-mail: powiat@gryfice.pl www.gryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	NIE DOTYCZY
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego

	<p>Teren objęty rewitalizacją w przeszłości był terenem na który znajdowało się kąpielisko było to w latach osiemdziesiątych dwudziestego wieku (na działce nr 9/13 i 9/29). Od około dwudziestu pięciu lat teren ten nie jest użytkowany z przeznaczeniem na kąpielisko. Powody dla których teren nie może być użytkowany jako kąpielisko miejskie to: brak infrastruktury oraz obiekt nie zapewnia żadnego bezpieczeństwa dla korzystających z obiektu. Obecnie jest to ciekawy teren i jest miejscem spacerów mieszkańców z najbliższej okolicy. Teren nie posiada żadnej ciekawej zieleni i sprawia wrażenie zaniedbanego a otwarty zbiornik wodny stanowi zagrożenie dla mieszkańców.</p>
	<p style="text-align: center;">5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie</p>
	<p>1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej</p> <p>2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach.</p> <p>3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej</p> <p>3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną</p> <p>5.1. Promowanie walorów przyrodniczych na obszarach zdegradowanych.</p> <p>5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych.</p> <p>5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej</p>
	<p style="text-align: center;">5.3 Działania</p>
	<p>1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.</p> <p>1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących</p>

	<p>mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p> <p>2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu.</p> <p>3.1.1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i turystycznej.</p> <p>3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>5.1.1. Upowszechnianie wiedzy o walorach przyrodniczych na obszarach rewitalizowanych i w najbliższym sąsiedztwie.</p> <p>5.1.2. Wyodrębnianie obszarów z przeznaczeniem na obszary parkowe.</p> <p>5.3.1. Tworzenie przestrzeni parkowych.</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p>
	<p>Kluczowym rezultatem jest powierzchnia objęta rewitalizacją w [ha] która wyniesie 3,4573 ha co stanowi 7,92 % całego podobszaru. Rezultatem będzie liczba osób korzystających z kąpieliska (mieszkańców obszaru) zakłada się że 14% mieszkańców stale będzie korzystało z kąpieliska to jest 250 mieszkańców.</p> <p>Kolejnym wskaźnikiem rezultatu to liczba imprez plenerowych organizowanych rocznie LIP = 4 rocznie</p> <p>Efektem jest utworzenie kąpieliska miejskiego na terenach zdegradowanych. Przewidywane rezultaty to poprawa estetyki terenu zdegradowanego. Utworzenia miejsca do aktywnego wypoczynku i rekreacji.</p>
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	<p>Mieszkańcy będący bezpośrednimi sąsiadami w/w lokalizacji to jest mieszkańcy ulicy Niechorskiej oraz ulic przyległych. Kąpielisko będzie oddziaływało na wszystkich mieszkańców gminy Gryfice.</p>
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	1 000 000, -zł

szukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji / Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności i Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

7.2 Wkład własny	200 000, -zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.
7.4 Źródła finansowania	800 000,- zł – 9.3. Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP 200 000-zł Budżet Powiatu Gryfickiego
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018 r.
8.2 Planowane zakończenie	2019 r.
9. Sposób Oceny i miary	Szacunki na podstawie rejestracji korzystających z parku
10. Rezultaty	5000 osób/rok
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	<ol style="list-style-type: none"> 1. Festyn osiedlowy. Impreza coroczna organizowana przez Radę Osiedla dla wszystkich mieszkańców osiedla. 2. Dzień Dziecka. Impreza coroczna organizowana przez Radę Osiedla dla wszystkich mieszkańców. 3. Taka Ryba. Zawody wędkarskie organizowane dla mieszkańców gminy Gryfice przez Gminę.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 24 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Trzygłów

1. Tytuł	Urbanistyczne Centrum Umacniania Więzi Społecznych w Trzygłowie (CUWS)
2. Lokalizacja	Działki dr74, dr80, dr70, dr78, dr77, 75/30, 120/1, ob. ewidencyjny Trzygłów
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urzad@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	Nie dotyczy
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	<p>5.1 Opis stanu istniejącego</p> <p>Trzygłów wieś położona ok.8km, na pld od Gryfic.</p> <p>Miejscowość składa się z dwóch podstawowych części – zasadniczej, historycznej części, położonej wzdłuż osi drogi oraz tzw. osiedla, czyli bloków wielorodzinnych, powstałych na potrzeby podmiotów państwowych w okresie PRL, zlokalizowanego przy wjeździe do miejscowości od strony pñ.-zach.</p> <p>Miejscowość zamieszкана przez ok.650 osób.</p> <p>Miejscowość rozległa terytorialnie, w której występują liczne atrakcje turystyczne i walory naturalne.</p> <p>Wnioski z analizy stanu istniejącego o koliczności negatywne/problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niefunkcjonalna i niebezpieczne rozwiązania w ramach komunikacji ogólnej – wąskie chodniki, niebezpieczne przejścia, brak ścieżki rowerowej, brak wygodnego skomunikowania osiedla z resztą miejscowości co skutkuje znaczącym obniżeniem poczucia bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej. • Brak powiązań komunikacyjnych pomiędzy elementami infrastruktury społecznej (świetlica, szkoła, kościół) oraz miejscami o naturalnych walorach rekreacyjnych (jeziora, pałac, miejsca o walorze historycznym). Elementy te, ze względu na układ i rozmiary wsi, są „rozrzucone” a brak układu komunikacji znacząco utrudnia korzystanie z nich. • Brak zorganizowanej przestrzeni publicznej, pełniącej funkcję miejsca centralnego w miejscowości i umożliwiającej działania wspólnotowe. • Brak oferty dla seniorów • Brak oferty dla dzieci i młodzieży

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	<ul style="list-style-type: none"> W ramach terenu opracowania oraz jego przyległościach występuje bardzo niski poziom bezpieczeństwa – teren jest nieoświetlony, niewydzielony(nieogrodzony).
	<p>5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie</p>
	<p>1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego”</p> <p>1.3. Podwyższanie standardów życia</p> <p>1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej</p> <p>2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach.</p> <p>2.2. Tworzenie urbanistycznych centrów na terenach wiejskich w oparciu o wiedzę z zakresu planowania przestrzeni publicznej</p> <p>3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej</p> <p>3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną,</p> <p>4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych.</p> <p>5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej</p>
	<p>5.3 Działania</p>
	<p>1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.</p> <p>1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.3.3. Promowanie producentów i produktów lokalnych.</p> <p>1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.</p> <p>1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p>

	<p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p> <p>2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów.</p> <p>2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych.</p> <p>2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych.</p> <p>2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu.</p> <p>3.1.1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i turystycznej.</p> <p>3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>3.2.1. Budowa systemu bezpieczeństwa w oparciu o systemy monitorowania.</p> <p>3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”</p> <p>3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)</p> <p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>5.2.2. Zwiększenie stopnia wykorzystania OZE.</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p>
	<p>Kluczowym rezultatem jest powierzchnia objęta rewitalizacją w [ha] która wyniesie 0,17 ha co stanowi 0,27 % całego podobszaru Trzygłów</p> <p>Rezultatem będzie liczba osób korzystających z przestrzeni (mieszkańców obszaru) zakłada się że 49% mieszkańców stale będzie korzystało z rewitalizowanej przestrzeni to jest około 280 mieszkańców.</p> <p>Kolejnym wskaźnikiem rezultatu to liczba imprez plenerowych organizowanych rocznie LIP = 5 rocznie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teren opracowania obejmuje działki: dr74, dr80, dr70, dr78, dr77, 75/30, 120/1, ob. ewidencyjny Trzygłów, jedn. ew. Gryfice – obszar wiejski

szukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji / Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności i Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	<ul style="list-style-type: none"> Budowa centralnego, wielofunkcyjnego placu o wym.ok.20x30m, w centralnej strefie miejscowości, umożliwiającego wszelkiego rodzaju aktywność plenerową – począwszy od imprez integracyjnych, przez aktywność sportową skończywszy na rekreacyjnym spędzaniu czasu. W ramach placu przewiduje się budowę zadaszenia o wysokich walorach estetycznych, na zasadach otwartej wiaty o wym. ok.4x20m, służącej jako miejsce spotkań, organizacji imprez w okresie niesprzyjających warunków pogodowych itd. Budowa (na dz. nr74) wielofunkcyjnego ciągu pieszo-rowerowego, wyposażonego w małą architekturę oraz stanowiska rekreacji i odpoczynku dla wszystkich grup wiekowych, wykorzystującego naturalne walory terenu i łączącego większość miejsc mających potencjał integracyjny we wsi Trzygłów. Budowa ścieżki rowerowej, umożliwiającej przeniesienie ruchu rowerowego z niebezpiecznego szlaku drogowego, prowadzącego przez środek miejscowości. Możliwość kontynuacji ścieżki w ramach odrębnych inwestycji. Budowa pieszo-jezdni, umożliwiającej właściwą komunikację opisanych wyżej elementów projektowanych. Oświetlenie terenu w ramach projektowego placu oraz ciągów pieszych.
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy wsi Trzygłów
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	529 324,35-zł
7.2 Wkład własny	79 398,65-zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Koszty określono w oparciu program funkcjonalno użytkowy dla inwestycji
7.4 Źródła finansowania	449 925,70- zł – 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP 79 398,65-zł Budżet Gminy Gryfice
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018r.
8.2 Planowane zakończenie	2020r

9. Sposób Oceny i miary	Szacunek w oparciu o liczbę mieszkańców i uczestnictwo w festynach
10. Rezultaty	Okolo 3000 osób rocznie korzystających z przedsięwzięcia
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	1. Dożynki wiejskie organizowane cyklicznie 2. Dzień Dziecka organizowana cyklicznie przez radę sołecką 3. Obchody upamiętniające działalność SHR na terenie Gminy Gryfice

Źródło: opracowanie własne

Tabela 25 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Barkowo

1. Tytuł	Urbanistyczne centrum umacniania więzi społecznych w Barkowie (CUWS)
2. Lokalizacja	Działki: 8/27, 8/28, dr23, ob. ewidencyjny Barkowo
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urzad@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	Nie dotyczy
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego Wieś położona 9 km na płd. od Gryfic, przy drodze nr 109, na odcinku Płoty-Gryfice, nad Rejowickim Zbiornikiem Wodnym (rz.Reg.). Miejscowość składa się z dwóch podstawowych części – zasadniczej, historycznej części, położonej wzdłuż osi drogi oraz tzw. osiedla, czyli bloków wielorodzinnych, powstałych na potrzeby podmiotów państwowych w okresie PRL, zlokalizowanego przy wjeździe do miejscowości od strony drogi nr109. W ramach miejscowości, przy wjeździe do niej, istnieje teren gminny (dz. nr 8/27 i 8/28), w ramach którego działa świetlica wiejska oraz szczątkowe formy boiska, placu zabaw i utwardzenia terenu. Teren ten przyjęto jako teren opracowania.

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	<p><u>Wnioski z analizy stanu istniejącego</u></p> <p><u>okoliczności negatywne/problemy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak zorganizowanej przestrzeni publicznej, pełniącej funkcję miejsca centralnego w miejscowości. • Rozbicie funkcjonalne istniejącego terenu gminnego (dz. 8/27 i 8/28) – teren jest zbyt rozległy i niezorganizowany komunikacyjnie, występują dzikie szlaki komunikacji kołowej, wynikające m.in. z braku wytyczonych szlaków komunikacyjnych. • Istniejący teren gminny jest zdegradowany technicznie, istniejąca infrastruktura jest bardzo zaniedbana. • Brak oferty dla seniorów • Brak oferty dla dzieci i młodzieży • W ramach terenu opracowania oraz jego przyległościach występuje bardzo niski poziom bezpieczeństwa – teren jest nieoświetlony, niewydzielony(nieogrodzony). • Bałagan przestrzenny w obrębie terenu opracowania i jego przyległościach - występuje dzika zabudowa(garaże) i jak wyżej(dzikie szlaki) • Obniżony poziom bezpieczeństwa, ze względu na bliskość głównego szlaku komunikacji kołowej, jego stanu technicznego i sposobu jego funkcjonowania. • Brak parkingów mający charakter zniechęcający do korzystania np. ze świetlicy wiejskiej.
	<p>5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie</p>
	<p>1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego”</p> <p>1.3. Podwyższanie standardów życia</p> <p>1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej</p> <p>2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach.</p> <p>2.2. Tworzenie urbanistycznych centrów na terenach wiejskich w oparciu o wiedzę z zakresu planowania przestrzeni publicznej</p> <p>3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej</p> <p>3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną,</p> <p>4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach</p>

szukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji / Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności i Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	rewitalizowanych. 5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej
	5.3 Działania
	1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej. 1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców. 1.3.3. Promowanie producentów i produktów lokalnych. 1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej. 1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży. 1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych. 1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców. 1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy. 2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów. 2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych. 2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych. 2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu. 3.1.1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i turystycznej. 3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych. 3.2.1. Budowa systemu bezpieczeństwa w oparciu o systemy monitorowania. 3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart” 3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)

szukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji / Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności i Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	<p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>5.2.2. Zwiększenie stopnia wykorzystania OZE.</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p>
	<p>Kluczowym rezultatem jest powierzchnia objęta rewitalizacją w [ha] która wyniesie 0,22 ha co stanowi 0,49 % całego podobszaru Barkowo</p> <p>Rezultatem będzie liczba osób korzystających z przestrzeni (mieszkańców obszaru) zakłada się że 47% mieszkańców stale będzie korzystało z rewitalizowanej przestrzeni to jest około 150 mieszkańców.</p> <p>Kolejnym wskaźnikiem rezultatu to liczba imprez plenerowych organizowanych rocznie LIP = 4 rocznie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teren opracowania obejmuje działki: 8/27, 8/28, dr23, ob. ewidencyjny Barkowo, jedn. ew. Gryfice – obszar wiejski • Ograniczenie rozmiarów terenu poprzez wydzielenie terenu opracowania zielenią średnią (żywopłoty) oraz lokalnie ogrodzeniem. Powyższe skutkuje ograniczeniem nakładów inwestycyjnych oraz kosztów eksploatacyjnych a także zwiększeniem możliwości kontroli nad terenem (kluczowe ze względu na poprawę warunków bezpieczeństwa). • Budowa centralnego, wielofunkcyjnego placu o wym.ok.25x30m, umożliwiającego wszelkiego rodzaju aktywność plenerową – począwszy od imprez integracyjnych, przez aktywność sportową skończywszy na rekreacyjnym spędzaniu czasu. W ramach placu przewiduje się budowę zadaszenia o wysokich walorach estetycznych, na zasadach otwartej wiaty o wym. ok.4x15m, służącej jako miejsce spotkań, organizacji imprez w okresie niesprzyjających warunków pogodowych itd. • Budowa wewnętrznego układu komunikacyjnego tj. wytyczenie nowych ciągów pieszych i likwidacja dzikich szlaków, skutkujące uczynieniem układu centrum integracji. • Wykorzystanie, jako podstawy centrum integracji społecznej, istniejącej świetlicy . Powyższe zapewnia obustronne korzyści – z jednej strony poszerza możliwości działania świetlicy wiejskiej a z drugiej strony świetlica zapewnia centrum integracji niezbędną obsługę infrastrukturalną (zaplecze kuchenne, toalety itp.) • Budowa zespołu elementów służących integracji i rekreacji, odpowiadającego na zapotrzebowanie wszystkich grup społecznych:

szukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji / Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności i Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	<p>- ogół społeczeństwa – plac główny wraz z wiatą i zestawem małej architektury, układ komunikacyjny jako miejsce spacerów, plac tzw. „zielony” czyli nieutwardzony teren wyposażony w stanowiska ogniskowe oraz grillowe, umożliwiające wspólną rekreację, tablice informacyjne, ogłoszeniowe, zieleni ozdobna.</p> <p>Powyższe daje możliwość organizacji imprez plenerowych lub okolicznościowych, poszerzenie możliwości działania świetlicy wiejskiej, spędzanie czasu przez seniorów, miejsce spotkań dla wszystkich mieszkańców, możliwość jazdy na rolkach/deskorolkach dla dzieci i młodzieży</p> <p>- dzieci – modernizacja placu zabaw – przebudowa istniejącego placu zabaw, polegająca na zmianie jego rozmiarów, wykonaniu bezpiecznego ogrodzenia i przede wszystkim rozbudowie jego wyposażenia o nowoczesne i bezpieczne elementy, służące do zabawy.</p> <p>- dzieci starsze i młodzież – budowa wielofunkcyjnego, oświetlonego i ogrodzonego boiska, umożliwiającego grę w ramach różnych dyscyplin sportowych (np.koszykówka, siatka, piłka nożna)</p> <p>- seniorzy – budowa urządzeń rekreacji ruchowej typu siłownia pod chmurką w ilości 6-8 urządzeń.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oświetlenie terenu • Modernizacja odcinka drogi wlotowej do miejscowości, polegająca na jej przebudowie celu ograniczenia prędkości pojazdów kołowych, budowie miejsc parkingowych służących centrum integracji a także przebudowa skrzyżowania i przystanka w celu poprawy bezpieczeństwa komunikacyjnego. Na etapie projektowania właściwego, na wskazanym odcinku drogi należy rozważyć różne rozwiązania techniczne – począwszy od zmiany geometrii drogi skończywszy na wprowadzenie strefy zamieszkania lub zmianie układu drogowego na zasadzie woonerf.
<p>6. Beneficjenci Przedsięwzięcia</p>	<p>Mieszkańcy wsi Barkowo</p>
<p>7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia</p>	
<p>7.1 Całkowity koszt</p>	<p>506 692,35,-zł</p>
<p>7.2 Wkład własny</p>	<p>76 003,85-zł</p>
<p>7.3 Sposób wyznaczenia kosztów</p>	<p>Koszty określono w oparciu program funkcjonalno użytkowy dla inwestycji</p>
<p>7.4 Źródła finansowania</p>	<p>430 688,50- zł – 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP 76 003,85-zł Budżet Gminy Gryfice</p>

8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2019r.
8.2 Planowane zakończenie	2021r
9. Sposób Oceny i miary	Szacunek w oparciu o liczbę mieszkańców i uczestnictwo w festynach
10. Rezultaty	Około 3000 osób rocznie korzystających z przedsięwzięcia
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	1. Dożynki wiejski organizowane cyklicznie 2. Dzień dziecka organizowana cyklicznie przez radę solecką 3. Okolicznościowe spotkania mieszkańców.

Zródło: opracowanie własne

Tabela 26. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Świeszewo

1. Tytuł	Urbanistyczne centrum umacniania więzi społecznych w Świeszewie (CUWS)
2. Lokalizacja	Działki: dr459, 317/3, ob. ewidencyjny Świeszewo
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urzad@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	Nie dotyczy

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	<p>Wieś położona ok.10km, na płd.-zach od Gryfic.</p> <p>Miejscowość posiada wyraźnie wykształcone centrum a także zespół czterech kolonii, mających swoje korzenie w historycznym podziale ziemskim.</p> <p>Miejscowość zamieszкана przez ok.350 osób.</p> <p>W Świeszewie istnieje sprawnie funkcjonująca świetlica wiejska wraz z terenem przyległym.</p> <p style="text-align: center;"><u>Wnioski z analizy stanu istniejącego</u></p> <p style="text-align: center;"><u>okoliczności negatywne/problemy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Podstawowe braki w infrastrukturze komunikacyjnej – brak chodników, brak bezpiecznych przejść dla pieszych, brak bezpiecznego przystanku autobusowego, spełniającego współczesne standardy. Powyższe skutkuje bardzo niskim poziomem bezpieczeństwa • Brak oświetlenia publicznego w ciągach komunikacji. • Bałagan przestrzenny w obrębie skrzyżowania głównego ze szczególnym wskazaniem strefy „zielonej” wokół przystanka, mającej potencjał aby stać się przestrzenią reprezentacyjną. • Niski poziom wyposażenia, istniejącego przy świetlicy , placu zabaw. • Brak oferty aktywności ruchowej dla seniorów. • Niski poziom wyposażenia strefy zewnętrznej świetlicy – np. utwardzenia i oświetlenia przyległego terenu, skutkujący ograniczeniem możliwej aktywności plenerowej.
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
	<p>1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego”</p> <p>1.3. Podwyższanie standardów życia</p> <p>1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej</p> <p>2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach.</p> <p>2.2. Tworzenie urbanistycznych centrów na terenach wiejskich w oparciu o wiedzę z zakresu planowania przestrzeni publicznej</p> <p>3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej</p> <p>3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną,</p>

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	<p>4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych.</p> <p>5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej</p>
	<p>5.3 Działania</p>
	<p>1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.</p> <p>1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.3.3. Promowanie producentów i produktów lokalnych.</p> <p>1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.</p> <p>1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p> <p>2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów.</p> <p>2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych.</p> <p>2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych.</p> <p>2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu.</p> <p>3.1.1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i turystycznej.</p> <p>3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>3.2.1. Budowa systemu bezpieczeństwa w oparciu o systemy monitorowania.</p> <p>3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”</p>

szukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji / Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności i Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	<p>3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)</p> <p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>5.2.2. Zwiększenie stopnia wykorzystania OZE.</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p> <p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p> <p>Kluczowym rezultatem jest powierzchnia objęta rewitalizacją w [ha] która wyniesie 0,1 ha co stanowi 0,22 % całego podobszaru Świeszewo</p> <p>Rezultatem będzie liczba osób korzystających z przestrzeni (mieszkańców obszaru) zakłada się że 44% mieszkańców obszaru stale będzie korzystało z rewitalizowanej przestrzeni to jest około 80 mieszkańców.</p> <p>Kolejnym wskaźnikiem rezultatu to liczba imprez plenerowych organizowanych rocznie LIP = 4 rocznie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teren opracowania obejmuje działki: dr459, 317/3, ob. ewidencyjny Świeszewo, jedn. ew. Gryfice – obszar wiejski • Poprawa warunków komunikacji i bezpieczeństwa w ciągach komunikacji - budowa układu chodników oraz przejść dla pieszych w ramach dz. dr nr459, umożliwiających bezpieczne poruszanie się w strefie centralnej miejscowości oraz budowa oświetlenia ulicznego. • Przebudowa centralnej strefy głównego skrzyżowania(dz. dr nr 459) – zakładająca przebudowę istniejącego układu komunikacyjnego, w tym budowę bezpiecznej i wygodnej w użytkowaniu zatoki postojowej dla autobusów oraz nowego, większego przystanka. • Estetyzacja strefy centralnej skrzyżowania poprzez rewitalizację układu otaczającej zieleni. • Modernizacja strefy zewnętrznej przyległej doświetlicy wiejskiej (dz. nr317/3), polegająca w szczególności na: <ul style="list-style-type: none"> - rozbudowie placu zabaw o dodatkowe urządzenia – przeznaczonej dla najmłodszych dzieci - budowa urządzeń do gier i zabaw dla dzieci starszych - montaż 6-8 urządzeń do rekreacji ruchowej tzw. siłowni pod chmurką, przeznaczonych w szczególności dla seniorów - rozbudowa układu nawierzchni utwardzonych wokół świetlicy oraz oświetlenia terenu, zwiększając w ten sposób możliwości świetlicy w kontekście organizacji imprez plenerowych lub okolicznościowych, spędzania czasu przez seniorów, miejsce spotkań dla wszystkich mieszkańców, możliwość jazdy na rolkach/deskorolkach dla dzieci i młodzieży
--	---

szukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji / Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności i Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy wsi Świeszewo
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	274 283,85,-zł
7.2 Wkład własny	41 142,58,-zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Koszty określono w oparciu program funkcjonalno użytkowy dla inwestycji
7.4 Źródła finansowania	233 141,27- zł – 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP 41 142,58-zł Budżet Gminy Gryfice
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018r.
8.2 Planowane zakończenie	2020r
9. Sposób Oceny i miary	Szacunek w oparciu o liczbę mieszkańców i uczestnictwo w festynach
10. Rezultaty	Około 2500 osób rocznie korzystających z przedsięwzięcia
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	1. Dożynki wiejskie organizowane cyklicznie 2. Dzień Dziecka organizowany cyklicznie przez radę sołecką

Źródło: opracowanie własne

Tabela 27. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Rybokarty

1. Tytuł	Urbanistyczne Centrum Umocnienia Więzi Społecznych w Rybokartach (CUWS Rybokarty)
2. Lokalizacja	Działki: nr 142, 244 (nr drogi wokół placu zabaw)
3. Podmiot zgłaszający realizator	<p>Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax. 91 385 32 07 e-mail: urząd@gryfice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego</p>
4. Partnerzy	Nie dotyczy
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	<p>5.1. Opis stanu istniejącego</p> <p>Wieś znajduje się w północno-zachodnim krańcu gminy w kierunku Kamienia Pomorskiego, 8 km od Gryfic. Składa się z dwóch części: wsi głównej, gdzie skupia się większość zabudowań, zabytkowy pałac i kościół oraz tzw. kolonii, czyli rzadko położonych zabudowań wzdłuż drogi wiodącej do wsi z Lubkowa. Jest to wieś typowo rolnicza: bez pozostałości po byłych PGR-ach tj. bloki wielorodzinne, bez budynki użyteczności publicznej (przychodnia, szkoła, biblioteka). We wsi istnieje świetlica wiejska, która niemal bezpośrednio przylega do ruchliwej drogi. Miejscowość Rybokarty zamieszkuje ok. 150 mieszkańców, a w dni robocze przyjeżdża tu ok.50 pracowników zakładu produkującego palety.</p> <p>Rybokarty znane są z prężnie działającego pałacu „Ptaszynka” jako ośrodek wspierający lokalną kulturę, XIV kościoła oraz przyległych lasów obfitujących m.in. w grzyby.</p> <p>Wnioski z analizy stanu istniejącego (okoliczności negatywne) problemy):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ok. 100-metrowy chodnik przy jednej z dróg, brak chodników przy innych drogach we wsi, brak przejść dla pieszych i ścieżki rowerowej, przystanku autobusowego spełniającego współczesne standardy, brak skomunikowania wsi i tzw. kolonii z miastem oraz niezwykle duży ruch na drogach i hałas spowodowany pracą tartaku skutkują brakiem poczucia bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej. • Stare i zniszczone wyposażenie świetlicy oraz brak strefy zewnętrznej świetlicy (świetlica ma wyasfaltowany teren przyległy i znajduje się kilka metrów od drogi). • Świetlica przylega bezpośrednio do prywatnych mieszkań, co sprawia, że korzystanie z niej jest uciążliwe dla sąsiadujących mieszkańców. • Niski poziom wyposażenia placu zabaw, który otoczony jest trzema drogami (dwie z nich poruszają się tiry jeżdżące do i z tartaku).

	<ul style="list-style-type: none"> • Brak w pełni zorganizowanej przestrzeni publicznej, która pełniłaby funkcję działalności wspólnotowej wsi. • Całkowity brak oferty dla seniorów. • Brak oferty dla młodzieży.
	<p style="text-align: center;">5.2. Cel, jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie</p> <p>1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego”. 1.3 Podwyższanie standardów życia. 1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej. 2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach. 2.2. Tworzenie urbanistycznych centrów na terenach wiejskich w oparciu o wiedzę z zakresu planowania przestrzeni publicznej. 3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej. 3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną. 4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej. 5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych. 5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej.</p> <p style="text-align: center;">5.3. Działania</p> <p>1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej. 1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców. 1.3.3. Promowanie producentów i produktów lokalnych. 1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej. 1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży. 1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych. 1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców. 1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy. 2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów. 2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych. 2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych. 2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu. 3.1.1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i turystycznej. 3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych. 3.2.1. Budowa systemu bezpieczeństwa w oparciu o systemy</p>

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	<p>monitorowania.</p> <p>3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”</p> <p>3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)</p> <p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>5.2.2. Zwiększenie stopnia wykorzystania OZE.</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p>
	<p style="text-align: center;">5.4. Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p> <p>Kluczowym rezultatem jest powierzchnia objęta rewitalizacją w [ha] która wyniesie 0,11 ha co stanowi 0,49 % całego podobszaru Rybokarty</p> <p>Rezultatem będzie liczba osób korzystających z przestrzeni (mieszkańców obszaru) zakłada się że 45% mieszkańców obszaru stale będzie korzystało z rewitalizowanej przestrzeni to jest około 43 mieszkańców.</p> <p>Kolejnym wskaźnikiem rezultatu to liczba imprez plenerowych organizowanych rocznie LIP = 4 rocznie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teren opracowania obejmuje działki nr 142, 244 (nr drogi wokół placu zabaw), obwód ewidencyjny Rybokarty, jedn. ew. Gryfice – obszar wiejski; • Poprawa warunków komunikacji i bezpieczeństwa w ciągach komunikacji poprzez budowę układu chodników, poprawę nawierzchni dróg nieasfaltowych; • Budowa zespołu elementów służących integracji i rekreacji, odpowiadającego na zapotrzebowanie wszystkich grup społecznych: <ol style="list-style-type: none"> a) Ogół społeczeństwa: wiata, plac tzw. „zielony” – czyli nieutwardzony teren wyposażony w stanowiska ogniskowe czy grillowe, zieleń ozdobna, które umożliwiłyby wspólną rekreację, organizacji imprez plenerowych lub okolicznościowych i równocześnie poszerzałoby możliwości pracy świetlicy. Seniorzy mogliby mieć miejsce wspólnych spotkań i możliwość poprawienia sprawności ruchowej. b) Dzieci: modernizacja placu zabaw poprzez wyposażenie w nowoczesne i bezpieczne elementy, służące do zabawy, wykonaniu bezpiecznego ogrodzenia i zabezpieczenia od przylegających dróg zielenią (tujami); c) Dzieci starsze i młodzież: budowa wielofunkcyjnego, oświetlonego i ogrodzonego boiska, które umożliwiłoby grę w różnego rodzaju dyscypliny sportowe (np. siatkówkę, koszykówkę, piłkę nożną). Dzieci i młodzież miałyby możliwość bezpiecznego spędzania czasu jeżdżąc na rolkach czy deskorolkach. d) Osoby starsze: budowa urządzeń rekreacji ruchowej typu siłownia pod chmurką w ilości 7-8 urządzeń. <ul style="list-style-type: none"> • Wyposażenie świetlicy wiejskiej w nowy sprzęt służący dzieciom do zabawy i pracy, tj. komputery, drukarka, sprzęt RTV.

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

6. Beneficjenci przedsięwzięcia	Mieszkańcy sołectwa Rybokarty
7 . Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1. Całkowity koszt	455 911,85- zł
7.2. Wkład własny	68 386,78 - zł
7.3. Sposób wyznaczenia kosztów	Koszty określono w oparciu program funkcjonalno użytkowy dla inwestycji
7.4. Źródła finansowania	387 525,07- zł – 9.3 wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZ 68 386,78- zł – budżet Gminy Gryfice
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1. Planowane rozpoczęcie	2018 r.
8.2. Planowane zakończenie	2020 r.
9. Sposób Oceny i miary	Szacunek w oparciu o liczbę mieszkańców i uczestnictwo w festynach
10. Rezultaty	Okolo 2500 osób rocznie korzystających z przedsięwzięcia
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	a) Dożynki wiejskie organizowane cyklicznie przez radę sołecką, b) Dzień dziecka organizowany cyklicznie przez radę sołecką, c) Imprezy okolicznościowe, tj. powitanie lata, dzień ziemniaka, kulik, d) Okolicznościowe spotkania mieszkańców, przyjezdnych gości.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 28. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Kąpielisko Kołomąc

1. Tytuł	Zagospodarowanie terenu przy jeziorze w m. Kołomąc z uwzględnieniem rewitalizacji miejsc do kąpeli.
2. Lokalizacja	Działka nr 26/2 obręb Kołomąc
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urząd@grufice.eu www.rsgryfice.pl

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	Nie dotyczy
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	Teren objęty przedsięwzięciem położony jest na terenie miejscowości Kołomąć. W studium Gminy Gryfice widnieją funkcja rekreacyjna dla tego terenu. W przeszłości teren był wykorzystywany jako plaża i kąpielisko dla mieszkańców Gminy Gryfice. Obecnie teren nie nadaje się na kąpielisko, brakuje odpowiedniego wyposażenia oraz brzeg jest niedostępny
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
	1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego” 1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej 2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach. 3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej 3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną 4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej. 5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej
	5.3 Działania
1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej. 1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców. 1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej. 1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży. 1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.	

	<p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p> <p>2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych.</p> <p>3.1.1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i turystycznej.</p> <p>3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>3.2.1. Budowa systemu bezpieczeństwa w oparciu o systemy monitorowania.</p> <p>3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”</p> <p>3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)</p> <p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>4.1.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p>
	<p>Kluczowym rezultatem jest powierzchnia objęta rewitalizacją w [ha] która wyniesie 0,3 ha co stanowi 1,12 % całego podobszaru Kołomąć.</p> <p>Rezultatem będzie liczba osób korzystających z kąpieliska (mieszkańców obszaru) zakłada się że 32% mieszkańców stale będzie korzystało z kąpieliska to jest 60 mieszkańców.</p> <p>Kolejnym wskaźnikiem rezultatu to liczba imprez plenerowych organizowanych rocznie LIP = 4 rocznie</p> <p>Efektem przedsięwzięcia powinno być ożywienie miejscowości Kołomąć na skutek utworzenia gminnego kąpieliska wraz z plażą.</p>
<p>6. Beneficjenci Przedsięwzięcia</p>	<p>Mieszkańcy miejscowości Kołomąć oraz wszyscy mieszkańcy gminy gryfice oraz osoby z poza gminy</p>

7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	141 165,37zł
7.2 Wkład własny	21 174,81-zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Kosztorys inwestorski
7.4 Źródła finansowania	119 990,56- zł – 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP 21 174,81-zł Budżet Gminy Gryfice
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018r.
8.2 Planowane zakończenie	2020r.
9. Sposób Oceny i miary	Analiza monitoringu wizyjnego
10. Rezultaty	Liczba osób korzystająca z plaży około 2500 rocznie
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	1. Zawody wędkarskie 2. Rodzinny piknik na wodą 3. Imprezy upowszechniające bezpieczeństwo nad wodą organizowane przez WOPR

Źródło: opracowanie własne

Tabela 29. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Akademia Historii Regionów

1. Tytuł	Akademia Historii Regionów
2. Lokalizacja	
3. Podmiot zgłaszający realizator	<p>Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urząd@grufice.eu www.rsgryfice.pl</p> <p>Jednostka Samorządu Terytorialnego</p>
4. Partnerzy	Rada Parafialna Parafii Rzymskokatolickiej pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Świeszewie
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	<p style="text-align: center;">5.1 Opis stanu istniejącego</p> <p>Na terenie działania Parafii Rzymskokatolickiej pw. Matki Boskiej Częstochowskiej przewiduje się utworzenie Chrześcijańskiego Centrum Krzewienia Kultury i Tradycji. Jest to odpowiedź na duże zapotrzebowanie środowiska lokalnego w sposób szczególny angażującego się w życie parafialne oraz rozwój kultury i tradycji chrześcijańskich w swoim otoczeniu. Z braku dostępu mieszkańców do historycznych źródeł poznawczych takich jak edukacyjne ścieżki historyczne czy muzea istnieje potrzeba umożliwienia mieszkańcom dotarcia do tego typu obiektów.</p> <p style="text-align: center;">5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie</p> <p>1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego”</p> <p>1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej</p> <p style="text-align: center;">5.3 Działania</p>

	<p>1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.</p> <p>1.2.2. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych.</p> <p>1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p>
	<p>Rezultatem będzie liczba osób korzystających z wyjazdów (mieszkańców obszaru) zakłada się że 22% mieszkańców obszaru to jest około 40 mieszkańców.</p> <p>Kolejnym wskaźnikiem rezultatu jest liczba spotkań edukacyjnych organizowanych rocznie LSE = 4 rocznie</p> <p>Efektom przedsięwzięcia będzie zorganizowanie wyjazdów studyjnych w celu poznania miejsc ważnych historycznie oraz powiązanych z kultywowaniem tradycji chrześcijańskich.</p> <p>Przewidywanym rezultatem będzie umacnianie więzi społecznych, skupianie lokalnych środowisk wokół pielęgnowania tradycji i wartości chrześcijańskich oraz pogłębianie wiedzy historycznej związanej z krzewieniem kultury i sztuki ludowej.</p>
<p>6. Beneficjenci Przedsięwzięcia</p>	<p>Mieszkańcy Gminy Gryfice</p>
<p>7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia</p>	
<p>7.1 Całkowity koszt</p>	<p>50 000-zł</p>
<p>7.2 Wkład własny</p>	<p>5 000,- zł</p>
<p>7.3 Sposób</p>	<p>Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania</p>

szukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji / Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

wyznaczenia kosztów	kosztorysu.
7.4 Źródła finansowania	45 000,- zł środki EFS 5 000 – środki własne beneficjenta
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018 r.
8.2 Planowane zakończenie	2019 r.
9. Sposób Oceny i miary	Szacunki na podstawie rejestracji uczestników programu
10. Rezultaty	40 osób/rok
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	1. Wyjazdy studyjne historycznymi szlakami kultu religijnego. 2. Prelekcje nt. historii chrześcijaństwa i kultury regionu.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 30 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Akademia Rozwoju Produktów Regionalnych

1. Tytuł	Akademia Rozwoju Produktów Regionalnych
2. Lokalizacja	
3. Podmiot zgłaszający realizator	<p>Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urząd@grufice.eu www.rsgryfice.pl</p> <p>Jednostka Samorządu Terytorialnego</p>
4. Partnerzy	Związek Pszczelarzy w Gryficach , Uniwersytet Trzeciego Wieku w Gryficach,
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	<p>Na terenie miejscowości wiejskich Gminy Gryfice działają lokalni producenci żywności jednak brak jest informacji gdzie takie miejsca są zlokalizowane oraz jaki rodzaj produktów wytwarzany jest w danym gospodarstwie. Rosnąca świadomość społeczeństwa w zakresie zdrowego żywienia oraz wysokiej jakości produktów lokalnych wzbudza zapotrzebowanie mieszkańców oraz wpływa na duże zainteresowanie tą ofertą.</p>
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
<p>1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego”</p> <p>1.3. Podwyższanie standardów życia</p> <p>1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej</p> <p>4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.</p>	

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	5.3 Działania
	<p>1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.</p> <p>1.2.2. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych.</p> <p>1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.3.1 Zapewnienie możliwości podnoszenia kwalifikacji, zmiany zawodu, zdobywania nowych umiejętności.</p> <p>1.3.2. Pomoc w podejmowaniu działalności gospodarczej</p> <p>1.3.3. Promowanie producentów i produktów lokalnych.</p> <p>1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.</p> <p>1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p> <p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>4.1.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.</p> <p>4.1.3. Dysponowanie atrakcyjną ofertą umożliwiającą podwyższenie lub zmianę kwalifikacji zawodowych .</p>
	5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty

szukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji / Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności i Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	<p>Rezultatem będzie liczba osób korzystających z warsztatów (mieszkańców obszaru). Zakłada się że 6% mieszkańców obszarów rewitalizacji Barkowo, Trzygłów, Świeszewo, Rybokarty, stale będzie korzystało z warsztatów to jest około 80 mieszkańców.</p> <p>Kolejnym wskaźnikiem rezultatu jest liczba wyjazdów edukacyjnych organizowanych rocznie LWE = 4 rocznie</p> <p>Udział w targach produktów regionalnych (jako wystawcy) 4 producentów z OR.</p> <p>Efektom przedsięwzięcia będzie stworzenie jednolitej sieci tablic informacyjnych o gospodarstwach producenckich. Umieszczenie w Urbanistycznym Centrum Umacniania Więzi Społecznych mapy poglądowej z oznaczeniem dojazdu do poszczególnych gospodarstw oraz zorganizowanie miejsca wystawowego w formie wiaty targowej gdzie rolnicy i producenci mogliby organizować targi i sprzedawać produkty wytworzone w swoich gospodarstwach.</p> <p>Organizowanie warsztatów, szkoleń z zakresu produkcji np sery, wędliny itp.</p> <p>Przewidywanym rezultatem będzie odpowiedź na rosnące potrzeby mieszkańców związane z nabywaniem lokalnej żywności oraz pomoc małym producentom rolnym w zaprezentowaniu swojej oferty i dotarciu do klientów.</p>
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy Gminy Gryfice
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	200 000-zł
7.2 Wkład własny	10 000-zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.
7.4 Źródła finansowania	190 000,- zł środki EFS

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	10 000 – środki własne beneficjenta
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018 r.
8.2 Planowane zakończenie	2019 r.
9. Sposób Oceny i miary	Szacunki na podstawie rejestracji uczestników programu
10. Rezultaty	80 osób/rok
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	<ol style="list-style-type: none"> 1. Warsztaty garncarskie, wędliniarskie, pszczelarskie, serowarskie. 2. Wyjazdy studyjne do gospodarstw rolnych i agroturystycznych produkujących żywność regionalną. 3. Targi produktów regionalnych.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 31. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne „Strefa 50+”

1. Tytuł	„Strefa 50+”
2. Lokalizacja	Działka 11/10,11/27,11/9,11/6
3. Podmiot zgłaszający realizator	<p>Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urząd@grufice.eu www.rsgryfice.pl</p> <p>Jednostka Samorządu Terytorialnego</p>
4. Partnerzy	Uniwersytety III Wieku działające na terenie Gminy Gryfice, Zachodniopomorska Szkoła Biznesu w Szczecinie, OPS Gryfice
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	<p>5.1 Opis stanu istniejącego</p> <p>Na terenie Gryfic działają dwa Uniwersytety III Wieku. Są to organizacje powstałe z inicjatywy społecznej wynikające z potrzeby środowiska osób starszych dla których był brak oferty w zakresie aktywnego spędzania czasu wolnego oraz możliwości nawiązywania relacji i więzi społecznych.</p> <p>Obecny stan jest taki, że organizacje te nie posiadają swojej jednolitej siedziby ani miejsca skupiającego w jednym miejscu sprawy związane z prowadzeniem polityki senioralnej naszego regionu. Przez to utrudnione jest codzienne funkcjonowanie tych organizacji, prowadzenie spraw formalnych związanych z bieżącą działalnością Uniwersytetów oraz organizowanie w razie potrzeby wsparcia koleżeńkiego dla osób starszych będących w takiej potrzebie.</p> <p>5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie</p> <p>1.1 Zapewnienie opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.</p> <p>1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego”</p>

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej
	5.3 Działania
	<p>1.1.4 Wspieranie i rozwijanie „Uniwersytetów Trzeciego Wieku”</p> <p>1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.</p> <p>1.2.2. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych.</p> <p>1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p>
	5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty
	<p>Rezultatem będzie liczba osób korzystających z klubu seniora (mieszkańców obszaru). Zakłada się, że 2% mieszkańców wszystkich obszarów rewitalizacji, stale będzie korzystało z klubu to jest około 80 mieszkańców.</p> <p>Kolejnym wskaźnikiem rezultatu jest liczba warsztatów organizowanych rocznie LW = 10 rocznie</p> <p>Efektem przedsięwzięcia będzie utworzenie biura z przeznaczeniem do obsługi działań Uniwersytetów III Wieku działających na terenie Gminy Gryfice wraz z uruchomieniem</p> <p>1. Klubu Seniora – jako miejsca codziennych spotkań osób samotnych i potrzebujących wsparcia wraz z cyklicznymi warsztatami prowadzonymi przez psychologów i terapeutów</p>

szukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji / Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności i Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	<p>2. Rady Seniorów – jako reprezentantów swojego środowiska w kontaktach z jednostkami samorządowymi oraz instytucjami w celu komunikowania potrzeb i problemów środowiska osób 50+ z terenu Gminy Gryfice</p> <p>Przewidywanym rezultatem będzie codzienne sprawne prowadzenie spraw formalnych związanych z działalnością uniwersytetów oraz bieżące odpowiadanie na potrzeby zgłaszane przez seniorów.</p> <p>Utworzenie Klubu Seniora da możliwość osobom w wieku 50+ nawiązania relacji przyjacielskich i koleżeńskich ze swoimi rówieśnikami co spowoduje obniżenie poziomu opuszczenia i samotności oraz będzie motywacją do zwiększenia przez seniorów aktywności społecznej.</p> <p>Utworzenie Rady Seniorów da realną możliwość komunikowanie potrzeb środowiska osób starszych w stosunku do instytucji oraz jednostek samorządowych.</p>
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy Gminy Gryfice w wieku 50+
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	300 000,-zł
7.2 Wkład własny	15 000,-zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.
7.4 Źródła finansowania	285 000,- zł środki EFS 15 000 – środki własne beneficjenta
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018r.
8.2 Planowane zakończenie	2020r.

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

9. Sposób Oceny i miary	Szacunki na podstawie uczestnictwa w zajęciach – listy obecności
10. Rezultaty	80 osób/rok
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	1. Warsztaty psychologiczne dla osób samotnych i wymagających motywacji do działania

Źródło: opracowanie własne

Tabela 32. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Wszystko co najlepsze zaczyna się po pięćdziesiątce

1. Tytuł	‘Wszystko co najlepsze zaczyna się po pięćdziesiątce’
2. Lokalizacja	Działka 11/10,11/27,11/9,11/6
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urzad@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	Uniwersytety III Wieku działające na terenie Gminy Gryfice, Zachodniopomorska Szkoła Biznesu w Gryficach
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	Na terenie Gryfic działają dwa Uniwersytety III Wieku. Są to organizacje powstałe z inicjatywy społecznej wynikające z potrzeby środowiska osób starszych dla których był brak oferty w zakresie aktywnego spędzania czasu wolnego oraz możliwości nawiązywania relacji i więzi społecznych.
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie

	<p>1.1 Zapewnienie opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.</p> <p>1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego”</p> <p>1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej</p>
	<p>5.3 Działania</p>
	<p>1.1.4 Wspieranie i rozwijanie „ Uniwersytetów Trzeciego Wieku”</p> <p>1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.</p> <p>1.2.2. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych.</p> <p>1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p>
	<p>Rezultatem będzie liczba osób korzystających z seminariów , wykładów i warsztatów (mieszkańców obszaru). Zakłada się że 2% mieszkańców wszystkich obszarów rewitalizacji, stale będzie korzystało z klubu to jest około 80 mieszkańców.</p> <p>Kolejnym wskaźnikiem rezultatu jest liczba seminariów, wykładów, warsztatów organizowanych rocznie LW = 15 rocznie</p> <p>Efektem będzie zapewnienie całorocznej ofert seminariów, wykładów, warsztatów w ramach zajęć ruchowo-rekreacyjnych organizowanych przez Uniwersytety III Wieku działające na terenie miasta Gryfice.</p>

szukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji / Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności i Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	Przewidywanym rezultatem będzie zaktywizowanie ludzi starszych poprzez rozwijanie ich zainteresowań i aktywne spędzanie wolnego czasu oraz umożliwienie osobom w wieku 50+ nawiązanie nowych znajomości z rówieśnikami. Podjęte działania będą mogły zaspokoić potrzebę akceptacji, kontaktów społecznych, przynależności do grupy, zabawy oraz rozwoju intelektualnego. Dzięki temu seniorzy lepiej i bardziej optymalnie będą funkcjonować w codziennym życiu, przedłużając swoją aktywność psychofizyczną, będąc tym samym zachętą i motywacją dla innych seniorów w środowisku lokalnym.
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy Gminy Gryfice w wieku 50+
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	600 000,-zł
7.2 Wkład własny	30 000-zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Szacunki na podstawie uczestnictwa w zajęciach – listy obecności.
7.4 Źródła finansowania	570 000,- zł środki EFS 30 000 – środki własne beneficjenta
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018r.
8.2 Planowane zakończenie	2020r.
9. Sposób Oceny i miary	Szacunki na podstawie uczestnictwa w zajęciach – listy obecności
10. Rezultaty	80 osób/rok
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	1. Wieczór integracyjny na rozpoczęcie/zakończenie roku akademickiego. Impreza coroczna organizowana przez Zarządy Uniwersytetów dla wszystkich uczestników.

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	<p>2. Bal Seniora. Impreza coroczna organizowana przez Zarządy Uniwersytetów dla wszystkich uczestników.</p> <p>3. Wyjazd studyjny – wydarzenie coroczne, tematycznie związane z tematyką wykładów prowadzoną w danym semestrze akademickim.</p>
--	--

Źródło: opracowanie własne

5.2 Projekty uzupełniające

Ogólny (zbiorczy) opis innych, uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych- tzn. takich, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów programu rewitalizacji. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową. Część proponowanych projektów w liczbie 12 jest zlokalizowana w obszarze rewitalizacji, 5 kolejnych znajduje się poza obszarem rewitalizacji ale w obszarze zdegradowanym. Poza obszarem zdegradowanym zaplanowano 5 przedsięwzięć uzupełniających.

Tabela 33. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Chrześcijańskie Centrum Krzewienia Kultury i Tradycji

1. Tytuł	Chrześcijańskie Centrum Krzewienia Kultury i Tradycji
2. Lokalizacja	Działka nr 451 obręb Świeszewo (w obszarze rewitalizacji)
3. Podmiot zgłaszający realizator	Parafia Rzymskokatolicka pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Świeszewie
4. Partnerzy	Gmina Gryfice, Rada Sołecka w Świeszewie, OSP w Świeszewie.
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	Na działce 451 znajdują się dwa budynki jeden to budynek dawnego młyna drugi to budynek plebani. Budynki są w złym stanie technicznym zwłaszcza budynek plebani. W budynku plebani znajdują się pomieszczenia gdzie odbywają się spotkania rady parafialnej. W sąsiedztwie znajduje się kościół parafialny wpisany do rejestru zabytków.
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
	1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego” 1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej

	<p>5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych.</p> <p>5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej</p>
	<p>5.3 Działania</p> <p>1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.</p> <p>1.2.2. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych.</p> <p>1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.</p> <p>1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p> <p>5.2.1. Wymiana źródeł ciepła na źródła o niskiej emisji.</p> <p>5.2.2. Zwiększenie stopnia wykorzystania OZE.</p> <p>5.2.3. Wspieranie przedsięwzięć termomodernizacyjnych.</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p> <p>Efektom przedsięwzięcia jest utworzenie na bazie budynku plebani chrześcijańskiego Centrum Krzewienia Kultury i tradycji jako miejsca spotkań dla podtrzymania więzi społecznych między mieszkańcami oraz kultywowania regionalnych tradycji zbierania pamiątek historycznych. W ramach przedsięwzięcia przewidziano kompleksową rewitalizację wraz z termomodernizacją łącznie z wymianą źródła ciepła budynku plebania. Przedsięwzięcie obejmuje uporządkowanie i zagospodarowanie terenu wokół budynku oraz umieszczenie tablic informacyjnych dotyczących historii wsi i parafii.</p>
<p>6. Beneficjenci Przedsięwzięcia</p>	<p>Mieszkańcy wsi Świeszewo oraz wszyscy odwiedzający miejscowość.</p>
	<p>7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia</p>
<p>7.1 Całkowity koszt</p>	<p>250 000,-zł</p>

szukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji / Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności i Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

7.2 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018r.
8.2 Planowane zakończenie	2020r.
9. Sposób Oceny i miary	Szacunek na podstawie ilości wydarzeń oraz średnie uczestnictwo.
10. Rezultaty	Około 2000 osób rocznie
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wystawa pamiątek regionalnych związanych z osadnictwem na terenie parafii. 2. Wystawa zdjęć upamiętniających uroczystości w parafii. 3. Historia wsi na przestrzeni wieków. 4. Wystawa narzędzi rolniczych naszych dziadków.

Zródło: opracowanie własne

Tabela 34. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przebudowa Przestrzeni Publicznej Nadrzeczna

1. Tytuł	PRZEBUDOWA PRZESTRZENI PUBLICZNEJ
2. Lokalizacja	Gryfice, ulica Nadrzeczna 42,43,44 (w obszarze rewitalizacji)
3. Podmiot zgłaszający realizator	<p>Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urzad@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego</p>

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

4. Partnerzy	Wspólnoty mieszkaniowe budynków przy Nadrzeczna 42,43,44
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	<p>Brak terenów zielonych</p> <p>Zapadający się chodnik</p> <p>Brak ławek</p> <p>Brak oświetlenia między blokami. Celem głównym projektu jest integracja międzypokoleniowa - działania integrujące osób niepełnosprawnych, seniorów, dzieci i młodzież, wykorzystując różne potencjały tych grup społecznych. Grupą docelową są mieszkańcy osiedla przy ulicy Nadrzecznej 42,43,44 w Gryficach (województwo zachodniopomorskie). Oznacza to, że odbiorcami projektu będą bardzo różne grupy osób. Wśród mieszkańców osiedla a tym samym uczestników projektu jest wiele osób zagrożonym wykluczeniem społecznym. Bardzo wielu mieszkańców to osoby starsze oraz w wieku emerytalnym. Osoby te nie mają z kim spędzić wolnego czasu, co prowadzi do pogłębienia złego samopoczucia i chorób. Wśród mieszkańców są także osoby niepełnosprawne, które potrzebują najczęściej wsparcia i akceptacji sąsiadów. Mieszkańcami osiedla są również rodziny, w tym niepełne oraz młodzież. Współczesne realia sprawiają, że młode osoby nie mają pozytywnych wzorców, a wolny czas chętniej spędzają przed komputerem niż na świeżym powietrzu. Mieszkańcami osiedla są również osoby uzależnione, a także osoby doświadczone przemocy w rodzinie. Często głośno nikt o tym nie mówi, ale problem istnieje, integracja oraz pomoc sąsiedzka w tych kwestiach nieocenione.</p>
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
<p>1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego”</p> <p>1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej</p> <p>2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach.</p> <p>2.2. Tworzenie urbanistycznych centrów na terenach wiejskich w oparciu o wiedzę z zakresu planowania przestrzeni publicznej</p>	

	<p>3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej</p> <p>3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną</p> <p>5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej</p>
	<p>5.3 Działania</p>
	<p>1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.</p> <p>1.2.2. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych.</p> <p>1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.</p> <p>1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p> <p>2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych.</p> <p>2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu.</p> <p>3.1.1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i turystycznej.</p> <p>3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>3.2.1. Budowa systemu bezpieczeństwa w oparciu o systemy monitorowania.</p> <p>3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”</p> <p>3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p>

szukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji / Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności i Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zagospodarowanie terenu przy blokach wspólnot Mieszkaniowych Nadrzeczna 42,43,34 w Gryficach (wymiana zapadającego się chodnika na kostkę brukowa) 2. Stworzenie małej architektury w postaci nasadzenia w roślinność 3. Usadowienie ławek z oparciami 4. Oświetlenie <p>Powstanie mała architektura, która będzie służyła jako element florystyczny przy blokach na ulicy Nadrzecznej. Spowoduje to duże zmiany wizualne na osiedlu. Osiedle stanie się bardziej „zielone” i przyjazne mieszkańcom przez cały rok. Głównym rezultatem projektu będzie integracja oraz pobudzenie aktywności społecznej i obywatelskiej wielu rodzin przy ulicy Nadrzecznej w Gryficach (województwo zachodniopomorskie).integracja taka jest szansa na poprawę jakości stosunków międzyludzkich wśród uczestników projektu. Poprzez zaangażowanie wielu osób z różnych grup społecznych, projekt będzie promował działania na rzecz osób niepełnosprawnych, osób starszych oraz w wieku emerytalnym a także działania na rzecz rodzin i młodzieży osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym uzależnionych oraz doświadczających przemocy w rodzinie. Projekt wypromuje wśród mieszkańców postawy ekologiczne oraz upowszechni wolontariat. Wytworzona w ramach projektu mała architektura będzie służyła lokalnej społeczności przez wiele lat, w tym po zakończeniu projektu. . Staną się to miejsca spotkań lokalnej społeczności.</p>
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy Wspólnot mieszkaniowych Nadrzeczna 42,43,44
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	70.000 zł
7.2 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane	2018 r.

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

rozpoczęcie	
8.2 Planowane zakończenie	2019
9. Sposób Oceny i miary	Szacunek w oparciu o liczbę mieszkańców wspólnot mieszkaniowych oraz mieszkańców obejmujących zasięg działania Rady Osiedla nr 2 oraz turystów odwiedzających zabytek Baszta
10. Rezultaty	Okolo 1500 osób
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	Okolicznościowe spotkania mieszkańców Festyn osiedlowy

Zródło: opracowanie własne

Tabela 35. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Park Wiejski Rotnowo

1. Tytuł	Rewitalizacja parku wiejskiego
2. Lokalizacja	Rotnowo działki nr 163/4,163/2,164,162/4 (poza obszarem zdegradowanym)
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urzad@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	OSP Rotnowo
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego Park jest w złym stanie, zaniedbany i zdegradowany. Część drzew uschnięta i poniszczona . Cały teren jest zakrzaczony Park nie należycie wypełnia swojego zadania.

	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
	<p>1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej</p> <p>2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach.</p> <p>3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej</p> <p>3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną</p> <p>5.1. Promowanie walorów przyrodniczych na obszarach zdegradowanych.</p> <p>5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych.</p> <p>5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej</p>
	5.3 Działania
	<p>1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.</p> <p>1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p> <p>2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu.</p> <p>3.1.1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i turystycznej.</p> <p>3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>5.1.1. Upowszechnianie wiedzy o walorach przyrodniczych na obszarach rewitalizowanych i w najbliższym sąsiedztwie.</p> <p>5.1.2. Wyodrębnianie obszarów z przeznaczeniem na obszary parkowe.</p> <p>5.3.1. Tworzenie przestrzeni parkowych.</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p>

	5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty
	Odnowienie parku i przywrócenie pierwotnego stanu pozwoli wyzwolić aktywność społeczną mieszkańców. Pozwoli na rozwijanie aktywności sportowej i wykorzystanie tego terenu do spotkań integracyjnych takich jak, dzień dziecka, święto ziemniaka. Teren przylega bezpośrednio do boiska sportowego i placu zabaw. Rewitalizacja parku przyczyni się do estetyzacji miejscowości Rotnowo.
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy sołectwa i osoby odwiedzające z terenu np. wycieczki z między innymi z Niemiec
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	60 000,- zł
7.2 Sposób wyznaczenia kosztów	Szacunek oparty na wiedzy i doświadczeniu
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018 r.
8.2 Planowane zakończenie	2019 r.
9. Sposób Oceny i miary	Liczba uczestników imprez organizowanych w parku, liczba odwiedzających.
10. Rezultaty	2 000 odwiedzających rocznie
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	Dzień dziecka, rozgrywki i zawody sportowe, spotkania integracyjne

Źródło: opracowanie własne

Tabela 36. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przebudowa Przestrzeni Publicznej Kołomąc

1. Tytuł	Przebudowa przestrzeni publicznej w obszarze Kołomąc poprzez remont odcinka drogi powiatowej nr 1037Z na długości ok. 750 mb
2. Lokalizacja	Droga powiatowa nr 1037Z – działka dr 10 (odcinek o dł ok. 750 mb w granicach obszaru rewitalizacji)
3. Podmiot zgłaszający realizator	Powiat Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 384 64 50 Fax. 91 384 27 31 e-mail: sekretariat@gryfice.pl www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	W obszarze lokalizacji odcinek drogi powiatowej w złym stanie technicznym bez chodnika stwarzając tym samym zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu oraz utrudnia sprawą i bezpieczną komunikację mieszkańców.
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
	2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach. 3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną 4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.
	5.3 Działania

	<p>2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów.</p> <p>2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych.</p> <p>2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych. .</p> <p>3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”</p> <p>3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)</p> <p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p> <p>Poprawa stanu nawierzchni bitumicznej wraz z wykonaniem ciągów pieszych.</p> <p>Efektem przedsięwzięcia będzie:</p> <p>Umożliwienie mieszkańcom obszarów wiejskich korzystania z usług publicznych, niwelowanie utrudnień komunikacyjnych na obszarach wiejskich, umożliwienie mieszkańcom obszarów wiejskich podejmowania zatrudnienia poza miejscem zamieszkania. Zapewnienie bezpieczeństwa użytkowników ruchu kołowego oraz pieszych na przedmiotowym odcinku drogi powiatowej oraz poprawa komfortu jazdy. Planowane przedsięwzięcie pozwoli na poprawę sprawności i spójności komunikacyjnej mikroregionu poprzez udrożnienie przejazdu i poprawę dostępu do obiektów ważnych (obiekty użyteczności publicznej w m. Gryfice) dla rozwoju społeczeństwa na terenie powiatu i gminy. Nowa infrastruktura pozwoli na pełne wykorzystanie potencjału gospodarczego i turystycznego regionu poprzez poprawę dostępności, bezpieczeństwa mobilności i warunków przemieszczania się.</p>
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy Kołomącia oraz Powiatu Gryfickiego
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	885.000,00
7.2 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	

szukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

8.1 Planowane rozpoczęcie	2018 r.
8.2 Planowane zakończenie	2020 r
9. Sposób Oceny i miary	Pomiar średniego ruchu
10. Rezultaty	Na terenie obszaru przeznaczonego mieści się jezioro z którego plaży korzysta ok. 2500 osób rocznie.
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	1. Zawody wędkarskie 2. Rodzinny piknik na wodą 3. Imprezy upowszechniające bezpieczeństwo nad wodą organizowane przez WOPR

Źródło: opracowanie własne

Tabela 37. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne Przebudowa Przestrzeni Publicznej Prusinowo

1. Tytuł	Przebudowa przestrzeni publicznej w obszarze Prusinowo poprzez remont odcinka drogi powiatowej nr 3144Z na długości ok. 800 mb
2. Lokalizacja	Droga powiatowa nr 3114Z – działka dr 30; działka dr 23/1; działka dr 18/2 (odcinek o dł ok. 800 mb w granicach obszaru zdegradowanego)
3. Podmiot zgłaszający realizator	Powiat Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 384 64 50 Fax. 91 384 27 31 e-mail: sekretariat@grufice.pl www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego

	<p>W obszarze lokalizacji odcinek drogi powiatowej w złym stanie technicznym stwarzając tym samym zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu oraz utrudnia sprawą i bezpieczną komunikację mieszkańców.</p>
	<p>5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie</p>
	<p>2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach. 3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną 4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.</p>
	<p>5.3 Działania</p>
	<p>2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów. 2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych. 2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych. . 3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart” 3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart) 4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p>
	<p>Poprawa stanu nawierzchni bitumicznej wraz z wykonaniem ciągów pieszych. Efektem przedsięwzięcia będzie: Umożliwienie mieszkańcom obszarów wiejskich korzystania z usług publicznych, niwelowanie utrudnień komunikacyjnych na obszarach wiejskich, umożliwienie mieszkańcom obszarów wiejskich podejmowania zatrudnienia poza miejscem zamieszkania. Zapewnienie bezpieczeństwa użytkowników ruchu kołowego oraz pieszych na przedmiotowym odcinku drogi powiatowej oraz poprawa komfortu jazdy. Planowane przedsięwzięcie pozwoli na poprawę sprawności i spójności komunikacyjnej mikroregionu poprzez udrożnienie przejazdu i poprawę dostępu do obiektów ważnych (obiekty użyteczności publicznej w m. Gryfice) dla rozwoju społeczeństwa na terenie powiatu i gminy. Nowa</p>

	infrastruktura pozwoli na pełne wykorzystanie potencjału gospodarczego i turystycznego regionu poprzez poprawę dostępności, bezpieczeństwa mobilności i warunków przemieszczania się.
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy Prusinowa oraz Powiatu Gryfickiego
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	1.016.000,00
7.2 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018 r.
8.2 Planowane zakończenie	2020 r
9. Sposób Oceny i miary	Pomiar natężenia średniego ruchu
10. Rezultaty	
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	1.Dożynki wiejskie organizowane cyklicznie

Źródło: opracowanie własne

Tabela 38. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przebudowa Przestrzeni Publicznej Świeszewo

1. Tytuł	Przebudowa przestrzeni publicznej w obszarze Świeszewo poprzez remont odcinka drogi powiatowej nr 1036Z na długości ok. 720 mb
2. Lokalizacja	Droga powiatowa nr 1036Z – działka dr 459 (odcinek o dł ok. 720 mb w granicach obszaru rewitalizacji)
3. Podmiot zgłaszający realizator	<p>Powiat Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 384 64 50 Fax. 91 384 27 31 e-mail: sekretariat@grufice.pl</p> <p>www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego</p>
4. Partnerzy	
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	W obszarze lokalizacji odcinek drogi powiatowej w złym stanie technicznym stwarzając tym samym zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu oraz utrudnia sprawą i bezpieczną komunikację mieszkańców.
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
	<p>2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach.</p> <p>3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną</p> <p>4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.</p>
	5.3 Działania

	<p>2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów.</p> <p>2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych.</p> <p>2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych. .</p> <p>3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”</p> <p>3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)</p> <p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p> <p>Poprawa stanu nawierzchni bitumicznej wraz z wykonaniem ciągów pieszych.</p> <p>Efektem przedsięwzięcia będzie:</p> <p>Umożliwienie mieszkańcom obszarów wiejskich korzystania z usług publicznych, niwelowanie utrudnień komunikacyjnych na obszarach wiejskich, umożliwienie mieszkańcom obszarów wiejskich podejmowania zatrudnienia poza miejscem zamieszkania. Zapewnienie bezpieczeństwa użytkowników ruchu kołowego oraz pieszych na przedmiotowym odcinku drogi powiatowej oraz poprawa komfortu jazdy. Planowane przedsięwzięcie pozwoli na poprawę sprawności i spójności komunikacyjnej mikroregionu poprzez udrożnienie przejazdu i poprawę dostępu do obiektów ważnych (obiekty użyteczności publicznej w m. Gryfice) dla rozwoju społeczeństwa na terenie powiatu i gminy. Nowa infrastruktura pozwoli na pełne wykorzystanie potencjału gospodarczego i turystycznego regionu poprzez poprawę dostępności, bezpieczeństwa mobilności i warunków przemieszczania się.</p>
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy Świeszewa oraz Powiatu Gryfickiego
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	900.000,00
7.2 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	

szukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

8.1 Planowane rozpoczęcie	2018 r.
8.2 Planowane zakończenie	2020 r
9. Sposób Oceny i miary	Pomiar natężenia średniego ruchu
10. Rezultaty	Okolo 2500 osób rocznie korzystających z przedsięwzięcia
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	1. Dożynki wiejskie organizowane cyklicznie 2. Dzień Dziecka organizowany cyklicznie przez radę sołecką

Zródło: opracowanie własne

Tabela 39 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Oświetlenie Przybiernówko Kolonia

1. Tytuł	Budowa oświetlenia na drodze prowadzącej do koloni w m. Przybiernówko
2. Lokalizacja	dz dr 67, droga powiatowa nr 3115 Z (poza obszarem zdegradowanym)
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urząd@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	Rada Sołecka w Przybiernówku
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego Odcinek drogi powiatowej nr 3115 Z od skrzyżowania z DW nr 105 do skrzyżowania z drogą gminną nr 160 na odcinku ok. 1000 m w m. Przybiernówku jest drogą prowadzącą do koloni Przybiernówko, w ciągu tej drogi znajdują się domy mieszkalne. Droga ta jest nie oświetlona co stwarza realne zagrożenie dla pieszych poruszających się po tej drodze po zmroku.

	<p>5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie</p>
	<p>2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach.</p> <p>3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną</p> <p>4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.</p>
	<p>5.3 Działania</p>
	<p>2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów.</p> <p>2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych.</p> <p>2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych. .</p> <p>3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”</p> <p>3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)</p> <p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p>
	<p>Budowa ok. 10 lamp na słupach energetycznych na odcinku 1000 m Przewidywanym rezultatem będzie poprawa bezpieczeństwa na przedmiotowym odcinku drogi w m. Przybiernówko</p>
<p>6. Beneficjenci Przedsięwzięcia</p>	<p>Mieszkańcy Przybiernówka i Koloni Przybiernówka</p>
<p>7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia</p>	
<p>7.1 Całkowity koszt</p>	<p>100 000-zł</p>

szukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji / Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności i Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

7.2 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018 r.
8.2 Planowane zakończenie	2020 r.
9. Sposób Oceny i miary	Szacunek na podstawie liczby osób korzystających z drogi
10. Rezultaty	5000 osób rocznie
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	

Źródło: opracowanie własne

Tabela 40 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Droga Osiedlowa Prusinowo

1. Tytuł	Remont drogi osiedlowej w m Prusinowo wraz z uzupełnieniem oświetlenia
2. Lokalizacja	dz dr 31/12 odcinek od bloku nr 19 do bloku nr 24 w m. Prusinowo (obszar zdegradowany)
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urząd@gryfice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	Rada Sołecka w Prusinowie

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	<p>droga osiedlowa biegnąca wzdłuż bloków mieszkalnych od nr 19 do nr 24 na dz nr 31/12 w m. Prusinowo jest w bardzo złym stanie, zbudowana była z betonowych płyt które w tym momencie są już popękane i nie nadające się do użytku, z drogi tej korzystają mieszkańcy blokowiska dojeżdżający do swoich posesji a także piesi mieszkańcy. Brak jest także oświetlenia przy bloku nr 17, dojście do posesji po zmroku jest utrudnione i niebezpieczne, szczególnie dla starszych osób</p>
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
	<p>2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach.</p> <p>3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną</p> <p>4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.</p>
	5.3 Działania
	<p>2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów.</p> <p>2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych.</p> <p>2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych. .</p> <p>3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”</p> <p>3.2.3. Wyposażenie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)</p> <p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p>
5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty	

	Budowa pieszo-jezdni, umożliwiającej właściwą komunikację wraz z uzupełnieniem oświetlenia. Przewidywanym rezultatem będzie poprawa bezpieczeństwa na przedmiotowym odcinku drogi.
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy Prusinowa
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	150 000-zł
7.2 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018 r.
8.2 Planowane zakończenie	2020 r.
9. Sposób Oceny i miary	Szacunek na podstawie liczby osób korzystających z drogi
10. Rezultaty	3000 osób rocznie
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	

Źródło: opracowanie własne

Tabela 41 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przystanek Kukań

1. Tytuł	Budowa chodnika z kostki polbruk oraz zagospodarowanie terenu przystanku autobusowego w miejscowości Kukań
2. Lokalizacja	Kukań – dz. dr nr147 droga gminna, dz. dr nr 144 droga powiatowa (obszar zdegradowany)
3. Podmiot zgłaszający realizator	<p>Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37</p> <p>Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00</p> <p>Fax 91 385 32 07</p> <p>e-mail: urząd@grufice.eu</p> <p>www.rsgryfice.pl</p> <p>Jednostka Samorządu Terytorialnego</p>
4. Partnerzy	Rada sołecka
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	W w/w lokalizacji w m. Kukań brak jest ciągu pieszego, co utrudnia sprawna komunikację mieszkańców, teren wokół przystanku wymaga zagospodarowania.
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
	5.3 Działania
	5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty

	<p>Wykonanie chodnika z kostki polbruk w pasie drogi gminnej w miejscowości Kukań oraz wykonanie utwardzenia zatoki autobusowej wraz z wykonaniem ciągu pieszego dla wsiadających i wysiadających. Zagospodarowanie terenu zatoki przystankowej w zieleń oraz małą architekturę.</p> <p>Efektom przedsięwzięcia będzie poprawa bezpieczeństwa osób korzystających z komunikacji autobusowej oraz ruchu pieszego w miejscowości. Szczególnie dotyczy to dzieci szkolnych dowożonych do szkół podstawowych i średnich.</p>
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy Kukania
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	100 000-zł
7.2 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018 r.
8.2 Planowane zakończenie	2020 r.
9. Sposób Oceny i miary	
10. Rezultaty	
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	

Źródło: opracowanie własne

Tabela 42 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przystanek Wołczyno

1. Tytuł	Budowa chodnika z kostki polbruk oraz zagospodarowanie terenu przystanku autobusowego w miejscowości Wołczyno
2. Lokalizacja	Wołczyno – dz. dr nr 108 droga gminna, dz. dr nr 104 droga powiatowa (obszar zdegradowany)
3. Podmiot zgłaszający realizator	<p>Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37</p> <p>Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00</p> <p>Fax 91 385 32 07</p> <p>e-mail: urząd@grufice.eu</p> <p>www.rsgryfice.pl</p> <p>Jednostka Samorządu Terytorialnego</p>
4. Partnerzy	Rada sołecka
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	W w/w lokalizacji w m.Wołczyno brak jest ciągu pieszego, co utrudnia sprawną komunikację mieszkańców, teren wokół przystanku wymaga zagospodarowania.
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
	5.3 Działania

	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p> <p>Wykonanie chodnika z kostki polbruk w pasie drogi gminnej w miejscowości Wołczyno oraz wykonanie utwardzenia zatoki autobusowej wraz z wykonaniem ciągu pieszego dla wsiadających i wysiadających. Zagospodarowanie terenu zatoki przystankowej w zieleń oraz małą architekturę.</p> <p>Efektom przedsięwzięcia będzie poprawa bezpieczeństwa osób korzystających z komunikacji autobusowej oraz ruchu pieszego w miejscowości. Szczególnie dotyczy to dzieci szkolnych dowożonych do szkół podstawowych i średnich.</p>
<p>6. Beneficjenci Przedsięwzięcia</p>	<p>Mieszkańcy Wołczyna</p>
<p>7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia</p>	
<p>7.1 Całkowity koszt</p>	<p>80 000-zł</p>
<p>7.2 Sposób wyznaczenia kosztów</p>	<p>Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.</p>
<p>8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia</p>	
<p>8.1 Planowane rozpoczęcie</p>	<p>2018 r.</p>
<p>8.2 Planowane zakończenie</p>	<p>2020 r.</p>
<p>9. Sposób Oceny i miary</p>	
<p>10. Rezultaty</p>	
<p>11. Przedsięwzięcia uzupełniające</p>	

Źródło: opracowanie własne

Tabela 43. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Nowy Świat

1. Tytuł	Nowy Świat – strefa rekreacji i wypoczynku utworzenie parku miejskiego wraz z kąpieliskiem.
2. Lokalizacja	Działki 9/13 oraz działka 585 obręb Gryfice 2 przy ulicy Nowy Świat (obszar rewitalizacji) Podobszar Koszarowa - Kąpielisko
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urząd@gryfice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	nie dotyczy
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	<p>5.1 Opis stanu istniejącego</p> <p>Teren objęty rewitalizacją w przeszłości był terenem na który znajdowało się kąpielisko było to w latach osiemdziesiątych dwudziestego wieku (na działce nr 9/13). Od około dwudziestu pięciu lat teren ten nie jest użytkowany z przeznaczeniem na kąpielisko. Powody dla których teren nie może być użytkowany jako kąpielisko miejskie to: brak infrastruktury oraz obiekt nie zapewnia żadnego bezpieczeństwa dla korzystających z obiektu. Teren sąsiedni na działce nr 585 to teren gdzie zaplanowano i wykonano tor rowerowy, który jak się okazało nie znalazł zwolenników i w praktyce nikt z niego nie korzysta. Tor wykonano przez usypanie wzniesień zmieniając pierwotne ukształtowanie terenu. Obecnie jest to ciekawy teren pagórkowaty i jest miejscem spacerów mieszkańców z najbliższej okolicy. Teren jeden jak i drugi nie posiada żadnej ciekawej zieleni i sprawia wrażenie zaniedbanego a otwarty zbiornik wodny stanowi zagrożenie dla mieszkańców.</p> <p>5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie</p>

	<p>1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej</p> <p>2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach.</p> <p>3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej</p> <p>3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną</p> <p>5.1. Promowanie walorów przyrodniczych na obszarach zdegradowanych.</p> <p>5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych.</p> <p>5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej</p>
	<p>5.3 Działania</p>
	<p>1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.</p> <p>1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p> <p>2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu.</p> <p>3.1.1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i turystycznej.</p> <p>3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>5.1.1. Upowszechnianie wiedzy o walorach przyrodniczych na obszarach rewitalizowanych i w najbliższym sąsiedztwie.</p> <p>5.1.2. Wyodrębnianie obszarów z przeznaczeniem na obszary parkowe.</p> <p>5.3.1. Tworzenie przestrzeni parkowych.</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p>

szukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji / Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności i Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	<p>Efektom jest utworzenie Parku Miejskiego wraz z kąpieliskiem miejskim na terenach zdegradowanych.</p> <p>Przewidywane rezultaty to poprawa estetyki terenu zdegradowanego. Utworzenia miejsca do aktywnego wypoczynku i rekreacji.</p>
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy będący bezpośrednimi sąsiadami w/w lokalizacji to jest mieszkańcy podobszaru Koszarowa - Kąpielisko oraz ulicy Niechorskiej oraz ulic przyległych.
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	1 000 000,-zł
7.2 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018r.
8.2 Planowane zakończenie	2019r.
9. Sposób Oceny i miary	Szacunki na podstawie rejestracji korzystających z parku
10. Rezultaty	5000 osób/rok
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	<p>1. Festyn osiedlowy. Impreza coroczna organizowana przez Radę osiedla dla wszystkich mieszkańców osiedla.</p> <p>2. Dzień Dziecka. Impreza coroczna organizowana przez Radę osiedla dla wszystkich mieszkańców osiedla.</p> <p>3. Taka Ryba. Zawody wędkarskie organizowane dla mieszkańców gminy Gryfice przez Gminę.</p>

Źródło: opracowanie własne

Tabela 44. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 1

1. Tytuł	Zagospodarowanie terenu wokół budynku mieszkalnego
2. Lokalizacja	Teren przyległy do budynku Kościuszki 17 (poza obszarem zdegradowanym)
3. Podmiot zgłaszający realizator	Wspólnota Mieszkaniowa ul Kościuszki 17, Gryfice
4. Opis przedsięwzięcia	Remont kanalizacji burzowej, wymiana nawierzchni na terenie podwórza. Zamontowanie bramy wjazdowej.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 45. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 2

1. Tytuł	Rewitalizacja budynku wielorodzinnego oraz obiektów gospodarczych ul. Klasztorna 2
2. Lokalizacja	72-300 Gryfice Klasztorna 2 (obszar rewitalizacji)
3. Podmiot zgłaszający realizator	Wspólnota Mieszkaniowa 72-300 Gryfice ul. Klasztorna 2
4. Opis przedsięwzięcia	Adaptacja strychu na cele mieszkalne, remont pokrycia dachowego, remont elewacji wraz z termomodernizacją, poprawa dróg dojazdowych do budynku, remont budynku gospodarczego.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 46. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 3

1. Tytuł	Rewitalizacja terenu przy ulicy Wojska Polskiego od nr 65 do 70
2. Lokalizacja	teren przy ulicy Wojska Polskiego od nr 65 do 70 (poza obszarem zdegradowanym)
3. Podmiot zgłaszający realizator	Wspólnota Mieszkaniowa 72-300 Gryfice ul. Wojska Polskiego od nr 65

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

4. Opis przedsięwzięcia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykonanie sieci wodociągowej wraz z przyłączem 2. Wykonanie instalacji burzowej 3. Rozbiórka budynku gospodarczego 4. utwardzenie terenu z budową stanowiska do zbiórki odpadów. 5. wykonanie elewacji od strony podwórza.
--------------------------------	---

Zródło: opracowanie własne

Tabela 47. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 4

1. Tytuł	Gruntowny remont budynku mieszkalnego ul. Wysoka Brama 1
2. Lokalizacja	72-300 Gryfice ul. Wysoka Brama 1 (obszar rewitalizacji)
3. Podmiot zgłaszający realizator	Wspólnota Mieszkaniowa 72-300 Gryfice ul. Wysoka Brama 1
4. Opis przedsięwzięcia	<ol style="list-style-type: none"> 1. wzmocnienie posadowienia budynku 2. remont elewacji budynku 3. remont dachu wraz z wymianą pokrycia dachu 4. Utwardzenie drogi dojazdowej do budynku 5. zagospodarowanie terenu wokół budynku - nasadzenia roślin

Zródło: opracowanie własne

Tabela 48. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 5

1. Tytuł	Remont kapitalny budynku wraz z zagospodarowaniem terenu ul. Klasztorna 9-10
2. Lokalizacja	72-300 Gryfice Klasztorna 9-10 (obszar rewitalizacji)
3. Podmiot zgłaszający realizator	Wspólnota Mieszkaniowa 72-300 Gryfice Klasztorna 9-10

<p>4. Opis przedsięwzięcia</p>	<p>1. remont dachu z wymiana pokrycia 2.adaptacja strychu na mieszkania 3. wymiana stropu na poddaszu 4.docieplenie budynku wraz z elewacją 5.rozbiórka budynków gospodarczych 6. wykonanie odwodnienia budynku i terenu przyległego wraz z kanalizacją burzową</p>
---------------------------------------	---

Źródło: opracowanie własne

Tabela 49. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 6

<p>1. Tytuł</p>	<p>Remont kapitalny budynków mieszkalnych wraz infrastrukturą towarzyszącą ul. Kościuszki 63A,63,64,65,66</p>
<p>2. Lokalizacja</p>	<p>72-300 Gryfice ul. Kościuszki 63A,63,64,65,66 (poza obszarem zdegradowanym)</p>
<p>3. Podmiot zgłaszający realizator</p>	<p>Wspólnoty Mieszkaniowe 72-300 Gryfice ul. Kościuszki 63A,63,64,65,66</p>
<p>4. Opis przedsięwzięcia</p>	<p>Gruntowny remont budynków wraz z termomodernizacją oraz sieciami wewnętrznymi.</p>

Źródło: opracowanie własne

Tabela 50. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 7

<p>1. Tytuł</p>	<p>Zagospodarowanie terenów przyległych do budynku wspólnoty mieszkaniowej przy ulicy Wojska Polskiego 47 w celu poprawy życia i zamieszkania.</p>
<p>2. Lokalizacja</p>	<p>Dziaka nr 75/3 (w obszarze rewitalizacji)</p>
<p>3. Podmiot zgłaszający</p>	<p>Wspólnota Mieszkaniowa 72-300 Gryfice ul. Wojska Polskiego 47</p>

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

realizator	
4. Opis przedsięwzięcia	Zagospodarowanie terenu na teren wypoczynku i rekreacji dla wszystkichosob w każdym wieku wraz z terenami zielonymi oraz parkingami.

Zródło: opracowanie własne

Tabela 51. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 8

1. Tytuł	Odrestaurowanie ogrodzenia wokół budynku DPS oraz nasadzenie zieleni
2. Lokalizacja	Ogrodzenie DPS w Gryficach przy ulicy Kościuszki 71 (w obszarze rewitalizacji)
3. Podmiot zgłaszający realizator	Dom Pomocy Społecznej w Gryficach, 72-300 Gryfice ul. Kościuszki 71
4. Opis przedsięwzięcia	Odrestaurowanie ogrodzenia oraz elewacji na budynku DPS. Nasadzenie krzewów ozdobnych postawienie kilku ławek dla osób korzystających z środków komunikacji PKS lub komunikacji wąskotorowej. Postawienie trzech tablic informujących o zabytkach Gryfic.

Zródło: opracowanie własne

Tabela 52. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 9

1. Tytuł	Przebudowa przestrzeni publicznej przy budynkach Fabryczna 3 – 4, oraz Cukrownicza 2, wraz z elementami termomodernizacji oraz zwiększenie bezpieczeństwa poprzez budowę monitoringu.
2. Lokalizacja	Teren przy budynkach Fabryczna 3 – 4, oraz Cukrownicza 2 (w obszarze rewitalizacji)
3. Podmiot zgłaszający realizator	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Regą” w Gryficach 72-300 Gryfice ul. Jana Dąbskiego48
4. Opis przedsięwzięcia	Zadanie obejmuje zagospodarowanie przestrzeni przy budynkach – przebudowa istniejącej. Stworzenie miejsc w którym mieszkańcy będą mogli odpoczywać i spotykać się. Planowany podział terenu z ponownym wydzieleniem ogródków przydomowych wraz z wykonaniem ogrodzenia. Zainstalowanie ławek otoczonych niską roślinnością, oraz rabatkami z

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	<p>kwiatami. Wykonanie alejek spacerowych łączących poszczególne siedliska z ławkami. Wymiana nawierzchni ciągu pieszo jezdnego. Wymiana nawierzchni miejsc postojowych, z oddzieleniem ich od części rekreacyjnej płotkiem. Zainstalowanie trwale związanych z ziemią urządzeń zabawowych – szachownica, stół do ping-ponga.</p> <p>Zwiększenie komfortu mieszkańców oraz bezpieczeństwa poprzez wykonanie oświetlenia terenu, oraz budowa monitoringu.</p> <p>Poprawa warunków mieszkań i pomieszczeń - planowane prace termomodernizacyjne budynku użytkowanego przez szkołę oraz przyziemi budynków Fabryczna 3 i 4, przebudowa wiatrolapów budynków mieszkalnych.</p>
--	--

Źródło: opracowanie własne

Tabela 53. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 10

1. Tytuł	Odnowa przestrzeni publicznej przy budynku Młyńska 1, wraz z elementami termomodernizacji oraz zwiększenie bezpieczeństwa poprzez budowę monitoringu.
2. Lokalizacja	Teren przy budynku ul. Młyńska 1 w Gryficach (w obszarze rewitalizacji)
3. Podmiot zgłaszający realizator	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Regą” w Gryficach 72-300 Gryfice ul. Jana Dąbskiego48
4. Opis przedsięwzięcia	<p>Zadanie obejmuje zagospodarowanie przestrzeni przy budynku – przebudowa istniejącej. Stworzenie miejsc w którym mieszkańcy będą mogli odpoczywać i spotykać się. Planowane zainstalowanie ławek otoczonych niską roślinnością, oraz rabatkami z kwiatami. Wykonanie alejek spacerowych łączących poszczególne siedliska z ławkami. Zainstalowanie trwale związanych z ziemią urządzeń zabawowych – szachownica, stół do ping-ponga.</p> <p>Zwiększenie komfortu mieszkańców oraz bezpieczeństwa. Planowane prace termomodernizacyjne przyziemia budynków (tzw. cokoły), wykonanie oświetlenia terenu, oraz budowa monitoringu.</p>

Źródło: opracowanie własne

Tabela 54. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 11

1. Tytuł	Spacerowa ścieżka edukacji historycznej
2. Lokalizacja	Ścieżka przebiega od Waniorowa przez Baszewice do Trzygłowa (obszar zdegradowany)
3. Podmiot zgłaszający realizator	Grzegorz Nocko 72-300 Gryfice, Baszewice 15a
4. Opis przedsięwzięcia	Celem projektu jest stworzenie infrastruktury w regionie Gryfic oraz w rejonach wiejskich, które mają zachęcać do spacerów. Trasy spacerowe powinny zawierać tablice (plansze) informacyjne o historii regionu.

Źródło: opracowanie własne

5.3 Mechanizmy zapewnienia komplementarności

Realizacja Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice na lata 2017 - 2023 jest oparty o realizację projektów głównych oraz projektów uzupełniających. zrealizowanie tych przedsięwzięć powinno zapewnić aby wizja obszarów rewitalizacji na koniec realizacji programu stała się rzeczywistością.

Mechanizmy które zostały zaplanowane opierają się o podstawowe zasady:

1. Kompleksowości,
2. Komplementarności przestrzennej,
3. Komplementarności problemowej,
4. Komplementarności międzyokresowej,
5. Komplementarności proceduralno-instytucjonalnej,
6. Komplementarności źródeł finansowania,
7. Koncentracji.

5.3.1 Zasada kompleksowości

Ta zasada oznacza, że w Programie rewitalizacji działania ujęte są w sposób kompleksowy. W rozdziale „Potrzeby i cele rewitalizacji” określiliśmy że celem nadrzędnym rewitalizacji jest ożywienie społeczne obszarów rewitalizowanych Gminy Gryfice poprzez kompleksowe rozwiązanie problemów w

obszarze społecznym, przestrzenno-funkcyjnym, technicznym, gospodarczym oraz środowiskowym. Program złożony jest z różnorodnych przedsięwzięć mających przyczynić się w założeniu do kompleksowej interwencji na rzecz obszaru zdegradowanego. Program wyklucza realizację indywidualnych inwestycji nieskutkujących zmianami strukturalnymi w obszarze rewitalizacji.

W metryczce każdego z przedsięwzięcia ujęto cele do osiągnięcia. Cele operacyjne odpowiadają celą strategicznym dla każdego obszaru.

Przedsięwzięcia uzupełniające także zapewniają kompleksowe oddziaływanie na obszary rewitalizacji.

Tabela 55 . Oddziaływanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych (głównych) na obszary

		OBSZAR SPOŁECZNY	OBSZAR PRZESTRZENNO FUNKCJONALNY	OBSZAR TECHNICZNY	OBSZAR GOSPODARCZY	OBSZAR ŚRODOWISKOWY
		Poprawa życia mieszkańców obszarów rewitalizowanych	Kształtowanie ładu przestrzennego przyjaznego dla mieszkańców z poszanowaniem walorów	Zapewnienie nowoczesnej infrastruktury technicznej	Aktywizacja gospodarcza obszarów rewitalizowanych	Zachowanie i odnowa środowiska przyrodniczego
NR 1	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CKP		x	x	x	x
NR 2	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Zakręcone Gryfice	x	x	x	x	x
NR 3	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Dzienny Dom Seniora	x	x	x	x	x
NR4	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUP Koszarowa	x	x	x	x	x
NR5	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Strefa Rekreacji Nowy Świat	x	x	x		x
NR 6	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Trzyglów	x	x	x	x	x
NR 7	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Barkowo	x	x	x	x	x

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

NR8	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Świeszewo	x	x	x	x	x
NR9	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Rybokarty	x	x	x	x	x
NR10	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Kąpielisko Kołomąc	x	x	x	x	x
N11	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Akademia Historii Regionów	x				
N12	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Akademia Rozwoju Produktów Regionalnych	x			x	
N13	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne „Strefa 50+”	x				
N14	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Wszystko co najlepsze zaczyna się po pięćdziesiątce	x				

Źródło: opracowanie własne

5.3.2 Zasada komplementarności przestrzennej

Ta zasada polega na uwzględnieniu przy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych ciągłości przestrzeni i relacji przestrzennych łączących obszary rewitalizacji z pozostałymi częściami gminy. Istotne jest traktowanie przestrzeni jako całości i zapobieganie realizacji projektów realizacyjnych w sposób punktowy. Efekty działań rewitalizacyjnych powinny również pozytywnie wpływać na całe otoczenie, a w konsekwencji na całą gminę.

Zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą realizowane na obszarze rewitalizacji i charakteryzują się komplementarnością przestrzenną. Planowane działania mają przede wszystkim wymiar społeczny. Zostały one wypracowane w odpowiedzi na zdiagnozowane problemy. Planowane działania będą oddziaływały na cały obszar rewitalizacji. Wszystkie działania będą prowadzone w taki sposób, aby niwelować zjawiska kryzysowe, a nie przenosić je w inne miejsca czy też doprowadzać do niepożądanych efektów takich jak segregacja społeczna czy wykluczenie.

5.3.3 Zasada komplementarności problemowej

Zasada komplementarności problemowej – polega na konieczności realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które się wzajemnie dopełniają pomiędzy różnymi sferami tematycznymi. Dodatkowo zasada ta wyraża się tym, że poszczególne przedsięwzięcia wpisują się w kierunki działań przewidziane do rewitalizacji, a co za tym idzie również w cele operacyjne i strategiczne (zapisano w metryczce każdego przedsięwzięcia w pkt. 5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie oraz w pkt. 5.3 działania podejmowane w ramach przedsięwzięcia). Zależności pomiędzy obszarami oddziaływania oraz celami i działaniami przedstawiono w rozdziale 4.1 tabela: „Struktura celów strategicznych i operacyjnych Programu Rewitalizacji” oraz w rozdziale 4.2.

Wzajemne dopełnianie się przedsięwzięć oraz powiązanie ich z wieloma celami zapobiega zjawisku fragmentaryzacji, a sam program będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji w sposób kompleksowy, zaś przyczyny zjawisk kryzysowych będą traktowane całościowo.

Istotną kwestią przy zachowaniu komplementarności projektowanych przedsięwzięć jest komplementarność pomiędzy projektami o charakterze „twardym” (infrastrukturalnym) oraz projektami „miękkimi”, zorientowanymi na kształtowanie relacji, więzi, wydarzenia. Komplementarność pomiędzy najważniejszymi przedsięwzięciami o charakterze twardym i miękkim, planowanymi w ramach Programu Rewitalizacji, zawiera tabela 54.

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne „Akademia Historii Regionów” jest powiązane z przedsięwzięciami „Centra Umacniania Więzi Społecznych” w Trzygłowie Barkowie, Świeszewie oraz w Rybokartach. W ramach tego przedsięwzięcia przewidziano wyjazdy w celu poznania miejsc ważnych historycznie oraz powiązanych z kultywowaniem tradycji chrześcijańskich. Wynikiem wyjazdów będą wystawy pamiątek, zdjęć oraz spotkania z mieszkańcami z wykorzystaniem miejsc powstałych w ramach „CUWS”.

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne „Akademia Rozwoju Produktów Regionalnych” ma wspierać rozwój produktów regionalnych oraz promować lokalnych producentów. Powiązanie z przedsięwzięciami realizowanymi z EFRR będzie polegało na promocji i informacji o produkcie lokalnym, ale również sprzedaży produktów lokalnych (przewiduje się aby produkty lokalne były pamiątką z Gryfic) w miejscach przygotowanych w ramach projektów twardych.

Tabela 56 . Komplementarność projektów twardych (EFRR) i miękkich (EFS)

		EFS			
		1	2	3	4
		Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Akademia Historii Regionów	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Akademia Rozwoju Produktów Regionalnych	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne „Strefa 50+”	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Wszystko co najlepsze zaczyna się po pięćdziesiątce
EFRR	1	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CKP			
	2	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Zakręcone Gryfice			
	3	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Dzienny Dom Seniora			
	4	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUP Koszarowa			
	5	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Strefa Rekreacji Nowy Świat			
	6	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Trzyglów			
	7	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Barkowo			
	8	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Świeszewo			
	9	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Rybokarty			
	10	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Kąpielisko Kołomąc			

Źródło: opracowanie własne

Efektom przedsięwzięcia rewitalizacyjnego „Strefa 50+” będzie utworzenie biura z przeznaczeniem do obsługi działań Uniwersytetów III Wieku (UTW), działających na terenie Gminy Gryfice wraz z

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

uruchomieniem

1. Klubu Seniora – jako miejsca codziennych spotkań osób samotnych i potrzebujących wsparcia wraz z cyklicznymi warsztatami prowadzonymi przez psychologów i terapeutów;
2. Rady Seniorów – jako reprezentantów swojego środowiska w kontaktach z jednostkami samorządowymi oraz instytucjami w celu komunikowania potrzeb i problemów środowiska osób 50+ z terenu Gminy Gryfice.

W ramach przedsięwzięć „twardych” przewidziano utworzenie miejsc w których będzie bieżąca informacja o przedsięwzięciach realizowanych na rzecz seniorów również w ramach tego przedsięwzięcia, oraz okazjonalnie będą uruchamiane punkty informacyjne UTW.

Efektom przedsięwzięcia rewitalizacyjnego „Wszystko zaczyna się po pięćdziesiątce” będzie zapewnienie całorocznej oferty seminariów, wykładów, warsztatów w ramach zajęć ruchowo-rekreacyjnych organizowanych przez Uniwersytety III Wieku działające na terenie miasta Gryfice.

W pomieszczeniach Dziennego Domu Seniora będą odbywały się spotkania, wykłady, warsztaty oraz inne zajęcia dla seniorów realizowanych w ramach przedsięwzięcia „Wszystko co najlepsze zaczyna się po pięćdziesiątce”. Zajęcia ruchowe i rekreacyjne na wolnym powietrzu będą realizowane w obszarach przedsięwzięć „Zakręcone Gryfice”, „Strefa Rekreacji Nowy Świat” oraz „Kąpielisko Kołomąc” z wykorzystaniem urządzeń i infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, ale i edukacyjnej, w które zostaną wyposażone te miejsca (tereny) w ramach przedsięwzięć twardych. W ramach CKP powstanie punkt informacji którego obsługę w ramach przedsięwzięcia „Wszystko co najlepsze zaczyna się po pięćdziesiątce” zapewnią seniorzy jako najlepsi przewodnicy po „Ziemii Gryfickiej”.

5.3.4 Zasada komplementarności międzyokresowej

Program Rewitalizacji Gminy Gryfice jest dokumentem programowym który podejmuje przedsięwzięcia które często są następstwem wcześniejszych działań. Podobszar Koszarowa - Kąpielisko obejmuje między innymi kompleks po byłej jednostce wojskowej, rewitalizacja tego obszaru jest prowadzona od około 15 lat. Proces nie został zakończony i przedsięwzięcia zaplanowane w tym podobszarze zapewniają ciągłość przedsięwzięć. Podobszar Klasztorna - Park w poprzedniej perspektywie finansowej realizowano przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji obiektów zabytkowych. Zespół który realizował wcześniejsze zadania korzysta z doświadczenia przy tworzeniu programu rewitalizacji w obecnej perspektywie finansowej.

W roku 2015 zakończono projekty z poprzedniej perspektywy finansowej dotyczyły działań w ramach PO Kapitału Ludzkiego.

W oświacie i edukacji w 2015 roku zakończono projekty wieloletnie takie jak:

1. Wszystkie dzieci nasze są
2. Nasze przedszkole

Na łączną kwotę 1 595 356,59 zł przy 85 % poziomie dofinansowania.

W roku 2015 zakończono wieloletnie programy z PO Kapitał Ludzki realizowane udziałem OPS jako partnerem w projektach:

1. Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej
2. Rozwój aktywnych form integracji społecznej w powiecie gryfickim poprzez umożliwienie osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym dostępu do form aktywnej integracji oraz poprawa skuteczności funkcjonowania instytucji pomocy społecznej na terenie powiatu Gryfickiego.

Projekty opiewały na kwotę łącznie 1 966 677,89 zł przy 85 % poziomie dofinansowania.

Ostatnimi projektem w ramach poprzedniej perspektywy finansowej, realizowanymi przez Gminę Gryfice w 2015 roku były projekty:

1. Zwiększenie wykorzystania energii odnawialnej poprzez budowę mikroinstalacji prosumenckich w Gminie Gryfice. Dofinansowanie z PROW 194220 zł, koszt całkowity 246114 zł
2. Rewaloryzacja i zabezpieczenie techniczne murów obronnych przy ul. Murarskiej ,
Kwota brutto 1 800.002,96 zł Dofinansowanie- 1 mln 384 tys zł- RPO
3. Kontynuacja zwiększenia wykorzystania energii odnawialnej poprzez zakup i montaż 41 szt. lamp solarnych na terenie Gminy Gryfice. (Rotnowo, Górzycza, Borzyszewo, Przybiernówko, Smolećcin, Rzęskowo, Sikory, Niekładź, Wilczkowo, Zielin, Prusinowo) Koszt 248 tys zł Dofinansowanie 150 tys zł -PROW
4. Budowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w m. Zaleszczyce Koszt.- 390.436,72zł Dofinansowanie – Budżet województwa zachodniopomorskiego – 114.530,00 zł

5.3.5 Zasada komplementarności proceduralno-instytucjonalnej

Zasada komplementarności proceduralno-instytucjonalnej – oznacza konieczność zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji interesariuszy oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur.

Zasada ta została spełniona poprzez wprowadzenie systemu zarządzania LPR.. Szczegółowy opis struktury zarządzania realizacją LPR przedstawiony został w rozdziale 7.

5.3.6 Zasada komplementarności źródeł finansowania

Zasada komplementarności źródeł finansowania – oznacza, że przedsięwzięcia rewitalizacyjne są komplementarne po kącie źródeł finansowania. Planowane do realizacji przedsięwzięcia uwzględniają ich finansowanie z różnych źródeł wzajemnie się dopełniających. Uwzględnione jest finansowanie ze źródeł publicznych (budżet gminy Gryfice, unijnych EFS, EFRR,) oraz prywatnych bez ryzyka podwójnego finansowania.

5.3.7 Zasada koncentracji

Zasada koncentracji – oznacza prowadzenie działań rewitalizacyjnych na terenach o istotnym znaczeniu dla rozwoju gminy, obejmujących całość lub część obszaru zdegradowanego w miejscach szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk.

Wszystkie planowane działania rewitalizacyjne zlokalizowane są na obszarze rewitalizacji i są kierowane do grup szczególnie narażonych na działanie zjawisk kryzysowych. Działania te są skoncentrowane terytorialnie.

5.4 Ramy finansowe przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych przewidzianych w programie rewitalizacji, z indykatywnymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł (także spoza funduszy polityki spójności na lata 2014- 2020 – publiczne i prywatne środki krajowe w celu realizacji zasady dodatkowości środków UE)

Środki UE

Głównym źródłem finansowania realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji są środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego przewidziane w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020 w ramach działania 9.3. w kartach projektów głównych wskazano jako główne źródło finansowania. Część projektów jest finansowana z EFS również stosowna informacja została zawarta w karcie projektu.

Środki samorządu

Środki Gminy Gryfice w większości stanowią wkład własny do projektów głównych o charakterze inwestycyjnym. W dwóch przypadkach zostały zaplanowane środki budżetowe Powiatu Gryfickiego. W przypadku niepozyskania środków z RPO WZ samorząd podejmie starania realizacji przynajmniej części zadań w węższym zakresie z środków własnych oraz podejmie starania w pozyskaniu środków krajowych środków Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego.

Środki prywatne

Środki prywatne oraz instytucji z poza sektora samorządowego znajdują wykorzystanie w projektach uzupełniających dotyczy to środków wspólnot mieszkaniowych oraz środków spółdzielni mieszkaniowej „Nad Regą”

Tabela 57 . Źródła finansowania przedsięwzięć głównych

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA					
		BUDŻET GMINY GRYFICE	BUDŻET POWIATU GRYFICKIEGO	EFRR	EFS
NR 1	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CKP	333 104,61		1 887 592,79	
NR 2	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Zakręcone Gryfice	428 118,89		2 426 007,06	
NR 3	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Dzienny Dom Seniora	774 982,11		4 391 565,29 zł	
NR4	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUP Koszarowa		1 000 000,00	4 000 000,00	
NR5	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Strefa Rekreacji Nowy Świat		200 000,00	800 000,00	
NR 6	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Trzyglów	79 398,65		449 925,70	
NR 7	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Barkowo	76 003,85		430 688,50	
NR8	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Świeszewo	41 142,58		233 141,27	
NR9	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Rybokarty	68 386,78		387 525,07	
NR10	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne	21 174,81		119 990,56	

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

	Kąpielisko Kołomąć				
N11	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Akademia Historii Regionów	5 000,00			45 000,00
N12	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Akademia Rozwoju Produktów Regionalnych	10 000,00			190 000,00
N13	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne „Strefa 50+”	15 000,00			285 000,00
N14	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Wszystko co najlepsze zaczyna się po pięćdziesiątce	30 000,00			5700,00

Źródło: opracowanie własne

6 Partycypacja społeczna

Warunkiem prawidłowego przebiegu procesu przygotowań programu rewitalizacji, jak również w przyszłości prawidłowej jego realizacji jest partycypacja w tym procesie wszystkich interesariuszy programu. Do interesariuszy programu rewitalizacji należy w szczególności zaliczyć: mieszkańców Gminy Gryfice, Gminę Gryfice oraz jej organy i instytucje zależne, instytucje pozarządowe, spółdzielnie mieszkaniowe oraz wspólnoty mieszkaniowe, rady osiedli, sołtysów oraz rady sołeckie, przedsiębiorców oraz instytucje otoczenie biznesu i inne.

Na etapie prac nad Programem Rewitalizacji dla Gminy Gryfice proces włączania interesariuszy obejmował następujące elementy:

- Uczestnictwo mieszkańców Gminy Gryfice w badaniach potrzeb rewitalizacyjnych, realizowanych w czerwcu 2017 roku, zarówno w części ilościowej badań (wypełnianie kwestionariuszy ankietowych), jak i w części jakościowej (uczestnictwo w badaniach fokusowych). W badaniach potrzeb rewitalizacyjnych uczestniczyli mieszkańcy Gminy Gryfice w wieku powyżej 16 roku życia;
- Uczestnictwo w seminarium otwierającym projekt „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice”. Seminarium miało charakter otwarty, mogli w nim uczestniczyć wszyscy mieszkańcy Gminy Gryfice, którzy byli zainteresowani problematyką rewitalizacji oraz rozwoju swojej miejscowości. Podczas seminarium toczyła się dyskusja, jak również w jego drugiej części miała miejsca dyskusja stolikowa, moderowana: tzw. coffee session;

Fot. 2 Konferencja otwierająca 13 czerwca 2017r

Fot. 3 Konferencja otwierająca 13 czerwca 2017r (coffee session)

- Uczestnictwo w spacerach badawczych, które miały miejsce zarówno na terenie miasta Gryfice (20.06.2017), jak również na terenie Barkowa, Trzygłowa oraz Świeszewa (26.06.2017);

Fot. 4 Spacer badawczy (obszar Klasztorna - Park)

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

Fot. 5 Spacer badawczy (obszar Dworcowa)

Fot. 6 Spacer badawczy (Dworcowa)

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

- Uczestnictwo w warsztatach oraz konkursie plastycznym dla młodzieży szkolnej, zorganizowanych w Gryficach (Szkoła Podstawowa nr 3 i Szkoła Podstawowa nr 4) oraz w szkołach wiejskich w miejscowościach Trzygłów, Górzycy, Prusinowo;

Fot. 7 Rozstrzygnięcie konkursu informatycznego w SP 3. (15 września 2017r)

Fot. 8. Rozstrzygnięcie konkursu plastycznego w Górzycy (15 września 2017 r.)

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

Fot. 9. Rozstrzygnięcie konkursu plastycznego w Górzycy (15 września 2017 r.)

Fot. 10. Rozstrzygnięcie konkursu plastycznego w Prusinowie (15 września 2017 r.)

Fot. 11. Rozstrzygnięcie konkursu informatycznego w SP 4 (15 września 2017 r.)

- Uczestnictwo w procesie składania propozycji projektów głównych oraz uzupełniających dla wskazanych już obszarów rewitalizacji, poprzez wypełnienie specjalnej ankiety. Ankiety dostępne były w Urzędzie Miejskim w Gryficach, podczas konsultacji społecznych organizowanych w wybranych miejscowościach oraz na stronie projektu <http://www.rsgrzyfice.pl>;
- Uczestnictwo w konsultacjach społecznych mających na celu wyłonienie oraz przedyskutowanie projektów rewitalizacyjnych oraz koncepcji pilotażowych Urbanistycznych Centrów Umocnienia Więzi Społecznych. Konsultacje społeczne odbyły się w następujących miejscach: Gryfice- Dom Kultury (11.09.2017), Trzygłów (05.09.2017), Barkowo (07.09.2017), Świeszewo (13.09.2017);

Fot. 12. Spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami Trzygłowa (5 września 2017 r.)

Fot. 13. Spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami Barkowa (7 września 2017 r.)

Fot. 14. Spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami Gryfic (11 września 2017 r.)

- Uczestnictwo w seminarium zamykającym prace nad projektem „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału- przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice”, które odbyło się w Gryficach w dniu 21.09.2017 roku. Podczas seminarium szczegółowo omówiono przebieg projektu, jego efekty, wyniki badań potrzeb rewitalizacyjnych, omówiono koncepcje Urbanistycznych Centrów Umacniania Więzi Społecznych, wskazano obszary rewitalizowane, a także przedstawiono koncepcję projektów rewitalizacyjnych głównych oraz uzupełniających. Seminarium zakończyła dyskusja nad Programem Rewitalizacji dla Gminy Gryfice oraz nad projektami rewitalizacyjnymi. W seminarium udział wzięli mieszkańcy Gryfic, przedstawiciele Rady Miejskiej, sołtysi oraz członkowie rad sołeckich, urzędnicy, członkowie zespołu projektowego, eksperci, przedsiębiorcy, dyrektorzy szkół oraz młodzież szkolna. Gościem specjalnym była Koordynatorka ds. Rewitalizacji z ramienia Urzędu Marszałkowskiego w Szczecinie, która wypowiedziała się na temat przebiegu prac projektowych oraz proponowanych w Programie Rewitalizacji dla Gminy Gryfice przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Fot. 15. Konferencja zamykająca projekt (21 września 2017 r.)

W procesie przygotowania i opracowania Programu Rewitalizacji zapewniono partycypację społeczną na każdym etapie.

Etapy kolejne to wdrażanie programu, jak również jego ewaluacja i monitoring. W tym zakresie zaplanowano w szczególności:

- informowanie mieszkańców o realizacji Programu Rewitalizacji na każdym etapie poprzez informacje w biuletynie informacyjnym gminy, na stronie gminy oraz stronie www.rsgryfice.pl, w lokalnym radiu „Plus”, na spotkaniach z mieszkańcami w ramach zebrań sołeckich i zebrań wspólnot mieszkaniowych
- włączenie mieszkańców do zespołów konsultacyjnych jeżeli będzie konieczność konsultacji
- z chwilą uruchomienia pierwszego z projektów ujętego w programie rewitalizacji odbyć spotkania informacyjne z mieszkańcami obszarów rewitalizacji.
- publikować roczne raporty z realizacji LPR
- odbyć spotkanie informacyjne z partnerami w projektach ujętych w LPR to jest: przedstawicielami Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Rady Parafialnej w Świeszewie, Radami Sołeckimi, Wspólnotami Mieszkaniowymi, Spółdzielnią Mieszkaniową „Nad Regą”
- Mieszkańcy obszarów rewitalizacji oraz pozostali zainteresowani mogą zgłaszać uwagi, wnioski do realizacji programu rewitalizacji poprzez stronę www.rsgryfice.pl na każdym etapie realizacji i monitoringu programu, oraz osobiście do członków Zespołu ds. Rewitalizacji kontakt do tych osób będzie na tej stronie.

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

7 Wdrażanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice

Dla sprawnego wdrażania i monitorowania Lokalnego Programu Rewitalizacji zostanie powołany **Zespół ds. Rewitalizacji** (w oparciu o zespół przygotowujący LPR).

Zespół będzie się składał z przedstawicieli Urzędu Gminy Gryfice oraz interesariuszy procesu rewitalizacji. Do głównych zadań zespołu należało będzie przede wszystkim koordynowanie wszystkich działań związanych z wdrażaniem Programu, bieżąca ocena i monitorowanie procesu rewitalizacji, reagowanie na wszystkie pojawiające się problemy i wdrażanie środków zaradczych. Mieszkańcy obszarów rewitalizacji oraz pozostali zainteresowani mogą zgłaszać uwagi, wnioski do realizacji programu rewitalizacji poprzez stronę **www.rsgryfice.pl** na każdym etapie realizacji i monitoringu programu, oraz osobiście do członków Zespołu ds. Rewitalizacji kontakt do tych osób będzie dostępny na ww stronie. Ponadto zespół ds. Rewitalizacji będzie odpowiadał za informacje i promocję wszystkich działań rewitalizacyjnych, będzie czynnie współpracował z osobami wdrażającymi projekty infrastrukturalne i społeczne w miejscowościach objętych rewitalizacją.

We współpracy przy wdrażaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji kluczowa jest komunikacja dwustronna Gmina - mieszkańcy, niewystarczające jest jedynie informowanie lokalnej społeczności, konieczne jest umożliwienie zainteresowanym aktywnego udziału na każdym etapie procesu rewitalizacji. Realizacja tego założenia nastąpi w ramach Zespołu ds. Rewitalizacji, w skład którego wejdą przewodniczący i członkowie. W celu zapewnienia możliwości zaangażowania szerszej grupy interesariuszy w zarządzanie programem rewitalizacji, w skład Zespołu wchodzić będą również konsultanci.

Przewodniczącym Zespołu będzie Zastępca Burmistrza Gryfic. Do jego kompetencji należeć będzie:

- kierowanie pracami Zespołu,
- wyznaczanie składu i terminów posiedzeń Zespołu,
- informowanie o zaplanowanych posiedzeniach,
- otwieranie i zamykanie posiedzeń Zespołu,
- powierzanie poszczególnym członkom Zespołu wykonania określonych czynności, niezbędnych do realizacji zadań Zespołu,
- wyznaczanie osoby pełniącej obowiązki Przewodniczącego na czas jego nieobecności.

Członkami Zespołu będą natomiast:

- pracownicy Gminy Wydziału Planowania Przestrzennego i Gospodarki Gminnej (WPPiGG);

- Naczelnik WPPiGG
- Inspektor ds. zamówień publicznych;
- Główny specjalista ds. funduszu sołeckiego i pozyskiwania środków zewnętrznych;
- Inspektor ds. funduszu sołeckiego i pozyskiwania środków zewnętrznych.

W zależności od problematyki którą będzie się zajmował Zespół przewodniczący będzie zapraszał konsultantów do pracy nad określonymi zagadnieniami. Konsultantami mogą być m.in.: mieszkańcy obszaru rewitalizacji, przedsiębiorcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych, jak również reprezentanci podmiotów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

7.1 System realizacji programu

Realizacja procesu rewitalizacji będzie polegała na wdrożeniu zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w Programie Rewitalizacji dla Gminy Gryfice na lata 2017 - 2023 według harmonogramu, oraz monitoring jego realizacji.

Tabela 58 Harmonogram realizacji oraz monitoringu głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

	NR	PRZEDSIĘWZIĘCIE	OKRES REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘCIA						
			2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
PRZEDSIĘWZIĘCIE GŁÓWNE	NR 1	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CKP							
	NR 2	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Zakręcone Gryfice							
	NR 3	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Dzienny Dom Seniora							
	NR4	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUP Koszarowa							
	NR5	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Strefa Rekreacji Nowy Świat							
	NR 6	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Trzyglów							

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

NR 7	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Barkowo								
NR8	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Świeszewo								
NR9	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Rybokarty								
NR10	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Kąpielisko Kołomąc								
N11	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Akademia Historii Regionów								
N12	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Akademia Rozwoju Produktów Regionalnych								
N13	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne „Strefa 50+”								
N14	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Wszystko co najlepsze zaczyna się po pięćdziesiątce								

Realizacja przedsięwzięć

Ocena realizacji przedsięwzięć po wdrożeniu, ocena wskaźników monitorowania na koniec 2020 rok

Weryfikacja oraz korekty programu rewitalizacji na podstawie wskaźników z końca 2020 roku

Weryfikacja oraz korekty programu rewitalizacji na podstawie wskaźników z końca 2020 roku. Ocena realizacji przedsięwzięć i programu rewitalizacji w oparciu o wskaźniki na koniec 2023 roku

W przypadku przedsięwzięcia nr 7 gdzie przewidziano czas realizacji do końca 2021r, w ostatnich miesiącach 2021 roku będzie możliwe poddanie oceny tego przedsięwzięcia.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 59 Harmonogram realizacji oraz monitoringu uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych

	NR	PRZEDSIĘWZIECIE	OKRES REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘCIA						
			2017	2018	2019	2020	2021	2021	2023
PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE	1	Chrześcijańskie Centrum Krzewienia Kultury i Tradycji							
	2	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przebudowa Przestrzeni Publicznej Nadrzecznna							
	3	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Park Wiejski Rotnowo							
	4	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przebudowa Przestrzeni Publicznej Kołomąc							
	5	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przebudowa Przestrzeni Publicznej Prusinowo							
	6	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przebudowa Przestrzeni Publicznej Świeszewo							
	7	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Oświetlenie Przybiernówko Kolonia							
	8	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Droga Osiedlowa Prusinowo							

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

9	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przystanek Kukań								
10	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przystanek Wołczyno								
11	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Nowy Świat								
12	Zagospodarowanie terenu wokół budynku mieszkalnego								
13	Rewitalizacja budynku wielorodzinnego oraz obiektów gospodarczych ul. Klasztorna 2								
14	Rewitalizacja terenu przy ulicy Wojska Polskiego od nr 65 do 70								
15	Gruntowny remont budynku mieszkalnego ul. Wysoka Brama 1								
16	Remont kapitalny budynku wraz z zagospodarowaniem terenu ul. Klasztorna 9-10								
17	Remont kapitalny budynków mieszkalnych wraz infrastrukturą towarzyszącą ul. Kościuszki 63A,63,64,65,66								
18	Zagospodarowanie terenów przyległych do budynku wspólnoty mieszkaniowej przy ulicy Wojska Polskiego 47 w celu poprawy życia i zamieszkania.								
19	Odrestaurowanie ogrodzenia wokół budynku DPS oraz nasadzenie zieleni								

20	Przebudowa przestrzeni publicznej przy budynkach Fabryczna 3 – 4, oraz Cukrownicza 2, wraz z elementami termomodernizacji oraz zwiększenie bezpieczeństwa poprzez budowę monitoringu							
21	Odnowa przestrzeni publicznej przy budynku Młyńska 1, wraz z elementami termomodernizacji oraz zwiększenie bezpieczeństwa poprzez budowę monitoringu.							
22	Spacerowa ścieżka edukacji historycznej							

Realizacja przedsięwzięć

Ocena realizacji przedsięwzięć po wdrożeniu, ocena wskaźników monitorowania na koniec 2020 rok

Weryfikacja oraz korekty programu rewitalizacji na podstawie wskaźników z końca 2020 roku

Weryfikacja oraz korekty programu rewitalizacji na podstawie wskaźników z końca 2020 roku. Ocena realizacji przedsięwzięć i programu rewitalizacji w oparciu o wskaźniki na koniec 2023 roku

Źródło: opracowanie własne

Jak wynika z powyższych tabel, realizacja przedsięwzięć głównych zasadniczo przypada na okres 2018-2020r. Koncentracja przedsięwzięć będzie powodowała konieczność sprawnego zarządzania procesami wdrażania LPR oraz monitorowania realizacji programu. Niewątpliwie harmonogram zakłada sytuację sfinansowania w całości przedsięwzięć zaprojektowanych. Finansowanie przedsięwzięć uwzględnia środki zewnętrzne. Pozyskanie ich oraz stopień, w jakim zostaną pozyskane, wpłynie bezpośrednio na zakres przedsięwzięć realizowanych oraz wpłynie na harmonogram realizacji. Przedsięwzięcia uzupełniające (część) w stosunku do głównych są przesunięte o rok i ich realizacja zaplanowana średnio w perspektywie trzech lat. Taki rozkład czasowy daje realną szansę na ich

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

powodzenie.

7.2 System monitoringu skuteczności działań

Lokalny Program Rewitalizacji podlega ocenie pod względem aktualności jego założeń, a także postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Monitoring Programu ma na celu wykrywanie nieprawidłowości oraz podejmowanie działań naprawczych. Odpowiedni system monitorowania i ewaluacji Programu Rewitalizacji zapobiega ewentualnej dezaktualizacji jego założeń. Ocena skuteczności Programu nastąpi w oparciu o wartości wskaźników, które zostały przyjęte jako mierniki przeprowadzania procesu rewitalizacji.

Badanie efektów wdrażania nastąpi na podstawie dwóch rodzajów wskaźników: wskaźników produktu oraz rezultatu. Wskaźniki wyróżniono zgodnie z metodologią badania efektów wdrażania stosowaną przy tworzeniu dokumentów o charakterze strategicznym oraz programowym. Wskaźniki produktu odnoszą się do wszystkich produktów, które powstały w trakcie realizowania Programu oraz w rezultacie wydatkowania przyznaných środków. Mierzony jest w jednostkach rzeczowych. Natomiast wskaźnik rezultatu dotyczy efektów działań, które nastąpiły po zakończeniu i w wyniku realizowania Programu. Informuje o zmianach jakie nastąpiły w wyniku wcielenia w życie danego przedsięwzięcia. W poniższej tabeli zestawiono proponowane wskaźniki produktu projektów planowanych do realizacji w ramach procesu rewitalizacji, a także wskaźniki rezultatu w celu monitoringu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 60 Wskaźniki monitorowania realizacji i efektów procesu rewitalizacji

OBSZAR	CEL STRATEGICZNY I OPERACYJNE	WSKAŹNIK	RODZAJ WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA NA KONIEC 2017	WARTOŚĆ DOCELOWA NA KONIEC 2020	WARTOŚĆ DOCELOWA NA KONIEC 2023	ŹRÓDŁO
SPOLECZNY	1. Poprawa życia mieszkańców obszarów rewitalizowanych	Dynamika zmiany liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	rezultat	*100%	95% (spadek o 5%)	90% spadek o 10%)	Dane OPS Gryfice oraz PCPR Gryfice
	1.1 Zapewnienie opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.	Dynamika zmiany liczby osób starszych i niepełnosprawnych korzystających z różnych form opieki w przeliczeniu do 1000 mieszkańców	rezultat	*100%	104 % wzrost o 4%	110% wzrost o 10 %	Dane OPS Gryfice oraz PCPR Gryfice

	1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego”	**Wskaźnik aktywności społecznej, określony w badaniach tabela 11. Pożądana dynamika wzrostu.	rezultat	wieś 2,78 miasto 2,76	wieś 2,78 miasto 2,76	wieś 3,10 miasto 3,00	badania ankietowe w obszarze rewitalizacji
	1.3. Podwyższanie standardów życia	Wskaźnik wzrostu dochodów na jednego mieszkańca	rezultat	*100%	104%	108%	badania ankietowe w obszarze rewitalizacji
	1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej	***Wskaźnik zmiany oceny spędzania wolnego czasu tabela 7 (wartości w tabeli należy przyjąć jako wyjściowe 100%) dynamika zmian przyjęto jako średnią dla wszystkich elementów w tabeli	rezultat	*100%	105%	110%	badania ankietowe w obszarze rewitalizacji
PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNY	2. Kształtowanie ładu przestrzennego przyjaznego dla mieszkańców z poszanowaniem walorów historycznych oraz kulturowych	Wzrost liczby osób korzystających z przestrzeni publicznej w obszarze rewitalizacji.	rezultat	*100%	120%	135%	szacunki w oparciu o raporty z monitoringu oraz liczby osób uczestniczących w imprezach organizowanych na tym obszarze
	2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach.	Liczba wszystkich inwestycji realizowanych na w/w obszarze	produkt	0	10	20	Dane Urzędu Gminy w oparciu o wydane przez Starostwo Powiatowe, pozwolenia na budowę bądź zgłoszenia.
	2.2. Tworzenie urbanistycznych centrów na terenach wiejskich w oparciu o wiedzę z zakresu planowania przestrzeni publicznej	Liczba wszystkich inwestycji realizowanych na w/w obszarze	produkt	0	4	6	Dane Urzędu Gminy Gryfice
TECHNICZNY	3. Zapewnienie nowoczesnej infrastruktury technicznej	Wzrost liczby osób korzystających z dostępu do szybkiego internetu w obszarze rewitalizacji.	rezultat	*100%	120%	140%	Dane operatora ORANGE dostawcy szybkiego internetu
	3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej	liczba modernizacji i nowych inwestycji z zakresu infrastruktury (oświetlenie, chodniki, ścieżki rowerowe) w obszarze rewitalizacji	produkt	0	15	30	Dane Urzędu Gminy Gryfice

	3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną	liczba nowych punktów smart, (oświetlenie, hotspoty, monitoring,) i inne	produkt	0	40	100	Dane Urzędu Gminy Gryfice
GOSPODARCZY	4. Aktywizacja gospodarcza obszarów rewitalizowanych.	Wskaźnik wzrostu nowych podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji	rezultat	*100%	110%	115%	Dane Urzędu Gminy Gryfice (rejestr podmiotów gospodarczych)
	4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.	Wzrost liczby podmiotów korzystających z planowanego targowiska miejskiego zlokalizowanego na obszarze rewitalizacji	rezultat	*100%	110%	120%	Dane Urzędu Gminy Gryfice
ŚRODOWISKOWY	5. Zachowanie i odnowa środowiska przyrodniczego.	wskaźnik wzrostu powierzchni objęty przedsięwzięciami z zakresu ochrony środowiska	rezultat	*100%	120%	140%	Dane Urzędu Gminy Gryfice
	5.1. Promowanie walorów przyrodniczych na obszarach zdegradowanych.	Liczb przedsięwzięć promujących walory przyrodnicze na obszarze rewitalizacji	produkt	0	5	10	Dane Urzędu Gminy Gryfice, LOP
	5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych.	Liczba mikro instalacji OZE	produkt	0	15	30	Dane Urzędu Gminy w oparciu o wydane przez Starostwo Powiatowe, pozwolenia na budowę bądź zgłoszenia.
	5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej	Wskaźnik nowych nasadzeń i tworzenia powierzchni pod zieleń	rezultat	*100%	110%	120%	Dane Urzędu Gminy Gryfice

Źródło: opracowanie własne

* Przyjęto wartość wskaźnika w wartościach względnych. 100% jako wartości wyjściowe. W późniejszym etapie te wartości zostaną zastąpione wartościami bezwzględnymi w oparciu o raporty OPS, PCPR, które w formie sprawozdań powstaną do końca I kwartału 2018 roku za rok 2017. Podobnie w przypadku innych wartości.

**W tabeli 11 dokonano oceny kapitału społecznego mieszkańców Gminy Gryfice na wsi i w mieście. Mieszkańcy identyfikują się ze swoją miejscowością, czują się wspólnotą i aktywnie uczestniczą w inicjatywach społecznych (angażują się społecznie) w skali od 1 do 5 w mieście na poziomie 2,76 na wsi 2,78. Proponuje się powtórzyć te badania w obszarach rewitalizacji zgodnie z opisem wskaźnika.

***W tabeli nr. 10 oceniono czy osoby starsze w mojej miejscowości mają wiele możliwości spędzania czasu wolnego i czy dzieci i młodzież w mojej miejscowości mają wiele możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego oraz czy wartość z tabeli należy przyjąć jako wyjściowe i powtórzyć badania

Projekt pod nazwą „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa

zgodnie z opisem wskaźnika.

Powyższe wskaźniki produktu oraz rezultatu zostały pogrupowane w obszarach, stanowiących punkt wyjścia do definiowania zjawisk kryzysowych, występujących na terenach zdegradowanych i przeznaczonych do rewitalizacji. W związku z tym wyróżniono wskaźniki odnoszące się do kwestii społecznych, przestrzenno- funkcjonalnych, technicznych, gospodarczych oraz środowiskowych. We wszystkich przypadkach za rok bazowy przyjęto rok 2017, w którym definiowano zarówno obszar zdegradowany, jak również obszary rewitalizacji, następnie na etapie monitorowania efektów wdrażania Programu Rewitalizacji, w tym również projektów rewitalizacyjnych, wskazano na lata 2020 i 2023, jako docelowe do pomiaru wartości wskaźników.

Spis tabel

Tabela 1 Powiązanie POŚ z LPR dla Gminy Gryfice	12
Tabela 2 Powiązanie LPR ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych	15
Tabela 3 Powiązanie LPR z Gminnym Programem Opieki nad Zabytkami	17
Tabela 4 Wysokość dochodów mieszkańców Gminy Gryfice	31
Tabela 5 Miejsca wymagające renowacji wg mieszkańców miasta i wsi	33
Tabela 6 Grupy, dla których brakuje miejsc na spędzanie czasu wolnego	34
Tabela 7 Ocena stanu infrastruktury w miejscu zamieszkania	36
Tabela 8. Główne problemy związane z jakością życia w mieście i na wsi	38
Tabela 9 Problemy społeczne w Gminie Gryfice	39
Tabela 10 Ocena podstawowych twierdzeń dotyczących spraw społecznych	41
Tabela 11 Ocena kapitału społecznego mieszkańców Gminy Gryfice	42
Tabela 12 Udział liczby rodzin z problemami w stosunku do liczby mieszkańców wybranych ulic w 2016 roku.....	53
Tabela 13 Infrastruktura społeczna w Gminie Gryfice w latach 2014-2016 oraz prognoza na 2017-2018.	56
Tabela 14 Udział liczby rodzin z problemami w stosunku do liczby mieszkańców wybranych sołectw w 2016 roku.....	62
Tabela 15 Syntetyczny wskaźnik służący wskazaniu obszarów zdegradowanych w miejscowościach wiejskich	66
Tabela 16 Sumaryczny wskaźnik społeczny na obszarach wiejskich	68
Tabela 17 Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych przypadających na 100 mieszkańców (WPG)	70
Tabela 18 Struktura celów strategicznych i operacyjnych Programu Rewitalizacji	101
Tabela 19 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CKP	108
Tabela 20. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Zakręcone Gryfice	114
Tabela 21. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Dzienny Dom Seniora	124
Tabela 22 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUP Koszarowa	130
Tabela 23 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Strefa Rekreacji Nowy Świat	134

Tabela 24 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Trzygłów	138
Tabela 25 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Barkowo	142
Tabela 26. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Świeszewo	147
Tabela 27. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Rybokarty	152
Tabela 28. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Kąpielisko Kołomąć.....	155
Tabela 29. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Akademia Historii Regionów	159
Tabela 30 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Akademia Rozwoju Produktów Regionalnych	162
Tabela 31. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne „Strefa 50+”	166
Tabela 32. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Wszystko co najlepsze zaczyna się po pięćdziesiątce	169
Tabela 33. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Chrześcijańskie Centrum Krzewienia Kultury i Tradycji	173
Tabela 34. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przebudowa Przestrzeni Publicznej Nadrzecznica	175
Tabela 35. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Park Wiejski Rotnowo	179
Tabela 36. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przebudowa Przestrzeni Publicznej Kołomąć.....	182
Tabela 37. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przebudowa Przestrzeni Publicznej Prusinowo.....	184
Tabela 38. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przebudowa Przestrzeni Publicznej Świeszewo.....	187
Tabela 39 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Oświetlenie Przybiernówko Kolonia	189
Tabela 40 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Droga Osiedlowa Prusinowo.....	191
Tabela 41 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przystanek Kukań	194
Tabela 42 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przystanek Wołczyńno	196
Tabela 43. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Nowy Świat.....	198
Tabela 44. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 1.....	201
Tabela 45. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 2.....	201
Tabela 46. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 3.....	201
Tabela 47. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 4.....	202
Tabela 48. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 5.....	202
Tabela 49. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 6.....	203

Tabela 50. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 7.....	203
Tabela 51. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 8.....	204
Tabela 52. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 9.....	204
Tabela 53. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 10.....	205
Tabela 54. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 11.....	206
Tabela 55 . Oddziaływanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych (głównych) na obszary	207
Tabela 56 . Komplementarność projektów twardych (EFRR) i miękkich (EFS)	210
Tabela 57 . Źródła finansowania przedsięwzięć głównych.....	214
Tabela 58 Harmonogram realizacji oraz monitoringu głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	226
Tabela 59 Harmonogram realizacji oraz monitoringu uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych	228
Tabela 60 Wskaźniki monitorowania realizacji i efektów procesu rewitalizacji	231

Spis wykresów

Wykres 1 Porównanie wykształcenia osób mieszkających w mieście oraz na wsi	29
Wykres 2 Sytuacja zawodowa respondentów w mieście oraz na wsi.....	30
Wykres 3 Porównanie wysokości dochodów mieszkańców miasta i wsi w Gminie Gryfice	32

Spis rysunków

Rysunek 1 Mapa poglądowa obszarów zdegradowanych i podobszarów rewitalizacji w gminie Gryfice ..	82
Rysunek 2 Mapa poglądowa podobszarów rewitalizacji w mieście Gryfice	83
Rysunek 3 Mapa z granicami obszaru „Dworcowa”	85
Rysunek 4 Mapa z granicami obszaru „Klasztorna- Park”	87
Rysunek 5 Mapa z granicami obszaru „Koszarowa”	89
Rysunek 6 Mapa z granicami obszaru Barkowo	95
Rysunek 7 Mapa z granicami obszaru Kołomąc.....	96
Rysunek 8 Mapa z granicami obszaru Świeszewo	97
Rysunek 9 Mapa z granicami obszaru Trzyglów.....	98

Rysunek 10 Mapa z granicami obszaru Rybokarty.....99

Spis fotografii

Fot. 1 Wnętrze budynku dworca kolejki wąskotorowej.....76

Fot. 2 Konferencja otwierająca 13 czerwca 2017r 216

Fot. 3 Konferencja otwierająca 13 czerwca 2017r (coffee session).....217

Fot. 4 Spacer badawczy (obszar Klasztorna - Park).....217

Fot. 5 Spacer badawczy (obszar Dworcowa).....218

Fot. 6 Spacer badawczy (Dworcowa) 218

Fot. 7 Rozstrzygnięcie konkursu informatycznego w SP 3. (15 września 2017r) 219

Fot. 8. Rozstrzygnięcie konkursu plastycznego w Górzycy (15 września 2017 r.) 219

Fot. 9. Rozstrzygnięcie konkursu plastycznego w Górzycy (15 września 2017 r.) 220

Fot. 10. Rozstrzygnięcie konkursu plastycznego w Prusinowie (15 września 2017 r.).....220

Fot. 11. Rozstrzygnięcie konkursu informatycznego w SP 4 (15 września 2017 r.).....221

Fot. 12. Spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami Trzygłowa (5 września 2017 r.) 222

Fot. 13. Spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami Barkowa (7 września 2017 r.).....222

Fot. 14. Spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami Gryfic (11 września 2017 r.) 223

Fot. 15. Konferencja zamykająca projekt (21 września 2017 r.) 224

Uzasadnienie

Program Rewitalizacji dla Gminy Gryfice na lata 2017-2023 jest dokumentem, na potrzeby którego przeprowadzono dogłębną analizę sytuacji w Gminie Gryfice. Efektem tych prac było wyznaczenie obszarów, na których występują czynniki zakłócające rozwój, gdzie pojawiają się liczne problemy natury społecznej, a stan techniczny tkanki miejskiej nie jest zadowalający. Niniejszy dokument został opracowany by przeciwdziałać występującym na obszarze zdegradowanym negatywnym zjawiskom.

Program Rewitalizacji dla Gminy Gryfice na lata 2017-2023 został opracowany zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym. Ponadto, Program spełnia wymogi Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020 oraz jest zgodny z Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014 - 2020.

Program Rewitalizacji dla Gminy Gryfice na lata 2017-2023 zatwierdzony uchwałą XXXIX/401/2017 Rady Miejskiej w Gryficach z dnia 27 września 2017 r. został oceniony przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego zgodnie z Zasadami weryfikacji programów rewitalizacji i prowadzenia wykazu programów rewitalizacji gmin województwa zachodniopomorskiego. W wyniku dokonanej oceny stwierdzono, że Program wymaga korekty. W związku z powyższym naniesiono poprawki do Programu.

Mając powyższe na uwadze, uzasadnione jest podjęcie uchwały dotyczącej przyjęcia skorygowanego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice na lata 2017-2023.

Zastępca Burmistrza Gryfic

Waldemar Wawrzyniak